

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

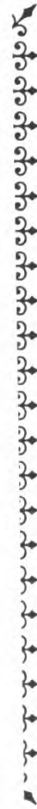
OXFORD UNIVERSITY

ST. GILES', OXFORD OX1 3NA

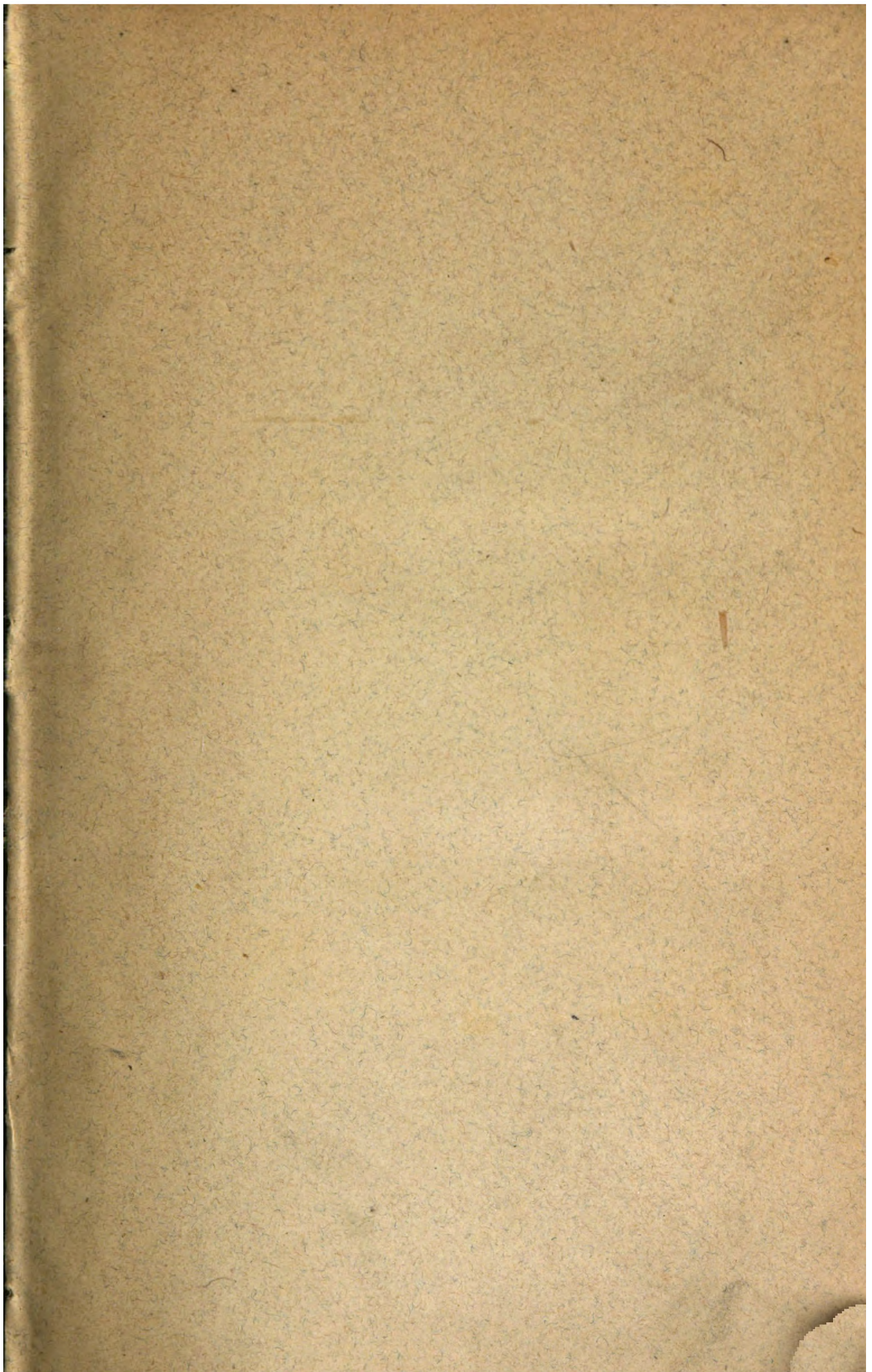
Comenius Collection

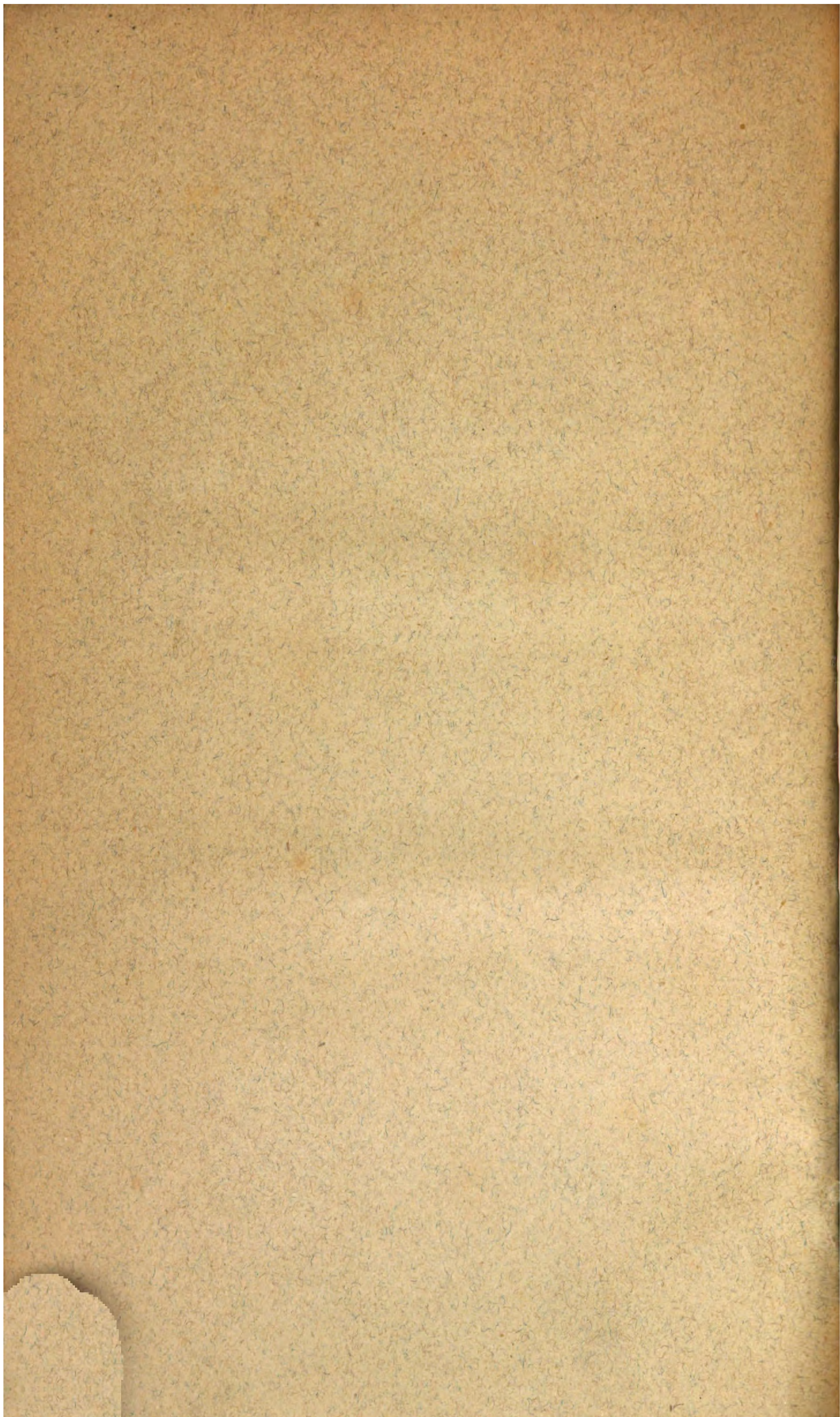
Vet. PG. 5094. C4 A4 S7

6012445
25

PROTOKAR PER

NOWOČESKÁ
BIBLIOTHÉKA

WYDÁWANÁ

NÁKLADEM ČESKÉHO MUSEUM.

ČÍSLO VIII

FRANT. LADISLAWA ČELAKOWSKÉHO
SPISŮW BÁSNICKÝCH
KNIHY ŠESTERY.

W PRAZE.
W KOMMISSÍ U KRONBERGRA A ŘIWNÁČE.
1847.

1828

FRANT. LAD. ČELAKOWSKÉHO

SPIŠŮ BÁSNICKÝCH

KNIHY ŠESTERY.

SPIŠŮ MUSEJNÍCH ČÍSLO XXVIII.

University Library
Bailrigg
Lancaster

V. A. J. L. T. Per
V Praze

W PRAZE.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA A ŘIWNÁČE.

1847.

Tisk c. k. dworní knihtiskárny synů Bohumila Haase.

69 / 5138

O B S A H.

Stránka

Kniha první.

Růže stolistá. Báseň a prawda	1
---	---

Kniha druhá.

Ohlas písní ruských.

I. Bohatýr Muromec	59
II. Rozmluva noční	61
III. Romantická láska	62
IV. Odchod a příchod	63
V. Veliká panichida	65
VI. Smrt Aleksandra	66
VII. Rusové na Dunaji r. 1829	67
VIII. Opuštěná	68
IX. Mladec koně pochwaluje	69
X. Dowtipný milý	70
XI. Díwčino plesání	71
XII. Dwě slowíčka	72
XIII. Jak se zachowati	73
XIV. Wyznání	74
XV. Odšediwělý	—
XVI. Udobřený	76
XVII. Láska nad bohatstwí	77
XVIII. Píseň dětská	78
XIX. Smrt milé	79
XX. Wězeň	80
XXI. Wýslechy	82
XXII. Swatební	84
XXIII. Weliký ptačí trh	85
XXIV. Odplata	88
XXV. Čurila Plenkowič	91
XXVI. Ilja Wolžanín	97

Kniha třetí.

Ohlas písní českých.

	Stránka
I. Toman a lesní panna	117
II. Jízda k milé	121
III. Celoroční výžiwa	122
IV. Stasa čarodějnice	123
V. Dobré naučení	124
VI. Pražská	125
VII. Luňák	—
VIII. Starý zahradník	126
IX. Prokop Holý	127
X. Žehrawý	130
XI. Radost a žalost	132
XII. Dárek z pauti.	133
XIII. Pečlivá milá	134
XIV. Drahý zpěvák	135
XV. Odbytý	—
XVI. Cikánova píšťalka	136
XVII: Slzy a vzdychání	137
XVIII. Newěrný milý	—
XIX. Sňatek	138
XX. Milý nade všecko	141
XXI. Dívčina jak dobrá hodina	142
XXII. Krotká holubička.	143
XXIII. Dárek z lásky	144
XXIV. Pocestný	—
XXV. A co dál — to nepovím	145
XXVI. Dětská	146
XXVII. Jarní	—
XXVIII. Zimní	147
XXIX. Neblahé sejití	148
XXX. Ptáče	149
XXXI. Wýmluwa	150
XXXII. Wáwra	—
XXXIII. Pomluwa	151
XXXIV. Pomilování	152
XXXV. Mocnost očí	153
XXXVI. Kytičky	—
XXXVII. Statečný jonák	154
XXXVIII. Swatební den	—
XXXIX. Pomoc pro náramnou lásku	158
XL. Upraný	—
XLI. Janek	159
XLII. Po práci	—
XLIII. Poslední wůle	160

	Stránka
XLIV. Rozpaky	160
XLV. Český sedlák	161
XLVI. Krásná Kordula	162
XLVII. Wrchní z Kozłowa	165
XLVIII. Hubička	167
XLIX. Odbytí	—
L. Přemýšlení	168
LI. Weselá jízda	169
LII. Wracování se od milé	170
LIII. Zrušení slibu	171
LIV. Zrůst	—
LV. Zmizelá radost	172
LVI. Kalendár a ne farár	—
LVII. Popěvky	173

Kniha čtvrtá.

Smíšené básně.

K slavnosti čtyřicetiletého panování J. M. Císaře a krále Fran- tiška I	177
Ku příjezdu do Prahy JJ. C. K. M ^{ti} Ferdinanda I a Marie Anny	178
Jasně osvětlenému Rudolfowi knížeti Kinskému	182
Panu Josefowi Jungmannowi při dokončení slovníka českého	189
Společná píseň	191
Otcova blahost	192
Běla Krasawice	193
Zasvěcenec	198
Hrdlička	205
Trhlá dívka	206
Pochwala Wítowa	207
Děwče, já ti udělám	208
Blahé ráno	210
Radostné cestování	211
Putující	—
Raněný w hospodě	212
Jak wíno, jak woda	213
Květ žiwota	214
Newinná sklepnice	215
Na zahradě	216
Zbezpečení	217
Zalíbení w přírodě	—
Pěwkyně	219
Wšecko pohynulo	—
Taužení po Bělince	221
Píseň při drani	222
Dwa přípitky	224

	Stránka
Co nepomíjí	225
Označení smrti	227
Marinčina žádost	229
Buď vůle tvá	230
Znělky	232
Wodník	236
Kwítenec žiwota	237
Plawba	240
Tři swětýlka	242
Spokojený harfeník	243
Bělička	244
Na Helenku	245
Wzpominání	246
Na laštowičky	247
Leden	248
Únor	—
Na smělost	249
Wečerní patření	250
Šarády	251

Kniha pátá.

Epigrammy.

Oddíl první. Kwítí	255
Oddíl druhý	265
Oddíl třetí. Z Marciala	285
Oddíl čtvrtý. Z rozličných	311

Kniha šestá.

Anthologie.

* Oddíl první.

A) Skládání ruská.

Husar	322
Utopenec	325
Delibaš	327
Dwa hawrani	328
Zimní večer	—
Žádané wdowstwí	329
Dwojí cesta	330
Těžko stále pannau býti	—
Domowý	331
Mohyla	332
K básníku	333
Wodopád	334
Msta	335

	Stránka
Píseň pohřební slowanského pěvce	338
Klekání	—
Bachantka	339
Taurida	340
Píseň mladé Tatarky	341
Cikánka	343
Ukrajinské melodie	—
Hřbitow	344
Rafička	346
Měsíc	—
Osel, opice a krtek	347
Magnet a železo	—
Štíka	348
Listí a kořeny	349

B. Maloruská.

Kozácká smrt	350
Odrodilec	351
Hetman	352
Pěvec	353
Dvě stezky	354
Pan Šulpíka	355
Kůň	357
Píseň	359
Laudiwá píseň Rusalek	360
Tauha po milé	—

C. Jihoslowanská.

K mladosti	362
Sonett	363
Wojenská	364
Bělost wší bělosti	365

D. Polská.

Pochwala Čech	366
Kořist Litwínowa	367
Zpěw Petruchy	370
Legionista	372
Lew a plž	375
Osel a tele	—

E. Skládání cizí.

Amfion	376
Chwála hudby	378
Z Petrarkowých sonettů	379
Píseň	379

Oddíl druhý.
Cizonárodní písně.

	Stranka
Jezero Orra	383
Jízda k milé	384
Opět jízda k milé.	385
Jdaucí na jahody.	386
Ukolibawka nešťastné matky	387
Tři hawrani	388
Růže sem!	389
K útěše	390
Pozdrawení po ptáčku	391
Nemilovaný	392
Cháron a duše	393
Hrob kleftického wůdce	394
Cháron a dívka	396
Odlaučená.	396
Krása děwy	397
Opět krása děwy	397
Přepodiwný kwítek	398
Mu-lan	399
Píseň beduinská	401
K bohyni deště	401
Wab-edžika, indiánskeho wůdce, wálečná píseň	402
Zamilovaný rybář	403
Laskawá	403
Píseň milostná	404

KNIHA PRVNÍ.

RŮŽE STOLISTÁ.

BÁSEŇ A PRAWDA.

ODDÍL PRVNÍ.

BÁSNÍK. Na nejsněžnější lilie
Dva lístky z růže tu, tam anemonky,
A mezi ně wlož konwalinek zvonky;
Sem hyacinty, jasné zde pomněnky,
A pak — a pak —

AMOR. Nu tak! nu tak!
Snad nechceš, pěwče zmámený.
Malowaf kwítím obraz swé milenky?

I.

Luzným smáním, wnađau stkwostnau
Mnohá se kře kauzlila;
Jedna newinau milostnau
Zrak jen k sobě zwábila.

Či to paupě? srdce ptá se,
Či to růže rozwitá?
Z půle dříme we swé kráse,
Z půle žiwot proswitá.

Co jsem widěl, myslil, cítil,
Twůj kdy půwab mě roznítíl,
Má stolistko! ze snění
W písňe nech se promění.

II.

W rŕžích bdím i sním — kdy w borce
Twář mi jitro celuje;
Zlatotkané den praporce
Nad hlawau kdy wztyčuje.

W rŕžích bdím i sním — kdy strau se
Lehké mhly po jezeru;
Hájem, křowím kdy ženau se
Swětla pršky k wečer.

Leč ze širého kdy hwězdna
Boží sláwy plane bezdna:
Řine z odkrytých se desk
Immortelky! wáš mi lesk.

III.

Panna co jest? Nejautlejší
Kwět w pozemském údělu;
Od člowěka nejdiwnější
K jasnému skok andělu.

Ambra wonná, sladká manna,
Swit nebeské od zoře;
Nejpyšnější twor jest panna
W nejhlubší swé pokoře.

Chybil-li jsem ty panenský,
Milý pěwče, můj Chmelenský!
Z bohatého citu sám
Co jest panna, objew nám.

IV.

Slávy věnce do zpěvného
Mne newábí zápasu,
Cit blahý jen srdce mého
Wydává se w ohlasu.

Zdali mily tyto zwuky,
Zda je hana nemine —
Nedbám: z jedné-li jen ruky
Pochwala jim pokyne.

Půwode té sladké tísně,
Ty buď předmětem mé písně,
Ty buď, sličná Marie,
Musa má i Gracie!

V.

Nepřebrané plynau vůně,
Sladkosti a lahody,
Wlasti milá! na twém lůně
Z kwítků blahé úrody.

Kdož w koruně twé planaucí
Sečte drahé kamení?
A kdo z twých rukau kanaucí
Jasně perly ocení?

Ó má wlasti! z neskonale
Hojnosti své — *tuto* ale
Daruj jednu růžičku,
Tuto dej mi perličku!

VI.

Jedwa slunce z swé obcházky
Po třetí se wrátilo,
Obapol již věčné lásky
Srdce sliby směnilo.

Wúkol kadí láska planá,
Prawá mece plameny;
Pláčem, prosbau wyčekaná
Dářeček jest bez ceny.

Ne ta ruka, poznenáhla,
Ale která rychle sáhla
Pro drahost do plápolu,
Wyňala ji bez bolu.

VII.

Lásko věčná! která swěty
W nestwořenost rozsiwáš,
Která též i autlé kwěty
W krásy raucho odíwáš!

Tys to wděkuplné dítě
Z pokladů swých wyňala,
Každý půwab na uswítě
W bytnost jeho wkládala.

Z twých to rukau — díka tobě! —
Tento w utěšené době
Krásný twor se wywinul,
Dary twými oplýnul.

VIII.

Z twého dechu, Lásko věčná!
Znik a žití nabyla
I dušinka ta srdečná,
Čistá, tichá, spanilá.

Ó dej, ať vždy city spasné
W nádrech těchto domují,
Ať jen stále Hóry jasné
Čelo její věncují.

Nechť této duše w nadné
Cesty minauc raděj padne
Každá péče, tesknota
W toky mého žiwota.

IX.

W spanilosti plyne w nadné
Celá její postawa,
Žádným článkem tu newládne
Potwořiwá úprawa.

Rozmilostí oko dyše,
Ladnost w každém pohnutí,
Ples jsau kroky — ano spíše
Zefyrečků wanutí.

W podiwení duch se táže,
Co zde wíce srdce wáže:
Či ta luzná lepota,
Či welebná prostota.

X.

Kdykoliw se mysl wine
K její sličné podobě,
Wždycky w jiné se a w jiné
Objewuje spůsobě.

Hned hrá w oku jejím milost,
Hned se líbě weselí;
Tu w myšlénkách zahlaubilost,
Tu se s Musau přáteli.

Leč myslím-li, jak se září
Klečíc božskau přede twáří
W jeden rozplynulá cit —
Země wíc můj není byt.

XI.

Krásný dnů panenských diwe,
Líbá studu záplawo,
Wy na lících růže žiwé,
Tichá twůrce oslawo!

Kolikráte k waší chwále
Citowé se chystali!
Srdce wřelo — ale w mále
Ústa w písni ustaly.

Nechať sám ji — tyto twáře
Božská newinnosti záře
Ruměncem kdy pokrývá —
Anděl studu dozpívá.

XII.

Oči, oči — přežádauci
Srdce mého vůdkyně,
Ó wy w jasnotě planaucí
Lampy této swatyně!

Rcete, w prwním swěta máji
Již-li jste se při sobě
Usmíwaly w blahém ráji
W něžných kwítků podobě?

Či jste na obloze dlely,
Leskem milostným se stkwěly
Druhdy mezi hwězdami,
Wašimi tam sestrami?

XIII.

Z wás co rozkoš se usmíwá,
Ústa! z wás co Amor sám
Šepce, dyše, mluwí, zpíwá,
A swé dáwá wnady wám!

Luzní rtowé! čím se děje,
W ohniwém že nadchnutí
Zpěw můj wázne, slabne, chwěje,
W jedno splýwá wzdychnutí,

Diwy mezi kwětinami —
Zwučné růže! již wy samy
Úst mojích se dotkněte,
Zlých wazeb je sprostěte.

XIV.

Tak mě kauzlem ondy jala
Tam w besídce růžowé,
Že se téměř různem dala
Paměť má i smyslowé.

Slowa stíhám, řeči matu,
Poslěz — a co dáwno znám —
Opět milém u záchwatu,
Či mě miluje, se ptám.

Newím, růže zawzdychnuly,
Čili rtowé pošepnuli,
Pnauce k mým se ústům blíž
Tříkrát slaďaunké: Ty wiš!

XV.

Odkud sauhlas ten lahodný
Bytnost moji prowanul?
Odkud zánět blahoplodný
W hlaubi duše zaplanul?

Z hudby-li se té hubinky
Částka w srdce wlaudila?
Čili jiskra té dušinky
Z oka w oko zblaudila?

Ó wylož mi to tajemství —
Chowaje k ní přibuzenství
Ty to wiš, mé Marie
Premilostný Genie!

XVI.

Sladce z Hesperidek kraje
Píseň lásky kauzlí sluch;
I nad pěwcem u Dunaje
Sladce můj plesává duch.

Znám však jedny — jedny básně,
Nebe w nich se rozplývá,
Čtau se mile, diwokrásně,
Srdce tauhy pozbývá.

Básně ty s Milostenkami
Láda, ano Musy samy
Sestersky jsau skládaly,
W modré oči zapsaly.

XVII.

Tak je sladká, tak je milá,
Jak by růží dychala,
Krásná — jako by se byla
W rajské rose kaupala.

Jako z jitra sedmikrásky,
Rowně tak se usmívá,
Kwítka lněná, kwítka lásky
Hrawým očkem rozsívá.

Tuším, sám že Amor tvořil
Audy spanilé a složil
Z nejwonnějších bylinek,
Z nejpěknějších kwětinek.

XVIII.

Po nowé se hájem, polem
Žiwot rozwil přírodě;
A jak w nás, tak hrálo kolem
W míru wše a we shodě.

Máj byl. Zlatem stromů wršky
Swit večerní obliwal,
A s břehů k nám kwětné pršky
Libý wětřík zachwiwal.

Po wlnách jak loďka jemně
Tak při Ní se srdce we mně
Tokem slasti haupalo,
Nade časem splýwalo.

XIX.

S ní milá mi chůzka býwá
Podlé luk tau olšinau,
Zpěw slawíčků kde rozlíwá
Libeznau se tišinau.

S dálných jezů hluk jen praudní
W sluch sem jedwa zbluzuje,
Aneb klekot čápa, audní
Žádané kdy zwěstuje.

Wšak ty tam wod kojné šumy
Ptactwa hwizd a zpěw a dумы,
Kdy držím ji w náručí,
Tlukot srdce přehlučí.

XX.

„Sám jsi swědčil, jak zaclání
Slowo lásce, pěwče můj!
Již budaucně o wyznání
Mých citů nenastupuj.

Mezi blahem, bázní, tauhau
W střídání neskončeném
Přej swé dívce lhůtu dlauhau
Na tom místě zwýšeném.

Znej wěrnosti známky jisté,
A mé stihnuw ohně čisté
Srdcem, duchem, pamětí,
Tau je měj pod pečetí.”

XXI.

To dořekši ruče wila
Kol mne rámě labutí,
Rajskau slasť má duše číla
Z dwau rubínů přilnutí.

Wím již, nektaru lahodně
Chutnají jak prameny;
Wím, étherní bezeškodně
Jak se pijí plameny.

Ale diw-li, w píli nowé
Zmámení že padli rtowé
Sněžných ňáder na wnady
Hledající ochlady.

XXII.

Na pahorku tam přede mnau
Pod dubem kdy stanula,
W záři večerní tajemnau
Lepotau kdy planula;

Laskawý pak k této pýři
Z oka blesk kdy zaswítíl :
Jaký obraz tu, malíři,
Zrak twůj byl by pochytil!

To však náder ostkwíwané,
Spěšným chodem rozehrané
Wytknauť lehké wlnění —
S to není twé umění.

XXIII.

Tudy půjde — w tomto místě
Hauštinau se obtočím;
Do sadu dnes přijde jistě —
Ztad jí w náruč vyskočím.

Hle, klobauček tam se hmitá,
Wise na kři růžowém!
Oč že číhá na mne skryta
W altánečku korowém.

Mám tě, mám tě, drahý ptáčku!
Takto jen na schowáwačku
W newystižném úschraní
Hrají zamilowaní.

XXIV.

Nejen libé, leč i zpěwné
Sny blaží mě we spaní:
Diwno-liž, že w lehkokrewné
Pauštím se i lítání?

Jaký let! do kwětných wírů
Kdy stržen se potopím,
A zas haupawých zefyrů
Na křídlech se powzchopím!

Štěstí! sny ty stále přej mi,
A bdícímu zachowej mi
Zpěwodárnau zheyřilost,
Lásky sladkau podpilost!

XXV.

I to sobě wážím mnoho,
Tak žití že anděl přál,
Až i města do jednoho
Byt náš zemský uchystal.

Ale wíce, osudowé,
Za to já welebím wás,
Dítkami že swými zowe
Holubičí národ nás.

Bůh mi swědek! byt ~~by~~ zcela
Wtipem, wděkem, krásau těla
Rownala se bohyni,
Nekochal bych Němkyni.

XXVI.

Dobrau noc — a než se wíček
Dotkne jitro růžowé,
Wkauzlete se we twůj sníček
Sami lásky bůžkowé.

Blíž se tulte líchotiwě,
Tropte žerty, swéwole:
A wšak úkladně a lstiwě
Křídlaté-li pachole

Kdesi číhají we hauští
Šíp po twém srdéčku pauští,
Tu wolej mě na pomoc,
Má milenko, dobrau noc!

XXVII.

Málo stesků já si wšímám
Na zlé boje Milkowy;
Ano jeho rád přijímám
Žezla moc i okowy.

Bolnau sice wpauští ranau —
Ale slast a lahodu;
Milým podrobenstwím planau
Nahražuje swobodu.

A co wěc jest podiwnější,
A co diw neslýchanější:
Upiat zlatým řetězem
Zůstávám předc wítězem.

XXVIII.

Znám ji — srdci ku příkoře
Z řeči wazbau ztižené,
Ze slzy té, z lásky, hoře,
Z prosby, čáky smíšené;

Znám ji — ne z těch jindy wraucích,
W počtu jak sbor hwězdiček,
Ale z těchto na rtech mraucích
Chwějících se hubiček;

Znám ji z ruky potisknutí,
Z posledního powzdychnutí
Neswobodnau swobodu,
Trapnau dobu rozchodu.

XXIX.

Žehnám wás, wy stráně známé,
Břehy tiché Otawy,
Tebe, dětství mého chráme,
Wás zlatých dnů zábawy!

S bohem buď, ty sídlo skrowné,
Kde mi twář se zastkwěla
W mílostnosti newýslovné,
Wtěleného anděla!

K tobě tyto city wřelé,
Naděje swé, tužby, žele
Odesílám k posledu
W jednom ještě pohledu.

XXX.

Wčera ještě — ó jak mile!
W pokojíku přehzkém
Trávili jsme blahé chvíle
S lehkým bázně příměskem.

Dnes ty tam ta místa jasná
Widíš aspoň před sebau,
An zde tma a tauha strastná
Obklopuje mysl mau.

Let jenž seděl tři tisíce
W holých pauštích, a snad wíce,
Slow nejzbawenější bės
Whostil se mi w duši dnes.

XXXI.

Po dnech rozkoše, má drahá,
Jakau mně jsi štědrila,
Jest milá mi jindy Praha
Pusta, chladna, nemila.

Mé podobno není bdění
Smrti ani žiwotu;
W bauři srdce trá mé snění,
Trá i městském we hřmotu.

A moci-li Milka zlého
Duše někdy z hlubokého
Omraku se wchycuje,
Hned k swým rájům putuje.

XXXII.

Wšudy líčko twoje swítá
 Na mé mysli zkauzlené;
 Uchu zní a oko čítá
 Wšudy jmě twé slawené.

Tam twá očka na mne hrají
 Z hustotkaných wětwiček,
 Zde twá ústa ke mně plají
 Se kře wabných růžiček.

Twé pak, kudy kráčím, we dne
 Po záhoncích jméno medné
 Skládám mezi kwítkami,
 W noci mezi hwězdami.

XXXIII.

Za ty myrty newadnaucí,
 Za ty růže, lilie,
 W rajském srdci twém kwětaucí,
 Má milostná Marie!

Z nichžto přelíbezná wane
 Wůně, slast a čerstwota,
 Z nichž i jasná záře plane
 Do tny mého žiwota: —

Za tu hojnost blahých kwětů
 Z říše netělesných swětů
 Jakauž tobě w záměnu
 Lze mi dáti odměnu?

XXXIV.

Z oněch wěkosnubných wěnců,
Jimiž Musy libezné
Swých okrašlují milenců
Druhdy skráně wítězné,

W této lásky plné době,
Zpěwnau dráhu wywoliw,
Přál i já bych jeden sobě —
Sobě? ne, ó nikoliw!

Drahá! jen když wina twými
Kadeřemi se hustými
Twé by čelo ozdobil,
Mně radost by působil.

XXXV.

Hled na hustých stromů řady
Hlubší city budíwá,
Mním-li, pod wečer že tady
Dwé milenců chodíwá.

Swětějšího u lesíčka
Kaple widu nabyła,
Tam, co tuším, dvě srdýčka
Že se někdy laučila.

Aniž sám jsem čárné moci
Letní znal měsíčné noci,
Než jsem bděl ji s mau milau
Holubinkau spanilau.

XXXVI.

Nikdy růže nejbohatší
W tolikých se nestkwěla
Listech, má co přenejsladší
Ke mně jich odprávěla.

Milé tahy dívčí ruky,
Jenž se na mne smějete,
W žiwé se proměňte zwuky,
Do nebe mě wztrhnete!

Kam ta žádost? — W oku čtená
Tajnost, a zde poodstřená,
Z úst-li by se praudila,
Swých by kauzel pozbyla.

XXXVII.

Mračné doby, smutné chwíle,
Wás mnoho si newšímám;
Ba i chmúry vaše míle
Z rukau lásky přijímám:

Mysle si, že wždy nebýwá
Samo nebe bez mraků,
Krásněji že vycházíwá
Z černých slunce oblaků.

Tak i přiwitý do wěnce
K jasné růži a pomněnce
Mnohý kwítek temnější
Činí pohled libější.

XXXVIII.

Jak jen milé we ozdobách
Pokáže se podletí,
Na sta kvítků w malých dobách
Jedna wčelka obletí.

Mých však k jedinému kwětu
Myšlének a taužení
Roj se honí w bystrém letu
Z rána až do zasnění.

Ó, kde tolikeré sklady
Sladkosti a jemné wnady
Nabraly se w newinném
Kvítku jednom jediném!

XXXIX.

Sám se z města druhdy laudím
W pole s prwní dennicí,
Po lesích a pauštích blaudím
Na rameně s ručnicí.

Přes wrchole zrak můj stíhá
Spád kořisti pernaté,
Aneb pílím, kam ubíhá
Zvěř do skrýše skalnaté.

Zvěř ubíhá — ach, a maní
Bezcestím se žene za ní
Lowec Milkem raněný,
Osudem zlým honěný.

XL.

Zas widím wás na doběrku,
Luk a hájů okrasy!
Zbawen sad již jarých šperků
Podzimními nečasy.

Po dřewech jen plápolají
Barwy žluté, růžowé:
Či někdejších kwětin hrají
We wětwich to duchowé?

Dnowé krásní slasti čisté,
Dnowé kwětní, tak i wy jste
Zmizli, a jen w záletí
Stkwíte se mé paměti!

XLI.

(S prstenem.)

Což nad lásku lze mi dáti?
Dárek lásce ku podobě;
Což si nad to ještě přáti?
Buď k památce milé tobě!

Dárek lásce ku podobě,
Sladké dítě, w kruhu wěčném
Buď k památce milé tobě,
W twém-li dárce srdci wděčném.

Sladké dítě! w kruhu wěčném
Což nad lásku lze mi dáti?
W twém-li dárce srdci wděčném,
Což si nad to ještě přáti?

XLII.

Ono w světě nejluznější,
 Nejmilejší srdéčko,
 Ó že pro mne nejpěknější
 Schystalo kdy místečko!

Či k blahosti, či mně k želu
 Běh ten časů dospívá?
 Nač mi sudba při andělu
 Mračnau propašť odkrývá?

Čemu, štěstí, sněným vínem
 A chutných owocí stínem
 Ústa šálíš zháralé?
 Znáš twé muky, Tantale!

XLIII.

Sproštěn buď i ty žaláře,
 Medohlasý ptáčku můj!
 Wítej w hájích ranní záře,
 Swoboda tě oblažuj.

Sám we pautech — přál bych, celý
 By we zwůli plynul swět;
 S bohem, ptáčku, u weselí
 W blažší kraj nachyl swůj let.

Tam k opomněnkowanému
 Putuj břehu Otawskému,
 Tam jí pozdrawení wzdej,
 Jinde krásu její pěj.

XLIV.

Mhly podzimní brání zraku
Twáři nebes wítati;
Nelze duši w truchlém mraku
Pstře a jasně zkwítati.

Ó by oči mé na líce
Růžné její patřily,
A čarowné ony swíce
Smutné temno spudily!

Zře ty zoře a lazury
Wěčně neptal bych se, chmúry
W mále-li či we mnoze
Strau se tam po obloze.

XLV.

I twá, hudbo! mému sluchu
Žádauci kdys potrawa
W sobě zhříženému duchu
Přikří se co otrawa.

Praudem twým nech plesně plowá,
Kdo dobyl se z tíhoty:
Wítej, harfo eolowa,
Družko tiché samoty!

Neskončené, neurčité
Zwuky twé, s mau láskau slité,
Srdce mé, kdy zabolí,
Kojným šeptem chlácholí.

XLVI.

Ušla šípu, w stínech hustých
Laň nalezši ochrany;
Druhý den po hwozdech pustých
Blaudí Oldřich s dwořany.

Až tu šumným nad potokem
Stan milostné Boženy;
Plachým zří po lowcích okem —
Twáře její zarděny.

Kníže wece: Powěz cestu,
Dcero česká, odtud k městu!
Srdce ale: Milko má,
W ráj twůj kudy sem? se ptá.

XLVII.

Nad horami jedwa pučí
Den z ranní se záplawy,
Bystrým cwálem temně zwučí
Úwal české daubrawy.

An wraný kůň hrawau pílí
K niwám zlatým uletá,
S peřím čepky záwoj bílý
Míle wzduchem třepetá.

„Aj to při twém účastnictwí
Slawné mých dědůw dědictwí!“
Tak, ji k srdci popřižaw,
Dí k Judytě Břetislaw.

XLVIII.

Místa w komnatě swé hezké
Popřej těmto obrazům,
Těmto milým staročeské
Wraucí lásky důkazům.

Druhdy při zwuku bokálů
Jak twé oči zářily,
Našich knížat, našich králů
Sláwu když jsme slawili!

Buď — jak z dálky w šeru luny
Zníwají kdys sladké struny —
I jejich rozwraucnění
K drahému ti pomnění!

XLIX.

Jindy mě za dlauhé chvíle
Swáděná do okliček
Míle bawí hrawá pile
Medoberných wčeliček.

Stíhaje wás mezi kwítím
W skrýši tam kališkové
Blaženost jarých dnů cítím
S wámi, autlí twůrkové!

Cítím ji, co k sobě laudí,
W smutku sladí, w plesu traudí
Wšecky moje myšlénky
Andělské dvě pomněnky.

L.

Ač na mysli mé se míhá
Dlouhý jen o tobě sen,
Krátký předc walem ubíhá
Každý mi při tobě den.

Wzdechy, slowa, zpěw, hubička,
Wše mžikem to uplýwá :
Báseň, diw-li, že kratičká
Z mé wždy lásky wyspíwá?

Snad, osud až ukrotíme,
W paupěti co ještě dříme,
Zkwětlé, drahá, naději
Delší písne zapěji.

ODDÍL DRUHÝ.

Překrásné jsau w tom parku lásky
Besídky, chrámky i procházky,
Slawík kde stále klokotá :
Leč, žel! i sem se tauha plichtů,
A sama láska zase dychtů
Jen dál do polí žiwota.

LI.

Srdcem chladným, umem suchým
Za prawdau se sháněje,
Uslyšíš jen šumem hluchým
Zníti vždy swé kročeje.

Wiz ty diwné tworstwa switky!
I w tichém snu dokola
Wše do nejwnitřnější nitky
Bdí a wře a plápolá.

Wšude prawdy pramen stkwaucí
Rozlitý jen láskau wraucí
A twým žezlem, básnění!
W podobu se promění.

LII.

Čí pronikne ducha síla
Tebe, matko přírodo,
Wznik a skon kde twého díla,
Zzákoněná swobodo!

Stále stawíš, stále boříš
Pod tajnými příkrowy;
Wěčně swětíš, věčně tworíš,
A vždy práce hotowy.

Co mi šepce Musa sladce,
Powím krátce k té pohádce:
Předně hmota jest a duch,
Mrtwá tíže, žiwý ruch.

LIII.

Hmota sama na dvě poly
Nesmírné se prostřela,
Ze směsičné hrozně zmoly
Do swětů kdy wywřela.

Část ta jedna *twrdost* slowe,
Zpurná její prawice;
Lehčím křídlem wůkol plowe
Měkkost — její lewice.

Obě ony trau se, koří,
K sobě lnau, a zas se moří
Přepodiwným přeludem,
Božské moci popudem.

LIV.

Přímé čáry, hrany, hroty,
K točným liché míření
Jsau soběcké twrdé hmoty
Neomylná znamení.

Ta kde swémocněji wládne,
Twárnost pauště béře swět;
Z ní newzniknau plody žádné,
Holý krystal její kwět.

W říši dlauhé bez okrsku
Nelze ducha ni paprsku
Laskawě se wtěliti,
K úkaznosti čeliti.

LV.

Leč i hmota prostě měkká
W mrtwu wěčném šamotá,
Neplodné i jí se leká
Blahá jiskra žiwota.

Z kruhů we kruhy se točí
Duté její obwody,
Odpor čijíc rozdiwočí
Se na lůně přírody.

Tak bezmezným klame ruchem,
Jak by walným žila duchem,
An přede nikde ze středu
Nehýbe se ku předu.

LVI.

Čím pak hmota odstupuje
Dále do svých stežejí,
Maří, dusí, žže a truže
Střední život mstiwěji.

By pak více nepojala
W náruč světy stará noc,
Jednu druhau upautala
K bezškodenství vyšší moc.

A hle, jedy w soli chutné!
Hle wzduch — plyny duchormutné!
I ta k twému pohledu
Rozlitá rtuť na ledu!

LVII.

Přej, když nízký zisk dotýká
Hor samých se kořenů,
A své srdce w háw obliká
Z rud drahých a kamenů.

Ty, stkwělejší syn jsa říše,
Zbořeništěm těchto skal
Pracuj snažně jen do výše
K čelu hory dál a dál.

Kol tebe se zdrawý haupá
Wzduch, an oko twé se kaupá
W stříbrojasném we moku
Jezer tam a potoků.

LVIII.

Ayhle, jak se s výšin, z hlaubí
 Suje látka dvojliká,
 Již se poji, stýká, snaubí,
 Měkkost twrdost proniká.

A dle míry, jak tu která
 Paní jest neb posluhau,
 A dle stupňů, jak se wzpěrá
 Mocí jedna nad druhau:

Duch po témž se zjímá, plaje,
 Tisícerem tkanin hraje;
 Rostůw úže, wolněji
 Twary se wywíjejí.

LIX.

W trávě, mechu, w palmy wzchytu
 Prwní zřejmě zdoruje,
 Druhá w hauby nízkém bytu
 Přewahu swau osnuje.

Chceš-li zříti jadrnější
 Wespolek jich ujatost,
 Wiz tu štíhlau a čilejší
 Pňů a stebel kulatost.

Leč i takto jewíc snahy
 Obě zhostiti se wáhy
 Z twrda listím šewelí,
 Z měkka w jehly wystrelí.

LX.

A již twar jaký se zrači
W lupenech a we kmenu,
Týž se opět w kwětu značí,
W owoci a semenu.

Nežli w půwodní se stránky
Rozptýlí ta dvojice
Jaké péče, jaké schránky
Pro milé swé dědice!

Takto druh, co druh, památku
Bytí swého beze zmatku
Horlí ze swé postati
K dalným wěkům poslati.

LXI.

Zemi w raucho smaragdové
Oděl časů rozměrce:
Pojďme, drahá! zírat nowé
Luk a zahrad koberce.

Tam w oblauky sláwy pnau se
Hwozdy, háje, křowiny;
Zde w oltáře wonné dmau se
Něžné dítky Flořiny.

Kdo se béřeš w tyto chrámy,
Zbožně patř na diwy s námi
Čistým okem člowěčím,
A ne smyslem zwířecím.

LXII.

Stoje, wděčný smyslolude!
 Nad twé krásy pramenem,
 Myslím: Růže! jakž to bude
 S owocem a semenem?

Twé nesmírné rozwinutí
 Jim přineslo úbytek;
 Swět nad twými kauzly šutí,
 Ceně hmotný užitek.

„W sobě chowám zisk a chlaubu,
 Má jak máti; w každém raubu
 Sazeném, kdy káže čas
 Žiji dál a kwětu zas.”

LXIII.

Swěta duše-li se šíří
 Po rostlinné osnowě
 Tichým letem: walným wíří
 Praudem w zwírat budowě.

Tam jeden wždy žiwot stojí,
 Ač přewabně rozkwítá;
 Zde druží se dvojí, trojí —
 A se diwně proplítá.

Tam od zwuku k melodiím,
 Zde z akkordu k harmoniím
 Až do plné lahody
 Neskončené přechody!

LXIV.

Nejprw k hýbání se nese
Každé wícežiwotí,
Mocnau přírodau—li kde se
W jedno tělo sjednotí.

Práwa toho proč we wěnci
Žiwočichů nedělí
Polypi a bezečlenci
K pohybům nedospělí?

Míru hnutí, krmu, čití
Rozdíl hmoty, číslo žití
Klade každém při twoře
W boží welké oboře.

LXV.

Jak díš? duch že hmotu těla
Po swé moci uwězil?
Newěřím ti, mistře, zcela;
Druh jen druha obmezil.

Mním, twé widy že z osobna
Newanau k nerodčatům;
Ještěť lwíčata podobna
W prwních dnech jsau jehňatům.

Hle z wáhy wětší, menší —
Wyšlé audy tužší, tenší
Kází duchu širokost,
Krotkost nebo diwokost.

LXVI.

Člowěk — nejwywinutější
Dwojné hmoty výprawa!
Člowěk — nejproniknutější
Mnohožitím saustawa!

K rozjímáním se odkrývá
Newywážná studnice
Nad obihem, jejž prochwiwá
Wolná ducha letice.

Ani bohem, ani molem,
Jak ho křtí we šprýmu holém,
Stkwělook ten nebuď zwán,
Ale tworstwa všeho pán.

LXVII.

Čára ta a kruh prwotní
Čím jest wíce seslaben,
Tím i twora byt žiwotní
Wýše býwá postawen.

Předc i nejwyšším prodíwá
Hrot se někde z oblíny:
Jsau kly, rohy, drápy, hříwa,
Šupiny a bodliny.

Člowěče, hle, jen při tobě
Sličná forma w blahé době
Zewnitrně se rozwíjí
Pěknau wlny linií.

LXVIII.

Tak zde psán týž zákon stojí
Nad mým i twým pobytem:
Z měkkosti se k tvrdu strojí
Hmota s prvním úswitem.

W rownowáze o poledne
Twar a síly trwají
A když swětlo denní bledne,
S drsnau tíží klesají.

Po posledním dnů těch kroku
K tomu bez konce že roku
W jiných swětech dospěji,
Wěřím w sladké naději.

LXIX.

Kamž ta cesta se prostírá?
Jsau to mamu působy?
Má i w sobě duše zírání
Tyž, leč vyšší, obdoby.

Obraznost si orlím pérem
Kruhem prostor odmyká,
Anto rozum rowným směrem
Wšude k jádru proniká.

K stáří on, a ona k mládi
Wlnawé winau se rádi;
Prawý žiwot zazwučí,
Kdy padau si w náručí.

LXX.

Darmo! slova nepostihnau
 Tušení a průswity,
 Ješto bleskem kdys se mihnau
 Přes ty šeré záwity.

Děsí nesměrnost a mýlí
 Jednoty mě tu i tam:
 Kdož pochybnost mi rozptýlí
 O tom: odkud, proč a kam?

Toť ten uzel, že neznámo,
 Z diamantů Pán jak tamo
 Předě přízi paprsků
 Do všech swěta okrsků.

LXXI.

Ty-li tajnost tu odkryl bys,
 Jak swět tvořil Hospodin:
 Ne ten prachu twor, a byl bys
 Jeho Slowo, jeho Syn.

Skrýš ta však tě nerozpáčeš,
 Abrž, kudy přál tworec,
 Jasným pod nebem roztáčeš
 Zdrawých smyslů praporec.

Čas a prostora čím stále
 Zkrášlují se k boží chwále,
 To-li z částky pochytiš,
 Dost swau tauhu nasytiš.

LXXII.

Tworčí jiskra až se vznítí
Sama, nikdy nečekej:
Ni po rajském zrak twůj kwítí
Bez účelu netěkej.

Wíce ohni nežli ledu
W autlých nádrech místo přej.
A co dobré, z toho středu
Zúrodněné dál podej.

Za ctnost odplaty nežádej,
Za kořist celau pokládej,
Twůj-li šlechtí zemský byt
Mrawní shoda, krasocit.

LXXIII.

Ty-li pějješ srdce swého
Neb swých bratří hosanna!
Příklad z obloholetného
Wezmi sobě skřiwana.

Wýše se a výše nesa
Před zřitelem rozwinuj
Let swůj, a naň zwuky třesa
Za sebau mu pokynuj.

W hauští ale po slawíku,
Sebe-li umíš, básniku,
Skrýti a w se staupiti,
Wíce budeš kauzliti.

LXXIV.

S bohem, slunce! noc měsíčná
Wábí zpěvné na lowy;
Tajemná a čarolická
Noc to, jak sny věštcowy!

Ticho žiwné jen přerýwal
Slawík taužným nadšením,
A k úswitu se rozlíwal
Hlas křepelčin osením.

Ach! již chleba syn se budí
W kalném městě, a se trudí
Ukojit swých péčí hlad:
Wítej, slunce! — já jdu spat.

LXXV.

Tamo růže kde newadlé
Se u věčném jitru rdí,
A na wod žiwých zrcadle
Děl božích se záře stkwí;

K hwězdám duch kde nešen býwá
Na perutech orličích;
Kde w akkordech se rozplýwá
Wíce nežli slawičích:

Host i já w té nejsa říši
Z twých zdrojů plníwám číši
W bujarosti mladické,
Krásné žití básnické!

LXXVI.

Kdy tichá wlažička šustí
Mezi listí zmlazené;
Klasowé kdy wedau hustí
Šepty wíním zbuzené;

Wlna za wlnau kdy šplauná
Dmaucím se po jezeru;
We stromech kdy wítr šaumá
O podzimním večeru :

W hod tu srdci milownému
Plésati ke taktu twému,
Plná ladu, neshody,
Diwná hudbo přírody!

LXXVII.

Snů mých sídlo nad prameny
Pod skalami w ořeší,
Nade mnau kde duby, kleny
Tkají stinné přístřeší!

Ticho šíře kdy ukládá
Do wzdušných se wrcholí,
Bázliw sám se den prokrádá
Přes hory a údolí.

Slawné ticho! — bližším, bližším
Šumem nad hlawau již slyším
Twé to, čase, plynutí
W sladkém duše zasnutí!

LXXVIII.

Ztráwiw den we trýzni stálé
Spěchám s klidným večerem
Ku potoku, jenž po skále
Stkwí se lunny pod šerem.

Zrak owlhly tu se hříží
Do wln šumných pobludu,
Mysl teskná w tom se zhlíží
Zrcadle mých osudů.

Diwný úkaz! praudy chladné
Tam metají jiskry ladné,
A zde plynau z plamene
Slzy s tauhau smíšene.

LXXIX.

Již we wisce mezi bory
Swatwečer se odzwonil,
A přes obrůžené hory
Letní den se překlónil.

Jak zlatý štít bohatýra
Luna plá we blankytu :
Wlij, ó duše všehomíra
Lad i mého do citu.

Ztiš ty wlny w pláni hladkau,
Dej, by přítomnost twau sladkau
Srdce moje poznalo,
W sauzwuku twém plésalo.

LXXX.

Ať si jak chce moře zmítá
    Člunek mého žiwota,
Ať ho stíhá baře lita,
    Žiwlů wztek a mrákota :

Směle Bohem uloženau
    Podnikaje výpravu
Spěchám duší nezhroženau
    K blaženému přístawu.

Zjasňující černé noci
We tříhvězdí tajné moci
    Nade mnau se wznášejí,
    Wíra, láska s nadějí.

LXXXI.

Truchlosladký cit owládá
    Weskrze mau útrobu,
Kdykoliw zřím, že se skládá
    Děwa sličná do hrobu.

Jednu znal jsem! — slzy hojné
    Tekly pro ni přes líce;
Dáwno spaní spí pokojné
    U swaté tam Trojice!

Blaze tobě! An w té marné
Herně tratí vše, co stárne,
    Panny shaslé za sto let
    Ještě se zpomíná kwět.

LXXXII.

Ó mladosti, ó mladosti!
Blahotworná bohyně!
Ze všech nejmilejší hosti
Na žiwota bystrině!

Anto půwab ze twých rájů
Mau milenku obletá,
Každau dobau na sta májů
Na mé mysli rozkwetá.

Slawte ale samy tebe
Růžové rty, sličná Hebe!
Za jarau tu úrodu
Danau mému národu.

LXXXIII.

S námi štěstí nech zahrálo
Na pány neb posluhy,
K činům předc každému přálo
Dosti wolné okruhy.

Nepaměti do propasti
Klesne pustý darmochléb:
Blah, kdo pěstowal swé vlasti
Jednu růži, jeden štěp!

Komu los však méně stkwaucí
Padl, aspoň pro budaucí
Pautníky a pautnice
Urownáwej silnice.

LXXXIV.

LEONOWI

HRABĚTI z THUNU a HOHENŠTEINA.

K rodu Twému úctau weden,
 A jak srdcem weleno,
 Kladu z růže lístek jeden
 Twé libostné pod jmeno.

Wděčněji by mohla pláti
 Wšecka w kráse zářiwé,
 Na týž lístek dowol psáti
 Ještě slowo prawdiwé :

„Wlast že miluješ, to wíme,
 Proto slušně Tebe ctíme;
 Že pak sám jsi její čest,
 Podnět naší lásky jest.”

LXXXV.

DO PAMÁTNÍKU J. W.

Jménem twým by wěky dlauhé
 Hřměly i rod wšeliký,
 Neleží w twé snaze pauhé,
 Dar to božstwa weliký!

Aniž to, by hlučnau traubau
 Zněla powěšť o tobě,
 Že jsi kmene swého chlaubau,
 Skutky twé mu k ozdobě.

W tom však vlastní wůle dílu
 Každému dal tworce sílu.
 Býti ke cti rodině,
 Ke blahu swé dědině.

LXXXVI.

Bez trojí mi nelze tužby
Žíti zemi na celé:
Bez tvé blahotvorné družby,
Tajemníče duše mé!

Pak tebau, má dívko hezká,
Wznícených bez plápolů;
Ani bez twých, mluwo česká,
Čarodějných hlaholů.

S wámi rozkoš nejčistější
Chutnám, bez wás nejsmutnější
Wšude nosím okowy,
Tři we srdci hřbitowy.

LXXXVII.

Potem, krví swatá země!
Matko mužů velikých!
Diw hle! ještě žije plémě
Twé po bauřích tolikých!

Měst twých účel býwal sláwy
Domknauti se výšiny;
A co wes — to bystré hlawy,
A co hrad — to hrdiny.

Nuž, té pozasuté sopky
Swau pochodní tajné kobky
Nám, Palacký! osvěcuj,
Dáwní lásku rozněcuj.

LXXXVIII.

Žel té růže, bez slawika
 W sadě která odkwetla,
 Žel i krásy, bez básníka
 Jenž od země odlétla!

I nechválím předků časy
 K prawé kráse nečilých,
 Ztřeštěnými za mamlasy
 Po blyskotkách zblaudilých.

Jich nebeské: „Wšecka sláwa,
 Wšecka krása — polní tráwa!“
 Syny, málo chybělo,
 K čertu že neodpělo.

LXXXIX.

Tebe rozum, čisté lidstwi
 Hájí, prawdo, na wěky,
 I kde zisťnost a pokrytstwi
 Raubí hnusné záseky.

Sám twůj pohled — jak Medusy
 Hadochwějné čupřiny —
 Sype blesk a mraky hrůzy
 Na bezectné zlosyny.

Oblj září swau nebeskau
 Opět každau duši českau,
 Nech tě ctí za bohyni
 W swé domácí swatyni!

XC.

„Jakéž kauzlo tě wodíwá
 Drsnau cestau žiwota,
 Twau že mysl nepokrýwá
 Nikdy smutku mrákota?“

Střídmost, bratře, která sladce
 S mým se bytem přátelí;
 Pak nekwapná, stálá práce —
 Ty mau duši weselí.

Těma chráněn, pod nos luskám
 Wšem padauchům, klada k truskám
 Nádhernost palácowau
 I radost bublinkowau.

XCI.

Um swůj těmi baw caparty,
 Měr kdo vyšších netuší;
 Hříčka w kaule, šachy, karty
 Nejměň muži přísluší.

Wtipnau hru nehrá-liž dosti
 Čas s tebau — ten mocný pán?
 Čacký pán! jemuž k radosti
 Býwá, byl-li obehrán.

Wyhráw ale sám, jak smeti
 Wyklízí ty staré děti
 Newědaucí, proč zde jsau,
 Ani proč se swěta jdau.

XCII.

Ne horaucnost powalečná
Zjedná duchu potravu:
Práce tichá a společná
Získá vlasti oslawu.

Jedno-liby zrnko zdrowé
Každý w půdu položil,
Brzo by, můj Krasoslawe!
Dwůr se pustý ostožil.

Kdo však marnau chlaubau práší,
Koše plew na trh wynáší,
Wítr času odwěje
Jej i jeho naděje.

XCIII.

Bujný oř jest mluwa naše
Ušlechtilé úrody,
Bezmezím se taulá plaše,
Jak syn drahé swobody.

Hlawu pyšně na wzduch sází,
Z očí šlehá blesk a blesk,
Z nozder dým a jiskry hází,
Pleť po něm — hedbáwný lesk.

A kdy letí, jeho hříwa
S praudem wětrů hrawě splývá;
Kdy však zwolna harcuje,
Řeckým taktem tancuje.

XCIV.

Pak-li na něm jede w okol
 Mistr swého umění,
 Wede si co jasný sokol,
 Milé na ně wzezření!

Leč běda, kdy hrdotupě
 Jej kdo tiskne k rozmachu:
 Náš ho bystřák ku potupě
 Brzo složí do prachu.

Tak i do saustawné káry
 Po německu jeho žáry
 Wěčně wěkůw newprawíš:
 Marně, brachu, swéhlawiš! —

XCV.

Sází-liž kdo hned ze země
 W zlato drahé kameny?
 Jistě teprw, až jsau jemně
 Zbraušeny a zhlazeny!

Klenotníče! tak ty předně
 Sličně staw je do rady:
 Mistře! wylož nám úhledně
 Umu swého poklady.

Jazyk tak cti jako wědu,
 Přidej z něho soli, medu,
 Chceš-li, by nám chutnala,
 Užitek stý vydala.

XCVI.

Zda powděčnost, aneb zlost-li
Hnula by se w srdci twém,
Kdyby widěl — aby rostly! —
Kdes na skřipci wědeckém

Rozpínati audy zdrawé? —
Zlý by wěru byl to lík!
Nemá obr krásy prawé
Rowně jako trpaslík.

A jak tělo pěkné, čisté,
Má i jazyk meze jisté:
Na to, Ammerlingu můj,
S pány bratry pamatuj!

XCVII.

Milý! oswětau netrap si
Rozum a jím swědomí!
Tenť má swětla plné kapsy,
Onoho až w nose čpí.

Lépe se to po tmě modlí,
Nech to zboží křesací;
Činit welké nepohodlí
Welká illuminací.

Každý rád si w stínu howí:
Každý rybář tobě powí:
Čím jsau vody kalnější,
Tím jsau lowy walnější.

XCVIII.

Wrah starý ten pásma lichot
Nech jen dále osnuje;
Z končin světa jih a východ
Welikau mzdu hotuje!

Odonud hle! hvězda swítí,
Hvězda lásky witaná;
Tam se i pochodně wznítí
K swatbě již uchystaná.

Odtud, z naší sláwy sídla,
Potrau mračna bleskokřídla
Lidožerné modly chrám;
Odtud wzejde slunce nám.

XCIX.

„Nad řekami Babylona —“
Pěj ten zpěw mi, družko má!
Spadne s duše mračná clona,
W důwěře se rozplesá.

Nad řekami Babylona
W hoři naše plémě dlí;
Jak proročká harfa ona,
Tak i naše temně zní.

Bídná dcero Babylona!
Ayhle, pomoc ze Siona
Již se blíží, mocný twau
Odmění ti odměnu.

C.

K druhu, družce, k rodu, vlasti
Stálost již mi odměňau ;
Při wší jiné práci, slasti
Rád blažím se proměňau.

Wždy ni tebe zřítí w zlatě
Nechci, zpěwu bohyně!
Wítej stále w jiném šatě
Druhdy třeba w ličině.

Snů mých wděčná strojce — nuže!
Řku i tobě: s bohem, růže!
Tauha wede do jiných
Záhonůw mě kwětiných.

KNIHA DRUHÁ.

OHLAS PÍSNÍ RUSKÝCH.

„**W** duchu našem wystupuji často myšlénky, ku kterým z počátku pro nesnadnost jich wywedení, neboli z nedůvěry ne hned srdce přiložiti hotowi býwáme; dodáním však sobě myslí brzo o možnosti w skutek jich uwedení sebe přesvědčujeme. Odwaha a rozwlažená chuť tu wíce působí, nežli dlauzí rozmyslowé. Podobná mimoletná myšlénka byla mi pohnútkau, abych síly swé w prostonárodních slowanských písniích, a přede vším w ruských, pokusil; z nichž některé k Twému laskawému nahlédnutí tuto odesílám. Známýť jsau Tobě, příteli, půwaby a krásy zpěwné naší Slowanky za našich dnů nejen na vlasti lůně, nýbrž i po wzdálenejších krajinách rozhlášené a slawené; i nebudeš se tedy diwiti, že mě náklonnost práwě k této práci wedla, spíše se mnau diwno musí Tobě býti, že posud žádný z našich spůsobilejších básníků k tomuto prameni se neodebral a z něho nečerpal. Mám naději, že zalíbení we zpěwu národním básníky naše od oné nadutosti, oněch par a dýmu uchrání, jenž nyní některé cizokrajné literatuře, a poněkud i naší, wíce jsau na škodu, než k užitku; pokud prawda jest, že pestrá latanina slow nikdy myšlénky samé nenahradí, která čím wznešenější a pěknější, tím spíše takorka w tenké raucho slow se odíwá, aby wíce widěna a pozorována byla.

Samó pak wymyšlení následujících písni w kroji ruském, jakož snadno sám spozoruješ, odnikud wzato není, wyjmešli

užití rozměru, některých tak nazvaných stálých básnických forem, po mnohých písních rozprostřených a stále se opětujících, užití též několika grammatických zvláštností a jiných některých drobností, což vše k lepšímu vytknutí národní známky přičiniti se musilo. Ostatně, nadějeli neklame, žeby tento druh básní Twau i jiných přízeň získal, brzo k některým jiným slowanským národům podívati se, ano i počet ruských písní rozmnožiti hodláme.“ —

Místo wší předmluwy widělo se spisowateli dostatečné býti položení tuto výjimku z listu psaného k ctěnému swému příteli, K. W i n a ř i c k é m u, jemuž i w důkaz přátelské lásky tyto stránky obětowány buďte.

W Praze 26 Dubna 1829.

I.

BOHATÝR MUROMEČ.

Oj za horami, za vysokými,
Za těmi lesy, za hustými,
A za lesy, za hustými Lichwinskými
Wyletował jasný, mladý sokol
Na rychlých křídlech až pod oblaky,
A za tím za sokolem tři jestřábi,
Tři zbojci-jestřábi jsau se hnali;
Oni sokola obletowali,
Oni k sokolu doletowali,
Ostré zobce mu do těla zatínali,
Až jsau oni sokola k zemi strhli,
A strhnuwše tak do smrti ubili.

Oj za horami, za vysokými,
Za těmi lesy, za hustými,
A za lesy hustými Lichwinskými
Na koni se ubíral dobrý mládec,
On ne kwapem jel, a jen pojížděl
Křížem ruce složiv, hlavu přikloniw,
Jak by po širém poli hoře rozsiwal.
I wzali se odněkud, přiskákali
Tři jezdcí, všickni sobaky tatarské; *)
A oni dobrého mládce obskočili,

---

*) Sobaky=psi, epithet w písniích Tatarům, býwalým podmanitelům Ruska, dáwaný.

Ze zad, z boku, ze předu naň doráželi,
 Ostré šawle mu do těla zatínali,
 Až jsau oni mládence s koně strhli,
 A strhnuwše tak do smrti ubili.

Počali Tataré mládce swlíkati
 Z oděwu jeho drahého, stříbrného,
 Tož ze stříbrného i zlatého,
 A jali se w jeho oděw děliti,
 Ubitému jinochu se posmívati. —
 A z pod lesa, lesa hustého
 Wzaw se tu odněkud kůň wyjíždí,
 On newyjíždí, on wětrem letí,
 A na tom na koni bohatýr Muromec,
 Muromec ze slawného města Muroma.
 Jedwa Tatary zahlídnul, tři sobaky,
 On z taulu wynímá kalenau střelu,
 Střelu pustí z tětiwy hedbáwné,
 Střela ta se zaryla w bílá nádra,
 W bílá nádra prwního Tatařína.
 A Muromec wytasil meč ocelowý,
 Mečem tím ocelowým rozpůlil
 W dvě půle druhého Tatařína.
 A třetí Tatařín na kůň vyskočiw
 Utíká maní nemaní w širé pole;
 I bylo se Muromci čemu smáti,
 I bylo bohatýru takto mluwiti:
 „Hoj, kdo přede mnau utíká w širé pole,
 Na toho já meče netasíwám,
 Za tím já střely kalené nepauštíwám
 A pauštíwám tě, můj koni bujný!“
 Tomu hlasu kůň bujný porozuměl;
 On prwním skokem — do půl pole,
 On druhým skokem — do Tatařína,
 A třetím skokem — Tataru přes hlawu;
 I walí se, padá Tatařín k syré zemi,
 Na kusy lebka jeho roztřepena,
 Tož rázným kopytem koně bujného.

A wrátil se Muromec k dobrému mládcu,
 K mládcu tomu dobrému, ubitému;
 On vykopal hrob w šírém poli,
 Do toho hrobu tělo položil,
 Za duši jeho se pomodlil,
 A schytaw a swázaw koně tatarské
 On s nimi ujžděl we swatau Rus.

II.

ROZMLUWA NOČNI.

Nepokryla se podzimním listím
 Dolina, dolinečka;
 A posula se ruským wojskem
 Krajina, krajinečka,
 Tož krajina ta, celá země šwedská
 Od moře do hor vysokých;
 A na vysoké hoře na noční stráži
 Mladý bojownik stojí,
 On ke všem ke čtyrem nebes stranám
 Pilným okem pohlíží;
 I nemluví on udatný mládec
 S milými bratry swými,
 Ani na nebi s jasným měsícem,
 Tichým swým společníkem:
 Ale mluví on dobrý mládec
 S milau dalekau stranau,
 S milau dalekau stranau, rodným krajem,
 A takto se wyptává :
 „Ty powěz, powěz, rodná matičko,
 Krajino, dálná strano!
 Či ještě na žiwu, na zdrawí
 Roditel, starý otec ?
 Či po mně tauží mladá žena ?
 A což maličké dítky!“ —

Ne swistem wětrů daleká strana
 Mládenci odpowídá,
 A odpowídá krajina rodná
 Sladkým ruským jazykem:
 „Ty spokoj se, upokoj, udatný mládče,
 Žiwtě starý otec twůj,
 I mladá žena s malými dětmi
 Chowá tě w lásce wěrné.”
 „Ach, ty matičko, rodná strano,
 Trojí posluž mi službau:
 Což prwní služba — starému otcu
 Poklonu a dobrau noc;
 Což druhá služba — mé mladé ženě
 Políbení a lásku;
 Což třetí služba — maličkým dítkám
 Otcowské požehnání.”

III.

ROMANTICKÁ LÁSKA.

Na záři to bylo, na uswítě —
 S růže kwětu rosa nepadala,
 A po lících slzy ronily se
 Mladé dívce, mladé Wasilewně;
 Ona we zámutku, w té žalosti
 Z bolných ňader těžce powzdychnula,
 K mládenci dobrému promluwila:
 Ty s bohem buď, s bohem, druhu milý
 Ty s bohem naděje, můj miláčku!
 Už nám na wěky se rozejíti;
 Otec, matka tebe nemilují,
 I rodina nenáwidí tebe,
 Jinému mne, milý, zasnubují. —
 Jak tu dobrý mládee zamyslił se,
 Zamysliw se potom odpowěděl:
 Ty neplač, neplač, duše moje!

Ty družko nelom ruce bílé!
 Nám pomyšlení pomysliti,
 A nám pewnau radu uraditi.
 Daleko odtud w dálném kraji,
 Což w dálném kraji mezi horami
 Protéká jezero welké welmi,
 A na tom na jezeru ostrow stojí,
 A zarostlý ostrow w diwné kráse.
 Osedlám já wečer dwa koníky,
 K jezeru se na nich odprawíme;
 Na břehu wyraubím rychlau lodku,
 K ostrowu na ní se doplawíme;
 Na ostrowu wystawíme město,
 A město-li ne, aspoň wesničku,
 W té budeme w lásce přebýwati
 Až do wěku, až do smrti naší. —
 Jak mu odpowídá sličné děwče,
 Sličné děwče, mladá Wasilewna;
 Ach, kam poděje se má zahrádka,
 Kam kwítečky, čerwené a modré?
 Kdež tam otce, kde matičku najdu,
 Kde sestričky, mé milé družičky? —
 „Wšude najdeš zas, milá, zahrádku,
 Kam pohlédneš, modráčky wyrostau,
 Kde umyješ lice, růže zkwětau;
 Twůj otec bude měsíc jasný,
 A matka twoje, teplé slunce;
 Tobě družičky, wšecky hwězdičky,
 A já po wěky twůj druh milý.”

 IV.

ODCHOD A PŘÍCHOD.

Ach, jak těžko jarní růži,
 Kdy sníh pozdní na ni padá,
 A wítr chladný její listečky
 Mrazem uswadlé odrývá.

Ach, jak bědno mladě děwce,
Kdy w srdce její padá Źalost,
A hoře, weliký zámutek
Jí z očí, twáří prohlédá.
Čemuž mé děwče kwílí, pláče,
Čemu mladička ztrápena?
A proč z okénka w kraj daleký
Jen stále oči upíná?
Oh, carská služba, weliká tužba,
Odjel na Turky do boje,
A snad se wíce již newrátí
Dobrý mládenec, druh milý.

O jak sladko jarní rŮži,
Kwět s jabloně kdy na ni padá,
A teplý wětríček w líbosti
Ji na wlnách swých kolíbá.
O jak blaze mladě děwce,
Kdy w srdce její padá radost,
A štěstí, weliká potěcha
Jí z očí, twáří wyswitá.
Čemuž mé děwče plesá, skáče,
Proč se mladička usmívá,
A ulicí na lehkých nožkách
Od družky k družce pobíhá?
Oh, carská služba, malá tužba,
Přijel, z boje se nawrátí,
A swítězil nad nepřátely,
Dobrý mládenec, druh milý.

WELIKÁ PANICHIDA *).

Nečkrupobitím, ani lijawcem
 Na šírém poli obilí polehlo,
 To zatopeno, to rozdrceno: —
 Ach! pode Moskwau, pode matičkau,
 Tam na rowinách, smutných dolinách
 Mnoho chrabrého wojska ruského,
 Mnoho wojinstwa i francauzkého
 Ku syré zemi hlawau přilehlo,
 To rozbodáno, to rozkotáno
 Ostrými meči, hrotem bodáků,
 I přiwalem—to kalených kaulí. **)

Wy welké matky wěrn synowé,
 Wy milé vlasti obhájcowé,
 Dobrého Cara zástupcowé!
 My za tu lásku, za ochotnost,
 Za drahau obět vašich životůw
 Wám slawili jsme panichidu,
 Jakau—to posud swět newídal,
 A o jaké snad niktý neslýchal.

Nebylo u nás swětla hojného,
 Nebylo dosti wosku jarého
 Pro to—li množství duší vašich;
 A my postavili jedno swětlo

---

*) Podlé wyslowowání obyčejného též panifida. Tak slowe w řecké církwi památka zemřelým slawená.

*) Bitwu tuto krwawau swedl s Francauzi Kutuzow d. 7 Září 1812 na řece Moskwě. Z obau stran více jak 120 tisíc ran z děl vypuštěných se počítalo, a málem 100 tisíc lidu dílem zabito, dílem poraněno bylo; z francauzké strany 43 polních wůdců padlo. Rusowé však ustaupili; načež brzo, jak wůbec známo, zapálení a sežhnutí Moskwy následowalo.

Do toho-liž chrámu božího,
Jediné světlo — matičku Moskwy,
Wám synům milým na usmíření,
A wrahům našim na pokoření.

VI.

SMRT ALEKSANDRA.

Potuchly hvězdy na nočním nebi,
Pochmuřila se i jasná luna —
O noci, noci, černá noci!
Tys nespala, černá noci,
Z perutí mraky po širých polích,
Ani husté tmy do pustých lesů;
A tys sypala, černá noci,
Težký zámutek po našich krajích,
Do ruských srdcí hoře veliké!

Ach, na jižní straně blízko moře,
Blízko toho moře Azowského,
A tož we městě Tahanrohu,
Nepláče anděl nad zpustlým chrámem,
A máť-carice Elisaweta
U tisowého smutného lůžka
Slzy prolévá nad mrtvým tělem
Cara dobrého, bohumilého,
Aleksandra otce laskawého.
Ona pláče — pláčem tiché řeky,
A za ní ruský, prawoslawný národ
Zbauřených moří wlnobitím pláče;
Moře snad se utiší — řeka neustane.

VII.

RUSOWÉ NA DUNAJI r. 1829.

Bauře nebauří po šírém nebi,
 Hromy nehučí w hustých oblácích,
 A wojsko ruské táhne k Dunaji.
 Táhne k Dunaji w plesu weselém,
 Písňě zpívajíc, Dunaj wítajíc:
 Hoy ty náš starý otče — Dunaji!
 Dlauho po tobě nám se stýskalo,
 Dlauho jsme s tebau se newídali;
 Netaužili jsme po jarých wlnách,
 A my taužili po twých šedinách.
 Ty na ramenau swých přenášej nás
 Dobrých jinochůw i našich koní;
 My jdem wyhubit tureckau zemi,
 A my newěrných Turkůw wyženem.

Kdož to wítá nás dobrých jinochůw,
 Wítá za starým otcem — Dunajem?
 Zwony nezwoní hlasem stříbrným,
 Hlasem stříbrným s božích kostelů,
 Zlato witých trub zwukem nezwučí,
 Zwukem nezwučí po dolech, horách:
 A slowo mluwí prawoslawný Car,
 Welký Hosudar, otec Nikolaj:
 „Och, wy udatní, dobří mládcowé,
 Ty milé moje wojsko wybrané!
 Wy poslužte mi a vlasti swoji.
 Wy se wyslužte prawdau i wěrau,
 A bíte wrahůw ranau hromowau!”
 O prawoslawný Care, otče náš,
 Tobě i vlasti my poslaužíme,
 Na twé kynutí my poletíme
 W řady nepřátel ranau hromowau,

I položíme život za tebe.
 Turecký bude měsíc klesati,
 Slunce w jasnosti bude wcházeti,
 A sláva ruská z něho swítiti.

VIII.

OPUŠTĚNÁ.

Letí oblaka přes lesy pusté
 A luzní snowé přes hlavy lidské,
 Ach, sledu za sebau nenechávají! —

Jak pod jaworem, požloutlým stromem,
 Čistá se prýští na dol studánka;
 A dívčina sem mladá přichází,
 W kovaná vědra wody nabírá,
 Wody nabírala, pod jaworem sedla,
 Bílé ruce klesly, hlavu přiklonila,
 Sama ona k swému srdéčku taužila:
 „Samotna neroste w poli kalina,
 A samotna bydlí w lidech dívčina;
 Není příbuzného, ni bratra, ni sestry,
 Otce a matičku země zasypala,
 A milého druha wojna odjala,
 Wojna odjala a krajina dálná.”

Nestawí děvče na údolíčku
 Z drahých kamének knížecí zámky;
 A ona stawí na údolíčku
 Z drobných myšlének jen dvě chalaupky:
 W jedné matička s otcem přebývá,
 A w druhau ona s milým přibývá,
 Wedlé chalaupek pěkná zahrádka,
 Dosti w ní kwítků nejedné barwy,
 A we chalaupce nejedné radosti.

Podzimní witr po dolině táhne
 On milé chalaupky i sad odwiwá,
 W dívčininu srdce smutek zawiwá.

IX.

MLÁDEC KONĚ POCHWALUJE.

Jak na dolině, na zelené lauce
 Trawička roste jakby hedbáwi,
 We trávě na té lauce kůň se pase,
 A podlé koně stojí dobrý mládec,
 On-to loktem podepřen o sedélko,
 S koněm, swým společníkem, tak rozmławá :
 Hoy, an jsi ty siwý kůň, milý koník,
 Ty do syta se napas zde na trávě,
 Budeš nám dalekau cestu dnes konati,
 Ne dále a ne blíže dnes dojeti,
 Než do matičky Moskwy bělokamenné.
 We slawném tom ještě městě tys nebýwal,
 I bude nač tu tobě díwati se,
 I bude čemu tobě diwiti se :
 Uwidíš ty, můj koni, zlaté wěže,
 Široké ulice, krásné náměstí,
 Uwidíš tu, můj koni, domy vysoké,
 Jakých jsi u nás-to na wsi newídáwal,
 A o jakých jsi jak žiw neslýháwal.
 Najdeš tam, můj siwáku, mnoho koní,
 Pěknějších-to tebe, úhlednějších,
 Jak hříwa-to do země, hlawa do wětru —
 A však w matičce kamenné Moskwě
 Nad tebe nebude lepšího, wěrnějšího,
 Wěrnějšího a we službě rychlejšího.

X.

DOWTIPNÝ MILÝ.

Dobrý mládec u sauseda,
 Domek podlé domku;
 Sličné děwče u sausedky
 Plůtek wedlé plůtku.

Wěje witr od půlnoci —
 Hněwají se staří;
 Wěje wětrík od poledne —
 Milují se mladí.

Byl milý druh na zahradě,
 K nám w okna pohlížel;
 Já mladička, já radička
 Na zápraží wyšla.

S milým druhem řeči libé
 Promluwiť jsem chtěla;
 Šel zlý otec po zahradě,
 Mluwiť jsem nesměla.

Siwý na střeše holaubek
 Zticha powrkuje;
 Mluwí Aňuta k holaubku,
 Milý pozoruje.

Ty siwáčku, můj holaubku,
 Zticha wrkající!
 Čemuž ty k okénku mému
 Nejdeš sletující?

Tobě já to, můj holaubku,
 Dřív než sešla rosa
 Na okénku prosypala
 Pšeničky i prosa.

Přijď kdy líbo k okénečku,
I kdy slunce zajde;
Žádný tebe, můj holaubku,
Nesplaší, nenajde.

Siwý na střeše holaubek
Řeči nerozuměl,
Ani starý otec w sadu:
Milý porozuměl.

Nepřiletěl holaubeček
Pšeničku zobati:
Přišel naděje, druh milý,
W ústa celowati,
W ústa celowati,
Se mnau se radowati.

XI.

DÍWČININO PLESANI.

Ay luli, ay luli, ty slunéčko,
Ty krásné a teplé rozjasni se;
Ay luli, ay luli, wětríčkové,
Zawějte mi, wy líbí a lahodní;
I wy milí ptáčkové zazpívejte,
I wy se mi kwítkové usmívejte!
Pro tu-li radost mau, pro welikau,
Pro weliké plesání srdce mého.

Jakto přijel z Petrowa můj milý druh,
Naděje má, dobrý mládec, otecký syn;
Dlauho-to s milým jsme se nemíwali,
Dwa spolu se roky málem newídali;
On přiwez mi dárečky welké ceny,
On přiwez mi sám sebe beze změny.

Ay luli, ay luli, ty slunéčko,
 Ty krásné a teplé wyjasni se,
 A se mnau mladičkau rozwesel se!
 Ay luli, ay luli, wětříčkové,
 Wy líbí a lahodní zawějte mi,
 A wy světem mau radost roznášejte;
 I wy milí ptáčkové se rozzpívejte,
 O blahosti srdce mého prozpěwujte;
 I wy na mne kwítkové se usmívejte,
 Pro mau lásku přewelikau se líbejte,
 Ay luli, ay luli, se líbejte!

XII.

DWĚ SLOWÍČKA.

Ty labutičko, starší sestřičko,
 Ty rodná moje a přiwětiwá!
 Nelíbo-liž tobě mně se swěřiti,
 Upřímnau prawdu wypowěditi,
 Jaké jsi wčera až do wečera
 Za naším sadem s milým stojeci,
 Po luhu s ním se procházejeci
 Rozprávky wedla a tajné řeči?

Ty holubičko, mladší sestřičko,
 Ty rodná moje, ty má důwěrná!
 Rádabych já se tobě swěřila,
 Wšecku rozprávku tajnau zjewila;
 Mně z paměti—to řeči wypadly,
 Řeči wypadly pro dvě slowíčka
 Druha milého, přelaskawého.
 Ne slawíčkové dwa zašustěli
 Okolo ucha přeletující,
 A dvě slowíčka zaštěhotaly
 Ze srdce milého wyletující;
 Jedno slowíčko: miluji tebe!
 Druhé slowíčko: na wěky má jsi!

XIII.

JAK SE ZACHOWATI.

Na zelené listí deštiček padá —
 Se mnau mladau se starý test hádá,
 Hádá, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom po swém obyčeji staroswětském.
 Ach řekněte, dobří lidé, mně mladičce,
 Kterak se mám testi otcí zachowati?
 I půjdu já, testowi poklonim se,
 Čiší wína otcí tomu zalíbím se,
 Pripiju a řeknu: Otče, na twé zdrawí,
 Na twé zdrawí, a na naši dobrau wůli.

Okolo kwětu wčelička wučí —
 Se mnau-to mladau swekruška bručí,
 Bručí, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom swém obyčeji staroswětském.
 Ach, řekněte, dobří lidé mně mladičce,
 Kterak se mám swekrušce zachowati?
 Půjdu, swekrušce laskawé dám slowičko,
 Pro matičku uchystám snídaníčko,
 Řeknu: Se mnau mladičkau nebraukáwej,
 A, matičko, se mnau se porownáwej.

Na střeše dvě holaubků se objímá —
 Mne mladau můj milý druh w ústa líbá,
 Líbá, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom po swém obyčeji mládeneckém.
 Neříkejte, dobří lidé, mně mladičce,
 Kterak se mám milému zachowati;
 Wím to já, wím, druha mého že líbati,
 Okolo hrdla drahého objímati;
 O tebe já, můj miláčku, starostliwa,
 A tobě* já, ty swěte můj, celá žiwa.

XV.

WYZNÁNÍ.

Powěz, o powěz, dívčino krásná,
 Matčina ty sláwo, siwá holubičko!
 Powěz upřímnau myšlenečku lásky,
 Ják bylo tobě, na zahradě carské
 Když jsme druh druha widěli ponejprw?
 „Bylo, jak před tím nebywalo nikdý —
 Půl očí w tobě, půl se krylo w trávě,
 A ne w trávě zelené, ale we měňawé;
 I bylo, jakby uroněná jiskra
 Nádra propadala, srdce dopadala.

Powěz, o powěz, statný mládenče,
 Otcowa ty sláwo, sokole jasný!
 Powěz upřímnau myšlenečku lásky,
 Jak bylo tobě, na zahradě carské
 Když jsme druh druha widěli ponejprw?”
 Bylo, jak před tím nebywalo nikdý —
 Jahůdka nekanula s keříčku nízkého,
 A suchota *) se wila do srdce bujného;
 Jen tebe, a jen tebe očima jsem líbal,
 A duši mládeneckau tebe jsem objímal.

XV.

ODŠEDIWĚLÝ.

Jakto za rána, jitra zimního
 Neletí sokol po šírém poli, —
 Letí na koni bujném mládenec;
 On s wrchu pádí jak přede střelau,
 A po rowině jakby za střelau,
 Nazpět kopytem dobrý kůň jeho •

*) Tak sprostý lid ruský wůbec a zvláště w písniích nazýwá strast lásky. — „Pustil suchotu po mém žiwotu” dí dĕwče, t. j. zajal mne láskau.

Sněhu wánici práší k oblakům
 Jemu ze chřípí jiskry nesrší,
 A srší jemu jíní blýskawé.

I přihnal se kůň často před rokem
 Do býwalého, dworce známého;
 Weselým koník hlasem zařechtal,
 Bujarým hlasem hauknul mládenec,
 A we swětnici mladá děwčina
 U oken stojí u zkwětowaných;
 I nepoznala koně bujného,
 Ani mládence na něm dobrého;
 Děwčím smyslila sprostým rozumem
 A sama k sobě takto mluwila:
 Jakýž—to starec, jaký dědúšek
 Ayhle do dworu přijel našeho:
 Jak jsau kadeře jeho zbělely,
 Jeho wausiska, *) jeho obočí
 Jak od starosti pošediwěly.

Opět zahauknul dobrý mládenec
 Ke kruhu koně uzdau wázaje,
 Hlučněji zwolal: Hoy, ty duše má!
 Ty pojd, přiwítej, Parašo milá!
 I poznala-tě swého milého,
 A poznawši jej wen wyskočila,
 Jedwa w náručí mu neletěla.
 Objala rukau, sněžným ramenem
 Okolo hrdla mládce dobrého:
 A hle kadeře jak dědúškowi
 Za tím objetím jsau potemněly;
 W oči pohlédla swému milému—
 Zčernalo starci bílé obočí;
 A ústy k ústům swého drahého
 Také wausiska odšediwěly.

---

*) Částka wausů nad ústy slowo z polštiny wzaté; naše české
 Irňausy patří již mezi staré haraburdí.

XVI.

U D O B Ě N Í.

Wy mé pěstauuky, milé matičky,
 Wy družky moje, krásné děwičky,
 Powězte wy mně, známo-li wám,
 Jak dlauho trwá ranní rosa,
 A na nebi duha, a hněw lásky?

Já s milým druhem pohněwala se,
 A na milého rozhněwala se,
 Já k němu, on ke mně nemluwil wíce,
 Ani dvě slowa, ani půl slowička;
 Wěrnau jsem lásku pod snih zakopala,
 A na sněhu jsem swůj hněw zapsala,
 Swůj hněw zapsala, druha se odříkala.

Zawanul teplý, jarní wětríček,
 Sněhy roztanuly, hněwy odplynuly,
 Zakopaná láska w kwitky wyrostla,
 A jistě we kwitky čerwené a modré.

Byl den a byla neděle radostná, *)
 Já záhy ráno mladička wstala,

---

*) W noci mezi bílau sobotau a welikonočním božim hodem (svjataja nedělja) w Rusích, zwlášť pak w Moskwě weliké slawnosti a rado-
 wánky swůj počátek berau, trwajíce potom přes celý týden. Této noci
 wše se walí do kostelů w nejpěknějším oděwu, tak že wšecky chrámy
 a zwlášť hlavní we Kremli, kde sám metropolit služby boží koná,
 lidstwem naplněny býwají. Kdokoli do chrámu wstaují rozswítiw
 swíčku w ruce ji drží; tichost panuje kolem až do dwanácté hodiny,
 kdežto kněz hlasitě třikráte zwolá: *Ch r i s t o s w o s k r e s* (wstal
 z mrtwých), čím znamení se dáwá k slawení hodu welikonočního.
 Tu wše weselejšího pohledu nabýwá; druh druhu štěstí přeje a po-
 zdrawující se wespolek: „*Christos woskres*“ — načež druhý: „*Vo istinu*
woskres“ (opravdu wstal z mrtwých) odpowídá, líbají se staří mladí,
 sliční nesliční, chudí bohatí wespolek, a nikdo druhému, buď on kdo-
 koli, políbení tohoto neodpírá. Tak to i po celý budaucí den na po-
 tkání se děje, kdež i malowaná wajččka (pomláska naše) se rozdávají.
 Wiz: Richters russ. Miscellen I. str. 153 a d.

Na ulici jsem milého potkala:
 „Christos voskres” k němu promluwila,
 K němu promluwila, oči sklopila.
 „Vo istinu voskres” milý odpověděl,
 A odpovědew w ústa políbil.

Wy mé pěstaunky, milé matičky,
 A wy družky moje, krásné děwičky,
 Bude se jasné slunce mrakem pokrýwati,
 A nikdy s milým wíce milá se hněwati.

XVII.
LÁSKA NAD BOHATSTWÍ.

Já wečer s mojím milým se widěla,
 A já s ním se po dolině wodila.

Mluwili jsme dvě slowíčka radostná,
 Radostná dvě slowíčka, tři žalostná.

A já s druhým do půlnoci sěděla,
 W oči mému rozmilému hleděla.

Oh, wy oči, jasné oči milého,
 Co já musím pro wás oči snášeti!

Kdo nás widěl? — Swětly měsíc w oblacích;
 Kdo nás slyšel? — Ticho noční slyšelo.

Předce ráno matička to wěděla,
 Co jsem wečer s milým druhem mluwila,
 Bila, lála a se mnau se wadila.

Oh, matičko, newadte se, nelajte!
 Nechtějte mě nemilému chowati,
 A raděj mě za milého prowdati.

Wy-li snad jste milovala bez lásky,
S otcem našim bez srdce wěk trávila?

Milejší-li, dceru míti bohatau,
A bohatau w syrau zemi skládati,
Nezli šťastnau po celý wěk widati?

XVIII.**PÍSEŇ DĚTSKÁ.**

Zazpívej, co umíš,
Milé děwčátko!
Můj ty swěte, moje
Drahé paupátko!

„Wyrostá w zahrádce
Malá malinečka,
Slunéčko ji hřeje,
Deštíček ji chladí.

Wyrostá wyrostá
I hezká Nastinka,
Matička ji libá,
Tatíček ji hladí.“

Malého děwčátka
Malá písnička,
Malá, ale milá
Jako perlička.

XIX.

SMRT MILÉ.

Ach dědino, dědinečko,
 Ty otcovská wisko!
 Jak jsi ty mne těšiwala
 Mládence dobrého.
 W tobě býwaly radosti,
 W tobě wečeřinky, *)
 W tobě díwčiny dušičky
 Jako růže kwětly;
 Jedna růže mezi všemi
 W kwětu nejpěknější,
 Jedna díwka mezi všemi
 Srdci nejmilejší.

Ach dědino, dědinečko,
 Ty otcovská wisko!
 Wody-liž tě zatopily,
 Matka bystrá řeka?
 Sněhy-liž tě zasypaly,
 Wánice zawály?
 Či jsi dokola zarostla
 Horami mračnými? —
 Tebe to jsau zatopily
 Slzy mládenecké;
 Tebe-to jsau zasypaly
 Weliké zámutki,
 A tys dokola zarostla
 Hořem a žalostmi.
 Wypadnula krásná růže
 Z hebaunkého listí;
 Zapadnula krásná díwka
 W matku syrau zemi.

---

*) Wečeřinky=schůzky podobné našim přástwám, kde práce wečerní se krátí zpěwem, žertem, powídkami a t. p.

Hoy, půjdu já w dálné strany,
 Kde nehřeje slunce,
 W tam ty odejdu krajiny,
 Kde nesuší wětry.
 Dálná strana, krajinečka
 Má podiwné síly;
 Wšecky oči, smutná srdce
 W ní se ukojily.

XX.

W Ě Z E Ň.

Jakto na wýtoku Donu tichého
 Do toho-li moře do Azowského
 Stojí w městě Azowě wězení temné,
 U wězení tom leží dobrý bojownik,
 A jistě dobrý bojownik, kozák Donský,
 Druhdy slawný Ataman kruhu kozáckého.*)
 Není u mládce druha společníka,
 A jsau u něho zlé společnice,
 Liché družky -- na těle smrtné rány;
 Není u mládce druha, pomocníka,
 A jest jediného posměšnika,
 Tož posměšnika měsíce jasného.
 On-to oknem okrauhlým, mřežowaným
 Do wězení pohlíží s weselau twáří,
 Jakby se smál z mládence nešťastného,
 Z jeho těžké nehody a žalosti.
 I rozjařil se bojownik, kozák Donský,

*) Hlavní národní sbory, jimž náležela všecka moc vlády a saudu, nazýwaly se wojskowými k r u h y; nepochybně dle zewnitřního pohledu, w jakém se na radu sebraní jewili. Sněmy ty se děly na weřejném náměstí, kdežto Kozáci w skutku jsau činili kruh s odkrytau hlawau na znamení úcty k místu a činu w okruhu stojíce. Každý Kozák měl tuto hlas swobodný, a t. d. W. O wnutrennem sostojanii Donskich kozakov w koncě 16. stol. Sorewnowatel' prosv. 1824. n. 5.

Krew se w něm mládenecká hněwem rozlila,
On k jasnému měsíci takto mluví:
Neslawno nešťastnému posmíwati se,
Nečestno z ubitého radowati se ;
Já kdybych byl jak jindy na tichém Donu,
Ach, na tichém—to Donu, na mém korábu,
A ty se mi ukázal na nočním nebi,
I na wlnách těch, na hrawém toku ;
Sřelami kalenými tebe, měsíci,
Zahnal bych já za mraky, za oblaky ;
Dlauhým bych tebe kopím z mého korábu
Přirazil na samé dno Donu tichého,
Bolestí by twé líce potemnělo,
Pomračilo se, jak nyní moje.
A však nebude tobě, hrdý měsíci !
Z mojích to slzí radowati se,
Z mé snad ty můžeš krwe utěšiti se,
Ranami záhubnými uplývající. —
A on nešťastný mládec — kozák Donský,
Druhdy slawný Ataman kruhu kozáckého,
Rozerwal, odtrhal wšecky powazky,
Odhalil-to, obnažil hluboké rány ;
Z ran krew horaucí odpływala,
Odplynulo praudem i žití jeho, —
Z bílého hrdla duše wyletěla.

Pohasly hwězdy na nočním nebi,
Měsíc do hustých ukryl se mraků,
A mrakowé se w déšť rozpustili,
Pláčem swým syrau zemi porosili.

XXI.

WYSLECHY.

Blízko matičky kamenné Moskwy
 Zelený se pyšní pahoreček,
 Na tom na pahorku stavení stojí,
 Stojí staveníčko newysoké,
 O dwau slaupech z dubu tesaných,
 A na slaupech klenowý trámec,
 Na něm wisí petlice hedbáwná;
 Petlicí ostrý wítr pohybuje,
 A pusté staveníčko prohwizduje,*)
 Hwízdá on wítr na dobrého mládce,
 Hwízdá na bujnau jeho hlawičku.

Což we Kremli we slawném hradu
 Sedí Car hrozný na strašném saudu,
 A před ním stojí w těžkých okowech
 Dobrý mládenec, otecký syn. —
 „Ty powěz mi jinochu, lesní synku,
 Z kteréhos rozen města nešťastného,
 Čího jsi otce, a cí mateře,
 Čemu jsi w lesích laupež tropil,
 A kdo jsau twoji společníci? —“

„Powím ti, má naděje, welký Care!
 Powím já tobě wěrnau prawdu.
 Já mládec rozen z Nowahradu,
 W žalosti prošel wěk dětinský,
 W trápení hrozném léta mladá;
 Čiliž w lidech lidí nebylo,
 Od domu k domu, z města do města
 Že jsau mě jinocha odháněli?
 Nebylo matky, otce, ni bratrů,
 Ani na swětě příbuzného;

---

*) W ruských národních zpěwích nenajdeme snad nikdý šibenici swým prawým jménem pojmenowanau; zpěwák raději tímto aneb podobným spůsobem staveníčko to opisuje.

Byla jediná stará teta,
 A stará teta, chudá wdowa,
 Chudá byla wdowička-daubrawička.
 Ta mne přijala k sobě mládce,
 Chudým mě jídlem opatrujíc,
 Chatrným šatem odivajíc,
 Ale velké síly daubrawa udělujíc.
 Stromy jsem shýbal k syré zemi,
 Wilky trháwal we dvě půle,
 I tato pauta z ocele dobré
 Já sílau we dvě roztrhuji;
 Leč bídu nebylo přelomiti.“

I podiwil se diwu Car hrozný,
 Wšickni bojaré polekali se,
 A dobrý mládec mluwil dále:
 „Ach, bídu nebylo přelomiti!
 Já wozy w daubrawě zastupowal,
 Já bohaté kupce zaskakowal,
 Bral zlato, stříbro, wšecko zboží,
 A žiwé jsem hlawy nikomu nebral.
 Ty rozsud, má naděje, welký Care,
 A ne po hněwu, — po milosti;
 Já kde ty zrozen, byl bych dobrým Carem,
 Ty, kde já zrozen, rozbojníkem.“

Jak se zamyslił prawoslawný Car
 Nad slowy smělými a prawdiwými,
 A zamysliw se mládci milost dal,
 Slowem carským na wůli propustil.
 I slaužil on Caru dobrý mládec
 Prawdau i wěrau i welkau sílau;
 I stal se udatným Jezaûlem, *)
 A brzo slawným Atamanem,
 Byl mládec Nikita Iwanowič.

---

*) Jezaûl neboli Assawula, prwní důstojník po Atamanu, čili Hetmanu kozáckém.

XXII.

S W A T E B N I .

Jaký je to diwný kraj,
 Milý bože, diwný kraj!
 Na západu sníh padá,
 Na východě slunce swítí;
 K západu swět hyne zimau,
 Z východu se zelená.
 Jaký je to diwný kraj,
 Milý bože, diwný kraj!

Od západu hosti jedau ;
 Swatebčané opilí,
 A na saních ženich jede
 W sobolowém kožichu;
 Před ním metelice,
 Za ním chumelice,
 Kudy starý jede,
 Peluňka wyrostá.
 O matičko, nechtěj mě
 Za starého prowdati,
 Já, matičko, raděj chci
 Na mladého čekati.

Od východu hosti jedau.
 Swatebčané weselí,
 Šwarný ženich na koníku
 W lehkém, modrém kaftanu;
 Před ním teplý wětřík wěje,
 Za ním letní den se směje,
 Kudy mladý jede,
 Kwitky prokwetají.
 O matičko, chtěj ty mě
 Za mladého prowdati,
 Já, matičko, nechci déle
 Na starého čekati.

XXIII.

WELIKÝ PTACÍ TRH.

Lítala síkorka, malá modřinka
 Po zemích po dalekých Cara ruského,
 Od Wolhy ona matičky do Bucharska,
 Do Tibetu, Kytaje, do Sibirska,
 Tobolsk a Irkuck mimoletem vzala ;
 A dewět moří modřinka přeletěla,
 Německo a Polsko k tomu proletěla.
 Čemuž ona síkorka, malá modřinka,
 Daleké krajiny proletowala ?
 Proto ona síkorka, malá modřinka,
 Daleké krajiny proletowala :
 Radostnau zpráwu ona zvěstowala
 Wšemu ptactwu podnebeskému,
 Podnebeskému i pozemskému ;
 Wšechněch ona ptáků přizýwala
 Tož na weliký trh k moři sinému,
 Se wším towarem, drahým zbožím,
 I se wšemi penězi hotowými.

A bylo diwu na siném moři,
 Na jeho teplých na zátokách ;
 Hejnem se ptáci sletowali,
 Na bohatých korábech přijížděli,
 Se wším towarem, drahým zbožím,
 A byli stawu slawného, kupeckého.
 Datel w dlauhých řadech krámy stawěl,
 Baudy sbíjel, stany rozbíjel,
 A vše to za jednu za denezku.
 I počali ptáci wykládati,
 Swoje towary, drahé zboží,
 A kupowači kupowati.
 Sokol s krahujcem kožišiny —
 Liščiny, wlčiny, soboliny,
 Ne dýmem propauštěné prodáwali,
 A jasné, dobré srsti wydáwali,

Čáp s jeřábem sukno prodával,
 A sukno všech barew, pewné dobře;
 On na aršínu *) neodměřował,
 Odměřował na swém čapím zobanu,
 A čapí zoban — dobrá míra.
 Měl tu též dedek weliké sklady
 Wzácných koží, tož safiánu,
 Juchtowiny a korduánu,
 Proto on dedek kožemi zapáchá.
 Wedlé něho kupcowá mladá
 Se swými sestrami konopkami,
 Plachty a prowazy lodní prodává
 I se wším lodním příslušenstwím.
 Dále na kamky, na šat kysejný *)
 A na pláténko drahé indické
 Labuř s husami, se služkami,
 Zdaleka kupce přiwołává.
 Potom z Polska klénovníci,
 Tož páwi, sojky, žluwy — hosté bohatí,
 Drahé kamení různého kwětu,
 Prstény zlaté i jiné klenoty
 Za newelký peníz prodávali.
 A chtěl-liby kdo na tom trhu hlučném
 Wšech prodawačů a kupowačů
 Ze jména a řadem wypowiedati,
 Nestačilo by z matičky Moskwy,
 Z matičky kamenné Moskwy do Smolenska,
 A ze Smolenska do Witebska.

I byl trh welký w polowie trhu,
 Přijela sowa — bohatá wdowa
 Se swými strýci — všemi kulichy,
 Se swými kmotry — všemi wýry,
 Statnými bojary, dwořany hladkými.

*) Aršín = loket ruský.

***) Kamka = damašek; nepochybně spřízněné neb to samé co kamacha, brauček, který, jak w powěrách se bájí, čerwec barwu dává. Šat kysejný-mušelín.

Ona sowička — pyšná wdowička
Mezi baudami se prochází,
A za ní milé příbuzenstwo,
Wýrowské a kuliši urozenstwo.
Ona do všech krámů nakukuje,
Wysoké obočí namhuřuje,
Tož i wýři a kuliši přikukují,
Wysoké panské obočí přimhuřují.
A ona sowa bohatá wdowa
Se swým tím milým příbuzenstwem
Wšecky towary i drahé zboží,
Soboliny i pěkné liščiny,
Dobrého sukna wšelikých barew,
I juchtowiny i safiánu,
Bílých plachet i prowazů lodních,
I drahé kamky, šat kysejný,
Drahých kamenů různého kwětu,
I prstenů zlatých nakaupila,
A mnoho jiného pokaupila;
Bylo wšeho wšudy pět tisíc rublů —
Na hotowě pět tisíc wyplatila.
Z toho wšem kupcům radost se stala,
Radost se stala, weselí nemalé;
Počali kupci se weseliti,
Sowičku wdowičku welebiti,
I počali z trhu se ubíratí,
Zas do swých zemí, dalekých krajin.

Ach ty neštěstí, ty nehodo zlá!
Čáp — slavný kupec suken dobrých,
On jediný na moři pohromu wzał;
Dohnala bauře koráb jeho,
Koráb s bohatstwím na příkré skály,
U korábu se boky rozbily,
Peníze jeho se w moře zatopily,
Jedwa že on sám žiwot zachránil.

Od těch časů on čáp slavný kupec
Po břehu smuten sem tam pochází,

Chytaje žabky, plazy wodní,
 Potřásá je a vyklepává,
 Ku penízku penízek shledává.
 Dejžič mu štěstí peníze najíti,
 A zpěváku té písně s ním se rozdělití.

XXIV.

ODPLATA *).

Jak w sadě u Iwana kupce bohatého
 Na jarním rozpučení krásné růže kwětau,
 Krásné růže kwětau, oči k sobě wábí:
 A w domě u Iwana otce bohatého
 Krásnější dcery rostau, oči k sobě wábí,
 Zvláště—to mezi všemi Marja Iwanowna.
 Nedbám o růže všecky w Iwanowě sadě,
 Dbal bych já o dceru Marju Iwanownu —
 Ach, již za muž ji dceru otec wydává,
 Proti vůli wydává, k weliké žalosti,
 A za Maksima—to z Moskwy bojařína.
 On s krásnau děwau ujel do Moskwy,
 On mladau ženu w swém domě chowá,
 Přístupu a odchodu k ní ani od ní;
 A jest Maksim lakomec — ne stříbra, zlata,
 Leč weliký lakomec ženiny krásy.
 Wyjde-li Marja z domu — hned Maksim za ní,
 Jde-li po ulici — Maksim tu při ní,
 A pozdrawí-li kdo ženu přiwětíwým okem,
 Muž líce pomračuje, k domowu obrátí,
 Z domu ženu nepauští, týden newychází.

*) Příběh tento w skutku se přihodil za panowání Cara Borisa Godunowa, na samém začátku sedmnáctého století, jakož se o tom w dějinách ruských čísti může.

Tak nepokoj jím dnem nocí zmitá,
 We dne on stínu své mladé ženy
 Často newěří, jeho se leká,
 W noci on ze snu křičí, wolá,
 A lupiče své ženy do potu stíhá.
 Bylo-li jaké dříwe w Iwanowně láskey,
 Láska i ta k muži swadla, — uchladla ;
 Ona pláče za mužem — muž jinak wykládá,
 Ona truchlí a bledne — muž jinak saudí ;
 Och, weliké ty hoře, jak tobě ujíti,
 Jak sužitele toho a trapiče zbyti!

I projíždí jednau na koni za jitra
 Hlasatel carský ulice po Moskwě,
 O nemoci Carowě on prowoláwá,
 Ku pomoci každé duše on přiwoláwá,
 Slibuje weliké dary, carské milosti ;
 Těžká-tě nemoc Cara zastihla,
 Tož Borisa Cara Feodorowiče,
 Lítá zůří mu bolest po audech,
 Jakby pod nohama plamen vyšlehowal ;
 Wšickni lékařowé rozutíkali se,
 Newědauce rady a hlawy střehauce.

A Marja Iwanowna stojíc u okna
 Jedwa prowolání porozuměla,
 Zlá se myšlénka w hlavě namanula ;
 Ona poskočí na rychlé nohy,
 Ona se zamkne do své komnaty,
 Tajný list píše k Caru welikému,
 W listě oznamuje a lest zahaluje :
 „Weliký Care, slawný Hosudare !
 A jest člowěka w kamenné Moskwě,
 Který nemoc twau umí uzdrawiti,
 Mohl by žiwot twůj drahý zachowati,
 Kdy by k tobě nechowal kamenna srdce,
 Proti tobě nestál odpornau duší,
 Člowěk ten po jménu bojarín Maksim.“

A když Iwanowna zlý list napsala,
 Po důvěrné služce k dworu odeslala ;
 Borisa list dochází, on jej pročítá,
 Bez prodlení Maksima k sobě obesílá,
 A obeslaw jej, mluví k bojařínu :
 „Hoi an jsi Maksim, bojařín mi známý !
 Známý pro nenávist ke mně Caru twému,
 Tožť i známý po rozumu twém léčitelském,
 Ty spomoz, uzdraw choré audy moje,
 A nechceš-li z lásky ke mně Hosudaru,
 Učiň z lítosti co k bližnímu swému ;
 Chciť welikau milostí tebe obmysliti.“

Jak tu podiwil se a uleknul Maksim,
 On swau přepodannau lásku osvědčuje,
 On swau neumělost w lécích objewuje,
 Wše přísahau twrdí a bohem dokládá.
 I newěří Car Boris slowům bojařína,
 A po hněwu swém welí, po rozkazu carském,
 Buď z nemoci těžké i hned wyléčiti,
 Buď hlavu úpornau pod meč položiti.
 Nastala tu bída na bojařína,
 Tuhá newole Maksima zasáhla,
 On na swé mysli nedlauho přemítá ;
 Z dvojíhoť zlého jedno wywoliti,
 Snad náhodau šťastnau lze smrti ujíti,
 Ze lstiwých osídel wrahem položených.

I káže on Maksim zeliny snášeti,
 I všeliké byliny welí přinášeti,
 Jaké kdy od rodu slyšel jmenowati,
 Jaké kdy na zemi widěl wyrostati.
 On byliny waří, proměšuje, cedí ;
 Z jedněch Carowi nápoj připravuje,
 Jiné mu na choré audy přikládá,
 Hojí, léčí ho den prwní, léčí druhý,
 A dne třetího — diwu welikého !
 Car bolesti pozbyl — Car s lože wstává,

Wyzdrawěl, pozbyw wší nemoci tíže.
 I promluwí Car Boris k lékaři swému,
 Půl po hněwu mluwí, půl po milosti:
 Hoi lékaři můj, Maksim-bojařine!
 Chci za twé léky tebe darowati,
 Chci za twau zpauru tebe pokárati:
 Knutem pokárati, dwory darowati,
 Ty kolik ran přijmeš na tělo swoje,
 Dle počtu přijmeš i dworů w dvoje.
 Maksim rány přijímá, Car dwory počítá;
 Padlo na Maksima všeho dewět ran,
 Nelíbo desáté již se podwoliti
 Ani za carstwa půl Moskewského,
 I wyplatil Car dworů osmnácte,
 Podařil jej Maksima též mnohým stříbrem,
 A snad uléčil Boris i swými léky
 Maksimowo lakomstwí ženiny krásy,
 Jako on z náhody Hosudara swého.

XXV.

ČURILA PLENKOWIČ.

K sídelnímu-to městu, ke Kyjewu
 Přijíždí statný mladoň na siwém koni,
 Na siwáku kosmatáku — hříwa do země,
 A byl on bohatýr Čurila Plenkowič;
 On dobrý mládec nawštíwil otce, matičku,
 Ne na dlauhý čas — na tři měsíce,
 Nawštíwiw je wracuje se službu konat
 U jasného slunéčka Wladimíra,
 U toho-liž Hosudar-kněze laskawého
 Po dáwnému stolničít*) obyčeji.

*) Bohatýrům, k stolování kněze Wladimíra náležejícím bylo za powinnost pána swého obweselowati, s ním hodowati, a zvláště ku každé službě důležité, nebo-li hrdinskému činu na pohotově býti, což se stolničítí jmenowalo.

I bude on mládec u prostřed pole,
 I bude on bohatýr před Kyjewem —
 Nad pokrytými sněhem horami
 Černý k oblakům hawran newyletuje;
 A nad paláci bělokamennými
 Černá korauhew po wětru plyne,
 Černá korauhew, znamení žalostné.
 „Snadliž to skonál laskawý Wladimír kněz?
 A skonál-li, Hospodine, spas duši jeho,
 Neskonál-li, dlauho podrž mezi námi;
 Snad laskawá kněžna Apraksějwna —
 Zesnula-li, Hospodine, spas duši její,
 A žiwa-li, dlauho na zemi zachowej;
 Čili twá nás, Hospodine, stihla ruka —
 Dej pro milost sílau jen naplniti se,
 Dej swatau Rus od zkázy uchrániti.“

A skáče on Čurila do bran Kyjewských,
 I letí po dlauhých po ulicích,
 Po ulicích dlauhých, širokých náměstích.
 Na ulicích — ni widu, ni sluchu,
 Na náměstích — ni kroku, ni skoku,
 Jakby wymřel celý slawný Kyjew,
 Nikoho tu mládec nepotkává:
 A potkává jen dwa rodné bratry,
 Wasku a Michajla, kupecké syny.
 „Hoi an jste wy dwa rodní bratří,
 Waska a Michajlo, synowé kupectí,
 Postawte wy přede mnau wše rowná slowa,
 A popříč nestawte ani slowička.
 Čemuž we starém slawném Kyjewě
 Není wíce radosti, weselosti
 Po spůsobu dáwnému, předešlému?
 Čiliž skonál laskawý Wladimír kněz,
 Či laskawá kněžna Apraksějwna,
 Či ruka boží swatau Rus stihla?“
 Jemu w odpověď dwa rodní bratří:
 Hoi an jsi ty Čurila Plenkowič!

Ani neskonal laskawý Wladimír kněz,
 Ani laskawá kněžna Apraksějowna,
 Leč ruka boží swatau Rus stihla.
 Čiliž tobě neznámo, newědomo,
 Jaké žaloby a bídy na nás došly,
 Jak přiletěl—to odněkud—to ze stran sewerních
 Do našich zemí laupežník pták Welikán
 A Welikán to pták Welikánowič: *)
 Kam usedne, jakby hora na horu,
 Křídlem zatřese — bory zašumí,
 A on pták Welikán Welikánowič
 Pit k mořím, řekám nechodíwá;
 Tříkrát udeří zobanem w matku syrau zemi,
 A woda ze země praudem se walí,
 Praudem se walí, pramen zanechává.
 Stáda wolů a koní on požírá
 Jakby slepice zrněčka ječná, owesná,
 Stáda owcí — jakby hrstku máku.
 A zajde-li on pták Welikán Welikánowič
 Na ruské wesnice, na městečka,
 On domy, chalupy rozhrabává,
 A z rumu na potrawu těla lidská
 Jakoby mrawenečky wyhrabává:
 Tož—to padlo weliké hoře na swatau Rus,
 I na laskawého kněze Wladimíra.
 Bylo — Wladimír kněz poslal, wyprawil
 Tři sta mládců do jediného
 Na zlého toho ptáka Welikána,
 Wšech on pozobal do jediného,
 A jediný se smutnau zpráwau se wrátil,
 Odtud strach a weliké hoře nastalo. —
 A Čurila Plenkowič důmyslen byl,
 Chytrostí a rozumem hlawa naplněna,

---

*) Přidávání jmen po otcí (patronymica) w národním ruském básnictví často i jiným buď žiwotným buď bezžiwotným wěcem k nemalé ozdobě se stává. Tak u p. Orel-orlowič, — tichý Don Iwanowič, z příčiny že z Iwan-jezera vyplývá. W Sibíři zas žertem medwědu jméno Michajil Iwanowič se přikládá.

Chytrost ta se rodila w Nowěhradě,
A rozum se wučil w slawném Kyjewě,
Zaprosil on dwau bratrů, kupeckých synů,
S ním se wrátiti w paláce Wladimírowy.

I bude on mládec na knížecím dvoře,
Koně swého siwáka, kosmatáka
Za uzdu hedwábnau wáže k dubowému slaupu;
Sám do swětlého spěchá wečeřadla,
Modlí se k obrazu Spasitelowu,
A před knězem i přede kněžnau
Bije čelem, k zemi se sklání,
I na wšecky na čtyry strany.
Ach, nestalo wíce swětlého wečeřadla,
Podlaha pokryta wšecka sobolinau,
Tož sobolinau, černau bobrowinau;
Newiděti na stolech bělodubowých
Drahé kamky čerwené barwy,
A widěti sukno černé barwy.
Sám pak Sudar Wladimír, laskawý kněz,
On newesel sedí i neradosten,
Weselé oči pomračily se,
Jasně čelo potrucliwělo,
Černé kudry po šíji se rozhrnuly.
Dobrému mládcu srdcem se hnulo,
Síla bohatýrská w něm se rozjařila,
I nemluwí mládec Čurila Plenkowič
Ni slowa ke knězi Wladimíru,
A mluwí on ke knížatům, bojarům :
Hoi, an jste wy knížata, bojaré!
Já mládec wás zwu na rychlé koně,
A dozýwám wás na ostré meče,
Proti tomu ptáku Welikánu,
Tož Welikánu Welikánowiči.
Wšickni bojaré, knížata odmlčeli se,
Wětší za menšího schowáwali se,
A neschowáwali se dwa rodní bratři,
Waska a Michajlo, synowé kupečtí.

Oni za mládcem z wečeřadla šli,
 Na širokém dvoře koně sedlali,
 A on sám mládec Čurila Plenkowič
 Od hlavy k nohaum — litá ocel,
 Po boku meč ostrý, w pasu dwa nože;
 I skočili mládci na rychlé koně,
 Wyskočili z Kyjewa — w poli prach slaupem.
 Přihnali se tři mládci k vysoké hoře,
 Na ní pták Welikán — hora nad horau,
 On pták nebdí, a on pták dřímá,
 Hlawu pod lewým křídlem skrývá.
 Na šerí wlcí po poli rozskákali se,
 A tři mládcowé po lesu rozháněli se,
 Bujného tura za rohy uchwátili,
 Nožem Čurila tomu turu prsy proklal,
 Prsy proklal a dwa bratří kůži stáhli,
 Do tuří kůže jej Čurilu zašili.
 Zašili oni Čurilu se wší zbrání,
 I se wší sílau jeho bohatýrskau,
 A jej pod horau na pole položili,
 Sami koně po lesu rozpustili,
 Sami bratří na vysoký dub wylezli,
 A w hustých sebe wětwich ukryli.

Leží Čurila bohatýr w šírém poli,
 Leží z ranní rosy do poledne,
 A w poledne pták Welikán procítnul,
 W šírém poli zrněčko-to zahlídnul,
 Zrněčko-to Čurilu w tuří koži.
 A on pták Welikán s hory nesletuje,
 On s hory na dolinu — čtyry kroky;
 Zezobnul on zrněčko-bohatýra,
 A po wíce těch zrněčkách se ohlíží.

Hoi diwu, diwu-to welikého!
 Wšickni wětrowé, wichrowé rozwětřili se,
 Wšecky bauře, hromowé rozbauřili se,
 Syrý bor, daubrawa trawau poléhá;

Pták Welikán křídloma—to rozmachuje,
 On k nebi powylétnul — slunce pomrklo,
 On k zemi padá — oblaky na zem trhá;
 I zahřměla máť země welikým pádem,
 A od hřmotu welikého dwa rodní bratří,
 Kupečtí synowé s dubu upadli,
 Waskowi w těle dvě žebra we dvě,
 Michajlo z pádu toho do smrti kulhal.

A pták Welikán, Welikánowič
 On po druhé rozjařil se, rozlítil se,
 Tož—to welikau bolestí w útrobě swé;
 On bez paměti skáče, běží
 Přes řeky, hory, lesy, dolinečky,
 Až i on k zemi hlawau dopadáwá,
 Rozperutiw se křídloma doklepáwá,
 A vše neblíže to, nedále půl wersty
 Od slawného sídelního města Kyjewa.
 A jasné slunéčko Wladimír kněz,
 Laskawý Wladimír kněz se kněžnau Apraksě-
 jewnau

I s bojary všemi z oken se dívá;
 Kněz se kněžnau diwu podiwili se,
 Bojaré s knížaty polekali se,
 A z boku toho ptačího ostrým mečem
 Čurila bohatýr si dvěře protíná,
 Po siwém peří k zemi skáče,
 On do Kyjewa do bílých paláců přiběhne,
 Knězi a kněžně pokloní se,
 A knížatům a bojarům nekloní se.
 Promluví tu laskawý Wladimír kněz:
 Hoi, an jsi ty Čurila Plenkowič!
 Čím mně tebe mládce podarowati,
 Čím mně tobě bohatýru odměniti se
 Za službu tu welikau, přechochnau,
 A za weliký skutek bohatýrský? —

Jak mu odpovídá Čurila Plenkovič:
 Ai, jsi ty laskavý Wladimír kněz,
 A newíš, čím mne mládce podarowati,
 Čím mně-to bohatýru odměniti se?
 Ty dej nanositi černé země
 Na tělo ptáka Welikána Welikánowiče,
 A ty kaž mi wystawěti na tom wrchu
 Nowý palác — okna proti twojím;
 A slaupy u paláce ne ze dříví,
 Ale z brků křídel Welikánových;
 A prahy u paláce ne rybí kost,
 Ale zoban-to ptáka Welikána;
 A střecha-to na paláci ne z cihel dobrých,
 Ale z drobného peří tohož ptáka. —

I kázal mu wystawěti Wladimír kněz
 Nowý palác po jeho žádosti,
 Po jeho-to vůli bohatýrské;
 I byl vesel, radosten Wladimír kněz,
 Nosilo se medowé pití,
 Nosila se cukrowá jídla, —
 A to staré powěsti, tak se to dalo.

 XXVI.

ILJA WOLŽANÍN.

Po zemi mraky rozprostřely se,
 Na nebi hwězdy pojewily se —
 A všecky děti, všickni odrostkowé
 Domů k matičkám nawrátili se;
 Jediné dítě, mladý Iľjuška,
 Syn bohaté wdowy, mnohorozumné,
 Ke swé matičce newracowal se.
 Zajala tesknost matčino srdce,
 A zlé tušení do mysli padlo,
 Marfa Andrejewna, bohatá wdowa
 W tesknosti takowé a we žalosti

Takto ke sluhám slowo mluwila:
 Ach, wy sluhowé, wy moji wěrní,
 Wy sejděte se do jediného,
 Rozswěťte pochodně wosku jarého,
 A wy po okolí rozejděte se,
 Synáčka milého hledejte — ptejte;
 Jej kdo nalezne, přiwede k matce,
 Bude za odměnu sto rublů jemu,
 Bude za náhradu kožich sobolowý. —
 Wšickni sluhowé, čeledinstwo wěrné
 Po městě na ta slowa rozběhnuli se,
 Po širých polích rozskákali se,
 A po hustých lesích rozwolali se,
 Mladého Iljušky nedowolali se.
 A ona sama bohatá wdowa,
 Marfa Andrejewna mnohorozumná
 S dvěma sluhama město přechází,
 Po městě wzdychá po slawičímu;
 Ze brány wyjdauc pole prochází,
 Po poli tauží po žežhulčímu; —
 A pole projdauc k řece dochází,
 Na kolmé břehy bystré—to Wolhy,
 Na břehu pláče po mateřskému.
 Ne w bílém kwětu stojí trnina,
 A oděwem se bělí křowina,
 Ach, mladého—to oděw Iljušky! —
 „Ty synu milý, ty dítě moje!
 Zdali já tobě neříkávala,
 Tebe synáčka neostříhala:
 Ty nechod, dítě, na Wolhu řeku,
 Ty do jejích se nepauštěj praudů,
 Bude tobě zahubiť bujnau hlawičku;
 Závistiwá—tě matička Wolha,
 Neporodiwši žádného syna,
 A zrodiwši ona přemnohé dcery,
 Přemnohé dcery — bystré wlny,
 Lidské syny k nim wábí, přitahuje,
 A s dcerami swými je zasnubuje,
 Dobrým matičkám zámutek způsobuje.“

Neslyší wíce mladý Iljuška
 Kwilení, pláče drahé matičky,
 Marfy Andrejewny, nešťastné wdowy,
 A on Iljuška pode řeky praudem
 W krásných palácích skáče, pobíhá,
 W zámku-to swětlém matičky Wolhy.
 On diwu nemůže nadiwiti se,
 On lesku nemůže nasytiti se,
 Jakto stropy, stěny kristalowé,
 A drahým jachontem *) wykládané;
 Jakto podlahy z ryzího zlata,
 A zlato stříbrem prokwětowané.
 To prokwětowané, to kostkowané.
 A wyjde-li on mladý Iljuška
 Do sadů utěšných Wolhy matičky,
 Ne weská jabloň, ne plané hrušky
 We sadu tom kwětau, owoce nesau,
 A podiwné stromy kwětau, we plody zrají,
 Podiwnější kwítí kolem wyrostá. —
 Kdo sám newiděl, těžko pomysliti,
 A kdo pomyslí, tíže uwěřiti:
 Na stromech kwětau drahé—to perly,
 Na křowinách we plody zrají korály,
 Dokola kwítí, — jakby do lístků
 Se rozsypala duha nebeská.
 A lehne-li on, mladý Iljuška,
 Wečer na lůžko, postel praporowau,
 Ne húsli hrají, ani hudočky,**)
 A zwuky diwnější, lahodnější
 Po palácích se kolem roznášejí,

*) Jachont znamená wůbec drahý kámen; doložením však jména barwy určitěji pojmenowán býwá. Tak červený (krásný) jachont tolik co rubín.

***) Ruští hudební nástrojowé. H u s l i, druhdy zvláště u kupců oblíbený nástroj, nejpodobnější klawíru, a spíše ještě našemu cimbálu, s tím jednak rozdílem, že struny mosazné nikoli paličkami, leč prsty týkány býwají. H u d o k, třístrunný nástroj, hauslím podobný; hraje se toliko na jedné struně, smyčec ale všech zasahá.

Jakby stěny a stropy strunami hrály. —
 Kdo sám neslyšel, těžko pomysli,
 A kdo pomyslí, tíže uwěřiti:
 Dcerušky—to matičky Wolhy — bystré wlny
 Okolo jejích paláců se honíce
 Šaty swými na stěny udeřují,
 Líbezné zwuky ze stěn wyluzují,
 W těle celém život se rozslazuje,
 A we životu duše rozplývá.
 Mladému-li se zachce Iljuškowi
 Jísti, píti, zábawu míti,
 Jídla na stolech nejdražší ryby,
 Jakých w monastýru ani nebývá;
 Pítí na stolech z medu sladkého,
 Jaké Car ani sám—to nemívá;
 A na zábawu wšecky diwy swé,
 Umělau swau práci tisíciletau,
 Matička Wolha sbírá, shledává,
 A co sama nemá, to se wydłużuje,
 Z moří se wypůjčuje, jemu předkládá.

I byl on mládec — po rodu Ilja
 A nazwán Wolžanín po wychowání,
 Po wychowání u matky Wolhy —
 I byl on mládec w jejích palácích
 Plným plno jedenácte let —
 Jedenácte let jemu jakby půl roku —
 Na dwanáctý rok zastesklo mu se,
 On w sobě pocítil sílu bohatýrskau,
 A takto promluwil k matičce Wolze:
 „Hoi, an jsi ty Wolha, nerodná mi matka!
 Ty pusť mne mládce ze swých paláců
 A z toho twého smutného zámku.
 Zachtělo mi se mládci projíti se,
 Tam pode jasným teplým slunéčkem,
 I pod hwězdami, i pod měsícem.
 A mne tu netěší dobrého mládce
 Wíce twé swětnice zlaté, kristalové,

Ni sady twoje stromů podiwných,
Ni twoje dcery — bystré wlny,
Ani hrání jejich, zwuky lahodné.
Twoje-to jídla, medowá pití
Nejsau wíce po chuti, po žádosti;
Twoje-to hříčky, wodní škořípky
Jsau mně mládci dobrému k mrzutosti.
A mně k radosti dej, ty Wolho řeko,
Chceš-li mi matkau býti po předešlému,
To bujného koně, to meč ostrý,
To brnění hrdinské, kalené střely,
A křepký luk-to s tětiwau hedbáwnau.”
Neodpowídá matička Wolha,
Není po mysli mládce propustiti,
A jest po mysli s ním se utěšiti.
Ilja Wolžanín rozjařil se,
W hněwu mládeneckém rozpálil se,
K Wolze on řece mluwil dále:
Ty pušť mne, pušť mne, řeko Wolho !
Neradnoť mladého wlka w domě wychowati,
Ani dobrému mládci wůli odjímati;
A nepuštíš-li ty mne po wůli,
I bude tobě po newoli,
Po newoli tobě i dcerám twojím :
Polámu já w sadu twém drahé stromy,
Rozbořím já w paláci stěny, stropy,
Zůstanau ze zámku twého zříceniny,
W nich-to ryby twé si budau pohráwati,
Z tebe-to se matky Wolhy radowati.
A on w hněwu swém Ilja Wolžanín
Udeřil pěstí na stůl kristalowý,
Pěstí udeřil — stolu nestalo,
Rozlítnul se stůl na tisíc kausků.
Uleknula se matička Wolha,
Bystré dcery její na břeh wyskočily,
I ona sama matička Wolha
Ilju Wolžanína na břeh wypauští,
Na swobodu jej mládce propauští,

A ne po wůli, po swé libosti,
Leč po weliké, těžké newoli.

O jak pod jasným, pode modrým nebem
Duše se mládci rozweselila;
A jak-to srdce rozplesalo se,
Krew bohatýrská w těle rozehrála se
Mládci-to Iljowi tož Wolžaninu:
Na břehu stojí, čeká na bohatýra
Dobrý kůň hrušák, do žluta barwa,
Hřiwa na koni hawraní do syré země,
A kůň sám osedlán čerkesským sedlem,
Pod sedélkem popona na něm bucharská.
Na jablku u sedla brnění wisí,
Brnění wisí hrdinské — stříbra, zlata;
A ostrý meč, taul — kalené střely,
I křepký luk s tětíwau hedbáwnau,
I šišák *) jasný — ocele dobré,
A šišáku jasnému počtu ceny není.
Dobrý on mládec Ilja Wolžanín
Na mohútné prsy brnění odiwá,
Za dar-to drahý Wolhu wychwaluje,
Na bujnau hlavu jasný šišák stawí,
Za dar se weliký Wolze pokloňuje;
Meč ostrý u beder, taul na plecech,
Křepký luk w ruce — Ilja wyskakuje
Na dobrého koně, na hrušáka,
Kalené střely w taulu zařinčely,
A s Wolhau matkau on dobrý mládec
I s dcerami jejími se rozlučuje,
Se rozlučuje a rozžehnává.
Ne matčíným hlasem, ne temným vzdychem,
A zazněla Wolha welikým chechtem,
Tak mladoně dobrého prowážejeci.

---

*) Šišák, lebka, přilba, přilbice — vše to zbroj k pokrytí hlavy, malým od sebe se rozeznávající rozdílem; tak též helma, helmice, (šlem, šelom) spíše slowanského než jinojazyčného zdá se býti původu.

Jede on Ilja po širém poli,
 I zachtělo se mládci stranau se dáti,
 Rodnau matičku w domě nawštíwiti,
 Poklonu bohaté wdowě učiniti
 Marfě Andrejewně mnohorozumné.
 Ach, jaké změny na swaté Rusi,
 Jakéž-to bídy po rodném kraji!
 Kde město stálo, kde dům matičky,
 Kámen od kamene, sutiny pusté,
 A sutiny trním, hložím zarostlé;
 Kde ulicemi skákal Iljuška,
 Hadina se plazí po tmawém býlí,
 Kde po náměstích hrával Iljuška,
 Ostružina se plazí, křowí otáčí.
 I zarmautil se Ilja Wolžanín,
 On w zámutku, žalosti k městu promlauwá,
 K městu druhdy slawnému, již pohřbenému:
 Hoi, ty moje rodné, ty město slawné!
 Kdož tebe město rozbil, olaupil,
 Twé jasné věže, boží chrámy,
 Do prachu uwrhnul, jim se porauhal?
 Kdo rozrušil dům bohaté wdowy,
 Marfy Andrejewny mnohorozumné?
 A kde žitelé, prawoslawný národ,
 Kde-že dobrá moje rodná matička? --
 Ze sutin mládci hlas odpowídá,
 Půl hlas mezi swětským, půl mezi hrobowým:
 Rozbili, oblaupili mne slawné město
 Zlí hosté, Tataré-to, Orda diwoká,
 Se swým-to Carem Ugadajem,
 I s jeho zetěm Bajadurem;
 Ti jasné věže, boží chrámy
 Do prachu uwrhli, jim se rauhali,
 Ti dům rozrušili bohaté wdowy,
 Marfy Andrejewny mnohorozumné;
 Wšecky žitele, prawoslawný národ
 I twau-to dobrau, rodnau matičku
 Na ostrých šawlich roznosili,
 A ze mne twého města rodného

Ni žiwé duše nepropustili.
 Aniž bídám konce po swaté Rusi,
 Zlí hosté Tataré, Orda diwoká
 Ponízowá města *) pálí, hubí,
 Wšecky to vlasti naše chtí popleniti,
 A prawoslawný národ wyhubiti. —

Jakto u mládce nádra rozedmula s
 Jak žalostí mu srdce překypělo,
 On z překypění dvě slzy vypustil,
 Jedna slza — slawnému městu,
 Druhá slza — rodné matičce.
 I on Ilja Wolžanín koněm zatočiw
 Po dolínách se žene, poskakuje,
 Kůň na dolině, jakby lýtý zwěř,
 A mládec na koni, jak sokol jasný ;
 I přeletěl Ilja řeky dewatery,
 Přeskákal Wolžanín doliny, hory,
 A horám, dolinám počtu není,
 Wše to z poledne do večera,
 A z večera zas do ranní záře ;
 Na cesty on mládec se newyptává,
 Jemu průwodčí, ukazowači
 Zpuslá města, w ohni wesnice,
 A lidská těla nepohřebená.

Jak dalece, dalece w širém poli,
 W širém—to poli mezi horami,
 Ne jezero se leskne po ranním slunci,
 A zbraň—to poleskuje dvojího wojska,
 Prawoslawného ruského i zlého tatarského.
 I srazila se wojska w jednu sílu,
 Pochmuřila se bitwa černým mrakem,
 Nebauři hromowé po jasném nebi,
 A jakby bauřili pod syrau zemí,

---

*) Wšecka města od Nižního Nowahradu pode Wolhau k jihu ležící slují ponízowá.

Mát syrá země hory potřásá ;
 Wojsko tatarské bez počtu — wlny morské,
 Wojsko ruské do počtu — příkré skály.

Ne kalená střela přiletěla,
 Mezi ruským wojskem proletující,
 Do wojska tatarského doletující :
 A přihnal se mládec Ilja Wolžanín
 W celé své síle, moci bohatýrské ;
 On skáče promezi ruskými — jedwaže widu,
 On doskočil Tatarůw — a již sluchu.
 Seče, bije, střely vypauští,
 Trawau přede wichrem Tataré k zemi,
 Listím přede wichrem Tataré w autěk ;
 Pobil on mládec zlého Tatarstwa
 Ne více a ne méně do dwau tisíc.
 I byl boj krutý w polowic boje,
 A byla půtka w polowic půtky, —
 Ne hromový mrak proti mraku,
 A měří zeť chánůw, wůdce Bajadur
 Střelau, mečem proti Wolžanínu ;
 Střela zaswistěla okolo ucha, —
 Meč na meč — bohatýr tu na bohatýra.
 Či od kowadlin skáčí jiskry
 Ze žhaucího železa prýskajíce ?
 To jiskry srší z brnění, ze šišáků,
 Ode ran lýtých bor, daubrawa šumí,
 Pěna prýská z úst mládcům, bitcům,
 Pěna prýská od dobrých koní.
 I byl boj lýtý přes poledne,
 Bajadur-Tatařín rozjařil se,
 On rozehnal koně proti koni,
 Mečem hruď proklal koni hrušáku,
 Sám ode rány meče Wolžanínowa
 Ode rány na šiji k zemi se walí,
 K zemi se walí, zraky bujné se kalí.

Ach, nastala bída na bohatýra,
 Weliké hoře padlo na Wolžanína,

Ne hrušák, dobrý—to kůň k zemi padá,
 A pod mládcem žlutý sypký písek k zemi se hrne.
 Dar—to nerodné matky řeky Wolhy;
 Ne meč ostrý z ruky vypadává,
 A slizký auhoř se vymykuje,
 Ocelový šišák — kost želwy wodní,
 A kalené střely — drobné rybičky,
 Wše darowé podwodní matky řeky Wolhy.

Přihnali se Tataré, přiskákali,
 Oni dobrého mládce uchvátili,
 Moci, sílau welikau z boje wywedli,
 A k Caru Ugadaju jej přiwedli,
 K Caru—to Ugadaju Ugadajowiči.
 I kázal Car jej mládce pod stráž wzíti,
 Do temného wězení uzawřiti,
 K slaupu—to dubowému přikowati;
 I rozkázal jej mládce trýzňit, mučit,
 Chtěl on Car Wolžanína ztatařiti,
 Na wíru tatarskau obrátiti,
 Pro těch-li zabitých Tatar do dwau tisíc,
 Pro zabití zetě swého Bajadura.
 I byl mučen Wolžanín prwního dne,
 A weliké muky jej neznutily;
 I byl trýzněn Wolžanín druhého dne,
 Nepokořila jej mládce welká trýzeň,
 A na třetí den sám Car Ugadaj
 S nowými katy k wězení přijíždí,
 Žalář otwírá, mládce se táže:
 Hoi, an jsi dobrý mládec, Ilja Wolžanín!
 Ty chceš-li s námi Tatary za jedno býti,
 Ty chceš-li wíru tatarskau na se wzíti,
 A s námi—to na křesťany bojowati?
 Drahau přízní já tebe podaruji,
 Welikau tobě láskau odměním se,
 Tož přízní, láskau — vlastní dcerau,
 A vlastní dcerau Ugadajownau.
 A ty nechceš-li činiť po wůli,
 Bude hněwu mého tobě zakusiti,

Twé dám po kusich tělo rozřezati,
Twa u sílu bohatýrskau ohněm popálím,
A tebe po částkách zbawím žiwota. —

Poprwé mládec pocítil bázeň,
On zachwěl na těle po osyčímú ;
A on hroznému Caru neodpowídá,
K bohu se modlí se slzami,
Boha na pomoc sobě přizývá :
„Učiň, Bože, milost nade mnau,
Ty sešli posla, z bídy wytrhni,
Neb aspoň duši z rukau newěrných !“
A rychlý posel boží přichází,
Rychlý-to posel — hrom hněwu božího ;
On porazil wězení, katy zabil,
Samého Cara omráčil, k zemi swalil,
Na dobrém mládcu kruhy sežeh, rozbil,
A wěrnému mládcu neublížil.
I poskočil Wolžanín na rychlé nohy,
Meč Ugadajowi od boku wytrhnul,
Na carského wyskočil dobrého koně,
Seče, bodá Tatary na wše strany,
Až on dostíhnul širého pole,
A na širém poli s koně skočil,
S koně skočiw bohu se modlil,
Za milost welikau-to díky wzdáwal,
Za diwné zachowání swého žiwota.

KNIHA TŘETÍ.

OHLAS PÍSNÍ ČESKÝCH.

Národní básnictví slowanské nalezlo za těchto posledních let tolik milovníků, a tolikero sbírek národních písní vydáno tiskem, že každá skoro větve velikého stromu slowanského již své k popatření poskytuje více méně hojné květy. Přepodiwný to strom zajisté a čarodějný, jehož každá haluze jiným a jiným obsypána jest květem — květem přerozkošným k vůni i pohledu, a při tom tak rozdílným od sebe, že nic podobného tomu nelze najíti po veškerém země naší oboru! — Taktě w nejrozmanitějších formách wywinul se po rozličných nářečích slowanských zpěw národní, žeby snadno po dílech swých za plod národů sobě nejnepodobnějších považowati se musel, kdyby tudíž jeden a týž sladký hlahol nepřipomínal jeho jednotu a celost. Prawdiwost wyřčení tohoto netřeba zde dowozowati; každému sama se k mysli naskytuje, kdo písně kterýchkoliw dwau odvětí slowanských wespolek srownává, a to tím více, pak-li na práci si dal, poznati aspoň větší částku obnowených těch pokladů. Jsau to tedy liché a prázdne úsudky, zde onde slyšeti se dáwající, o přednosti a wýtečnosti národních písní slowanských jedněch před druhými, tak asi, dí-li kdo, že písně Slowanůw východních aneb jižních daleko ony západních přewyšují. Obrátiwše tento úsudek, wyřkneme zároweň stejnau prawdu i neprawdu; neboť kde žádných stránek přirownáwacích není, tu konec i všemu přirownání. Majíť u př. ruské a srbské písně krásy a půwaby do sebe, jakých na prosto neznají písně Čechůw a Slowákůw; chowají ale naproti tomu w sobě též české a slowenské písně

wnady a pěknosti, jakých by nadarmo w oněchno hledal. Slowem, každý takowý spor nebyl by nic jiného, než spor o přednost modrých a černých očí.

Z té příčiny jest přede vším žádost wydawatele *Ohlasu písni českých*, by nikterak přilicowán a přirownáwán nebyl k *Ohlasu ruských písni*, před desíti léty wydanému; nýbrž, líbo-li komu, srownáwejž ohlas tento s hlasem jeho, totiž s samými písněmi českými. Jiné wzory měl básník před očima tuto, a docela jiné tam; s jiným zde, a s jiným tamto zápasil žiwlem, tak sice, že zpěw ruský a český téměř za dvě stezejní strany neb protiwy národní poesie slowanské wůbec považowati se může, což hlawně w tom swůj základ má, že onen jest nejwíc epické, náš ale lyrické powahy, onen jest wíce rozjímawý, budě cit pomocí obrazů a dějů, a w širší i wyšší zasáhaje prostranstwí, tento zas jest prchawější, hrawější, cit prostě pronášející, předmětů, a to nejbližších, jen lehce se dotýkající, a tudy w mezích mnohem užších se pohybující. Čítání písni ruských (tak mně aspoň wždy se widí) podobá se procházce hlubokými hwozdy, mezi hustým, wysokým stromowím, wedlé potworně rozmetaných skalín, hučících řek a jezer; bawení se zas písněmi českými procházce širým polem a lukami, kde oko toliko s nízkým křowím neb utěšenými hájky se potkává, a sluch chřestem potůčkůw aneb skřiwánčím šwitořením býwá zaměstnáván.

W *Ohlasu* přítomném snažil se básník z každé třídy písni českých dle formy, w jakowé se objevují, wytwořiti některá nápodobení. Hlawnější pak oddílowé zpěwu českého tito jsau:

1. *Básně rozprawné*. Počet balladických a dějeprawných zpěwů nás došlých a we sbírkách našich zaznamenaných jest ze všech nejskrownější; žila tato zlatonosná z příčin každému známých wíce a wíce wytracuje se z národního žiwota,

ano málem dočista jest přebrána. Zachované nám některé toho druhu zpěvy z věků nowějších jsau toho důkazem, jak welice lyrický žiwel i w nich nad epickým obdržel převahu. W nemnohých nápodobeních našich, myslíme že zvláště w čísle I a XIX, ducha těchto rozpravných písní českých postihnauti nám se podařilo. Dějiny však naše, národní powěsti a powěry dosti ještě látky poskytnau w tomto okresu pěwciům budaucím.

2. Rowně neweliký jest počet i našich *elegických písní*. Čech — toť dáwno známo — nepoddává se snadno smutku a těžké mysli, a i když w klopotných okolnostech jest postawen, hledí brzo z nich se wydobyti. W sklíčcnosti swé nezpívá, a odlehčiw srdci swému, tudíž i zapomněl na předešlé trampoty, aniž se mu chce o nich zpíwati. Pěje-li však předce, proswítá všude i tím smutkem jakási tichá a milá weselost, jenž písním toho druhu zvláštní půwab dává. Slzy tu ještě na twáři, a již radost w oku. I skrze mraky vždy některý sluneční paprslek musí prorážeti, kdežto w ruské elegické písní celé nebe černými zastřeno jest chmurami. Z oddílu toho jsau w Ohlasu našem čísla II, X, XVIII, XX a některá jiná wíce méně sem náležející.

3. W nejwětší hojnosti poskytuji se nám *písně naivní, žertowné a satyrické*, jsauce jako jádro všeho českého národního básnictwí, a tudy také na těchto listech wětší částka w oddělení to zasahuje. S dobrým rozmyslem trojí ten druh připojuji k sobě, an z jednoho a téhož půwodně wyniká pramene — z prawdiwé, nelíčené prostosrdečnosti a z přirozeného humoru. Wdechnauti w píseň českau ducha naivnosti, a wytwořiti ji w tomto způsobu, jest a zůstane vždy každému napodobiteli úlohau nejtěžší a nejnebezpečnějším úskalím, poněwadž welmi snadno mu jest wyklauznauti anebo w nechutné dětinské hříčky, anebo w titworné laškowání. Zde básník nápodobující úzkau a welmi nepewnau pod sebau

má podlahu, nepožiwaje té wýhody, jakowé se dostává nepowědomému skladateli písne prstonárodní, by totiž wpuštěn byl z mysli zpěwákovy neb čtenářowy, a jest s wěcí tauto práwě tak, jako s mnohými dětskými nápady, jenž k usmání a radosti ponaukají, ješto wšecku wnadu by ztratily i bez powšimnutí zůstaly, pronešeny jsauce ústy osob dospělejších. Jiní slowanští kmenowé, wyjímaje sbratřenější s námi Slowáky, písni naivních buď neznají docela, buď welmi pořidku u nich se nalezají. Wydawatel Ohlasu písni českých cítí sám nejlépe, kde w tomto ohledu k cíli nedostřelil anebo jej přestřelil, a wšak s nejvyšší bude mu potěchou, uznáno-li bude, že předc několikráte w černé uhodil, a wlídný saudce, uwáže nesnadnost wěci samé, wedlé provedeného i méně podařilému popřeje místa. Přístupnější k následowání jsau již písne žertowné a satyrické. Wylučují ze sebe owšem nízké šprýmy i wšechen rafinowaný wtip; jistá wšak hrawá swéwole a úštěpačnost (jsauf dítky z půdy české!) jest jim zcela přirozena, a protož i w Ohlasu jejich směle si powolowati může básník, neboje se přísných klasických Catonůw, k jejichžto chuti takowéto krmě arci se nestrojí. Procházka jest tu — jak jsme wyše podotkli — polem mezi křowinami, a k nimž přináležejí též hloh, i šípek, i jalowec.

4. Jsau pak *písne* w nejužším smyslu slowa toho, jakowé w každém zpíwajícím národě nalezáme co wynoření citu nějakého, podržující wšak wždy swau národní známku, kterauž se od jinonárodních písni patrně rozeznáwají wnitř i zewnitř. Wyskaumal-li básník tyto známky, a sobě-li je oswojil, nebude mu těžko před ním ležících wzorů dostihnauti, anobrž daleko je i předstihnauti může, jakož se od wyššího vzdělání jeho slušně očekává: chraň se toliko, aby píseň ze swé individualnosti české tuze u wšeobecnost ne wybihala; neboť jak mile by dobře šla i pod jméno kteréhokoliw jiného národu, již není písni českau.

5. Konečně připomenauti třeba o tom druhu kratičkových našich písní, kteréžto záležejíce větším dílem w jediné sloce, we zpěwu toliko a skrze zpěw mají nějakou cenu, a jež bychom pro tu příčinu nejráději *popěwkami* nazýwali. Bywše s nápěwem jednau dobau zplozeny, bez něho jsau tělo bez duše, slupka bez jádra. Pozorutě přitom hodno, že nejkrásnějších a nejráznějších staročeských melodií skoro nikdy nalezti není w delších písních, leč jediné w těchto popěwkách, a že takýto krátce pronešený cit, neb myšlénka, neb obrázek s jedněmi jen a určitými slučuje se zpěwnými zwuky, nedowolujícími, aby jiná slova byla podzpěwowána. Zde nápodobící básník přirozeným během málo aneb dokonce žádné kořisti nenajde, a protož jsme i my, vyjímajíc několika málo kausků, ze záhonu toho ničeho dále bráti se neosmělili.

Z rozvržení předeslaného již samo vyplývá, že básník, nespauštěje nikdy s myslí toho, co vlastně jest podstatau české písně, předce w jedné každé z uwedených tříd jináče sobě počínati musí, ano že plody jeho tím zánimawější jsau, čím větší rozmanitosti w každé zvláštní třídě bylo hleděno. Toť mu buď stále na paměti, že nepěje on sám (chceli sám we swé osobě básniti, netřebať mu nápodobiti národních písní, máť jinde pole dosti široké), ale že w rozličné proměňuje se líce, z kteréžto twáří rozmanitosti teprw onen sauzwuk vyniká, bez něhož každý ohlas přestává býti ohlasem. *)

---

*) Prostonárodní písně české nalezly posud jediného šťastného nápodobitele, p. *Fr. Jar. Kamenického*. (Písně w národním českém duchu, w Praze 1833.) Wše, cožkoliw tento druh básnictwí vyhledává, w tak pěkně tu shodě a míře, takowá weskrz lehkost a plynnost, že skutečně naše písně jako w zrcadle spatřowati se domníwáme. Jediné však, čeho při nich, jakožto celku, nerádi pohřešujeme, jest právě tato nadmíněná rozmanitost twáří, anyť co dítky jedné rodiny, a ne jednoho národu nám se představují. Líbilo-li by se ctěnému příteli našemu sbírku swau ještě jinými formami obohatiti, snadno nedostatek ten dal by se odstraniti.

Že pak ostatně i zewnitřní případnosti písňě české, jakož jsau rozměry, užíwání místo rýmů pauhých assonancí, a co wíce tomu podobného jest, namnoze i w Ohlasu tomto našem přicházejí, z toho, mním, netřeba se osprawedlňowati před znateli národních písni.

A tak ze všech dárkůw, jež mi kdy Musa propůjčila, tento mi nejmilejší wěnowán budiž památce mých neoceni-
tedlných a příliš brzce z tohoto žiwota vykročiwsích přátel — *Josefa Wlastimila Kamaryta* a *Josefa Krasoslawa Chmelenského* — jménům, jimižto že wedlé jiných národ český honositi se nepřestane, jist jsem.

W Praze, 31 Října 1839.

I.

TOMAN A LESNÍ PANNA *).

Wečer před swatým Janem
Mluví sestra s Tomanem:
Kam pojeděš, bratře milý,
W této pozdní na noc chvíli
Na koníčku sedlaném,
Čistě vyšperkowaném?

„Do Podhájí k myslivci
Musím ke swé děwčici;
Z nenadání nemám stání,
Zas mě čekej o switání.
Dej, sestřičko, dej nowau
Košiličku kmentowau,
Kamizolku růžowau.”

Jiskra padla pod koníčkem,
Sestra wolá za bratříčkem:
Slyš, Tománku, radu mau,
Nedáwej se daubrawau:

---

*) Starodáwní jméno Wily, u jižních Slowanů po tu dobu běžné, přišlo dáwno w zapomenutí u našeho národu, (již w XVII století Rosa a Pešina ji jménem řecké Hekate vykládají!) ačkoliw podstatou swau Wila po některých krajích posawáde jest známa i našemu sprostému lidu, přijawši u něho nazwání Lesní panny. Kroj a podoba lesních panen w prostonárodních báchorkách a pohádkách rozdílně se líčí. Mně ze všech obrazůw přijatý w této básni nejlépe se líbil. Wyprawuje se též o lesních pannách, že tu noc před swatým Janem křtitelem nejwětší mají moc nad člověkem, a protož není rádno wydáwati se té doby do polí, mnohem do lesa.

Objed dolem k Swaté Hoře,
 Ať nemám po tobě hoře,
 Dej se raděj w zápolí,
 Ať mě srdce nebolí.

Nejel Toman daubrawau,
 Dal se cestičkau prawau;
 A w Podhájí u mysliwce
 Nowý domek jedna swíce,
 Hostí mnoho pōspolu,
 Jizba plna howoru.

Smutkem Toman obklopen
 Patří s koně do oken:
 Děwče láskau jen rozplýwá,
 Na ženicha se usmívá;
 Ōtec jedná námluwy,
 Matka hledí obsluhy,
 Jedli, pili, rozprávěli,
 Dobrau wůli spolu měli,
 Žádný na to nic nedbal,
 Kůň že wenku zarehtal,
 A mládenec zawzdychal.

Panna jenom snaubená
 Najednau se zarděla;
 Swědomí ji předce tlačí,
 Šeptá cosi sestře mladší.
 Sestřička od wečeře
 Wyšla rychle za dwěře:
 „Na wěky se, Tomane,
 Milá s tebau rozstane,
 Jinému se dostane.
 Najezdil jsi se k nám dosti,
 Dnes tu máme bližší hosti,
 Hledej sobě jinde štěstí.”

Toman koněm zatočil,
 W širé pole poskočil,

Zafal zuby, smračil čelo,
 Kolem wšecko neweselo.
 Půlnoc byla, měsíc zašel,
 Sotwa jezdec cestu našel;
 Prudce hned, pak laudawě
 Ubíral se k daubrawě.
 „Wšecky krásné hwězdičky
 Ze tmy jsau se prosypaly,
 Proč wy, moje mladé dni,
 We tmách jste se zasypaly!”

Jede, jede daubrawau,
 Les šumí mu nad hlawau,
 Wětřík chladný z noci fauká,
 Nad auwalem sowa hauká;
 Koník blýská očima,
 Koník stříhá ušima.

Cupy dupy z hauštiny
 Letí jelen w meytiny,
 Na jelínku podkasaná
 Sedí sobě Lesní panna;
 Šaty půl má zelené,
 Půl kadeřmi černěné,
 A ze swatojanských braučků
 Swití pásek na klobaučku.

Tříkrát kolem jak střela
 W běhu koně objela,
 Pak Tomanowi po boku
 Wyrownává w plawném skoku:
 „Šwarný hochu, nezaufej,
 Bujným wětřům žalost dej,
 Jedna-li tě opustila,
 Nahradí to stokrát jiná.
 Šwarný hochu, nezaufej,
 Bujným wětřům žalost dej!”
 To když sladce zpíwala,
 W oči se mu díwala

Lesní panna na jelenu,
Toman cítí w srdci změnu.

Jedau, jedau pospolu
Měkkým mechem do dolu,
Panna Tomanu po boku
Wyrownává w plawném skoku:
„Šwarný hochu, skloň se, skloň;
Jenom dále se mnau hoň;
Libí-li se ti mé líce,
Dám radostí na tisíce.
Šwarný hochu, skloň se, skloň,
Jenom dále se mnau hoň!”
To kdy panna zpíwala,
Za ruku ho ujala;
Tomanowi rozkoš praudem
Prolila se každým audem.

Jedau, jedau dál a dál
Podlé řeky, podlé skal,
Panna Tomanu po boku
Wyrownává w plawném skoku:
„Šwarný hochu, můj jsi, můj!
K mému bytu se mnau pluj;
Swětla denního w mém domě
Wěčně nezachce se tobě.
Šwarný hochu, můj jsi, můj —
K mému bytu se mnau pluj!”

To kdy panna zpíwala,
W ústa jezdce líbala,
W náručí ho objala.
Tomanowi srdce plesá,
Uzdu pauští, s koně klesá
Pod skalami prostřed lesa.

Slunce vyšlo nad horu,
Skáče koník do dworu,
Smutně hrabe podkowau,

Řehce zprávu nedobrau.
 Sestra k oknu přiskočila,
 A rukama zalomila:
 „Bratře můj, bratříčku můj!
 Kde skonál jsi život swůj!”

II.

JÍZDA K MILÉ.

Slunce za horami,
 Po dolích se stmívá:
 Škoda tebe, můj zlatý tatičku
 Že tě zem ukryvá.

Wstáváje, léhaje
 Na tebe myslívám,
 Bez žalosti za twau dobrau duši
 K bohu se modlívám.

Jedna žalost — žalost
 Jen mi srdce hněte,
 Že newidiš, jaké tu na světě
 Štěstí pro mne kwěte.

Kdes ty owes síwal,
 Mně zraje pšenička,
 Z potu twého mi na každém poli
 Dost požehnáníčka.

Stodoly mám hojné,
 Dwory jako bory;
 Přijde do wás krásná hospodyňka,
 Dwory, moje dwory!

Ji kdybys ty widěl,
 Můj starý tatičku!

Zweselil bys jako jabloň w sadě
Šediwau hlawičku.

Ai koni, koničku,
Kdys býwal hříbátkem,
Newěděl jsi, že na tobě budu
Jezdit za děwčátkem.

Slunce za horami,
Po dolích se stmiwá;
Spěchej koni, za lesíkem domek,
Tam drahá přebýwá.

III.

CELOROČNÍ WÝŽIWA.

Jentčku můj miley,
Nic se nerozmeyšlej,
Máš-li za ženušku mě sobě wzít :
Krátké rozmeyšlení —
Snad bude co není,
Ty málo máš, já nic nazbyt,
Budem spolu dobře hospodařit.

W zimě se nestarej,
Čím se obžiwíme,
Přijde pomoc s nebe, dřív než zwíme :
Ze sněhu homolky
Budau nám na dolky,
Šišek z lesa nanosíme,
A ještě sausedy podělíme.

Když jaro přiletí,
Bez setí, bez mletí
Chudým lidem samo s nebe padá,

Kraupy a krupici
 Najdem na ulici ;
 Pakli soli, másla není,
 Řeřicha nám bude za koření.

Náš kmotr rozpráví,
 Horko prey netráví,
 Blázen, kdo se w letě hladu bojí,
 Na poli, na lauce
 Díla plné ruce,
 Ty umíš kosit, já umím žít,
 Do sebe, na sebe budeme mít.

Na podzim na hauby
 Spolu chodit budem,
 Při nich dobré chuti nepozbudem :
 Ach hauby, hubičky,
 Což jste wy sladičky !
 Sípků, trnek natrháme,
 Také si, Jeničku, pochutnáme.

 IV.

STASA ČARODĚJNICE.

Utopte ji, upalte ji,
 Kantorowic Stasu,
 Ať nekauzlí, nečaruje
 Naši mladau chasu.

Běda tomu, Stasa komu
 Čáry na krk hodí,
 Jak to kuřátko po dešti
 Schlípeně si chodí.

Dewět hochů otráwila
 Jedem černých očí,

A okolo desátého
 Swět se kolem točí.

Dewět hochů popálila
 Plamenem swých twáří,
 A čtyrem se zima s horkem
 Po těle rozráží.

Sám pan správce od ní chřadne,
 W teyle ho cos píchá,
 K srdci ruku pořád tiskne,
 Ku měsíčku vzdychá.

Utopte ji, upalte ji,
 Kantorowic Stasu,
 Než okauzlí, očaruje
 Wšecku naši chasu.

---

v.

DOBŘÉ NAUČENÍ.

Kwěte růže, kwěte,
 Ale jednau w létě :
 Milujme se, má Haničko,
 Dokud i nám kwěte.

Na podzim w ořeší
 Wíc láska netěší :
 Kdo se ráno neměl k swětu,
 Wečír to pohřeší.

VI.

P R A Ź S K A .

Slečinko spanilá,
 Powězte, co dělá
 Wáš jemnost-pantáta?
 „Wydal se na cesty,
 Chodí po předměstí,
 Prodává košťata.”

Slečinko má milá,
 Powězte, co dělá
 Jemnost-panímáma?
 „Má krátek w podlaubí,
 Písek a wěchtowí
 Na grešle prodává.”

VII.

L U Ň Á K .

Táhne mračno proti mračnu,
 W stromech wítr bauří
 Wywalil se luňák z mraku,
 Nad rybníkem krauží.
 Otec wolá Ančičku:
 Kde máš, dcero, husičku?
 Chraň ji před luňákem,
 Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
 W stromech wítr bauří,
 Wywalil se luňák z mraku
 Nade dworem krauží.
 Matka wolá Ančičku:
 Kde máš, dcero, slepičku?

Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
W stromech wítr bauří,
Wywalil se luňák z mraku,
Nad lukami krauží.

Bratr wolá Ančičku:
Kdeže máš holubičku?
Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
W stromech wítr bauří,
Wywalil se luňák z mraku,
Nad zahradau krauží,
Sestra wolá Ančičku:
Kde máš, sestro, hrdličku?
Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

VIII.

STARÝ ZAHRADNIK.

Starý zahradníček
Mladičkau dceru má:
Komuž on, můj bože,
To děwče odchowá?

Každý w podiwení
Její krásu widí,
A wšak diwu není,
Že se nepřediwí.

Widěl jsem ji jednau.
Z okýnka wykaukla,

Jakoby se růže
Z paupátka wylaupla.

Powěz ty nám, powěz,
Starý zahradníčku,
Kdes wzał ten drahý kwět,
Tu krásnau růžičku ?

„Sám jsem ji o sobě
Na jaře štěpowal,
A ze všeho kwítí
Nejwíc opatrowal.”

Wy milé matičky
Dcerušky wezměte,
S nimi k zahradníku
Starému dojděte.

Dejte je u něho
Na jaře štěpowat ;
Což wám někdy budau
Mládenci děkowat.

IX.

PROKOP HOLÝ.

• **O**d morawské strany šíře lukami
Rozložil se tábor mezi horami,
A w něm Prokop Welký se swými oděnci
Čeká jisté zpráwy o milém sestřenci.

Jej, když s malau hrstkau s cesty wybočil,
Pan Sezima zrádně w lese zaskočil ;
Lid branný rozprašiw, Racka raněného
Odwleci potupně dal do hradu swého.

O polednách posel přijel w pochwaty :
 „Nechce Kamenický žádné výplaty ;
 Brž tebe nazýwal, otče náš a wůdce,
 Hanliwými slowy zlotřilého škůdce.

Chce-li Racka míti, nech si přijde sám,
 S posměchem tak wece, zdarma mu ho dám.
 A když jsem odjížděl, proti všemu řádu
 Posla twého wyštwal fenami mne z hradu.“

K té řeči na nohy heitman poskočil,
 Nad hlawau palcátem wztekle zatočil ;
 Pod nakopenými po všem čele mraky
 Blesků rozesílá sto žhawými zraky.

Zahřměl rozkaz hněwný, a po táboru
 Jezdci do rot kwapí, pěší do sboru ;
 Zbraň se w slunci leskne, a dle obyčeje
 Žižkowa korauhew nade wojskem wěje.

Jede hradba wozů řadě we dvojí,
 Běda, na koho se aul ten wyrojí !
 Z předu jdau cepníci, wzadu pawézníci,
 Zpíwající: „Kdož jste boží bojowníci!“

Táhnau rotý palem, táhnau roklemi,
 A když tmy večerní strau se po zemi,
 Postihnauti může při jasném měsíci
 Oko bojowníka w dálce Kameníci.

Blízko u rozcestí leží skalní lom,
 Nad ním w půdu ráží kořen diwný strom,
 Uschlý wrchol jeho — swadlá lidská hlau
 Wětwe, plody jeho jsau krkawců strawa.

Hřmot wozůw ohyzdné hosti zapudil.
 Mimo jeda Prokop pod se promluwil :
 „Žel mi, ujče, twých tu rozmetaných audů.
 S námi že netáhnau ku přísnému saudu.“

Zaklepala hlawa, huhle hubenec :
 „Nejsem tobě ujec, jsem twůj sestřenec ;
 Proti příměří mne Sezimowští jali,
 Tělo w kolo wpletli, hlawu na špic dali.“

Heitmanowí w očích mrak se zahustil,
 Až koni pod nohy palcát upustil,
 Pozdwił k nebi ruku na dwa prsty hledí,
 A co sobě myslí, jen zlé moci wědí.

Sňali tělo s kola, hlawu se hřebu,
 Obřady slušného dějí pohřebu ;
 Při pochodních Racka nedaleko lomu
 Táboři skládají do wěčného domu.

Potom heitman s kolu špíci krwawau
 Zatknuw si za lebku nepronikawau,
 Hnal se s lidem dále w rozbaurení lítém,
 A již hrad obemkli kolem před uswitem.

Činěn k místu autok dwa i tři kráty,
 Táborům se stýská těžké od ztráty ;
 Znajít Kameničtí dobře odrážeti,
 Není jiné rady, leč je wyležeti.

A když stáli w poli za dvě neděle,
 Prokop točí oči k hradu zmrzele ;
 Duch se diwě zmitá, msta ho běře krátce,
 A wně české země čeká jiná práce.

Swolaw setníky swé a podheitmaní :
 „Těžko, dí, čekati nám tu na wzdání ;
 Aneb Kamenici zjitra w moci máme,
 Aneb zde naše moc na wěky se zláme.

Zjitra s prwním sluncem wozy strhnete,
 K západu se s lidem rychle uhnete,
 A tak odstaupíce něco na čtwrt míle
 K hradu uderíte opět w nowé síle.“ —

Swau radau pak zvláště když je podaří,
 Chwátá přímo wůdce k swému šípaři:
 »Kuj z té špíce střelu, bratře prawowěřče,
 Jakaus nikdý nekul, ať nechybí terče!«

Po jítu se haufy w pole hýbají,
 Posměchem je hlučným s hradeb stíhají,
 I pán Kamenický s náhradbí se dívá,
 Že těch sproštěn hostí, srdce w něm okřívá.

Ač tělo bojowné podál odstalo,
 Swau však welkau hlawu blízko nechalo.
 Pode starau hruší Prokop spauští kuši:
 „Hei pane Sezimo, poruč bohu duši!«

Padnul — praudem krwe žití wywřelo,
 Přestalo již chase býti weselo,
 Ano w slaupech prachu a we chumlech kauře
 Zpět w nowém se wzteku přiwaluje bauře.

Hřmí, a trau, a boří děla, haufnice,
 Ke hradu se tisknau, kopí, sudlice,
 A než půl dne přešlo, Táborowé jaří
 W Kamenickém zámku krutě hospodaří.

Sezimowo tělo ční tam nad lomem,
 Záře z hradu swítí ještě nad borem,
 Kudy rotý táhnau dál na Rakusice:
 „Kdož jste bojowníci boží“ zpíwajíce.

X.

ŽEHRAWÝ.

To zlaté slunéčko
 Za mrakem se skrylo,
 Jakby ho za týden
 Na nebi nebylo.

Kam kauknu, tam se mi
Tma sype do očí;
Ach, kdy to slunéčko
Z pod mraku vyskočí!

Chodím zarmaucena
A celá ztrápena,
Co můj nejmilejší
Hněwy ke mně chowá.

Hněwá se, newím proč —
Slowem se neblíží,
Raději než na mne
Do kauta pohlíží.

Ptám-li se na něco,
Jen hlavau pohodí:
Dám-li mu dobrau noc,
Ani neodpowí.

Tak všecká býwalá
W domě radost mizí:
Máme se milowat,
A jsme jako cizí.

Snad jste wy, matičko,
Jej na mne zezlila,
Wždyť jsem já před wámi
Wody nezkalila.

Nebo ty, sestřičko,
Nepřeješ lásky nám:
Přištíwáš-li na mne,
Napraw tě pán bůh sám.

Můj zlatý mužíčku,
Jen mne tak nesužuj,
Jestli jsem chybila,
Radši mne wyhubuj.

Radši mne vyhubuj,
 Přijmu i zlá slova;
 Ale twá nemluwnost
 K smrti se mi rovná.

„S kým pak jsi se wedla
 Ondyno na Újezd?
 Wšak jsau tě widěli,
 Máš z toho pěknau čest!“

S kýmže jsem se wedla —
 Byl to můj bratříček,
 Prowázel mě domů
 Wečír přes lesíček.

Mužičku můj milý!
 Byl jsi nelaskawým,
 Dělal jsi mně křiwdu,
 Předce tě pohladím.

XI.

RADOST A ŽALOST.

Ach radost, ach radost,
 Hezká to kwětina;
 Jen škoda, přeškoda,
 Že kořínků nemá.
 Přijde witr — rozfauká ji,
 Přijde woda — odhaupá ji:
 Ach škoda, přeškoda,
 Že kořínků nemá!

Ach žalost, ach žalost,
 Hořký to kořínek,
 Žádný z něho nepučí se
 Kwět ani lupínek.

Kolik wzdechů srdce kručí,
Než mu hořkost powysuší;
Kolik slzí uplyne,
Nežli w nich se rozplyne.

XII.

DÁREK Z PAUTI.

Na Swaté hoře
Prál bych si, bože,
Býti kostelníkem,
Třeba i zvoníkem
Jenom jeden měsíc;
Z daleka, široka
Přichází do roka
Krásných tam děvčátek
Kolik tisíc.

Byla tam, byla
Taky má milá,
Wčera se wrátila,
Pauti nakaupila
Skoro w každém krámu:
Bratrům růženečky
Sestrám obrázečky,
Ale mně srdýčko
Z marcipánu.

Wezmu dwa česká,
Půjdu do města,
Pozlátka nakaupím,
Srdéčko polepím,
Dám k němu ceduličku;
„Toto je památka
Hezkého děvčátka!“
Potom si ji připnu
Na klobauk za kytíčku.

XIII.

PEČLIWA MILÁ.

(Podlé nápěwu : Nežel, děvče, nežel !)

„**Z**le je, milá, zle je,
Ostrý witr wěje,
Zawál mi cestičku,
Zablaudím w lesíčku,
Padnu do zówěje.“

Zle nám, milý, zle nám
Odházet ti nedám :
Počkej do půlnoci,
Snad bude pomoci,
Já ti posla zjednám.

Wstáwej, milý, wstáwej,
Wíce neodkládej;
Poslíček přichází,
Za horau vychází,
Doma si dospáwej.

Měsíčku blýskawý,
Což jsi ty laskawý!
Prowázej milého,
Do dworu bílého
Doweď ho we zdrawí.

XIV.

DRAHÝ ZPĚVÁK.

Za jednu hubičku
 Chtěla mít písničku:
 Toť nejde, moje milá!
 Což pak by kytička
 Z jednoho kvítečka
 Nanic se uwijela!

Kolik jde kvítečků
 Na pěknou kytičku,
 Tolik též hubiček
 Na hezkou písničku.

XV.

O D B Y T Ý.

Po čem víno na hody?
 Mariánko z hospody!
 Styděla se za písaře,
 Podwdala se za bednáře;
 Mariánce — la la la!
 Bednář sudy požehá.

„Po čem smola? we fráčku
 Z kanceláře škrabáčku!
 Z takových jen úštipečků
 Nadělej si přístipečků;
 Nech si, nech si, nech si je,
 Táta ti je přišije.”

XVI.

CIKÁNOWA PÍŠTALKA.

Náš tatiček nebožtíček
 Ledacos wěděl,
 Nám ubohým Cikáňatům
 Nic nepowěděl :
 Uměl pít, uměl hrát,
 Měkce dělat, twrdě spát,
 Za pět prstů pěkné věci
 Kupowat.

Náš tatiček nebožtíček
 O nás málo dbal,
 Měl podiwnau píšťaličku,
 Nám jí nenechal :
 Kde ho rádi uctili,
 Dobře mu zaplatili,
 Na swé oči diw diwaucí
 Spatřili.

Z kapsy wyndal píšťaličku,
 Oheň rozdělal,
 Jak zapískal; wšecky šwáby
 Z domů wywolal :
 Musil šwáb ze wrátek
 Zrowna nebo nazpátek,
 Potom dostal čerweňaučký
 Kabátek.

Když zapískal na píšťalku
 Po wsi, po městě,
 Hned za ním německé myši
 Byly na cestě :
 Musely wandrowat,
 Podlé jeho tancowat,
 S hráze chutě do rybníka
 Hopcowat.

Ach, tatičku nebožtíčku,
 Kam jsi rozum dal!
 Kdybys nám byl pišťaličku
 Aspoň odkázal!
 Máme teď nauzi třít,
 Mohli jsme se dobře mít,
 W Čechách, také na Morawě
 Pansky žít.

XVII.

SLZY A WZDYCHÁNÍ.

Kdyby všecky slzičky
 Pohromadě byly,
 Co jsau, milý, pro tebe
 Oči moje lily:
 Wěru by se lauky naše
 Wšecky zatopily.

Ach, kdyby to vzdychání
 Pohromadě bylo,
 Co mé srdce pro tebe,
 Milá, vypustilo:
 Wěru na věži by naší
 Zwony rozzwonilo.

XVIII.

NEWĚRNÝ MILÝ.

Ach běda, nebudu
 Wíc chodit pro wodu,
 Pro wodu, pro wodičku,
 K studánce při měsíčku.

Stáli tam za křowím,
Kdo — to wám nepowím,
Mluwili temným hlasem,
Líbal ji — slyšela jsem.

Srdce mé plakalo,
Jen se usedalo,
Síla mne opustila,
Bolest se na mne lila.

Sám ty, milý bože,
Polituj mé hoře,
Upokoj lásku tu mau,
Smiluj se nad ubohau.

Předce tě, já to wím
Můj milý, oželím;
Ale mé lásky k tobě
Přestanu želet w hrobě.

XIX.**SŇATEK.**

Kwěte jabloň w sadě,
Pod ní keř růžiček;
Přelíbezným hlasem
Wečerním tu časem
Zpíwává slawíček.

Diwná wěc, bože můj!
To stwoření ptačí
Z hrdélka autlého
Na tolik sladkého
Jak zpěwu wystačí!

Ale jest diwnější
Nad slawíčků hlásky,
Kterak do autlého
Srdce panenského
Wstaují tolik lásky.

Ta když w otruchlelém
Srdci se rozmůže,
Brzo proměněným
Twáříčkám čerweným
Do hrobu pomůže.

Když ráno wstávala,
Přišly jsau nowiny,
Že padl té noci
Do těžké nemoci
Miláček jediný.

Smutná do kostela
Newěsta spěchala,
A kudy chodila,
K bohu se modlila,
Žalostně plakala.

A když jsau pod večer
Klekání zwonili,
Wšickni jsau lékaři,
Jak mladí tak staří,
Naději pustili.

Zwoní hrana, zwoní,
Panna již nechodí :
Ale jako spadlý
Kwíteček uswadlý
Na lůžko se kloní.

Zwoní trojí hrana,
Již nepláče panna :

Do stropu dívá se,
Z hoře usmívá se,
Chwátá cos rukama.

Patří, jak milého
We pěkném průvodu
Šest mládenců neslo,
Šest panen wedlé šlo,
Kráčejí ke hrobu.

Ona w bílém rauše
Podále tam stojí:
Pak bliže přikleká,
A nic se neleká,
Tri hrstky naň hodí.

Když bylo w půlnoci,
Slyší hlas nad sebau:
„Stroj se, mé dítě, stroj,
Srdéčko upokoj,
Zasnaubím se s tebau.”

W nejpěknější šaty
Hned se oblíkala!
Wěneček si panna
Z rozmarýny sama
Do vlasů wplítala.

Wětřík od západu
Chlaďaunký zawívá:
Hosté známau cestau
Berau se s newěstau,
Kde ženich přebývá.

Tam kde bydlí spolu,
Ten tichý domeček
Má střechu zelenau,
Komůrku zawřenau
Na věčný zámeček.

XX.

MILÝ NADE WŠECKO.

Co je mně do swěta,
Do swěta celého,
Jen když já k sobě mám
Miláčka wěrného.

Dobře se mu leží,
Kdo sám si ustele;
Čemuž mně bráníte
W lásce, wy přátelé?

To jsau mi přátelé!
Sypají, kde mohau —
Hořec mi do duše,
Peluňku do srdce.

K horám se podívám,
Půjdu na půdičku,
Jede-li můj milý
Na wraném koníčku.

Jede po háječku,
Z křowí poskakuje,
Jako ta potápka,
Co pod wodau pluje.

Wyjíždí z auwozu,
Skáče po auhoru;
Jaké to taužení
Po mém potěšení!

Chwílku si potaužím
Chwílku postěžuju,
S milým se potěším,
Zas wesela budu.

XXI.

DÍWČINA JAK DOBRÁ HODINA.

Oč jsem prosil, bůh mi dal,
 Milau přeupřímnu,
 Z pauhé lásky srdce by
 Rozdělila se mnau:
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Dám-li se do skákání,
 Hupky za mnau skáče;
 Uroním-li slzičku,
 Hned mi k wůli pláče:
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Jestliže ji požádám
 Někdy o hubičku —
 Říká: wem si třeba pět,
 Jsau twoje, Jeničku!
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Ondyno jsme w poledne
 Pod lesíčkem stáli,
 Modráčkové oči se
 Sladce na mne smály:
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Já řku: hle, již měsíček
 Skryl se mezi mraky —
 Ona hned přiswědčila:
 „A hwězdičky taky.“
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Otčenášek w kostele
 Za mne odřikává.
 A teprwa zdráwasek
 Pro sebe nechává:
 Ach, to je wám díwčina
 Jako dobrá hodina!

Nech moje štěstí mine,
 Kudy noha kráčí;
 Nech mi w poli se rodí
 Trní a bodláčí:
 Opustím-li díwčinu
 Jako dobrau hodinu!

XXII.

KROTKÁ HOLUBIČKA.

(Nápěw: Lastowička lita atd.)

Holubička s dubu
 Letěla k holubu:
 Milý nad rybníčky
 Pase tam koničky,
 A já za ním půjdu.

Holubička krotká
 S holaubkem se zobká:
 Proč bysme taky tak
 Neměli se zobkat,
 Když jsme mladí obá.

XXIII.

DÁREK Z LÁSKY.

Když jsem šel přes lávky,
Našel jsem korálky
Na pěti šnůrečkách nawlečené:
Dal-li je děwčátku
Milý na památku,
Bude mít srdéčko zarmaucené.

Každý to dobře wí,
Že i ten nejmenší
Dáreček z lásky je nejmilejší:
Přijde-li k ztracení,
Nikdy potom není
Stříbrem ani zlatem k nahrazení.

XXIV.

POCESTNÝ.

Je to chůze po tom světě —
Kam se noha šine:
Sotwa přejdeš jedny hory,
Hned se najdau jiné.

Je to žiwot na tom světě —
Žeby člowěk utek:
Ještě nezažil jsi jeden,
Máš tu druhý smutek.

Což je pánům! ti na woze
Sedí pěkně w suše,
Ale chudý, ten za nimi
W dešti, blátě kluše.

Ei, co já dbám na té cestě
 Na psoty a sloty,
 Jen když já mám zdravé nohy,
 K tomu dobré boty.

Wšak na pány w krytém woze
 Taky někdy trhne:
 Jednau se jim kolo zláme,
 Jindy wůz se zwrhne.

A krom toho — až swé pauti
 Přejedem a přejdem,
 W jedné hospodě na ňocleh
 Pán nepán se sejdem.

XXV.

A CO DÁL — TO NEPOWÍM.

Jakkoli se čerwenám,
 Ráda slýchám, ráda mám,
 Můj milý kdy při mně chwálí
 Swětlé vlásky, hladké líčko,
 K tomu laskawé srdýčko;
 A co dále — ač to wím,
 Ne, ne, ne, to nepowím!

Jakkoli se čerwenám,
 Ráda slýchám, ráda mám,
 Předuli, kdy milý chwálí
 Pantoflíčky, autlé nožky,
 Pak bělaunké mé punčošky:
 A co dále — ač to wím,
 Ne, ne, ne, to nepowím!

XXVI.

D Ě T S K A .

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 U koho rád se chowáš ?
 „U mého tatíčka,
 Děláme konička,
 Haupity, haupity, hau.“

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 Koho nejradsí líbáš ?
 „Matinku, matinku,
 Má hladkau hubinku,
 Tatíčkowa píchá.“

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 Po kom se ti stýskáwá ?
 „Po wás, má babičko,
 Hruštičku, jabličko
 W kapsáři míwáte,
 Pro mne je chowáte.“

XXVII.

J A R N Í .

(Nápěw: Pojď, pojď, pojď, jen mne wyprowod !)

Ai, ai, ai —
 Na zahrádce máj
 Rozwilo se wonné kwítí,
 Po záhonku jen se swítí:
 Ai, ai, ai —
 Na zahrádce máj!

„Máj, máj, máj —
 Zelená se háj!
 Ptactwo libě prozpěwuje,
 Hnízdečka si upravuje:
 Máj, máj, máj —
 Zelená se háj!“

Háj, háj, háj —
 We srdéčku ráj!
 Natrhám já, milý, růže,
 Postelu ti jimi lůže:
 Háj, háj, háj —
 We srdéčku ráj!

„Ráj, ráj, ráj
 Z twých mi očí hraj!
 Postel, milá, potměchutí,
 Sladší bude oddechnutí:
 Ráj, ráj, ráj
 Z twých mi očí hraj!“

XXVIII.

Z I M N Ě.

Jak mi smutna přichází
 Ta letošní zima,
 Jakoby se svět zakalil
 Před očima mýma.

Wšecky cesty, chodníčky
 Sněhem zapadaly,
 Po kterých jsme jindy, milý!
 Spolu chodíwali.

Wšak je mi tak všelijak,
 Wšude mne to sauzí,

Jedwa že mi srdce z těla
Wen se newytauží.

Je mi jako ptáčkowi,
Co na poli sedá,
A na sněhu, ubožátko,
Zrnýčka si hledá.

Hledá, hledá zrnýčka,
Ale nenachází:
Tak mi také bez milého
Zima ta prochází.

XXIX.

NEBLAHÉ SEJITÍ.

Zala Zuzka u lesíčku,
Jel tudy pán na koníčku:
Wšak to nebyl žádný pán,
Ale byl to milý sám.

„Zelenej se rozmarýnko!
Rozwesel se, má panenka,
Z wojny jede milý twůj,
W nádra oči nesklopuj.“

„Zelenej se na hrob kwití,
Srdce moje bolest cítí!
Tři léta jsem čekala,
Milého nedočkala.“

„Cos tu, milá, dělávala,
Pro mne-li jsi plakávala?
Že uwadnul z růže kwět,
Pro který mne těšil swět.“

„Co jsem smutná dělávala?
S větříčkem jsem vzdychávala,
A s rosičkou plakávala;
Lásku jsem vyplakala,
Jinému se dostala.“

XXX.

P T Á Č E.

Má zlatá matičko,
Ach, powězte mně,
Co to bez přestání
Pohrává we mně?

Hraje to, zpívá to,
Chvílkami skáče;
Oč-že mám w srděčku
Zawřené ptáče.

Klec máme na půdě,
Dojděte pro ni;
Wšak my to ptačátko
Chytíme do ní.

Dáme je za okno,
Musí nám zpívat,
Když budem wečeřet,
Když budem snídat.

XXXI.

W Ý M L U W A.

Čím je to, má dceruško, čím je to,
 Že máš líčko zardělé, tu hle to?
 „Můj milý mě drát peří uviděl,
 Dřímala jsem, kdož by se nestyděl?
 Tím je to, má matičko, tím je to.“

Čím to je, má dceruško, čím to je,
 Že se ti nezardělo oboje?
 „Snad se mi nepodíval na obě?
 Hodili jsme jenom očkem po sobě,
 Tím to je, má matičko, tím to je.“

XXXII.

W Á W R A.

Běží Wávra z Poličky,
 Nese w mošně hrozničky,
 Zpívá sobě cestičkau,
 Že má mošnu plničkau.

Ale blízko u Brodu,
 Zlau měl chudás příhodu:
 Wojáci ho potkali,
 Hrozničky mu pobrali.

Běží Wávra od Brodu,
 Pláče pro swau nehodu,
 Naříká si cestičkau,
 Že má mošnu prázdničkau.

Wojáci ho potkali,
 Tuze ho litowali;

W pole zašli, kde co našli,
Do mošny mu nandali.

Běží Wávra hopky, hopky,
Nese w mošně kozí bobky;
Zas si zpiwá cestičkau,
Že má mošnu plničkau.

XXXIII.**POMLUWA.**

Pomluwo, ty pomluwo,
Kdo tebe rozsiwá,
Že z maličkého tě zrnka
Plné město býwá?

Pomluwo, ty pomluwo,
Pichlawé máš listí!
Žádný srp tě ani kosa
Z pole newyčistí.

Poslala mě pro okurky
K wám má panímáma:
Šeptali hned, že dobihám
Za tebau již sama.

Cos, milý, mi darowal
Šátek, pentle k swátku:
Wšak to nebylo zadarmo!
Prawili u sládků.

Když jsme ondyno na pauti
Náhodau se sešli:
Také si hned powídali,
Že jsme sobě řekli.

„Těš se, milá! kdybys byla,
 Jakby oni chtěli:
 Pomluvači by o tobě
 Dávno oněměli.

XXXIV.

POMILOVÁNÍ.

Na lávce, nad potokem
 Laudila černým okem:
 Chlapče můj rozmilý,
 Nebuď tak zpozdilý,
 Pojď za mnau, dej mi ruku,
 Nespadneš do potoku.

Poslechni mojí rady,
 Půjdeme do zahrady;
 Maličká zahrádka,
 Rostau w ní jablátka, —
 Já ti je, můj milý, dám,
 Protože ráda tě mám.

Což pak tě polekalo,
 Wždyť tu nic newolalo:
 Chlapče můj, neboj se,
 Jen ke mně připoj se,
 Holaubek na stromu spí,
 Měsíc ho ze sna budí.

Měsíček, hvězdy taky
 Tratí se mezi mraky:
 Holečku, dobrau noc,
 Není žádná pomoc,
 Nastává k rozchodu čas,
 Ach, kdy se sejdeme zas!

XXXV.

MOCNOST OČÍ.

Díval bych se celý den,
Kdy má milá přede len:
Kolo, péra jako wítr lýtají,
A po niti očka se sklauzají.

Jestliže ty oči
Na cíwku zaskočí,
W niti se zamotají:
Což jí to předení
Jako mně myšlení
Nehezky zmotrchají.

XXXVI.

KYTIČKY.

Bude-li mě wdowec
S tau láskau pokaušet,
Mám pro něj kytíčku,
Může si přiwonět,
Z bodláčí a ze žihawky:
Wdowečku, přiwon si,
Na milau zpomeň si.

Bude-li mládenec
Chtít si mě namlawat,
Mám pro něj kytíčku,
Tu mu chci darowat,
Z křiátů a růžiček:
Dej si jí, můj milý,
Za klobauček.

XXXVII.

STATEČNÝ JONÁK.

Nejčko mám ženicha,
Matko, na mau milau!
Jak se ho dotknete,
Hned z něho jiskry jdau.

Přijde do hospody,
Wšecko ustupuje;
Jakau on zazpívá,
Ta se hned tancuje.

Každý mu w hospodě,
Taky mně připíjí,
Sic ho wen vyhodí,
Kdo se mu nelíbí.

XXXVIII.

SWATEBNÍ DEN.

(Dle powěsti národní.)

Spuštěn most a otewřena
Byla brána na Sřele;
W bráně stojí panna krásná,
Twáříčky má zardělé.

Truchliwým okem přijímá
Dary w bráně na Sřele,
Jež jí k swatbě přinášejí
Poddaní a přátelé.

Ludmila, dcera rytíře
Žicha jest to nejmladší:
Ó wy libá ústa, přál bych
Blaženost wám nejsladší!

Mnoho darů se nanoslo,
Příze, medu, potravu:
Žel, že všecky světa statky
Jsau bez lásky otravy!

Owčák ještě tu beránka
Složil panně u nohou:
Přijmi, panno, milostiwě
Tu obítku ubohau.

Panna wděčně owčáčkowi
Za beránka děkuje,
A po mostě když odchází,
Takto tiše běduje:

„Mladý pastýři, útulný,
Jako jsau owečky twé!
Štastnější nade mne bude,
Která tebe dostane.“

Potom mysliwec statečný
K bráně krokem zaměřil:
K twému weselí, ctná panno,
Tuto laň jsem zastřelil.

Panna zdwořile mysliwci
Se za laňku děkuje,
A po mostě když odchází,
Takto tiše běduje:

„Šwarný lowče! chtěla bych se
Stawu swého odříci,
Jen kdybich pohladit směla
Snědém tebe po líci.“

Pak i rybák poctu nesa
 K sličné panně pròmluwil:
 Nejlepší jsau tyto ze všech,
 Které dnes jsem nalowil.

Panna wlidně rybařowi
 Za ryby se děkuje,
 A po mostě když odchází,
 Takto tiše běduje:

„Za wodau tam w twé chalaupce,
 Modrooký rybaři!
 Dej ti bůh, ať twůj se sňatek
 Lépe než můj podaří.“

Slunce zašlo — slunce vyšlo,
 A než tihlo k západu,
 Wše po wůli i bez wůle
 Odbylo se na hradu.

Skončen průwod, služby w kapli,
 I družiček zpíwání;
 Skončen pláč a hody stkwostné,
 I při hodech wýskání.

Wůz a čtyři koně wrané
 Na náhradí čekají,
 W diwokosti pánu swému
 Jedwa-li co oddají.

Jižtě ženich usadil se
 Mladé paní po boku;
 Koně nazpět k jeho sídlu
 Pádí w lítém poskoku.

Sady, lauky, křowí, pole
 S obau stran se míhaly,
 Jezdci haufu swatebního
 Daleko zpět zůstali.

A když na Kátowskau horu
Wranci letí od boru,
Jako w lože se swatebni
Kladlo slunce za horu.

Tam kde nad skalami cesta
K srázu nahnutá běží,
Spřež plachá se náhle zpíná,
Hříwy husté wyježí.

Mžikem jak kdy blesk zaswítí
Z chumle černých oblaků,
Chof s rytířem, koně s wozem
Padli wěčných do mraků.

Owčák zablédnuw při stádě
Jízdu hory na čele,
Hůl upustil, w twáři zblednul,
Trnul celém po těle.

Ryk a třesk a rachot skály
Slyše dále w pasece
Mysliwec se onde přihnal
Udychtěný ku řece.

A rybař, co blízko břehu
K lowu síti hotowil,
Děsně rukama nad tůní
Rozpěňěnuw zalomil.

XXXIX.

POMOC PRO NÁRAMNAU LÁSKU.

Ach, Haničko, má perličko
 Jediná, jediná!
 Tys mě na smrt swojį krásau
 Ranila, ranila.

Jak mi nebe nad hlawau je
 Wysoko, vysoko,
 Tak tě chowám we swém srdci
 Hluboko, hluboko.

„Nic si z toho, můj Jeníčku,
 Nedělej, nedělej,
 Zespod díрку do srdýčka
 Udělej, udělej,

Ležím-li ti na dně srdce
 Hlubokém, hlubokém,
 Zas mě wytrausíš po swětě
 Širokém, širokém.“

XL.

U P R A N Ý.

„Můj synáčku, kde jsi byl?
 Kdo tě tak nerázně zbil?“

Byl jsem mezi wlnaři,
 Kožišníky, smradaři.

Ti mne wyděláwali,
 Tam ti našlapáwali.

XLI.

J A N E K.

Jeli jsau silnicí
 Dwa páni s děwčicí,
 Ptali jsau se Janka na robotě,
 Dobře-li se tudy jede ke Lhotě?

Powěz nám, Janku ty,
 Přijdem-li do Lhoty?
 Kudy tam, kudy, Janku, kudy tam? —
 „Tudy tam, tudy, páni, tudy tam.“

LXII.

P O P R Á C I.

Na poli, w zahradách
 S pondělka k neděli
 Wšecko jsme zaseli,
 Wšecko wysázeli:

Zlatý po záhoně
 Owísek pro koně,
 Ječmen a pšenici
 Pro dům a piwnici;

Pro naše ženušky
 Hustý len u kopce;
 Růže pro děwčata,
 A ředkew pro wdowce . . .

Jabloněk dvě kopě
 Pro hodné mládence;
 Olše a konopě
 Pro taškáře . . .

Wšecko jsme zaseli,
 Wšecko wysázeli:
 Pán bůh požehnání
 Práci té uděli.

XLIII.

POSLEDNÍ WŮLE.

Ach, ach, pane Janku,
 W slowutném copánku!
 Až někdy umřete,
 Komuž odkážete
 Tu pěknau oháňku?

„Ten můj panický cop
 Postawte mi na hrob,
 Ať tam na mém hrobu
 Pro věčnau ozdobu
 Stojí jako šilboch.“

XLIV.

R O Z P A K Y.

Weselost mi w hlavě hraje,
 Srdce mi w těle skáče,
 Že mi poslala má milá
 Dwa weliké koláče.

Sním-li je, přeškoda na wěky jich,
 A kdyby ztwardnuly, bylby to hřích;
 Pročež, milý Wašku,
 S chutí do nich!

XLV.

ČESKÝ SEDLÁK.

Ty český sedláčku,
Wychytralý ptáčku!
Po zpěwu, po peří
Blázen kdo ti věří.

Sedlák jde z hospody,
Cesta mu nestačí;
Když přijde před pána,
Což je hned jinačí.

Škrabe se za uchem,
Potírá si čelo,
Jakby půl dušičky
Z něho wyletělo.

„Jemnost pan'-tatínku!
Letos není loni —
Já řku . . . . toto wono . . . .
Bída nauzi honí.“

Před pánem steyská si,
Za wraty weyská si, —
Strčil urozenost
S rozumem do kapsy.

XLVI.

KRÁSNÁ KORDULA.

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Jako dvě cibule
 Pystičky odulé:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Očko popelawé,
 Trochu nařikawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Twáře w roznícení.
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu nařikawé:
 Kudrnatau hlawičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu nařikawé;
 Kudrnatau hlawičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku;
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;

Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlawičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Hedbáwné ručičky,
 Na nich bradawičky;
 Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku;
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlawičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Nožičky ze strunek,
 Dělalí klep, klep, klep;
 Hedbáwné ručičky,
 Na nich bradawičky;

Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku:
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu nařikawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

 XLVII.

WRCHNÍ Z KOZLOWA.

Pan wrchní z Kozlowa
 Přijel do Rausowa
 Na křtiny;
 Tu sobě namluwil
 Ctnau pannu Hejduli,
 Němkyni.

On wáží čtyry sta,
 A panna newěsta
 Liber pět,
 Jakoby na wozu
 Padnul pod pawuzu
 Z růže kwět.

Co panna newáží,
 Zlatým se dowáží
 Kamenem.

„Hei Kubo, Kubíku,
Měj se ke kozlíku,
Pojedem!“

Ze wrat jsau wyjeli,
Pole projížděli,
Také les:
S kopce nejednoho
S newěstau wrchního
Pán bůh snes.

Při samém Kozlowu
Běží tam přes wodu
Silnice:
Řeka je hluboká,
Prudká a široká —
Blatnice.

Ach běda, na brodu
Zlau měli příhodu
Zrowna dnes;
Kočár se rozbořil,
A panstwo wyložil
Měkce kdes.

Sedláci w půlnoci
Z těžké se roboty
Wrátili;
Z rákosí bahního
Jsau pana wrchního
Páčili.

Ctný pane ženichu,
Kam jste dal newěstu,
Co s wámi wčera jela?
„Přeškoda na wěky!
Padla mi do řeky,
Ona mně uplawala.“

XLVIII.

HUBIČKA.

Hubička, hubička —
 Maličká lahůdka,
 Ale mnohem sladší
 Nežli ta jahůdka.

Hubička, hubička —
 Na okamžiknutí,
 Jako dwau kwitečků
 Sladkaunké dotknutí.

Hubičky, hubičky
 S milau si dáwáme,
 Kdy spolu pod večer
 Za domem stáwáme.

Jednu při sejítí,
 A druhau s rozjitím,
 Však to není mnoho
 Ostatní mezi tím.

XLIX.

O D B Y T Í.

šlechtic.

Ai, dívčino, perlo drahá,
 Kde jsi se tu na wsi wzala,
 Škoda je tu tebe.
 Pro tebe je lepší cesta,
 Pojed' ty se mnau do města,
 Budeš mít půl nebe.

Nebudeš tam nic dělávat,
Jen se obláčet, pohrávat,
K službě rozkazovat;
První den w samém libání,
Druhý projde w objímání,
Třetí w namlauwání.

Děwče.

Ai panáčku, odkudže jste?
Za půl nebe u wás w městě
Já wám tu celé dám.
Zůstaňte wy u nás we wsi,
Je tu život mnohem lepší,
Wašeho nežádám.

Nebudete nic dělávat,
Na peci na lauči spáwat,
Pěkně wám ujde čas;
Kdyby wás to netěšilo,
Wěděla bych také dilo,
Moh' byste husy pást.

L.

PŘEMYŠLENÍ.

Čemuž ta naše husička
Na jedné noze stává?
Ona to přemyslí,
Zameyslí, wymeyšlí,
Odkud se bláto brává,
Proč zelená je tráwa.

Čemuž ta naše Liduška
W noci po dworku chodí?
Ona to přemeyšlí,
Zameyšlí, wymeyšlí,
Kde se to beylí rodi,
Co se pro lásku hodí.

LI.

WESELÁ JÍZDA.

Jsem jonák z Jawoří,
Mám děwče w Zahoří,
Do smutku, do pláče
Nikdy se mi nechce.

W celém žiwobyті
Jednau se mi chtělo,
Když děwče ani já
Peníze nemělo.

Prorokowala mně
Nebožka babička,
Že mi ošediwi
Před časem hlawička

Hlawička před časem,
A brada po čase:
Že jste uhodnula,
Babičko, nezdá se.

„Kohož to wezete,
Matějčku z Jawoří?
Jedte polehaučku,
Sic se wúz rozboří.“

Čerta wím, co wezu —
Půl pána, půl břicha:
Jak ho naložili,
Chrápe do kožicha.

Čtyři koně wrané,
Mezi nimi woje —
Ale co je po nich,
Nejsau, brachu, moje.

Čtyři koně wrané,
Je to jízda čistá!
Bláta po náprawy,
Nemůžeme s místa.

LII.**WRACOWÁNÍ SE OD MILÉ.**

Což jest to wyspání slaďaučké,
Což jest to wyspání sladké
Děwčátku na ruce hlaďaučké,
Děwčátku na ruce hladké.

Ještě se nerozedníwalo,
Ještě se nerozednilo,
Za tmy to ptačátko zpíwalo,
Z osení wyletělo.

Čemuž ta rybička maličká
Nad wodu wyskakuje?
Díwá se, zdaliže sluněčko
Z hory již wystupuje.

Kukala kukačka w háječku,
 Má milá, do pětice;
 Brzo nám pět neděl uběhne,
 Počkej jen na letnice.

LIII.

ZRUŠENÍ SLIBU.

U kapličky stává,
 Bez slzí plakává,
 Až srdce bolet musí:
 „Ach, kdo té lásky sliby zruší,
 Běda, běda, běda jeho duši!“

Kdo je ta dívčina,
 Jakáto bylina
 Smysly jí pomámila?
 „Někdy to děvčátko sličné bylo,
 Hoře mu srdéčko wymořilo.“

LIV.

Z R Ů S T.

Marné si děláš myšlenky,
 Dcero, na Jeníčka;
 Však on si tě ztěžka vezme,
 Jsi pro něj maličká.

O welkost se nestarejte,
 Má zlatá matičko!
 Již jsem mu za rok dorostla
 Hlawau po srdýčko.

A jen trochu-li se wypnu
 U nohau na špičky,
 Také snadnaunko wysáhnu
 K němu pro hubičky.

LV.

ZMIZELÁ RADOST.

Proč jsi, daubrawo, za jitra
 Mhlau šerau se oděla?
 Býwalá ty má radosti,
 Kam jsi ty se poděla?

Zdali k zemi padši, dáwáš
 Krásu jarním paupatům?
 Aneb k nebi wystaupiwši,
 Barwu letním oblakům?

Není, není mezi kwitím,
 Ani mezi hwězdami:
 Wětrowé ji odwanuli,
 Odplynula s řekami.

LVI.

KALENDÁR A NE FARÁR.

(Po slowensku.)

Synu milý, bodaj zwážal,
 Čo pan farár dněska kázal!
 Kázal: pomni, čloweče,
 Na smrt, něžli pritěče,
 Wer ta twoja mladost
 Skoro utěče.

„Ei, čo já dbám na farára,
 Já sa trímám kalendára:
 Napred mámy masopost,
 Potom teprw prijde puost,
 Na memento mori
 Ešče času dost.“

LVII.

P O P Ě W K Y.

Pozdní litování.

Když jsem já slaužila w piwowáre,
 Měla jsem milého z kanceláre;
 Teta mne trápila,
 Dnem nocí saužila,
 Bych jí ho přepustila,
 Ach, co jsem učinila!

Což je wíc!

Když mě nechceš, což je wíc!
 Nedělám si z toho nic.
 Wšak pro tebe oči moje
 Hořem nerozplynau;
 Wylezu si na kopeček,
 Wyhlídnu si jinau.

Prawá weselost.

Míwali jsme kabáty, čert je wzał,
 Až halenu propijeme, půjdem dál. —
 Připijme si, sedláčkové, na zdrawí,
 Sic nás o tu halenu čert připraví.

Wnaučata k dědečkowi.

Staričký dědaušku náš,
 Šediwau hlawičku máš!
 Jíní ti vyráží
 Na bradě, na twáři,
 Pojď s námi, u rybníčku
 Ohřej se na sluníčku.

Přípowěd.

Bylo to s večera na neděli,
 Pustil jsem koničky po jeteli:
 Koničky w jeteli —
 Modré oči spíte-li?
 Co jste mně slíbily u lesíčku,
 Již si jdu k wám pro to při měsíčku.

Zwěřina.

Potkal jsem mysliwce Ferinu,
 Odwáděl do zámku zwěřinu:
 Dwě wewerky, hlawy ptačí,
 Z waku mu kaukalo hnízdo stračí.

Kratičká modlitba.

Pane bože, zachowej
 Naše oseníčko;
 Ke žni hojné požehnej
 Zlaté obilíčko;
 Před zlobau nám ostříhej
 I před ohněm střechy;
 K dlauhým wěkům dochowej
 Wšecky wěrné Čechy!

KNIHA ČWRTÁ.

SMÍŠENÉ BÁSNĚ.

K SLAWNOSTI ČTYŘIDCETILETÉHO PANOVÁNÍ
J. M. CÍSAŘE A KRÁLE FRANTIŠKA I.

DNE 1 BŘEZNA 1832.

Den Tobě krásný, králi ojasněný!
I Twým radostný den kyne národům;
Olympiada ai! desátá
Již nade vlastmi jejich se laučí,

Co Twá ujawši žezlo bohem dané
Ruka všehojná péči o jich nese
Blahost a zdárné prokvetání,
O plody míru a mysli rozkoš!

Již hauře děsné dáwno se přehnaly,
I swět hubící hydry polehnuly,
Zachráněná obětmi Twými
Ewropa díky jewí srdečné.

W paeanu slawném: jakž by tu nezněly
Twých ústa dítek chwály nelíčené,
Citem se plápolným plńíce,
Tobě-to Otcí zemím drahému?

I jakžby wraucí nehlaholil děky
W ten den potěšný we zpěwu náš jazyk?
Zařícené to druhdy žídlo
Ač nezaslauženě, že w podání

Řeka drawá tam swé břehy šířila,
 Unášejíc na praúdu cizí zboží;
 Leč tento za dnů zas pramen Twých,
 Hle, wydobyw z rumu tok přejasný,

Po kwětnatějších dál lučinách plyne,
 A swým dědictwím obradowán, čile
 We chrámu národnosti swětlém
 Čech welebí Tebe, dárce swého.

Nuž, výše krásné wzneste se náděje,
 A z hlauhi srdcí lefte naše zpěwy
 K břehům Dunajským, mocnáře kde
Sprawedlnost dala říši základ!

KU PŘÍJEZDU DO PRAHY DNE 4 ŘÍJNA 1835

JJ. CÍS. KRÁL. MSTÍ.

FERDINANDA I. A MARIE ANNY.

Jakýžto žiwot čilý a skwostné úprawy
 Jewí se w české vlasti od štítů Šumawy?
 Co znamená ta rozkoš a jarobujný ples,
 Jímž ožiwena města a jata každá wes?

Proč hříwu swau potřásá náš mocný český lew?
 Z tisícerych zazníwá úst výskot, chwála, zpěw?
 Jakéžto nenadálé zwěstují proměny
 Krajům i vzdálenějším howorné Ozwěny?

I jakžby kraje naše plesáním nezněly,
 A města s dědinami sauzwučně nepěly:
 Ai wizte, w lůno jejich žádaucí pán a král,
 Král Ferdinand s milostnau chotí swau zawital!

Jedwa dosednul na trůn sláwau ozářený,
 A milliony srdcí věrných upewněný,
 Tys první, vlasti naše, co twář tu spatřuješ,
 A z Jeho pohledu se líbého raduješ.

Hle, k perle w koruně swé, k českému národu,
 Swé první schýlil kroky, w swém maje průvodu
 Ji — okrášlenau všemi půwaby Gracií,
 Ji — blahost žití swého, králownu Marii.

Již Třeboň, Buděwice swau úctu skládaly,
 Již w Nadotawských sídlech mu wěnce metali;
 A s Plzní starowěkau panické Klatowy
 Jak mocně oblažily ty lice Otcowy!

Již Lázenská ta města, kde pramen zdrawoty,
 Zdroj w sobě chowala jsau králowské dobroty;
 Sewerní hřměly kraje radostným hlaholem,
 K nebi se nesly prosby wraucnějším plápolem.

Nuž, Praho, matko naše, twá chlauba nemalá,
 Že půl stem panowníků sama jsi zkwétala:
 I čímže vlády Jeho rozkošném na jaře
 Uwítáš do hradeb swých wzácného mocnaře?

Jsau krásné twé oblauky, twé brány wítězné,
 Slawné twých zwonů znění, twé hudby líbezné,
 Celá jsi jakby w raucho swatební strojena,
 A šperkem nejstkwělejším slušně okrášlena.

Leč Ferdinand mrawem swých předchůdců wznešených
 Wíc wází sobě wděků we srdci zplozených;
 Jen úmysly šlechetné a lásky poklady
 Chce míti trůnu swého za pevné základy.

Nuž, Praho, matko naše, ty krále wítajíc,
 A city wšenárodní na jewo dáwajíc,
 Swé vyšli kmety, muže, i swau nadějnau mlád,
 A přání, tauhy, slasti před Něho wolně klad.

Těm hlavám stříbrowlasým, jimž dnů požehnal pán,
 Buď nejprvé ku králi swobodný přístup dán;
 Slyš, an se w každém oku slza radosti stkwí,
 Jaká jim z hloubi prsau modlitba k nebi zní:

Sbor starcůw.

Bože, naše slyš wolání,
 Králi ku pomoci spěj!
 Žehnej Jeho panování,
 Hojnost všeho blaha dej!
 Skrášluj všecky Jeho země
 Ctnosti zdárné owoce,
 Zwelebuj se naše plémě
 Za Něho rok po roce.

Bože, nechej z mocné ruky
 Šťastné losy padati,
 W Jeho správě naše wnuky
 Ctných šedin se dočkati;
 Ať blaženosti na lůnu
 Františkových dojde let,
 Dlauho blaž na slavném trůnu
 Čechy Jeho libý wzhled.

Za nimi w pěkných řadách mužowé kráčejí,
 Před mocnařem milostným swá čela sklánějí,
 Jim přízniwá ta doba a utěšený čas,
 Co dáwno tkwělo w nádrech, wylaudil w zwučný hlas:

Sbor mužůw.

Wítej, milovaný králi,
 Wítej nám do Pražských měst!
 Rozléhej se z blízka, z dáli
 Ferdinandu sláwa, čest!
 Jako zniwal zwěčněnému
 Otcí wěrných srdcí ples,
 Zawzni tentýž sluchu Twému
 Silný proud radosti dnes!

Jak jsi počal, w prawdě swatě
 Řid' tisícletý ten dům,
 Tím upewníš wěky zlaté
 Rožlehlým swým národům:
 My zas k heslu chceme státi
 Lásky Twé a štědroty,
 Hotowi pro Tebe dáti
 Statky swé i žiwoty.

Třetí se zástup hrne citem nelíčeným
 Pokornau, slušnau poctu vzdát hostům wznešeným:
 W žilách jim šlechetného wře vlastenectwí krew,
 O račte milostiwě jejich přijmouti zpěw:

Sbor jinochůw.

Krásné nám zaswitlo ráno,
 Slastí nám se nádra dmaw,
 Anto žádaucího přáno
 Zřiti krále s králownau:
 Jejich pohled nám zaswítá
 Jako s růží krůpěje;
 W obaw naše blaho zkwítá,
 W obaw naše naděje!

Wám za oběť přinášíme
 Každý swého žití den;
 K Wám se s prosbaw obracíme,
 Hlas nebuď náš oslyšen:
 To dědictwí otcůw našich,
 Jazyk w božském wýtworu,
 Nabuď přízně w myslech Wašich,
 Ziskej Waši podporu.

Ai národu našeho nadějný, autlý puk!
 Wanaucí mu ze srdce každý prosebný zwuk
 Nejwýše do nebeských wždy stanů wstupuje,
 I ten k oslawě krále swé síly zkušuje:

Sbor dítek.

Přijmi, králi! prosté kvítky
 W dobu tu nám nejblažší;
 Milostiwě na swé dítky
 Wzhlédni, Otče nejdražší!
 Pod Twým žezlem my taužíme
 W statné muže wypěti,
 A kdy pokyneš, wolíme
 Sebe dáti w oběti.

By pak símě wíry swaté
 Zdárněji se zmáhalo,
 Umění též plody zlaté
 Před námi neskrýwalo:
 Škol se dotkni Twoje oko,
 Wchod jim přej do českých měst;
 O, což zawzní přeširoko
 Tobě sláwa, díka, čest!

Wám, chlaubo, slasti naše! k hodnému uctění
 Každý prawý syn vlasti w líbostném nadšení
 Wěnc z wěrnosti, lásky s tím heslem uwíjí!
 Ať žije, dlauho žije Ferdinand s Marií!

JASNĚ OSWÍCENÉMU**RUDOLFOWI KNÍŽETI KINSKÉMU**

ZE WCHYNIC A TETOWA etc. 1832.

I.

O et praesidium et dulce decus meum.

Jarní když wywodí Hóra na oblohu
 Blíž k zemským žitelům slunce milostkwělé,
 Jenž zlatými paprsky
 Trudnau ze sna budí zemi:

Aihle, jak na jejím lůně oživěném
Cit radosti jeden, díky a lásky cit
We všech vládne rozencích,
Po všem praudu bytí wane;

Leskem libě jeho kwítka ojasněná
W obět prostomilau wůni wyléwají,
Hájowé a palauky
Wítání mu tiché strojí;

A zwýšence milý obraz ujawše do
Swých toků zhlazených jej hlaholem řeky
Wážným proslawují, jej
Swížích též potoků hrkot:

Ke cti i sborowé ptactwa jemu znějí
W nápěw rozmanitý, sladkodechá w luhu
Jej Sirena hudebná
Jímawým welebí zpěwem. —

Slunce knížata wy swém jste u národu!
O nechtějte libau twări ukrywati
Za mhlau vášně, hrdosti,
W soběctwí studeném mraku!

Leč z jasných pramenů plyň na lid uznalý
Dobrodějně vaše swětlo a teplota;
Libeznoť w nehynaucím
Srdcí chrámu obýwati.

Tak swítí zmilené vlasti a národu
Slunce nezkalené — líce Rudolfowo,
Takť on sobě památník
Chystá w neskonalé wěky.

Wiz, wlídné to-li on swé čelo objewí,
Již za ním se nesau pohledy zástupu,
Wraucně wespolek ústa:
„Ten jest, tento!“ pošeptují.

Šepcí — leč spanilau sláwu po končinách
 Powěst hláholiwá prostraňujíc jeho,
 W zápětí plesu ohlas,
 Žehnání a radost rodí.

Má-liž by jediné ústa oněměla
 W těchto slastiplných Twého žití dobách?
 Luzný cit mne nabízí
 Zwučných strun se dotýkati,

An we Twém se i má rozplesaná duše
 Jasnu osloňuje, Kníže wywýšené!
 Blah jsem, mé-li na písňě
 Wzhlédneš přiwětíwým okem.

III.

Z listů té věčité knihy —
 Kde přísný zaweden saud nade národy,
 Nad jich králi a wůdcemi,
 (Maudrý wládce tyto stránky za náději
 Swým činům a za odměnu
 Pokládá blaženau; leč surowý tyran,
 Odwahau polekán jejich,
 Před hlasem hotowí záwory, bezumec!
 A zhaubným plamenům — by jen
 Možné — rád by wydal dáwnoletau pečeť
 Prawdy, swé aby tak jmeno
 Hnusné i pradědů na wěky zahladil!)
 Z těch listů neprozírají
 Předků zasmušilá Twých čela odnikud
 Stížená lidu kletbami,
 Ni w slzách omočen, ni w krwi plášť jejich;
 Ai, swé srdce podej plesu,
 Kníže! Twého milý kmen štěpený rodu

Dáwných na století toku *)
 W tom zrcadle dějů wětwe ojasněné
 Obráží, osypán kwětem
 I zdárným owocem vlasti na útěchu.
 Wýtečná-li hrdin koho
 Prudkost mysli těší a w boji odwaha:
 Kdež rovného by *Janowi* **)
 Tam rytíře našel w bitwě a turnaji?
 Statnější nade *Wácslawa*
 Wojska kdež woditel, též i *Rudolf*, který
 Krew swau wěrně wyléwaje
 Moslemína hubil. *Radoslaw*a-liž jmeno
 Zajde w paměti Čechie?
 On práw národových hajitel ohniwý,
 Káraw zrádce dolíčené,
 Wzdor mužný učinil powěry otroku.
 Swítí čest i *Wilímowa*,
 S Rálským ač welikým jej hrdinau osud
 Zastihnul nezaslaužený.
 Wíce však libuješ sobě-li w úsluhách
 Míru, obci a mocnařům
 S wraucností konaných, wíce-li Uměny

*) Nejdáwnější posud nám známá stopa slowutného rodu Kinských, mající důwod historický, odnáší se k první polowici XIII století, kdežto jméno Jindřicha ze Wchynic od r. 1239 nám dochowáno.

**) Jan (na Zásmucích), okrása rytířstwa swého wěku, nejedněch wěnců wydobyl sobě w bojích a na turnajích, zwláště we Wídni za císaře Maximiliana. Wiz o tom Francolina. Synowé jeho skoro všickni proslawili se w dějích vlastenských, a jména Radslawa, Wilíma (prvního hraběte) a Oldřicha jistě žádnému milowníku české historie nejsau nepowědoma. Rudolf, druhý po rodu bratr jejich, padl u Rábu 1597. — Wácslaw, obhajowatel Prahy při wpádu wojska Passowského do Čech, a jak prawí Schleinic we swé historii (posud Rukopis) rodů českých znamenitějších, „vir uti statura corporis spectabili, sic et corde vivido et generoso.“ Tentýž spisowatel podobně dí o Wilímowi: corporis animique dotibus Wenceslao fratri coaequatus, — a Oldřichowi: vir procerrimae, uti ipsemet Schlukenaviae haud semel vidi, staturae, et militaris vividique ingenii etc.

Wážíš přízeň a občana
 Klidné ctnosti obor: twému jewí oku
 Se *Smílem* se tudíž onen*)
 Stálý druh w nehodách krále mezi všemi
 Nejdražšího našim srdcím;
 K nim mocní se řadí *Octavianowé* **),
Oldřich, rádce a ozdoba
 Trůnu z utěšených let Leopoldowých,
 K nim *Štěpán* ***) , k nim i *František* †)
 Přičten buď s *Josefem* ††), w zem tu zawáděti
 Jenž hojnosti počal pramen.
 Z rostaucího komuž na Wchynicích kmene
 Možno všech haluzí cenu
 Určit a plody jich slušně počítati?
 Mé hledí k wrcholům oko,
 Tam sličná podoba Twá kde, Rudolfe, se
 Zastkwívá, čelo wěncené
 Tam Twé spatřuji, leč Čas w ruce wěncemi
 Pěknějšími poleskuje:
 Či spadnutí na Twau w ozdobu jim hlawu?

*) Smil ze Wchynic žil okolo r. 1344. — Jan Dlask ze Wchynic, heitman kraje Litoměřického (1470) wěrný společník strany Jiřího z Poděbrad.

**) Jan Octavian hrabě umř. 1669. — Wáclaw Norbert Octavian syn předešlého; též František Oldřich nejvyšší kancléř a ministr, umř. 1699.

***) Štěpán Wilém, první kníže.

†) Spisowé jeho, týkající se zvláště wojenského umění a wychowatelství, vyšli w úplném wydání: Des Grafen Franz Kinsky gesammelte Schriften. Wien 1785. Připomenauti tuto sluší, kterak hlubokomyslný spisowatel již tehdaž při wychování mladého šlechtictwa jazyku českému přednost dáwal před jinými, w krátkých slowech pěknost a užitečnost jeho nad jiné k nahlednutí podávaje. Wiz III. Th. Erinnerungen über einen wichtigen Gegenstand etc.

††) Josef Jan Maximilian hrabě Kinský práwem zakladatelem české industrie může se nazýwati. — Auplného Rodopisu Jasně Oswícených knížat Kinských z nejstarších časů až na dny naše zhotowení a wydání očekáwáme co nejdříve od p. Františka Pa-lackého.

Či zdárnému potomstvu-liž
 Twému připraveny? stejně radost plodí;
 Nadšeným již okem ducha
 Wítám rozkoše den, w němž spanilý dědic
 Ctnosti přejma odomělé
 Dálným sláwu rodu Twého podá wěkům.

III.

Bůh, Čest, Wlast.

(Heslo w erbu knížete Kinského.)

Leskem stkwělejším, než diamantové
 We wínku carském, ozdobují slova
 Tři obraz erbu knížecího,
 Sladčeji hudba jejich zaznívá

Nad stříbrný tok tam zpěwawých zdrojů
 W říších čarowných, nad zwuky ohniwé
 I harf i warhan wznášejících
 Srdce do sídla duchů nebeských.

Tak rázně nikdý heslowaný nebyl
 Dáwných na kolbách štít pochycen rukau,
 Nikdý za krásnějším se mužný
 Pluk znamením nehrnul do bitwy.

Jest w těchto wázných zaznamenán slowech
 Bytnosti základ, jest žiwota pramen,
 I podněty k činům šlechetným,
 Národové při jejichžto blesku

Do desk powěčných swá wpisují jmena.
 O myslí čacká! wdechnula ten kterás
 Wýrok památný w znak dědů swých
 Odchowáný stoletými praudy

W sličné dědictví, *Báh* tedy twým hradem,
 — Upewnělejší netřebať ochrany —
 Twau nádejší a týž i wůdcem
 Tobě budiž i potomstwu twému;

A *Čest* na rod Twůj záři wyléwajíc
 Jasnau pochodní, buď Geniem jeho
 Strážným, naši pak *Wlasti* české
 On potrwejí okrasau newadlau!

IV.

Do swatyně krásy vstupujem. Sama již Pieridko
 Ty sladkoustá upravuj
 W rozměry lehkonohe

Mau píseň. Šlechtictwa nyní tuto perlu libostnau,
 Blahost a rozkoš knížete,
 Choť jeho přespanilau,

Wilhelmínu weleb; twá od wěku tať byla pile
 Ke swým zpěwům obíráti
 Půwaby a wznešenost.

Ty však, jenž na Její jsi wyléwala twáři tajemný
 Očar z mladosti zászwtu,
 Gracie přiwětíwá!

Nashledaných po sadech vlastenských tobě podávám
 Kwětín potěšný na wěnc
 Pěknau rozmanitost;

Záslušnosť, by se týkaly jich twé prsty panenské,
 Tak nezmaří se w úpalech
 Wůně a barwa jejích.

K mým ale žádostem sama takto se ozvala Charis :
 „Žádných neuctí kwět sadů
 Kněžnu weleslawenau ;

Nad nejkrásnější vyniká Ona úrodu kwítků,
 Ze swého lůna jež co rok
 Wesna milá wywodí.

Ai Ona jest z rájských wnadná sama růže palauků,
 Paupátka něžná wiz její
 Jak wděky zobrazují!

Lilie též, — ona jak se rosau libě leskne za jitra,
 Luzní se tak zastkwívají
 Mysli její darowé.

Darmo hledal by však jemnau wlidnost a milostnost
 We říši všech kwětů, jakau
 Kněžnino dýše oko!“

Tak wece, i zmizela w ruměncích záře večerní,
 A hwězda lásky zírala
 Na Prahu sláworodau.

PANU JOSEFOWI JUNGMANNOWI

PŘI DOKONČENÍ SLOWNÍKA ČESKÉHO 1839.

Zdráv bud, mistře weleslawený, zdráv náš Ty starosto!
 Nesmírné Ty jehož jsi bohatstwi
 Objal nesmírnau píli a umem diwu hodným,
 Týmž jazykem Tebe šire a šire
 Upřímný welebí zástup, a pronášeje díky
 Z' díla těší se s Tebau zdařeného!
 Božská na tvořiwé rty opravdutě člowěku jiskra
 Padla, ponejprw jenž medowými

Zahlaholil zwuky rozkošné mluwohudby slowanské,
 A w rodinách rozsiwaje prwních
 Plodná zrnka její započal slow barwami obraz
 Wytwořowat swěta wěčně pohybný.
 K stejné powzbuzuje wšak chwále a obdiwowání
 Pásmo nedostihlé i potomkůw
 Jemných, nábožnau jenž myslí k odkazu Inauce
 Swých pradědůw jej šlechtili zdárně
 W míru dobách, a hrdinsky we hrozných hájili baurích.
 O zpěwná rajských dcero končin,
 Kdo, zrak a sluch komu neztupěl, na twé wnady může
 Patřiti chladně, tudíž nezataužiw
 Plésati powždy duchem při twé harmonie praudu!
 Dostojnauf tebe sám osud uznal,
 W nejširších aby prostranstwích twé se stkwělo žezlo
 Nezlomné, jsauc přírody zewšad
 Ochraňowáno mocí a plemen statných bujarostí,
 I stráží geniůw wědolibných,
 Snažných twému ku oslawení wyzdwihati chrámy
 Stálejší zlobu nad časowau i
 Lidskau. — Základní hle i kámen božnice české
 Twau položen tu rukau, ba Tebautě,
 Nezmožený! wstala ze zbořenin sama božnice jasná,
 Od čeledí kde šedých do čilého
 Odmladu powznáší hlasy (buď trwalá jeho síla!)
 Twáří sbor nejrozmanitějších.
 Nuž, bratří, nad zaswěceným tím národu dílem
 Zpewněme slib weliký, doby po wše
 Wěrně stříci naši bohatých mluwy židel a čistých,
 A w dawu we wšelikém neustupně .
 Státi za práwa její proti útiskům luzy bujné
 I štěkawé zówisti nepřátel,
 Z lůna dějin září se linaucí myslí tužice.
 Na knihy pak kdykoliw tyto padne
 Obrowské zrak náš, u wděčném plápolu zawzní
 W srdci radost našem: Ať žije Jungmann!
 W srdci radost pozdním se ozýwej i mnohočetným
 Wlasti synům: Náš ať žije Jungmann!

SPOLEČNÁ PÍSEŇ.

1835.

Za dnů mladosti kdo radostné
 Modlám cizím se nekoříš;
 Kdo k dceři newinné, milostné
 Z rodu českého zahoříš,
 Hotow s ní žiwotem se bráti,
 Daň zdárných dítek vlasti přáti:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty w blahu swém se nesklamáš!

Kdo pamětliw praotců slavných
 Čechem se býti honosíš;
 Zvyků a práw jsa přítel dáwných,
 Znak porobenců nenosíš;
 Kdo Mělnické a Žernosecké
 Nad wlaske ctiš a nad německé:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty w lásce naší potrwáš!

Kdo jazyk ten, jenž mocně hřímá,
 Nebeskau dýše swobodau,
 A spolu sluch i srdce jímá,
 Že rozplývá se lahodau,
 Kdo jazyk český od mladictwí
 Wážíš za nejdražší dědictwí:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty čistým ohněm plápoláš!

Kdo předků zápasy hrdinské
 Zpěwem potomkům zwěstuješ,
 A w sady nehledě cizinské,
 Domáci krásy pěstuješ;
 Radost a žel, a sladkau tíseň
 Kdo znáš wylíti w českau píseň:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Prawý ty poklad w duši máš

Kdo swých darů, kdo síly, statku
 Přinášíš hojně w oběti,
 By ozdobil drahau tu matku,
 Ji zwěčnil w lidstwa paměti;
 Kdo české lauky, české háje
 Za žádné nesměnil bys ráje:
 Tys bratr náš, tys włastenec,
 Sem kwítí tobě na wě nec!

OTCOWA BLAHOST.

1835.

Kdy sladce spíš, můj jedináčku,
 Kdy sladce, líbě spíš,
 A w měkkém lůžku, můj synáčku,
 Swým audečkům howíš:
 O jak radostným okem dliwám
 Na líčku w růže wyspělém,
 Jak zbožně k nebi se wznášiwám
 Twé newinnosti s anjelem!

Na lůně swém, mé pacholátko,
 Choť kdy tě má chowá,
 Kdy celuje, ty mé paupátko,
 Twá ústka medowá,
 Blahost její, lesk očka twého
 Plodí mi rajskau potěchu;
 Ten půl nežil, kdo z kwítkowého
 Slast nepil dítek úsměchu.

A když twé ručky, můj zlataušku,
 Se na mne wzpínají,
 Twá prwní slůwka, můj milaušku,
 Mi w srdce zniwají:
 Dušinky twé ty jarní puky,
 Žiwých znění to perliček,
 Sladčí mi nad slawíkú zwuky
 I cukrowání hrdliček.

Kdy mním, že nad naše stkwělejší
 Dny někdy pozdrawíš;
 Kdy mním, i ty snad w nejswětější
 Že boj se dostawíš;
 Mau lásku, wíru, mé daufání
 Že přejmeš ty co wlastenec: —
 Ten luzný cit, w prsau to wlání
 Soběcký nezná bezženec.

BĚLA KRASAWICE.

1824.

1. Jaro lásky.

Přes hory a doly
 Jarní dech zawíwá;
 W rozlistěném háji
 Ptactwo hlučně zpíwá;
 I ta zezhulička
 Májowá družička
 Swým radostným: kuku!
 S jedle se ozýwá.

Z kwětnice se line
 Wůně přepochotná;
 Wčelku pudí w kwítí
 Swéwole ochotná;
 Růže lásku tworí,
 Růže láskau hoří, —

A wděkoruměncem
 Plápolá sámotna.

Šepcí to hrdličky,
 W temnu lípy dlíce?
 Anebo holaubci
 Swau blahost jewíce?

Nic; — to w laubí stinném
S spanilým wojínem
W rozhoworu lásky
Běla krasawice.

Oděw nad sníh bílý
Bělu ozdobuje,
Wojín k hlasným nádrům
Hlawu přikloňuje.
Stud a láska děwy —
Jaké rajské zjewy
W potkání prwotném
Swětu wystawuje!

Spautaný hlas citem
Na rtau wázne w toku,
Ale tím žiwěji
Oko mluwí k oku;
W slasti srdce plynau,
Úžeji se winau
K sobě žádostiwá
Ústa w žhaucím skoku.

Zmlkni, můj slawíčku!
Hlas twůj neklokotá
W srdce, w kterém láska
Mocná zaštěhotá.
Kwitkové se skryjte!
Bělu nebawíte;
Prwní láska i barwy
Jednu w druhau motá.

---

2. Léto lásky.

Z wysoka kráčí slunéčko
 Po swodu nebeském,
 Příroda se rozněcuje
 K plodu jeho bleskem;
 Wonný kwět sprchává,
 Owoce nastává.

W jemném šustu polní klásek
 Wýš a wýš se spiná;
 Jilmec swůj hebaunká rýwa
 Tužeji objímá;
 Wišně se zardíwá,
 Lahodau naliwá.

S rozmilým Běla wojínem
 W růžokwětném šatě
 Blaudí poli klasnatými
 Podál černé hatě;
 Rámě o rameno
 Pewně otočeno.

Blaudí Běla krasawice
 Wedlé swého ráje
 Ke studánce, — od studánky
 Do tmawého háje:
 Dó háje tmawého
 Wedlé ráje swého! —

Jahody je w hájek wábí?
 Pudí parna tíseň?
 Mysli sám, a mysli sama,
 Smutně zní má píseň:
 Lásky kwět sprchává,
 Owoce nastává.

3. Podzimek lásky.

Wětrowé východní dují,
 Šedorauché obhalují
 Mlhy háj ožloutalý;
 Člunky listné po Otawě
 Tokem haupají se hrawě
 W osiřelém úskalí.

Ptactwo se na pauf swolává,
 Bezděky se rozžehnává
 S bezpečím umíleným:
 Mnohý zas s jarem se vrátí,
 Ach! mnohého osud schwátí
 Pod oblakem vzdáleným.

„Kde jste blaha mého dnowé?
 Kde jste spíle, různí snowé?
 Kdes radosti lichotná?
 Pryč! — on zašel w dálné boje,
 Chraň sám bože nebe moje!“
 Lká Bělínka samotná.

Prostrauc ruce w dalekosti,
 Sáhá po swé blaženosti,
 Po swém hradu zříceném;
 Nad žiwotem drahým zaufá,
 Zas se tiší, zase daufá
 Díwka w šatu zeleném.

Mrazná bázeň tělem chwěje,
 Wěrná Běla z města spěje
 Pustým polem w tichý háj;
 Mnohé místo zbíhá swaté,
 A zpomíná časy zlaté,
 W nichžto kwetl její ráj.

Klekne čisté u studénky,
Podzimní trhá pomněnky,
    Ňádra swá ozdobujíc:
O, jak šťastná byla Běla,
Wás kdy w létě uwíjela,
    Zdiradu meč wěncujíc.

4. Zima lásky.

Na obor se zemní snesly
Příkrým letem truchlé doby,
    Weta po dnech růžowých!
Zašlých krásot tkvějí hroby
    W zawalinách sněhowých.

Bawným jenžto bublal šplunem,
I potůčku ztuhla ústa,
    Zmlkly wlnky praudiwé;
Nad potůčkem čnějí zhusta
    Wětwe jíním šediwé.

Slyš! we wíru metelice
Z kraje letě dalekého
    Kráká lačný krkawec:
Bělo, nečekej milého,
    Zhynul w boji krasawec!

Z mráкотné mdloby procítnauc
Běla pot s čela utírá,
    Howor wede zmatený,
Usmíwá se, — srdce swírá
    Úsměch její studený.

Stěnobledá, prostowlasá
 W černé raucho se odíwá,
 Klnauc lásky zápaly;
 Bol němý se rozehřívá,
 Tekau slzí přívaly.

Čas po zimě jaro wede,
 Přijdau opět letní znoje —
 Bělo, kwítku wadnaucí!
 Jaká budau jara twoje,
 Jaká léta budaucí!

Zpívá labuť w siré paušti:
 „W širém poli pod jaworem
 Jetelíček zasijte,
 Tři srdéčka sobě wěrná
 W jetelíčku ukryjte.“

ZASWĚCENEC.

1824.

(Wnitřek býwalého chrámu; u zdí sochy rozličné, dílem porušené a zporážené.)

Mladý pastýř.

Parnem tíží slunce wypoledněné,
 Jen swěžíwý se s těchto klenutí
 Pochládeček na údy zemdlené
 Mé schwíwá. Wábiwau chutí
 Proč ale sem jen luzně wozen býwám?
 Proč k chrámu wezdy owčiček milých
 I proti wůli otce pást wodívám?
 Mně často říkává: Těch rumů zpustilých
 Střezi synáčku se; pohanští bohové
 Tropíwají posud tam diwné kauzly;
 Jich wnuknutím mnozí wšetečkové,
 Pobywše tam, již s prawé cesty sklauzli.

Mně však zde nejlíběji, ani vlas
 Mně zde dotknut swéwolnosti nebýwá;
 Ba z těchto zdí se na mne ještě usmívá
 Jakýsi pěkný, uplynulý čas.
 Tichými ke mně sochy mluví wýznamy,
 Jejich ač zdobu rámě časů sňalo,
 A mnohé z nich nelidstvo stroskotalo,
 Zowauci je mrtwými hrudami.
 Zde sobě rád howím; sedáwaje
 Pod tímto slaupem, a okem bedliwým
 Po mých owčičkách pozor dáwaje,
 Buď píšťaly řezám, buď krautiwým
 Břečtanem oplétám posochy;
 Anebo nahledaným kwítím,
 Jedno k druhému spojiw sítím,
 Otáčím kolem rozmilé sochy.
 O, což tu hned pěknější se zdají!
 Ty slíčná tam u prostřed s tím uwadlým, —
 Dnes tebe čerstwé wínky ozdobit mají.
 Hned z jitra jsem si pokoje nedal,
 Až jsem něžnějších kwítků nahledal:
 Nejdřív ty modré wpletu — potom
 Ty čerwené — a hned — ty nad snih padlý — bílé —
 (začínaje wěnc plésti, usne.)

Musa s Charitkami, potom Fóna.

M u s a.

Konečně přišla doba blaha twého
 Schowanče náš, zde kleslý w náručí
 Lehaukých snů! Co dáwno tušeného
 W twém srdci, w kwět se z něho wpučí.
 Ojasněna buď mysl twá newinná,
 Otwřen slowům, činům, zrak i sluch;
 Twé kroky dráha již powede jiná:
 Twůj jiné krásy stíhat bude duch:
 Neb jak kterého člowěk boha ctitel,
 Ten takowý zas jemu odměnitel.

(Mezi tím Charitky wezmauce pastýři s rukau wěnc jej uwíjejí.)

Powabné sídlo květných snů mladosti,
 Domácké luhy, tiché doliny,
 Ty zde opustiš, w šeré dalekosti
 Potáhneš, w cizí srdci končiny.
 Tam mnohá města, mnohé prošed dwory,
 Byw dlauho lidstwa pilný skaumatel,
 A skrotiw krásy protiwníků vzdory,
 Jemného lidstwa budeš hlasatel:
 Jen na haluzce vlastní zkušenosti
 Wyzráwá plod nebeské wýtečnosti.

Charitky.

Blah rozenec ten,
 Kdo ráj mladosti swé
 W obět přinášeje
 Nám se zaswěcowal;
 Tříkrát blaženější
 Zpěwec w spanilosti,
 Jehož wěnce
 Něžné se dotýkají
 Prsty Charitek.
 Koho my milujem
 Komu se na čele
 Námi dané wděky
 Zastkwíwají,
 Nikde nebýwá host,
 Štěstí s sebau wodě,
 Wšude blaženci
 Naproti přízeň
 A láska chodí.

M u s a.

Zde lyra tato twau buď srdečnicí,
 Dej duším klid a duše rozbuřuj
 K životu hlahol její lahodící,
 I ducha twého k míru uwozuj.

Mnohé zámutky, mnohé hnětliwosti
 Majetnost tato k tobě připojí,
 A jenom odblesk cizí blaženosti
 Twá rozdmutá zas nádra ukojí;
 Tuť blahost bohů pěwci zaslíbenau
 Dosíci lze jen utrpení cenau.

Charitky.

(Pastýři wěnc na hlauw wzkładajíce.)

Stkwěj se newadlý
 S nezmračeného
 Čela wínku kojný!
 Zpěwci na nádrech
 Mile bude staudných
 Příteli dlíti,
 Dlíti i milence;
 An se mysl hýbe,
 An mu srdce bije,
 An mu zraky planau,
 A rdějí se líce
 Pode wěncem kwětným
 Charitek blahodějných.

F ó n a.

Krásně a bohatě swého jste milence
 Darowaly, sestry rozmilé,
 Z těchto strun a z vašeho tu wěnce
 Wzejdau wděky lidstwa spanilé;
 Přizeň vaše, zpěwcowi ač přední,
 Předce dar můj nečiní poslední.

Praud ode rtau — ladných zwuků řady
 Kluzce slowo w srdce wluzují,
 Cit pro krásu, cit pro vyšší wnačy
 Dřímající mocně wzbuzují;

Dar ten sluchu w družích rozslazení
Přijmi zpěwče w tomto políbení!

(Políbiwši ho zmizí s druhými.)

Pastýř (procítna).

Kdo mě wolá? — Nikdo tu — i byl to klam
Ze snu růžowého setkaný,
Pryč zalítnul w temno k nicotám!
Co to se mnau? — Dříve neznáný
Cit jaký to kolem srdce mého hrá?
Lehký tok mé krwe, jakby wětrný,
Odkud celým tělem plápolá?
Ha, co widím? nástroj stříbrný —
Můj sen — i tento wě nec — o můj sen!
Spím-liž ještě? Aita, sen můj wyjewen!
Díky wám, wy božstwí, díky wraucí,
Jenž jste snížily se k bytu skrownému,
Jenž jste wzbudily mě k žití jasnému,
Darowaly poklad nehynaucí.
O, to nebyl sen! — w newýslovné kráse
Wyjew bohyně ten byl příliš patrný,
Zwuk ten jejich hlasu stříbrný,
Ještě w uších mojich rozléhá se.
To nebyl sen! a však blaha swého
Jedwa smím tu wýši stihnauti,
Žeby milostnice sboru z Olympského
Úst se měla mojich dotknauti! —
Hlaubně tkwí slow wašich wýznam welký
W prsau těchto mocně zaražen,
Nechť se mi žiwota obraz mělký,
Buď paprskem jemným zodražen,
Buď w tajemné jewí pošmaurnosti,
W této zde swatyně zakrytosti,
Přisáhám wždy kráčeti dle wašich rad —
O, můj otec! —

Starý pastýř.

Zas tebe najíti

W sutinách tu lidem nepřiznivých,
Nábožného přízraků kde diwých
Množství za dne bílého honiwá,
A kde hrůza z kamenů mluwíwá?
Ku chalaupce owečky samotné
Bez pastýře se přiblížily,
Tu starosti, tu péče klopotné
Tě hledat zde wen mě pudily —

S y n.

Díky tobě i twé pečliwosti!
O, můj otče, tu strach nebydlí:
Tyto zdi jsau míru obydlí,
Stan tu mají wšecky blaženosti.
Wiz ten wěnc — wiz tu struny zlaté.
To mi daly we snách krásné bohyně;
Zde jich sídlo, zde jich swatyně,
Jimi jsau mé nádra blahozňaté.

O t e c.

Kam to kroky twoje zablaudily?
Nešťastná tě wedla nechwile
W tyto bludů byty zpustilé,
Kde tě kauzelnice omámily.

S y n.

Otče, mýlíš se —

O t e c.

Pryč, dokud času,
Zawrz nástroj, wěnc neswěcený,
Jedowatau parau napojený,
Neposlauchej swodnického hlasu.

S y n.

Ty mně nerozumíš, a snad na věky — !
 O! by cítil citu mého podobu!
 Nikdy, nikdy neodložím ozdobu,
 Wůli twé se protiwuji bezděky.
 Doplň, otče, míru štěstí mého,
 Nechtěj w činu vážném brániti,
 Uděl synu požehnání swého,
 Jenž se musí s' tebau laučiti;
 Z twého náručí mě operlené
 Jitro w kraj podálný wychwátí —

O t e c.

Co se dělo s tebau? jazyk pomatené
 Řeči tká — rozum twůj záwrátí;
 Pojď a sprost se nešťastného bludu.

S y n.

Tě žehnám chrámku, tebe kraji celý,
 I wás, wy háje, lauky, pahorkowé,
 Na nichžto kwětli jara mého dnowé:
 W cizí mě vlasti ještě rozweselí
 Wáš obraz w srdci tkwící; žehnám wás,
 Mé tiché owčičky, wás pásati
 Wíc nebudu; napotom se smlauwati
 Mladšího bratra s wámi bude hlas;
 Ten tobě, otče drahý! i mne nahradí,
 Ten láskau stáří twoje osladí.
 Nuže pojďme; — brzyť krásné slunce zajde,
 Za horami jeho ranní twář mě najde.

HRDLICKA.

1821.

Proč hrdličko zlatá,
 Proč mě ze sna budíš?
 Proč swým cukrowáním
 Mau blahost mi pudíš?

Zdalo se mně we snu
 O mé nejmilejší,
 O mé nejmilejší,
 Ach, a nejhrdější.

Kolikrát w planaucích
 Očích mohla zřítí,
 W očích mohla čísti,
 Má co duše cítí.

Kolikráte mohla
 Powědomost mítí,
 Jí jen jak se snažím
 Wždy na blízku býti.

Ale, ach! ni oči,
 Ani mé vzdychání
 Nepowzbudily tě,
 Díwko k milování.

Zdalo se mi we snu
 O mé nejmilejší;
 Powolnau jsem líbal
 Láskau nejčilejší.

Proč hrdličko zlatá,
 Proč mě ze sna budíš?
 Proč swým cukrowáním
 Mé srdéčko trudiš?

TRHLÁ DÍWKA.

1823.

Probuď se, můj milý, probuď se,
 Zasměj se na srdéčko wěrné;
 Denníček strakaté raucho má,
 A sen má peruti černé.
 Procítni — odemkni komůrku;
 Sic na tě zatluku, milý!
 Wím já, twá že postýlka tam,
 Wím dobře, mne nikdo nezmýlí.

Ten blázen mě šálil, žes umrlý,
 Žes padl proboden na bojišti —
 Ne, ne! můj milý tu w komůrce,
 Jen počkejte, až se on vyspí.
 Umíraje řekl: „Jdi, pozdrawuj
 Příteli! mau mi milenku!“
 Klam to a lest; wčera ke mně přijel,
 A zítra mě pojme za ženku.

Dnes w noci krásně mi zdálo se
 Welké jsme procházeli síně;
 Potom jsem wila wěnc swatební
 Sedíc milému na klíně.
 Tu zas po nebi byla záplawa,
 Až se rděly wšecky wodičky;
 My jeli přes lesy, — růžowé
 Pentle měli wšecky koničky.

Po lauce jsme jeli přes kwítečky,
 Já smutná plakala pro ně;
 Hlubokau jsme wodu přejížděli,
 Tu s náma se topili koně.
 Probuď se můj milý, probuď se,
 Zasměj se na srdéčko wěrné;
 Denníček strakaté raucho má,
 A sen má peruti černé.

POCHWALA WÍTOWA.

1826.

Co se to dnes s námi děje,
 Máte huby w kruhu?
 Slova nejdu do koleje,
 Wínko nejde k duhu;
 Nic nám pití neprospěje
 Bez našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Bez našeho Wíta.

Wít je smích a radování,
 Wít umí nám radit,
 Číše zmužile prohání,
 Umí wínko sladit;
 Pročež honem bez wahání
 Pro našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Pro našeho Wíta.

Kde je Wít i nebe plesá,
 Mračna Wít zaklíná,
 Smutek w každé duši klesá,
 Žel se zapomíná:
 Dnes radost se newykřesá
 Bez našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Bez našeho Wíta.

Bodejž věčně do žiwého
 Toho jazyk pátil,
 Kdo by podlé zásluh jeho
 Wíta nám nechválil;
 Spěchej, chlapče, pro milého,
 Pro našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Pro našeho Wíta.

První místo připravujme
 Pro Witaška ctného,
 Číši wěncem owinujme
 Z kwítí růžového ;
 Swau pak číši pozdwiňujme
 Za našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Za našeho Wíta.

Líčkem jasným — hoi radosti!
 Wít nás pozdrawuje,
 Z daleka již weselosti
 Očkem přistřihuje ;
 Nuže, hlasy do wýsosti:
 Dlauho panuj Wíte!
 Wíte, Wíte, Wíte, Wíte,
 Dlauho panuj Wíte.

DĚWCE JÁ TI UDĚLÁM.

1820.

Bětolinko baubelatá,
 Darmo se mne vzdaluješ;
 Darmo ústka růžowatá
 Zlíbatí mi zbraňuješ:
 Známf já čarowati,
 Díwky skrocowati;
 Děwče já ti udělám!

Čtwerolístky w jetelíčku
 Dwa si schwálně wyhledám,
 Ty ti do nowých střewíčků,
 Bětolinko, tajně dám:
 Za twé upýpání
 Nebudeš mít stání;
 Děwče, já ti udělám!

Za klobauček mezi kwití
Laskawec si zawěsím,
Twá jak na mne pozaswítí
Očka, ním je poděsím:
Budau po mně čihat,
Zdaleka mě stíhat;
Děwče, já ti udělám!

Tu kdys w noci při měsíčku
Nastíral jsem s kapradí
Kapky rosné do hrnýčku,
Ty mé bdění nahradí:
Těmi tebe skropím,
Bauři w tobě stropím;
Děwče, já ti udělám!

W mraweništi žabku chowám,
Až jen dobře wysmáhne,
Háček z ní u sebe schowám,
Ten tě ke mně přitáhne:
Rádo děwče půjdeš,
Lahodit mi budeš;
Děwče, já ti udělám!

Twému nyní usmíwání
Potom já se budu smát;
Bez milosti, bez poddání
Na oko se budu zdát:
Pak tě teprw zpile
Zlíbám, roztomilé
Děwče, to ti udělám.

BLAHÉ RÁNO.

1839.

Jak mi sladko, kdy myslívám
Na to ráno w neděli,
Když ponejprw oči moje
Bětolinku uzřely.

Šel jsem z polí, ona z města,
Ona tu, já onady,
Až jsme náhodau na láwkách
Setkali se pod sady.

Trochu noci s hvězdičkami
W očkách jí pozůstalo,
A ze twáří z ranních září
Swětlo líbě splýwalo.

Dobré jitro, děwo krásná! —
„Raný hosti, šťastný den!“
Buď s tebau já, buď ty se mnau
Dál odtud se powedem.

Nebránila, přiwolila,
S ní se wrátit do polí;
Jak radostně vše se smálo
Po Beraunském okolí.

RADOSTNÉ CESTOVÁNÍ.

1828.

O radostné cestování!
 Čtvero pánů na vozíku:
 Jeden spí, a druhý dřímá,
 Třetí zívá, čtvrtý dýmá,
 Wozka kleje na kozlíku.
 O radostné cestování,
 Jaké mají welcí páni!
 Hahaha! hahaha!

O radostné cestování!
 Kwětaucími doly těmi,
 Kolem této twrze šedé
 Wůz tu zabeďněný jede
 Owěšen jsa krabicemi.
 O radostné cestování,
 Jaké mají welké paní!
 Hahaha! hahaha!

PUTUJÍCÍ.

1823.

Swau již slunce končí cestu,
 W dolínách se saumračí,
 Ach! a mne k blahému městu,
 Kde ta swatá zázračí,
 Wíc nohy dnes nedonesau.

Dnes mé lůžko hrstka mechu —
 Jitrem dále zotawen;
 O, mé srdce dáwa těchu:
 Zítřa budeš uzdrawen,
 Lásce wěř, a w lásku daufej!

RANĚNÝ W HOSPODĚ.

1835.

Jde podlé winnice
 K městečku silnice;
 K horám se slunce níží,
 Tichý večer se blíží,
 Mně žízeň ústa klíží,
 W mé chůzi neshoda:
 Powěz, holečku šwarný,
 Kde dobrá hospoda?
 „Tam, tam, tam,
 Hle, u beránka tam!“

W průjezdu tam, ba tam —
 O kýž to býwal klam;
 Mladosti ona líčka,
 Očí milostná hříčka,
 Hlavička andělíčka
 A staudné wděčení,
 We zmatku když ode mne
 Jí vzdáno poctění,
 Tam, tam, tam,
 W onom průjezdu tam!

Wůz k jízdě připrawen —
 O kýž to býwal sen!
 Ta nožka na stupadle,
 Ta ručka na držadle,
 Co myslí mé w zrcadle
 Jen stále — stále tkwí,
 Pak poslaný naposled
 Mně pohled laskawý,
 Tam, tam, tam,
 Z toho kočáru tam!

Swětem, či den či noc,
 Pudí mě tajná moc :
 Procházím města, hrady,
 Ohlédám lauky, sady,
 Po ní se táži všady,
 A když we slaupu prach
 Se nad wozem wznášiwá,
 Spěchám a pátrám — ach !
 Tam, tam, tam,
 Mé krásky nikde tam !

JAK WÍNO, JAK WODA.

1825.

Slyš, Petrolíno, zle mě jazyk kárá,
 Poďme na wíno, ať se rozhowára ;
 Stání nemám ani chwítku,
 Každau w těle cítím žilku :
 Slyš, Petrolíno,
 Poďme na wíno ;
 Zle mě jazyk kárá,
 Ať se rozhowára.

Slyš mě, mužičku, wíno rozum mate,
 Pijme wodičku, woda čini swaté ;
 Barwu woda dáwa krásnau,
 Jako sama mysl jasnau :
 Slyš mě, mužičku,
 Pijme wodičku,
 Woda čini swaté,
 Wíno rozum mate.

Ai Petrolíno, toběť líčko wadne,
 Poďme na wíno, wěru ti omladne ;
 Woda bledá krásu dusí,
 Wíno — zase barwit musí :

Ai Petrolíno,
 Poďme na wíno,
 Tobě líčko wadne,
 Wínkem ti omladne.

Ai můj mužičku, wíno nebohatí,
 Pijme wodičku, pěkně woda šatí;
 Woda dělá hbité audy,
 Wíno stawí w cestu hraudy:
 Ai můj mužičku,
 Pijme wodičku,
 Pěkně woda šatí,
 Wíno nebohatí.

Mlč, Petrolíno, woda myla hřichy,
 Poďme na wíno, wíno nezná pýchy;
 Wíš — po wodě roste tráwa,
 A po wíně maudrá hlawa:
 Mlč, Petrolíno,
 Poďme na wíno,
 Wíno nezná pýchy,
 Woda myla hřichy!

KWĚT ŽIWOTA.

1825.

Wí-li pak doktor as, wí-li doktor, wí-li,
 Jaké to wínko má diwné, diwné síly?.

Oh, kdyby s námi jen pan doktor sedáwal,
 Wšak by nemocnému heřmánky nedáwal.

Latinská kuchyně žiwot neoprawí,
 Wínečko, wínečko lije w tělo zdrawí.

Wínečko, wínečko rozum chocholatí,
 Krew mile profaukne, srdéčko zkulatí.

Bratříčku, Jeníčku, komuž hrají, komu,
 Jako nám nožičky, když jdem w noci domů?

Z nás i ten měsíček, bratře, se raduje,
 Kolem do kolečka nad hlawau tancuje.

Protož wždy powídám, w celém, šírém swětě
 Toliko při wíně kwět žiwota kwěte.

NEWINNÁ SKLEPNICE.

1826.

Ty a ty — a bez poklony
 Naléwačko milá!
 Připomeň si, žes bratrstwo
 Wčera se mnau pila.

Sedni ke mně na lawičku,
 Sem k sladkému wínu;
 Nebo raděj, baubelatá,
 Sedáwáš na klínu?

Hledě liška, potutelně
 Jak se na mne dívá;
 A zas očka jak newinně
 Za nádry ukrývá.

Medowau za zdrawí naše
 Tu skleničku wyhni;
 Dej ručičku, sem hlawičku,
 Sem hubičku přiňni.

„Nechci, nesmím, můj jediný
 Milý by se tázal:
 Jiné líbat, s nimi píwat
 Pewně mi zakázal.“

Ha, twůj milý, twůj jediný —
 Opušť nebe hříchů!
 Řekni, děvče, jak ti možná
 Tajit w sobě smíchy?

Máš ty milých, milé děvče,
 Máš ty milých více,
 As tak jako já po světě
 Bratrů na tisíce.

NA ZAHRADĚ.

1820.

Krása ... zlato ... sláva ... blaho lásky —
 Jen se nerozsmekni wrtké štěstí!
 Jež mi do třetice osud věstí
 Sledním lístkem plané sedmikrásky,
 Blaho lásky!

Kam motýlku s kvítku lůna spěješ?
 Kam ty ptáčku naníženým letem?
 Ai, větříčku opeřený květem,
 Kam ty, kam ty od jabloně věješ?
 K ní-li spěješ?

K ní? o wezmi tento lístek lásky,
 Jí ho zawěj do ňader tichého
 Temna; ty však hlásej do šerého
 Jitra, ptáčku, medowými hlásky:
 Blaho lásky

ZBEZPEČENÍ.

1839.

Nic neptej se, již-li k ránu,
 Spi třebas do obědu;
 Bezpečně i o polednách
 Z těchto zdí tě wyvedu.

Spi, srdéčko mé rozkošné,
 Mém po boku k posledu;
 Malau brankau, všem neznámau,
 Tě kdy libo wyvedu.

Ústa k mým přitiskni ústům,
 Nic neboj se výzwědu;
 W širé pole tejnau cestau,
 Záhy dost! tě wyvedu.

ZALÍBENÍ W PŘÍRODĚ.

1836.

• n.

Jak mocně, má milá,
 Mne příroda zachwácí!
 Tam ze sna mne budiwá
 Zpěw ptactwa — wůně tráwy
 Pohání krew i šťáwy,
 Klid šepce háj a sad.
 W zrcadlo řek se hřížím,
 A čelo réwim swížím
 Mi wěncí winohrad.
 Jak mocně, má milá,
 Mne příroda zachwácí!

O n a.

Jak pěkná, můj milý,
 Jest příroda domácí!
 Kdy ze sna mne budiwá
 Chřest mleyнку, vůně káwy,
 S modnými pak rukáwy
 Přináší krejčí šat.
 K zrcadlu hned se blížím,
 A s rozkoší pohlížím
 Na moře krás a wnad.
 Jak pěkná, můj milý,
 Jest příroda domácí!

O n.

O pojdme, má drahá,
 Wen přírody do chrámu!
 Po čem již dáwno taužím,
 Tam najde wod při pádu,
 W bludišti hor, při stádu
 Obraznost má kořist.
 Ach, jak kynau se dmauce,
 Kwětinky na palauce,
 Slast dyše kwět i list.
 O pojdme, má drahá,
 Wen přírody do chrámu!

O n a.

O pojdme, můj drahý,
 Do šperkowniho krámu!
 Po čem již dáwno taužím,
 Nejnowější parádu,
 Diw líčidel, pamádu,
 Má všecko pan Kalist.
 Ach, jak se dmau kynauce
 Kwětinky na klobauce,
 A za sklem krep, batist!
 O pojdme, můj drahý,
 Do šperkowniho krámu!

P Ě W K Y N Ě.

1838.

Hluk stichnul, a rty medowými
 Plynaucí zpěw z mých druhdy let
 Jak anděl perutěmi swými
 Sny blahé wál mi na pamět:
 Ač s každým slowem cit se snaubil,
 A sluchačům se w nádra hlaubil,
 Co z mého srdce zpíwala,
 Předc sličná děwa neznala.

Zpěw skončen; rychle ústa, dlaně
 Hlučí odewšad pochwalu;
 Mne víc než oblibu té panně
 Wzdát srdce welí w zápalu.
 O kýž by zňata lásky citem
 W té prosté písni smyslu skrytém
 Co k mému srdci zpíwala,
 Ta sličná děwa poznala!

W Š E C K O P O H Y N U L O .

1829.

W šecko pominulo
 Lásky plesání;
 W mraky zaplynulo
 Wíry podání.

Ta, z jejíchžto očí jasných
 Blaženost se praudila,
 A která w dobách mi krásných
 Wěčnost lásky jistila :
 O jak brzce sliby svoje,
 O jak snadno blaho moje
 Jinému přisaudila !

Wšecko pohynulo
Lásky plesání ;
Nač jsi oplynulo
Mě smilování!

Šel jsem mimo nad potokem,
W kwětinách když usnula ;
Jakby snadno byla w praudu
Smyknutím se octnula :
Ji jsem wáhal bráti k saudu?

Jí z očí radost se smála —
Byl to plesu, želu den, —
W nádobku, jenž pro ni stála,
Kapku nosnau věčný sen
Proč ruka se pustit bála?

W zahradě samotna w laubí
S hudbau když se bawila,
Čemu dýka z dlani rázná
Kluznau w zem se zaryla,
A ne w nádra wíry prázne ?

Wšecko pohynulo
Mé radování,
W snadném utkání
Proč se nepohnulo,
Ach, a nerozdmulo
W mysli zaufání!

TAUŽENÍ PO BĚLINCĚ.

1823.

Ach, kdy mně zas blahý ten čas zawitá,
 Kdy octnu se w té rajske krajine,
 Kde w nadné paupě lásky mé zakwitá,
 Kde srdce mého trůní bohyně!
 Jen tam mne cos pobádá,
 Jen tam můj duch si žádá,
 Jen k tobě tam k tichaunké Cidlině.

Tam žádám sobě, kdy slunéčko jasné
 Ranním paprskem zemi z weselí;
 I pochodeň kdy hlučného dne hasne,
 A leskem růžuje hor očelí,
 S tebau, drahá Bělínko,
 Můj kwitku, má hubinko,
 Se duše má taužebně přátelí.

O, by zas w stínu lípy hustolisté
 Mně bylo po twém boku seděti,
 A w obraz miloswětly duše čisté
 W twá modrojasná očka hleděti,
 W nichž srdečnost se stkwěje,
 Z nichž weselost se směje,
 A něžné lásky milé podletí.

Té lípy, kde ponejprw moje ústa
 Půwabných ústek twých se dotknuly,
 A swolením smělejší brzo zhusta
 Zas líbaly, zas líbat prahnuly:
 W té krásné lípy stínu
 Sedící mém na klínu
 Kde ruce mé tě k srdci winuly.

Twé libé pohledy, twá sladká slowa,
 Wečerní odměnné prowázení,
 To wšecko žiwě wěrná mysl chowá,
 I místečka našeho laučení,
 Kde ještě w dalekosti
 Stojícímu w žalosti
 Šáteček bílý dáwal znamení.

Ach, kdy mně zas blahý ten čas zawítá,
 Kdy octnu se w té rajské krajině,
 Kde wnadné paupě lásky mé zakwítá,
 Kde srdce mého trůní bohyně!
 Jen tam mě cos pobádá,
 Jen tam můj duch si žádá,
 Jen k tobě tam k tichaunké Cidlině.

PÍSEŇ PŘI DRÁNI.

1821.

Honem, honem derte,
 O záwod si berte
 Peří, děwčiny!
 Wíte, že se budu wdáwat,
 A že musí ženka stláwat
 Pěkné plné peřiny;
 Honem derte, děwčiny.

Prach mi wybírejte,
 Na stranu ho dejte,
 Mine hodina!
 Nechte, nechte šaškowání,
 Hledte každá swého drání;
 Ať přirostá kupina,
 Než nám mine hodina.

Co ty tu zahálíš,
U kamen se wálíš,
Líný Waňku, der!
Budau sice tebe dráti
Písalowé, adwokáti,
Newázíš-li sobě per;
Raděj líný Waňku der!

K čemu vaše ptání:
Také-li pak drání
Sluší děwčinkám?
Snad by lůžka přichystání
Pro mužíčka k obstarání
Mělo býti babičkám?
Wíce sluší děwčinkám.

Jestli bude dřímat
Která, nebo klímat:
Honem wodu sem!
Do očí jí nastříkáme,
K wečeři jí špičky dáme,
Na swatbu ji nepozwem;
Wodu, wodu dejte sem!

Jenom, jenom derte,
O záwod si berte,
Hodné děwčiny!
Wíte, že se budu wdáwat,
A že budu muset stláwat
Pěkné plné peřiny;
Derte, derte děwčiny!

DWA PŘÍPITKY.

1837.

Wrahy mám! i nic jejich mne
Zloba neleká;
Duše jsau to tmám propadlé,
Mysli w soběctwí ochladlé,
Jed jim srdce obtéká!
Wrahy mám! však duch se jimi
Wýše pne a otawí!
Je že mám, tu číši hrdě
Piji *sobě* na zdrawí!

Druhy mám! o jak jejich mně
Láska lahodí!
Duše jsau to přímé, milé,
Mysli jasné, k skutku čilé,
Srdce jich blahost plodí!
Druhy mám! jimižto vlast má
Zkwítá a se proslawí:
Wás že mám, tu číši slawně
Piji *wšechněm* na zdrawí!

CO NEPOMÍJÍ.

1825.

Jeden hlas.

Krásně w jitra se rdějí
 Wonné růže líce,
 Ale krásy nestává
 S večerem té více;
 Tak i každý kwíteček,
 Jenž se dnes usmívá,
 Spolu na swůj zejtrejší
 Hrobeček se dívá.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje;
 Blaze, bratří, nad wínem
 Čas že nepanuje.

Sbor.

Blaze, bratří, nad wínem
 Čas že nepanuje,
 Wíno sladké, wíno jen
 Wěčně mládencuje.

Jeden hlas.

W barwolesku měňawém
 Rozsité po kwítí
 Swíží rosy krůpěje
 Se za jitra swítí;
 Wšak slunéčko, ozdobau
 Dřiw co rose bylo,
 W malé chwílce okrasy
 Již ji pozbawilo.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje,
 Wíno, bratří, wíno jen
 Barwu nezměňuje.

Sbor.

Wíno, bratří, wíno jen
 Barwu nezměňuje,
 Dnes jak wčera w láhwici
 Stejně granátkuje.

Jeden hlas.

Mile plynau mladícem
 Žiwobytí máje,
 Mile jasným pohledem
 Twoří lásky ráje:
 Přejde ale, děwčiny,
 Přejde lásky radost,
 W mále let se promění
 Waše sličná mladost.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje,
 Wíno, bratří, wíno jen
 Wěčně podněcuje.

Sbor.

Wíno, bratří, wíno jen
 Wěčně podněcuje,
 Wíno moci časowé
 Slawně odporuje.

Jeden hlas.

Wíno z rodu dobrého
 Přečká lidské wěky;
 Wíno rokú postupem
 Násobí swé wděky;
 Wína čarodějná moc
 I dny naše mladí,
 A lahodným rozpalem
 K weselosti wnadí;

Wino, bratří, wítězí
 Nade všemi časy,
 Slawme tedy wínečko
 Spojenými hlasy.

S b o r.

Slawme, bratří, wínečko
 Spojenými hlasy;
 Wínko dobré wítězí
 Nade všemi časy.

OZNAČENÍ SMRTI.

1820.

Co ti, má dceruško,
 Co ti, dítě, schází?
 Zticha, potichaunku
 Slzami že stále
 Swlažuješ swé wlákno?

Ach, drahá matinko!
 Můj milý mi stůně;
 Nemohu dál přísti;
 Tížící mi slzy
 Přetrhují wlákno.

Nermuť se, mé zlato,
 Twůj milínek dojde,
 Bohdá, zase swého
 Zdrawí, jenom nechej
 Žalostného lkání.

Slyš, o slyš, matinko!
 Na naši stodůlce
 Sýček hrozně skučí!

Po celé wsi naší
Jen můj milý stůně.

Neděs se, dceruško!
Klamau tě jen zdání;
W sausedowě sadu
Supan to tak wyje,
Ten tak wždy skučíwá.

Pro bůh! má matinko!
Co nám to na wrata
Dwakrát prutem šlehlo!
Běda, drahá máti!
Můj miláček stůně.

Twá tě mysl šálí;
Wítr dweřmi wrzá,
Nebo zas nějaký
Noční tulák w nečas
Nezdwořile spílá.

Běda, ach, matinko!
Smrti dech se točí
Po swětnici; z jasna
Kahánek shasíná —
Můj milý umírá.

MARINČINA ŽÁDOST.

1819.

Powyjasni medle slzícího
 Oka, drahá máti! s wítěznu
 Anděla již widím přichoziho
 Laskawě kynauti korunau.
 Nežalostni wíce, dopřej nebe,
 Nebe přej dcerušce newinné,
 S milým otcem budem čekat tebe,
 W rozkoších kde duše poplyne.

Důwěrně ti žádost ještě složím
 Na srdce: až shasne žiti mé,
 Duch až tamto wzlétne k stánkům božím,
 Tělo bílým rauchem oděné
 W rakew polož kwitím ozdobenau,
 Z rozmarýny něžný wěneček
 Wlásky protoč, w ruce oblíbenau
 Knížku žalmů dej a křížeček.

Hrob podál u lípy, ze hřbitowa
 K nám co swrchkem kostel přehlídá,
 Wedlé Barunka kde sausedowa,
 Spoludružka milá, spočíwá,
 Wykopat dej, kříž i pohotowě
 Měj, by blahé chvíle minulé —
 Připomněly na zarostlém rowě
 Rok a jméno díwky zesnulé.

Pak, drahá matinko! pohřeb krásný
 Dej Marince milé wystrojit:
 Zwon ať w dálku oznamuje hlasný
 Průwod můj, pobožný zowa lid.
 Pod wěnečky ať se shromáždějí
 Ze wsi naší mladé družičky,
 Školní pěwci truchliwé ať pějí
 Při modlicím knězi písničky.

Pozwi wŝecky naše statné mládky,
 Jimž jsem slaula ŝwarnau holčínau;
 Mé, ach, jasné čelo w jarní swátky
 Kwitím nikdy wíc neobwinau.
 Spanilé též naše wesničanky
 Wíc mě nepřiwábí k radosti,
 Strojíc po žních hlučné radowánky,
 Ni k plesu podzimní slawnosti.

A tak přijmi za swé pěstování
 Wraucí díky, máti přemilá!
 Sklíčené w občerstwíwém ti wání
 Seslaná mým duchem posila
 Trudné často mraky rozežene,
 Šlechetným i oněm na mechu
 Hrobky mé za krůpě wyperlené
 Libý ŝeptot stwoří potěchu.

BUĎ WŮLE TWÁ.

1828.

Buď wůle twá! Ty jenžto přesahuješ
 S nadhwěždných stanů swěta končiny,
 A lásky okem po nich obžiwuješ
 I walnau šíř, i tajné hlubiny;
 Ty, jenž přebýwáš w moci neskonalé
 Opásaw swých se sluncí jasností,
 Ty, jenž tworů wšech řady dokonalé
 Swatau, nestihlau řídíš maudrostí,
 Buď wěčně wůle twá!

Buď wůle twá! ta wůle, již se koří
 Nebeské dworstwo swětlem oděné,
 Ta wůle, nebe která nebem tworí,
 A blahem plní duchy zwýšené,

Jak anděly a sílami tam všemi
W žádauci říši twé jest slawena,
Tak, otče, zde od dítek twých na zemi
Jen poznána a wraucně plněna
Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! kdy záře twých milostí
A twých darů žiwot náš ostkwíwá,
W našem kdy srdci ples a mír se hostí
A blaženostmi duše oplýwá:
Wšak i kdy bouře nad námi se sbíhá,
Bolest a nauze nám dni podkalí,
Kdy zlý nepřítel cesty naše stíhá,
A w truchlost mysl naši zahalí,
Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! když nad hrobem stojíce
Útěch se zhošťujeme nejblažších,
Kdy sewřeným želem nám blednau líce
Nad ztrátau pokladů těch nejdražších:
O dej, w té smutné době, by se sneslo,
Kdy před sebau swět pustý spatřujem,
W duch náš, jej silíc, ono sladké heslo:
Twůj, pane, dar zde tobě wracujem,
Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! a zákonů twých símě
W srdcích našich se stále rozmáhej!
Buď od tebe nám milé každé břímě,
Je nésti twá milost nám pomáhej;
Slabíť jsme; Ty rač dáti setrwání,
Ty w pádu kroky naše podchycuj,
A tak w žiwotu, tak i we skonání
Děj, slitowníče náš, se rozkaz twůj,
Buď věčně vůle twá!

Z N Ě L K Y.

1820.

I.

Zwony zněly, w kráse baldachýnu
Slúhu páně nésti nejvyššího
Widět w sboru chwały pějíciho
Lidstwa hlasy blahých Serafínů.

Swětél řady cestu w nočním stínu
Zjasňowaly od hrobu božího,
Ach, tu w říši nebes blaudícího
Bludné oči zhlídly nejprw Nýnu.

Klečíc w skraußenosti k blahohojným
Swatau wznášela se duší niwám,
W knize tkwěla pohledem pokojným.

Kněz lid žehná. Žhaucí twář ukrywám,
W hruď se tluka šeptem bohabojným:
Pane, odpusť winy! boha wzywám.

2.

W swatém darmo lásky nadechnutí
 Bohyni swau welebil bych uměle;
 Darmo nad sličností její žitele
 Až z Olympu wolal k užasnutí;

Oči modrých, k pokoře co nutí,
 Úst a ňader, těla nacele
 W zmar by bylo, milí přátelé!
 Popisowať pohledy a hnutí.

O zjewných a tajných umlkejte
 Ústa krásách této swětice,
 Raděj diwy její zpomínejte:

Jak skrz ni se život můj omájl,
 Ducha jak se wznesly letice,
 A jak swět se okolo mne zrájl.

3.

Slunce zašlo, hlučný dostupuje
 Den tichaunký hrádek večera;
 S wížky pošmaurného kláštera
 Zwonek temný poklid ohlašuje;

K domowu se taužně nawracuje
 Sekáč s lauky, rybák s jezera;
 Ptactwo zmlklo, lehká za šera
 Zwěř se z mlází w pole osměluje,

I ta tu chalaupka w klidu dřímá;
 Sluch můj newinné tu před ní hrawých,
 Milých dítek plesy wíc newnímá.

Takowáto budka, pole skrowné,
 W sádku několika stínů tmawých,
 K tomu ona — štěstí newýslovné!

4.

Že mě nezrodily ony časy,
 W nichžto mam a ne klam swětem hrál,
 Ještě bych se o to postaral,
 W snopek sbírat swého štěstí klasy.

Wezma harfu, spustiw kružné wlasy,
 W prostém šatu wolný Provensal,
 Ode hradu k hradu bych se bral,
 Ctným rytířům hudbau sladě kwasy.

Samoten se laudal kolem zámku,
 Píseň zwuče w šeru měsíce,
 Ai, má na zábradle panice!

Ona kyne wítawau mi známku,
 Tajnau spěší branku otewříti,
 W tom ji — ale k čemu déle sníti?

5.

Sen jak zemský blaženě prosníti,
 Wíce neznám, leda cesty dwoje;
 Buď stoické chopiti se zbroje,
 Wšem radostem swěta odumříti;

Aneb pěnau nynějška se koje,
 Obzor záclonau si obestříti,
 W rozmaru lichotném potopiti
 Lásku, tauhu, hoře, nepokoje.

Mně však to i ono přenesnadné —
 K onomuť tu srdce příliš wřelé,
 K tomu krwe toky příliš chladné.

Tamtěm zraje poklad w budaucnosti,
 Tutěm přítomnost kwět w dráhu stele,
 Blaud jen já ráj hledám w minulosti.

6.

Po hájích šediwé se mlhy honí,
Swé šperky lauka ukládá kwětistá,
Na pauť se ubírají hejna peřistá,
Wše wůkol k tichému se smutku kloní.

Máf příroda swau mohylu si chystá,
Poslyšte smutný nárek wětrů pro ni,
Wizte jak stromy zlaté listy roní,
I lípa raucho swrhla hustolistá.

A wšak ji brzké čeká wzkříšení;
Teplí wětérci s májem přiletíce
Zas její slawit budau zrození.

A já jakž nemám saužit se a lkáti,
Mne žádné jaro neoswěží wíce,
Milenku mau mi žádný máj newrátí.

7.

Wy, jenž trudná ňadra otwíráte
Wolněj, bratří, w chrámě přírody;
Wy, jenž hojných zlostí zárody
Ke swé škodě w swětě potíráte;

Wy, jenž dny a noci prowzdycháte,
Želejíce lásky neshody;
Aneb odkopnuwše mrzké nówody,
Welkau vlasti ztrátu se mnau lkáte!

Čisté duše! s losy nezbednými,
Jimžto w zmatku tuto wálčiti,
K břehu kroky pospěšte rychlými.

Zde je pewná loď a silné weslo;
Kdož by nechtěl w kraj ten plawiti?
Sláwie a krása! naše heslo.

8.

„Darmo srdce něžná daufajíce
 Tam blaha čekáte obnowu,
 Smutně krácejíce po rowu
 Lásek swých; — tam není znání wíce!“

Takto hlásal, wzaw mudrcké líce,
 Kdosi starau bájku poznouu:
 Mně wšak tam z jejího příkrowu
 Jinák plála nezhyntí swíce.

On, jenž tyto stkwostné chrámy boří,
 Wěřte, on je zase wystawí,
 Tisícerau krásau oslawí!

Tam, kde jemu Cherubín se koří,
 Kde powěčných krásot zásoby,
 Tam i naše wzlétnau podoby.

W O D N I K.

1821.

Za poledne rychlý klauček
 Po hrázi si poskakowal,
 Do kolečka swůj klobauček
 Do powětří vyhazowal,
 A zpíwal, a zpíwal: Trala!
 Hodná matinka mně wišně dala.

A na wrbě u rybníčku
 Wodnik sedě, zaždimowal
 Swoje šaty na sluníčku,
 Dlauhé wlasý rozhrnowal,
 A zpíwal, a zpíwal: Trylo!
 Dnes nám sluníčko zatopilo.

A pekelnau síť roztáčet
 Setkanau co pawučínu:
 Klauček tížné šaty swláčet,
 Rozwěšel je na trninu.
 Jak mu to lehko a snadno,
 We wodičce lahodno a chladno.

Sem tam mělčinau se brodil —
 Chtíč ho wedl do hlubiny:
 Wodnik síť tu rychle hodil,
 Z wody se walí bubliny!
 Za ním musil do tmawé skryše;
 U wečer jej pustil do výše.

KWÍTENEC ŽIWOTA.

1823.

Mne nemluwnátko chowajíc na klínu
 Usnula předobrá matinka má
 Jednau w hájku, w jaworowém stínu.
 Semotam listy zelenými wětríčky
 Pokmytáwaly — o, té radosti! po nich
 Já wypínal hrawé prstíčky.

A tu hle! u haupawém kdes se letu
 Wzalo pacholátek hejno malých,
 S náruč kwítí každé to neslo a kwětu.
 Ty dolů se nížily — snížily ke mně;
 Ty se kraužily poskokem pěkně kolem,
 Pak pletauce kwítenec zpíwaly jemně:

W lůně matinky pokojně spočíwej,
 Jak krůpě na kwítku, blahé rozeňátko!
 Diwným spletením newědomky se díwej,
 Wýkladu jindy žiwot naučí tě, bažátko!

Zelenem swížím začínejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau;
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Kličkau strakaté tu zadrhše nepewnau
 W míchotu wabnau kwítiky poměste;
 Cestau batoliž se sedmibarewnau
 Dítě, i mládka sny woďte peřesté.

Zelenem swížím proplétejme,
 Zwolna stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau;
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

S paupaty pospolu zardělé růže
 Wplétejme k zápalu oběti čistě;
 Blaudilci potajmo by lehké bůže
 Nezmotalo kroky na pauti nejisté.

Zelenem swížím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme,
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Těž i pelynek a rauta nekojná
 Uhoštěny buďte we kwítí:
 W tuhém jen odporu síla hojná
 Wyřine a srdce zanítí.

Zelenem swížím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.

Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Družky violky a konvalínky
 W hojnotě místo si krásné oswojte;
 Učte ho splítati skromné wínky,
 Rozdutá nádra těkawci pokojte.

Zelenem swížím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Pomněnky, slzičky — wy léky ochladné!
 Necht kwítenec wámi milostně se dlauží:
 Srdce i lidské je dobré a wnadné,
 Nejwnadnější, když pláče a tauží.

Zelenem swížím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Tajemné to kwítko wewiňme konečně,
 Po běhu dlauhém ať je nalezne;
 Ať se kochá w jeho wůni srdečně,
 Wěncuje skráně si ním wítězně.

Zelenem swížím dokonejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, dowíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Dozpíwaly. Zase se blížily ke mně,
 Kolem mne otáčely kwětný powijan,
 A zdwihše se ulitly ode mne.
 Já zaplakal wypínaje po nich ručičky,
 Ze snu procitla matinka drahá,
 Mé ulíbala wlažné slzičky.

P L A W B A.

1820.

Dnes mi lodičku pozorliwě neste,
 Wlnky dowěrné! díwku, to wězte,
 Díwku po wás wezu přespanilau.

Jímawau milost kdy pásní
 Mocně díwku obtočí,
 A kdy žádanau milenku
 Přeblahý jinoch zočí:
 W rozkošech plynau tu chvíle,
 Až se jich blahost u cíle
 Sňatkowého doplní.

Zwolna wesílka se chop lípowého,
 Pentlemi něžně ozdobeného,
 Loďku, Julinko, ty uměle řid.

Ztopený kde w ospalosti
 Dům rukau pořadací
 Ženky pečliwé zochotní,
 Wše w kolej se powrací.
 Žence dáno žezlo klidné,
 W říši kolkolem dowidné,
 Jím by wládla zwýšená.

Jemněji loďka se dále kolíbá,
 Wlnka za wlnkau hrawě ji líbá,
 W záwodowém běhu hádku wedauc.

Swau wnađau člowěctwa kwítky
Ctná matinka odchowá;
Tisknauc paupě k srdci swému,
Nedbá, jí že růžowá
Prchne krása, — mocnějšími
Wiže pauty, žwatlawými
Dítky otce obklopíc.

Hledni, Julinko, tu na břehy kwětné,
Wesna libostná jak w nepočétné
Stkwí se barew změně rozmanitých.

Nezbednau nohau radosti
Různé kwítko muž kazí,
Zábawám tichým domácka
Zlá ho wášeň odcizí:
Ženka jen činí pozorna
Jej, kwětem wonným zpokorna
Swé kdy skráně ozdobí.

K ostrowu semto, Julinko, zatočme,
Pewně zadrhše lodičku, wykročme,
Tamto do hájku libý zowe chlad.

Blažený, kdo bez žalosti
W lásce tráwil léta swá,
Kdo na konci plawby časné
Zwýšeným hlasem zwolá:
„Ženko má! my plauli řádně,
W loď naši newáli zrádně
Wětrowé pobauření.“

TŘI SWĚTÝLKA.

1820.

Pod lesíčkem roste osamělý dřínec,
Roste, zelená se w zimě, w létě;
Tři swětýlka skáčí kolem dřínku,
Skáčí o půlnoci diwným skokem.

Až ten dřínec dozelená,
Tři swětýlka shasnau;
Odletí krásné dušinky
Za modrý lesíček.

Přišly sem tři pacholátka
W bělaunkých košilkách;
Odkud přišly, nikdo newí,
Pacholátka zlatowlasá.

Za těmi sem tři děwčátka
Přišly s růžowými pásky;
Odkud přišly, nikdo newí,
Děwčátka hezaunká.

A do země zasadily
Ten zelený dřínec;
Kolem dřínku, kolem stromku
Po dwau skákaly jsau diwně.

Ai! z hlawiček jim plamýnek
Modrojasný šleha —
Ai, kde jsau, kde jsau děwčátka,
Kde ta pacholátka? —

Tři swětýlka skáčí kolem dřínku,
Skáčí o půlnoci diwným skokem:

Až ten dřínek dozelená,
Tři swětýlka shasnau,
Odletí krásné dušinky
Za modrý lesíček
Daleko, daleko, daleko.

SPOKOJENÝ HARFENÍK.

1821.

Harfa má a wůle dobrodružná,
Zpěwu dar a wždy radostný wzhled,
Bodrá mysl krasawicem služná,
K tomu široširý swět —
To je wšecko, čím mě wyprawili
Osudowé na pauf diwokau;
To je wšecko, čím mě podělili
Pod oblohau wysokau.

Já jsem chud, a předci tobě, kníže,
Nezáwidím, buď jak bohaté;
Wolnost mau žádný člowěk newíže,
Ani chtíče rozpiaté.
Bázeň o peníze z pokojného
Sna mě půlnocí neburcuje,
Ani čerw pro bratra olstěného
Swědomí mé sužuje.

Jako pták se stromu na strom slídí,
O dnešek jenom se staraje,
Tak má hwězda w byt mě dobrých lidí
Wodí z kraje do kraje.

Při mém zpěwu vesel starostliwý,
 Radost w každé twáři zaswitne;
 Kdo co má a je-li přiwětiwý,
 S radostí mi poskytne.

Rád opusti w z jara městské hradby,
 Kde pod zákonem i weselí,
 Wenku, kde se swětí hody, swatby,
 Harfeník se přiwtělí:
 A we swátek hlučné radowánky
 Práce pot kde chase nahradí,
 Tu kde zdrawé pleší wesničanky,
 Harfeník rád zawadí.

Sám předc nejraděj se s harfau bawím,
 Howě smutku w stinné křowině;
 Nebo Twůrce w swaté hrůze slawím
 Při wečerní tišině;
 A když přestane již slunce pláti,
 Wše když blaží snů lehaunká moc,
 Spěším s harfkau nejmilejší vzdáti
 Sladkau, blahau, dobrau noc.

B È L I Č K A

1820.

Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Bych tě zase mohla skropit;
 Ráda běhám, liji, kropím,
 Čekám, bys co sníh zbělelo.
 Když jsem símě zasíwala,
 Můj milý mě zamilowal;
 Když se w poli lenek modral,
 Pojal si mě za ženušku;
 Když jsem zralé hláwky drhla,
 A na slunci len sušila,

Pomáhal mi již mužiček.
 Pak jsem mēdlowala, předla —
 Ale ach, jak těžko, těžce;
 A co tkadlec přízi saukal,
 Hlawička mě zabořela.
 Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Dokud jasné nebe topí;
 Až smutná zas zima přijde,
 Obělujíc wrchy, doly,
 Budeš, pláténko hebaunké,
 Rozměřeno, rozstříháno;
 Košile a košilinky
 Pěkné budu z tebe šíti
 Pro mužička, pro synáčka.
 Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Bych tě zase mohla skropit;
 Ráda běhám, liji, kropím,
 Čekám, bys co sníh zbělelo.

NA HELENKU.

1821.

Wol již jednau, wol Helenko!
 Rozmysli se, má milenko;
 Čápi jsau již tady.
 „Až se z lesů sněžek ztratí,
 Až se lauky zastrakatí,
 Až pokwětau sady,

Budem swoji“ — říkávalas
 W zimě; ach snad nechowalas
 W srdci černé zrady?
 Z lesů se již sněžek tratí,
 Trawička již lauky šatí,
 Čápi jsau již tady.

A než nám ohlášky projdau,
 Jistě sady kwětu dojdau:
 Nechtěj vzdalowati;
 Ať se spolu ještě w máji
 W manželstwi libostném ráji
 Můžem radowati.

Ať nám — než se sejde s rokem
 Rok a jaro něžným krokem
 Sstaupí s trůnu swého;
 Ať nám může na količku
 Čáp náš zawěsit w košíčku
 Něco milaunkého.

Nechtěj, nechtěj vzdalowati,
 Bychom brzy kolíbatí
 Mohli autlé wnady:
 Wol již jednau, wol Helenko!
 Nerozmýšlej se, milenko,
 Čápi jsau již tady.

W Z P O M Í N A N I .

1819.

Na tě myslím, děwče ušlechtilé!
 Když mě jitro ze sna roztomile
 W ranní kráse budiwá,
 W hájek laudiwá.

Na tě myslím, když slunéčko wzešlé
 O polednách utěšení sešle,
 Kdy mne podnět milosti
 Wábí k radosti.

U večer, kdy při potůčku sedím,
Smutně přes lesy w ty kraje hledím,
Kde má jedinká
Chodí zlatá Julinka.

Ano, w tiché noční samotnosti
Po wás putující w dalekosti,
Wěrné hwězdičky,
Posílám jí hubičky.

NA LAŠTOWIČKY.

1819.

Tedy z krajů našich zas,
Potěšlivé štěbetky!
K cizím břehům hodláte?
A wás, wy přítelinky
Tichého domku mého,
Ranní dobau co jitra
Se mnau slawíwaly jste,
Slyším nade střechau již
Tkliwým hlasem se laučif.
I leťte, wáš osud, kamž
Potáhne wás, powolně,
A netkni wás se bauře,
Ni zlé které na pauti
Waší; a we zdrawí se,
Nowých nesauce písni,
Nawraťte, podletí až
Utěšených podá dnů:
Opatrowať pozorně
Zatím tu hnízdeček chci.

L E D E N.

1821.

Půlnoční zanechaw kristalowé twrze,
 Uzděné na holém, wěčnětichém lebu
 Zemním, přes naše zas zpuřně letěl kraje
 Chmurný kmet — šediwý Leden.
 My z dálí jeho let jedwa zablídnuli,
 Soptících sewerů hwižděla nad hlawau
 Již naši bujará spřež, dyamantowý
 Táhnauc wúz, na woze kmeta.
 On wšak bystroletých jen popoháněje
 Břítkým dlahokopím mnul z obočí mraky,
 Jíni a sněhu sil chumle newídané,
 Medwědím kožichem třesa.
 Ostrý byl letu tok, hrůza byla sněhu,
 Leč prudkost sewerů, hrůzy ani sněhů
 W záwějích nemaří nám Slowanů wděky,
 Neshasnau Slowanů hněwy.

Ú N O R.

1822.

Nedle se žeň bratře na led kwětolicný!
 Útroba twá neuchřádlá-li nad powykem
 Hnusným w učirně pytewců,
 Předka milého na kostech
 Šíleně jenž míru berau pro nynějšek.
 Bratře na led! nohu stauhami pewně uwaž!
 Se mnau nahau ocelí se
 Žeň sewerů bujarostí
 Hwězdkowitých po hladinách; ty-li métu
 Neb-li i já blaze stihneme, připrawenau
 W náruč nechať druha pojme
 Druh neslyšice na potlesk.

Bratře na led! čisto haneb to zrcadlo!
 Rozsypaný chudo cestami prach tu dědůw
 Kletbau obuw neopráši
 Wětronohého potomka.

NA SMĚLOST.

1818.

Ai, můž-li dražších býti co pod nebem
 Cen, můž-li krašší stkwíti se ozdobau
 Z věci kterákoliw pozemských,
 Muž jako ten, ty jemužs, smělosti,

Silnau rukau ráz swůj na čelo wryla,
 Božskau jemužs hned srdce zanítla
 Jiskrau mladistwé, líčením by
 Zhrdalo chwály mužům nedošlých.

Ohněm šlechtný twým zahořew Kolom,
 W pusté lodí swých někdy wehnal moře;
 Stežnům jejich umdléwajícím
 Swítla twá pochodeň, nowau wždy

Cestu k břehům, kde ještě nekráčela
 Dřiw ewropejská, ač zločinná noha,
 Jewíc. Kdo drsnau sláwy cestau
 Sítil a wedl hrdinných mužůw krok?

Worském welí kdo wíru potápěči
 Se s žiwly hroznau potkati odwahau?
 Horníka skalním wstříc jedům zde
 Kdo zoceliw mu prsau učí jít?

Tenkrát tisíc k twé chwále ať ozwe se
 Wraucích hlasůw, když často nepoznalé
 Swé sestře odtrhnaut nehodnau
 Záclonu, prawdě se jmeš nebeské.

Hlasůw tisíc ať ozwe mu hláholem
 Walným se, prawdě k wůli co proskočil
 Plamen; smělosti též chowanci —
 Chwála, oběť newinnau mstěcímu!

Otcůw našich, ach, rozpalował mysl
 Duch někdy twůj též, whnízdilo dříwe než
 W šťastné, samostatné obydlí
 Plémě cizích se loží — bojácné.

WEČERNÍ PATŘENÍ.

1818.

K západu slunce se chýlí. Růžowitými posíwá
 Oblakowé hory wěnci; zlatem již wršky planaucí
 Klidně slawí odchod zwýšence do lůna tichého,
 Ještě jenom jediný zászwit se tratí w zlatolýčí.
 Nášediwá mlha rozplýwá se po obrubě lesní,
 Kupně rudá mračna w hladinách rybníka pokojných
 Obražují se, rybák rozkládaje síť na lodičce
 W saumraku wlnky čeří, dwojitá wesnička ze sádků
 Modrošerých kyne s háječkem borowým, libě wůkol
 Kraj tu celý w měňawosti barew plyne w obrazu krásném.
 Hlas jasný opodál zwonců zní z leštiny temné,
 Wětwe sytý skot rozwinujíc, wážným po pahorku
 Táhne krokem, weselau si klučik wzadu zpěwkuje píseň.
 Wětrninau se zatím roznáší zwuk tu do dálky
 S weské wížky na sen připomínajecího klekání.
 Z proutí šum wrbowého tichý wyniká u potůčku,
 Jenžto zlehaunka crčí dolinau — kde se duch s zmilelými
 Předměty rád hluku a trudu prost wšelikého zabýwá;
 Tamto hrčí zas přes křemení klidné u chalaupky,
 Z píšťaly libezné kde wečír laudí zwuky pastýř.
 Pod hustými chodec poléhá lipami, ježto
 Z swých ramenau kwět a ochladu naň wětříky nesaucí
 Jemně wypauštějí. Z pustých čarodějně wyhlídá

Luna sutin hradu tamto starého; po obloze jasné
 Postupujíc semotam wine jen zsinálými se mráčky.
 Slyš! slyš! hlas to jaký sem z mrákot hauštiny nízké
 Zakraužil medowé zwuky? Zlehka nyní powyráží
 Z líbezných melodý w jemnější; kauszloplnau tu
 Stříbrně již hlaholic roznáší hudbu powětrí
 Tknuté w kraj poutichlý. Nezni, umlkni, slawíčku!
 Z dřimoty tauhu nebud! Jihnaucí srdce pojímá
 Tak blahocit w sladkém celowání díwky milostné.

Š A R Á D Y.

1.

Kolem slunce *jedna, dvě* se točí,
Třetí wzbuzenau se člowěk rozdiwočí,
Celek kwitek, zábawa twých očí.

2.

První, jiné jméno maje
 Dříwe, w širém poli zraje;
 Potom prošed mnohé ruce
 Často w lidském mozku hraje.
 Z druhé mistrowými prsty
 Mnohé wyšly stwůry čisté;
 Kam jen sáhneš na se koli,
Druhé dotkneš se zajisté.
 K snadnějšímu uhodnutí
 Hadači tu budiž díno,
 Že se *celkem* honosíwá
 Láska, cukr, med a wíno.

3.

Celým tříslabičným slowem
 Wypowíš mé díwky jméno;
 Jméno, jimžto srdce moje
 Býwá nejwýš oblaženo.

Jedna, dvě na její twáři
 Půwabně se rozwinuje;
 Ba co prawím — ona sama
Jednu, dvě wypodobňuje.

Dvě a tři — o! zlato swěta
 Weškera bych wolil dáti,
 Kdybych tímto sladkým zwukem
 Swau ji někdy mohl zwáti.

4.

Kwítek jsem, a z jara oko twé bawím;
 Utňi popředu *dvě* písmena,
 Již co ryba proti praudu se stawím.
 Zas *dvě* utňi: tu lecjaký necena,
 Chuďas mnohý si mě oswojuje,
 A na délku ještě natahuje.

5.

To co *první*, *druhá* w Čechách pěla,
 Božské než se wíry hwězda stkwěla,
Druhá, *třetí* času wychwátíla,
 W oslawu wlastenskau nawrátíla.
 Celé slowo roste na poli,
 Zralé přijímají w sebe stodoly.

KNIHA PÁTÁ.

EPIGRAMMY.

ODDÍL PRVNÍ.

KWÍTÍ.

1. *Slunečnice.*

Slunce radost má, je stíhám ode jitra na západ:
Jak, rcete, odvrátif můž s boha člowěk oči?

2. *Lilie.*

Zkrašluje líce bobek mužné, hlavu růže panenskau;
Ach, s nebe posly jenom lilie ozdobují.

3. *Pomněnka a konwalinka.*

Hned mi padá na rozum, že maličkých říše nebeská,
Konwalium kdykoliw neb nezabudku zočím.

4. *První kwítky.*

Ai ta radost, když Wesna howor wede nejblaženější
Očkami narciskůw, pomněnek, aurikulí! —
Ai ta radost, z duše rozpuku tak když i Láska počíná
Nejprw přiwětíwým žwatlati tužby okem!

5. *Krokus.*

Mrak zimní pominul, sladký jara dech wane, krokus
Rozkwétá wčera nad záhonem osněženým.
Wkrátce we rodnau zem zas wstapí; wkrátce dosednau
Dcerky milostnější we sboru na stol oteň.

6. *Violka.*

Jsem violinka tichá, w šumném swětě dítko neznámé,
 W saukromných jen dech můj lze najíti dolech.
 Wám, Wšudybylky, to dím; neb očím, samowolně co najdau,
 Jedno milé, ne však co do očí se stawí.

7. *Pomněnka.*

Nic nedělá, mne minauc, mlád k pestřejším že pobíhá:
 O však ráda bude někdy pomněnky trhaf.

8. *Růže.*

Krásau a zdrawotau w twářích když díwka oplýwá,
 Říkává se, že jí růže na líci kwětau.
 Já twé lístky jenom dwa tu wídám, nejspanejší!
 Tak bohatá jsi a tak, růže, welebnolepá!

9. *Narcisek.*

Byl jsem druhdy jinoch sličný; marnau ale wášni
 Mau nenadále osud útrobu rozplamenil;
 Wadnul jsem tauhau, bohové sami tak že nade mnau
 Pohnutí bywše želem w kwítko mě proměnili.
 Wýrok sudby trwá: s wesnau ač ročně jewím se,
 Weždy předc krátký w tauze mi projde žiwot.

10. *Zwolený kwítek.*

Kwětnici tam protěkawše celau, ach, ke zwolenému
 Kwítku předc nakonec nesly se opět oči!
 Nesly se opět oči z wabných těch hrádek, a srdce
 K tobě se táhlo mocí, má zmileličko jenom.

11. *Studu růže.*

Záwistník mezi lásku jarau pochodeň hněwu mrštiw,
 Ústa tu má zamknul, zamknul i díwky milé.
 Ze stran obau dlauhé mlčení — každému začíti
 Stud zbraňowal, bludný wzhled sice wůli jewil.
 Odwáziw se konečně její uchopím ruku, mluwě:
 „Dlauho-li ještě nēmau hříčku tu hráti budem?“

Dříwe na zasmucených lícech děwiných dvě tu růže
Wystkwěly, pěknějších Wesna we wěnci nemá.

12. *Hyacint.*

Záhy, jacintku, woníš, ale krátce. — „Či dyl waše sláwa
Dříwe času zkwětlá, wy zpěwoborci, trwá?“

13. *Pomněnka.*

Rozmanitých natrhal já kwítků swau pro milenku:
Ach, želu mého! tu již wadne pomněnka milá.

14. *Sedmikrása.*

Zřejmě mi na twářích jmeno napsala příroda. Mylně
Krásau zwána nebuď já, ale sedmikresau.

15. *Pukawec.*

Jistě že ještě kochá mě srdečně! — Slyšíš-li, ty lístky
Puknuly jak třikrát na dlani, družko milá! *)

16. *Měsíčky.*

Wažte si nás milující; my jsme osudnice lásky;
Posledním lístkem jak wypowíme, platí.

17. *Citliwka.*

Odcházím-li, tu tauhy plné šle milostka ta za mnau
Pohledy, jakby na mých zůstati prahla prsau;
Pak-li se odwážím ale sám ji k srdci winauti,
Chytře se wymknuwši z náruči rychle prchá.
Ai citliwko, či tys ode lásky, či od tebe láska
K půwabným šalbám dostala tento pochop?

---

*) Mladé dívky naše přesvědčují se druhdy o wěrnosti a lásce swých milencůw pomocí pukawce (wlčího máku), kladauce tři lístky po sobě na prohnutau lewau dlaň, a prawau rukau pak na ně udeřujícíe. Čím wíce jich puklo, tím wítanější to důkaz o stálosti hochu milowaného; ale běda, pak-li ani jediný lístek zwuku newydává!

18. *Modrý bez.*

Libě z blízka woníš; ale zápach z dálky milejší
Jak připomínky mladých dnů mi zefyři wanau.

19. *Zwonky.*

Taužíme, kdykoliw tam z dálky zwon se ozývá,
Srdce že nám kwitkům pro zwuk a lásku není.

20. *Čekanka.*

Přijď a ukoj mau tauhu, miláčku! We wíře nadějně
Podlé cesty stojíc rok za rokem tě čekám!
Puk za pukem pauštím zponenáhla samým nade listím;
Tak hle nedočkawa jsem, tak hle i trpěliwa.

21. *Hortensie.*

Modrau zdaž wywolím, či tu růžowitau? — Beru obě;
Owšem tak s wírau pěkně se láska pojí.

22. *Panenské kwětiny.*

O! jak oči sklopilo, w twářičkách staudně se zardíc,
Jsauc růží zwáno w písni to dítko milé!
A když pěl jsem o ní: Má lilie! mé liliátko!
Zas ceny jak sněžným switlo čelem wědomí!
Leč kdy wolal jsem: U wěk pomněnko ty má okotěšná!
Lesk ten očí modrých kdož by u písmu poňal.

23. *Modráček.*

Bylť jsem i já w swěceném dwojnásob wěnci, srdečná
W dar na boží tělo jejž Julie pěwci dala.

24. *Vanilie.*

Sladce woníš, ale horce, Vanilie! — Přijdeme jindy;
Dnes tebe sladší nám bez toho láska topí.

25. *Černucha.*

Černuchy jméno neseš, jsauc modrá? — Pro mne, budiž si!
Mámť rád černoockau tak, jako modroockau.

26. *Růže.*

Růži zowem krásnau; kdy ale skrápí rosu jitro
 W nádra její, vždy tu já: Kořte se, družky, wolám.
 Krásnější naše růže, Lubinka. Milost slzorodná!
 Jen wděků rosu dej, pak w prachu jí se kořím.

27. *Slzičky.*

Diwka chodíc po horách s pláčem klamu lásky tu lála:
 Z těch my wywábeny slz twůrkyně klatbu nesem.

28. *Básnický bylinář.*

Jedwa jeden takowým bylinářem z přírodopisců
 Wšech se wykázati můž, já jakowým se cením.
 Kwítky to sic prosté a beze všeho rozřadowání.
 Wlast, rody a kwětu čas neznamenáno při nich.
 Wšak znamenal jsem pod každým věci důležitější:
 Místo a den, kdy milá w dar tyto kwítky dala.

29. *Lesknice *)*.

Wystrojená co by bez pentlí byla děwčata česká,
 Bez lesknice by totěž, zdá mi se, kytka byla.

30. *Libček.*

Máf proto, panno lepá, ti do kaupele dáwala libček,
 Ne všem bys byla, brž bohdanu swému libá **).

31. *Myrta.*

Wěnce držíc w sepiatých dwa rukau tak k obrazu wrauci
 Prosbu (poslauchal jsem) wznesla newěsta lepá:
 „Jasná Panno! na oltář twůj kladu ty s hlavy růže,
 Dnů jara mého milých ozdoby neskalenau.
 Žehnati rač směněný ten wínek z myrty; domácí
 Jak ona mé štěstí nech w zelenosti trwá!“

*) Phalaris arundinacea.

***) Jest wíra u slowanského lidu, že panenky kaupáwané za dětinstwí w libecku docházejí zvláštního zalíbení u mužských. — Bohdan tolik co ženich sauzený.

32. *Jetel.*

Tří jako list jsme jetelní: já, moje kráska a láska.
Snadnať tu změna jest do čtwerolistku, tuším.

33. *Mateří dauška.*

W zahradním tě haremu posud newiděl jsem, a jen tam
W přírody prostoduché sádku neobmezeném.
Tam jako matky dušinka dycháš — ať déšť, ať úpal —
Wůni libau. Mateří slušně ty dauška sloweš.

34. *Chudobka.*

Skrowná jsem chudobinka, rokem prwní i poslední:
Hospodyně maudrá, takto ty k lůžku se měj.

35. *Potměchuť.*

Potměchutí tě zowau, a zowau též dulcis amara.
Jména netemna mi ta, zrostlino hořkolibá!
Obraze manželství! wně něhož nám nelze najíti
Nikde radosti tolik, nikde žalosti tolik.

36. *Macošky.*

(K Antonii.)

Záhon wás zde i tamto widím, leč wšecky podobný
Máte oděw — stejný wšecky chowáte i mraw.
Diw mi uprostřed wás tato *jedna*, we srdci jejímžto
Prýští k mým z mateří daušky se wůně dětem.

37. *Hortensie.*

Pautník něžně onen zwěčnil k Hortensii wámi
Lásku newadlau swau, rostliny hojnokwěté! *)
Snad těm oněm kwítkům, básník jež u wínek uwíjel
Swé Antonii, též čas zahynauti nedá.

---

*) Sommerson, francauský botanik, byl prwní, jenž r. 1767 tuto
kwětinu w Čínách nalezl a jménem swé milenky, Hortensie
Barré, pojmenowal. Do Čech prwní hortensie r. 1804 se do-
stala.

38. *Ženštiny — kwětiny.*

Že jste podobny kwětům, a co wíc, samy nejsličnější
 Že kwětiny jste — to jsau nám wěru písňe staré!
 Pátraje dál co widím? kdož u wás tak rád se to hostí?
 Wčelka — motýl! — Již wím ctnosti i hříšky waše!

39. *Majoránka.*

Já nenelibě woním, pokrmům též úprawu dávám;
 Wšak že krajankau jsem, mnau tu krajan pohrdá.

40. *Piwoňka.*

K wěncům se snaubným nehodím, oltáře a cesty
 Páně jen ozdobuji: kněžstwo piwoňku miluj.

41. *Nejlepší saustawa.*

Mužstwa a ženstwa bylin všem na wzdor přírodopiscům
 Dáwno jazyk saudný prawěji rozřadowal.
 Ženské k příkladu jsau: růžička, fialka, meduňka —
 Mužské: čertkusu kus, šípek, a pepř, a tabák.

42. *Tulipany.*

O blažený, nehynaucí rod měňawých tulipánků!
 W zahradě hned z jara wás, jindy na městě widět.

43. *Georginy.*

Slečny mezi kwítím! nádherný máteř opravdu
 Šat, waše líce wšak nic zhola neznamená.

44. *Kaktus.*

Nestihlým když umem Bělboh kdysi růži wymyslil,
 Černoboh utkal též rostlinu zpupně po něm —
 Kaktus ohyzdně diwý, weletwárný, z bodlinatého
 Kwět těla tisknaucí přímo soběcky na den.

45. *Kokotí hřebeny.*

Hejno celé rozprostřelo tam se w pompě welebné;
 Swé tuky nejlepší wpustila Flora do nich!

Od hlavy jedna do pat jsau láska — to barwa powídá ;
Těž pokoru hojnau, ač hrbatau, zde widím.

46. *Bodlák.*

List i kwět bradatý twůj jak filosofsky vyhlíží !
Práwem růže německé jmeno zasluhuješ.

47. *Jeřicha.*

Kdy s mladicí šediwec se snaubí, ne z kwětu růží,
Leč chystá z peprných Láda mu wínky jeřich.

48. *Rosmarina.*

Wěnce ochotně panenke ti dám, buď w raucho swatební
Ples tebe obláci, buď do rubáše žalost.
Rychle, panenke, ty jdi, a powěz to druhům licoměrným,
Jež štěstí tu pojí, ježto liší nehoda.

49. *Dobrá mysl.*

Ne w městských sadech úpravných tě kwěsti widěl jsem,
Dobrá myslí, abřz leckde při wíce malé.

50. *Žlutáčky.*

Kwítků tak nebohých dosawad newiděl jsem, ani z wás
Dosti malý nápis — „Příteli, mlč a nehaň :
Pomni na čas, kdy palauky probíhaje, nás jsi trháwal,
S roztomilau Lidkau, sám pacholátko malé ;
Pomni na čas“ — Prestaňte, probůh ! wy milostnice Wesny,
Na zpěw již jste želů dosti mi látky daly.

51. *Pomněnka.*

Jen stálým pomněnka se má k swětu nawlažowáním,
Žiwěna jsauc tu wodau, tamto slzi potokem.

52. *Umrleí kwítí.*

Mne stwořující Žalost s Nadějí: Zelenost, děly, temná
Buď, truchlé kwítí, na wěky twým oděwem.
A když uwadne i list i kwět kwítků tebe wůkol,
Na hrobu posněženém silni milenku a těš.

53. *Heřmánek.*

Že mně není barew ozdoba! heřmánek lekodárný
 Powzdychowal si; načež s wětwe mu takto slawík:
 Ptá-li se tam churawý, twé kwítku jaké zdo by raucho?
 Ptá-li se láska, jaké krásy slawíka peři?

54. *Reseda.*

W růži se láska tají, přátelstwí kwítko — reseda:
 Sprchly mi růže, ty jen, můj kwěte, dlauho trweј.

55. *Mák.*

Slyš, mládenče, wolá k tobě mák kwěto- i plodonosný:
 Krásau wěnci mladost, wospěw užitku podeј!

56. *Šalomaunek.*

Twar tebe zewnitřní, synu můj, rostlin nenesličných
 Těchto nemyl; zhaubnýf jich nese útroba jed.
 Wíce wšak se waruj w lidu mudráčků-šalomaunků,
 Řeč k uchu libě jejich zni, ale otrawuje.

57. *Blín.*

Twé oči, mládku milý, by snad měly wábiti noční
 Můry ty, měst powrhel, zběr studu odcizená?
 Rostaucím na rumech ty čelo chceš wěnciti blínem?
 Ty? stkwostné příští růže jemužto kynau?

58. *Růže.*

Ze sta se růže plná skládá, ctnost ze sta panenská
 Lístků. Wyňmi jeden, ctnost ta i růže mizí.

59. *Granadilla.*

Rozmařilých anemonky Řekůw s hyacinty warujte,
 Lotus i Hindůw, pryč Peršanu růže milá!
 Sláwa ti, kwítku siný, granadillo! na němžto tajemstwí
 Spásy naší tušiwým příroda wytkla umem.

60. *Dobrá mysl.*

Čech jakowau, se ptáš, kwětinu wzał sobě za heslo?
Myslicí Čech dobrau z dáwna dědičně ujal.
Tať žiwotem wrtkým prowodí, tať w míře chowá jej
Stejně, ať zkwítá, ať mu i růže prchá.

61. *Pelargonium.*

Proč tebe wíti do kytky, newím. Wšak i hosta přijímá
K sobě ledakdy Slowan, proto že práwě přišel.

62. *Astry.*

Krása ta tam jarních, již zmizly i rozkoše letních
Kwitkůw; již chladné podzimek astry rodí.
Tak wzejdau nade náklonkem brzo astry našich dnůw,
K stálejším onu pauf naznačujícíe jarům.

ODDÍL DRUHÝ.

Absit a jocorum nostrorum simplicitate
malignus interpretes.

Mart.

---

1. Čeho tu třeba.

Pauhý nápad k epigrammě nestačí,
Jemu-li nadání cestu neznačí.

Leč nadání opět není dosti,
Pak-li nenadání k němu nepříhosti.

Posléz i to žádám, ať jest cele
Chuti nawinulé nebo zaostřelé.

2. Na básníka z nové školy.

Twé, **, písně erotické
Tak něžné jsau a aetherické,
Tak plné šera měsíčního
A vzdychání laskavičkého:
Že newím, tiskař — na mau wíru!
Jak zachytil je na papíru.

3. Literatura w Čechách.

Německy piší někteří,
A ti tu duchem staročeským znowy,
Německy opět jiní — kdož to uwěří!
Leč bohužel — českými slowy.

4. *Původ komičnosti.*

Wtipného posměchu odkud se prýští žíla?
 Ze člověka a z jeho díla.
 A bychť co paustenník žil mezi pustinami,
 Sám na sebe bych psával epigrammy.

5. *Jazyk.*

Tento ve výparu powětrném stihá jeho původ,
 W křišťálcích ledových zas zpytují ho jiní:
 On však, krásu břehůw odrážeje swém po zrcadle,
 Před nimi beztwárná jak wlna šumně letí.

6. *Památní lístek.*

I we zlý čas nech každý den
 Tě k nové činnosti pobádá;
 Již ztracen jest a wepsí ten,
 Kdo dílo k lepším dnům očkádá.

7. *Opět jiný.*

Neuč swé krajany nenáwisti neplodné,
 Neohlušuj, nezaslepuj,
 A raděj w srdce jim štěpuj
 Cit lásky dělné, nezáwodné.
 Buď jist, až w milování jen se uzdrawí,
 Že maudrá sama se nenáwist dostawí.

8. *Chwalopěwec.*

Nelze mi nadiwiti se dosti
 Tomu, kdo umí z příležitosti
 Každému býti slawičem.
 Jen jednau za čas žiwota
 Ta na mne dolehla tíhota,
 I wím jaká to robota
 Zpíwati něco o ničem.

9. *Péče o nesmrtelnost jména.*

Pětkrát malowati dal se, dal se rýti,
 Ba i s obrázkem swým sám peníz si bití —

Wít on dobře, proč to dělá!
 Anoť ducha jeho sledu nězůstane,
 Pečuje, by aspoň — těla.

10. Na jisté spisowatele.

„Mnohý spis jsme na swět vydali
 Z pauhé lásky k jazyku.“
 Oh, kdybyste psaní nechali —
 „Proč?“ — Nu, z lásky k jazyku.

11. Pátá prosba z úst dlužníkových.

Rád všechněm odpauštím, kdo jsau mi dlužni byli:
 O kých by jiní též mně dluhy odpustili!

12. Hlavní doby w českých dějinách.

První od wyjití Bojůw aneb Baworůw,
 Druhá od wyrojení se Táborůw,
 Třetí ode Staroměstských tamborůw,
 Čtvrtá od přiwezení k nám bramborůw.

13. Mocnost páry.

Pára za dnů našich diwy twoří,
 Parau čas, peníze i žiwot se spoří.
 Parau proletíš skrz Němce jeda
 Deset suverenstwí z rána do oběda;
 Nawštíwiti můžeš, páry silau
 Mořem hnán, kdy líbo, w Americe milau;
 Parau zastaupeny budau w mále
 W pracech weskrz lidské ruce — a tak dále.
 Ba co wíce! — Kdo zná pana Bára,
 Wí, jak zjednala mu pára — pauhá pára
 Hezký úrad, přebohatau ženu,
 A jak mu pomohla i k slawnému jmenu.

14. Na jisté básně.

Ach, krásné, husté daubí!
 Ach, arkadická laubí!
 Škoda wás, že pastýřowé
 Tady na mráz traubí.

15. *W čem jsme si s Dobrowským podobni.*

Epigrammy já po kusích
 Skládám druhdy i na fidibusích :
 Dobrowský zas slovník psával —
 Slyšte — slyšte! kopa máku!
 Na kornautkách od tabáku *).

16. *Recensované básně.*

Nežli Klen své básně světu objewuje,
 Doma dříwe jeho nejmilejší
 Po kuchyňsku mu je recensuje :
 „Ach, to sladké, toto solené,
 To má všehochuť, a to jest pepřené,
 To je kwět, ono hřebíčky,
 Muškátové to kuličky.“
 W samém skutku ale jsau to —
 Necht to třeba jeho kráska slyší —
 Bobky zaječí a trausky myší.

17. *Historická nedůslednost.*

„To krotké, líbezné a drahé pohlawí
 W Čechách že stálo kdy o mužůw bezhlawí,
 Jest nepřirozeno,
 A protož smyšleno.“
 A však zdaliž přirozenější
 Jsau nynější
 Potýčky, seče, obrany,
 Jež mají owce s berany ?

18. *O Miloslawově milé úsudek.*

Můj chceš znáti o twé milé saud ?
 Nuže, Miloslawe, nastaw ucha :
 Podlé těla krew a mléko jest,
 Krew a kraupy ale podlé ducha.

---

*) Chowají prý se jako wzácnost w českém Museum. Kýž by se tam i mé poepigrammované fidibusy dostaly !

19. Čeština ve spisech vědeckých.

Wy, kdož nyní w pranečeském kroji
Do knih učenost swau wkládáte,
Hudcowé jste, jenžto po swém stroji
Prsty diwotworně lítáte,
Ale do taktu se neznáte.

20. Purismus.

Že we psaní, jak zlého ducha,
Wšech cizích slow se střežeme,
A swá, ač místem špatná, klademe,
Nám k nesmrtelné slauží chwále!
Pokročmež ještě o znamínko dále,
A dříwe nežli píšeme,
I jazyk sobě zčeštíme.

21. Wíce jazykem, a méně o jazyku.

Již buď kletba jalowému zvyku,
Kletba buď pustému tomu křiku
Na tržišti slowotepcůw welikém!
Přejete-li, páni, mluvě naší vzniku,
Nuže, méně rozumujte o jazyku,
Wíce rozumujte jazykem.

22. Kdo wí radu pro tu wadu?

Jichž nám wyčítají cizozemci řady,
Chtěl bych zastáwati snadno mnohé wady
Jedné ale nelze, aniž wím zde rady —
Opilstwí! an widím, k dowršení zloty
Mnohý Slowan jak se opil do němoty.

23. Zástupnictwí.

Žes odkázal, haužewný panici!
Sto tisíc weselému dědici,
Z kamene aspoň socha se ti dostala,
By za něj na twém hrobě plakala.

24. *Walhala.*

Wěčně duším kde se wáleti jest a zaháleti, trefně
Místo to rozkošné Walhala zůwe Němec.

25. *Wenkowští cestopisci o Čechách.*

Ai, ai! již pánowé ti bystří,
Ženauce k nám se klopotem,
Haní, tupí swým štekotem,
I w čem nám sami byli mistři.
Tak často českým za plotem
Mnohý teprw tu zwěř lowiwá,
Kterau z tewtonských hájůw přinášíwá.

26. *Zlomek z rozprávky,*

wedené na besedě kafíčkujících paniček.

Jedna z nich, již newím která :

K jiným-li přirowná se česká řeč,
Že chudší jest, wyznať musíte sám.

Na to já :

S maličkým rozdilem. Jak já ho znám,
Jest jazyk český hojný, sladký,
Ohebný, hladký:
Připauštím, krásná paní, ale —
Jak Wy ho znáte, chudý neskonale.

27. *Mé přání básníkowi Xowi.*

Když nebylo Šimůnka*) doma kdys,
— Powídá starý letopis —
Choť z lyry jeho prý si naštipala draček,
A wě nec bobkowý swařila do omáček.
Budeš-li ženiti se, také nebe
Tak chytrau chotí, Xe! oblaž tebe.

---

*) Lomnického.

28. *Acta litteraria některých společností.*

Nic tu není ze světského krámu,
 Žádná Venus, žádná Gracie:
 Za to najdeš ale, jak w egyptském chrámu,
 Sfinxy, Apisa a Mumie.

29. *Sudimír k Šawlowi.*

Díš, že jako konopásek zpívám?
 Děkuji ti za pochwalu, Šawle.
 Ai, tyť jako slawík píšeš —
 Po swatém Hawle.

30. *I to něčemu dobré.*

Muž kdyby byl maudrý napořád chyb a ústrku prázen,
 Žádnau neměli by w tom swětě hlupci radost.

31. *Zdwořilost.*

Tím nechlub se, tebe kdo-li pozdrawuje wznešenější;
 Dáwaf jen na rozum tobě, co měl jsi dělať.

32. *Hesío.*

Prchni, radosti, bolest dlahau za sebau co wodíwáš:
 Wítej ty mně, bolesti, radost za tebau co se blíží.

33. *Bohatstwi, síla a maudrost.*

Kalná lauže, žiwý spustlého-li nejsi boháče
 Obraz, čistá již ráda se wyhne noha.
 Praudící řeko! wítězi jaks strašnému podobna,
 Zřím na tě rád, ale přede twého se praudu bojím.
 Ty však wždycky potůčku pokojný, nejsili obraz
 Maudrého? Z tebe jen šust plyne libě k uším.

34. *Lidé.*

Zwuk prázdny si lidé sami jsau a kwítky po různu:
 S lidmi lidé jemný sauzwuk a kytka wonná.

35. *Chmelenskému.*

Rozkošných Wěncůw, Kytek wonných
 Že dáwáš dívkám na tisíce,
 Nediwno sice mi; však wíce
 Diwím se, že twá líbá, laskawá
 Ženuška proto není žehrawá.

36. *Šafaříkowsy Slowanské Starožitnosti.*

Z rubinůw, topazůw a diamantůw,
 Rumem zařícených,
 W kalu pohozených,
 Twá umělecká ruka sestawila,
 A w ryzí zlato upravila
 Tu korunu. Hle, již ji w jednom líci král
 Ten nejstarší, a hned nejmladší,
 Ten nejchudší a nejbohatší
 Z rukau twých, Šafaříku! wděčně wzal.

37. *Jungmannůw slowník.*

Wšecky naše potoky i řeky
 — Wěčné buďte jemu za to děky! —
 W moře jedno snahau swedl ohromnau.
 Směle prozopisci již se potápějte,
 Perly a korály z něho wynášejte;
 A wy zpěwní Argonautowé,
 Šfастným wětrem po něm dále plujte,
 Wlasti zlaté rauno wybojajte.

38. *Duch času.*

Při potůčku z Vaucluského zdroje
 Mladost, krásu, blaho, tauhy swoje
 Dokud nadšený ten pastýř pěl,
 Tlesk slabý mu jen zde onde zněl:
 Nyní však, co sešed s prwních cestek,
 Starých syrečků a suchých šwestek
 Po témž toku nawozil jim zásoby,
 Chwálí hladowá jej ústa do mdloby.

39. *O jistém spisu.*

Ryby, pulce, žáby, raky,
 Jak je dostal we své saky,
 Wšecky na rožeň napíchal
 Pro své hosti kmotr Míchal.

40. *Dobrá rada zlému překladateli.*

Twá chautka již tě nepobádej
 Na Římské klassiky a básníky hellinské,
 A ráděj w češtinu překládej
 Orakula a knihy Sibyllinské.

41. *Les Ruines etc. par M. Volney.*

Dokud mluví o spaustách a rumu,
 Mistrem jest a welkým znatelem;
 Leč kde parliruje chrámu o stkwělém,
 Nemá rovného si w nerozumu.

42. *Na hrobkách královských.*

Hic ossa regia tegit lapis:
 W paměti lidské hledej nápis.

43. *Život lidský.*

„Co nemám, to hezké“ — pacholátko mní;
 „Tam blaze, kde nejsem“ — jinochu se sní;
 Na dobru budaucím hrady muž strojí;
 „Líp bývalo jindy“ — tím kmet se kojí,
 O prázdnoto swěta z kolébky do lebky!
 Blaud, kdo by nepřál klidu sobě we hrobě.

44. *N. N.*

Lid poctiwý zde lstiwě, tejně
 Padauch ten černil lichodějně.
 Což asi w pekle nyní páše?
 Tam opak čertíky
 Za dobré chlapíky
 Udává prý u satanáše.

45. *O jisté společnosti.*

Odkudž toto zvíře půwod mělo?
Aihle, samé audy, žádné tělo!

46. *Další wýwod.*

„Jak silný dub jest jazyk náš!“
Tak sami doktoři jejich brebentí.
I rád wěřím, a ještě k tomu —
Že plod jest podlé stromu,
A podlé plodu konsumenti.

47. *Dobrá naděje.*

Až jen Brit a Francauz o nás budau psáti,
Až i k nám je wšezwědawost zawede,
Snad nás lépe také budau znáti
Tu i onde naši sausedé*).

48. *Německé knihkupectwí.*

Jak plesá srdce podiwem
Nad tím literním stawiwem,
Jakého Němci nakopili.
Bůh jen jich práci k cíli weď,
W krajích duchůw by dostawili,
Kterau tak šťastně založili,
Wěž Babelskau a čínskau zeď.

49. *Mackowo ewropejské jméno.*

Stkwíš se owšem, Macku, jménem swým nematným
Wšem skoro w Ewropě národům:
Předc ale jsi stal se nejwíce pamatným
Uhrům, Walachům a Francauzům.

---

*) Jistotně! — dobré aspoň činí se počátky. Tak u př. at o jiném pomlčíme, poněwadž w Anglii a we Francauzích wšimají sobě Rukopisu Kralodworského, také w knihkupeckém katalogu we Wídni tištěném četli jsme kdys o něm tato přepamatná slowa: Rukopi's Kralodworsky, d. i. die Königinhofer Handschrift verfasst von Rukopi. — Potud jsme znali jenom pěstaua dítěte toho, nyní wíme i kdo otcem jest.

50. *Opět na Janka.*

Jak? já o tobě epigrammu psáti?
 Zbytečně nekormuť swau, Janku, duši;
 Wif každé dítě, že na mauchu bráti
 Třepačku třeba, a ne kuši.

51. *Mefistofeles básníku w ucho.*

Piš jen dál, a byť i wtipu twého střela
 Do paruky slawné hlupci zaletěla;
 Nedbej, třeba měl se k žalobě,
 A twé chystal léčky osobě;
 Wěz, že pro wtip nejsau práwa psána,
 I když hřešil, býwala milost mu dána.

52. *Pes štěká, a pán jede.*

Čím wíce prý se medwěd kleje,
 Tím wíce mu přibýwá tuku:
 Ha, jak se ten medwěd — Moskal směje
 Jejich zlopowěstnému hluku!

53. *Kosmopolitství.*

Jest to wěru podiwný lid,
 Jenžto zůwe se kosmopolit:
 Mezi ohněm a wodau smlauwy strojí,
 Lásku nenáwist w jedno pojí.

54. *Swoboda tisku.*

Dle wůle w tom wěku zmotchaném
 Že psáti owšem nesmíte? —
 Wše psáti wolno; we psaném
 Jen když nic neprawíte.

55. *Mladé naděje.*

„Tak hezky ti ptáčkové zpíwali,
 A tak brzo umlknuli!“
 Přílišně na ně jste se díwali,
 Až jste je uhranuli

56. *Spisowatelstwo.*

Je chceš ty swésti, brachu můj,
 W bratrský jeden owčinec?
 Ba newěřím! — Leč zdaří-li se účel twůj,
 Spíš pěkný budeš mítí zwěřinec,
 Jejž za peníze ukazuj.

57. *O témž.*

I opět dím, že shody a klidu
 W literním na wěky nebude lidu;
 Wždyť mauka od otrub dělí se mlením,
 A látka elektrická plodí se třením.

58. *O jistých přátelích.*

Newěř. slowům sladké huby,
 Boj se šibalowy čuby!
 Nejeden mi psával,
 Libě notowával:
 „Přítelíčku milowaný!“
 Ach, a sám byl malowaný.

59. *Na Molka.*

Kdyby slyšel zpěw twůj fagotowý,
 Aneb rozhwor ten pozaunowý,
 Kdyby widěl břicho zbubnělé,
 Dlahau nosu pišťalu k newěře,
 Trojhraní ten tobě na čele,
 Místo twáří dwa hrubé talíře,
 Kdyby slyšel, widěl všecko to,
 Slowem — tebe Molku, někdo to
 Z dáwních bydlitelůw země řecké:
 Wěru by za metamorfosi
 Držel tebe musiky turecké.

60. *Jistým nowomanželům.*

(Když jsem byl požádán psáti jim ku poctě swatební báseň.)

Milostný párku w přepodiwné kráse!
 Jazyk můj ztlíží twoje ctnosti wypowí;

Wás chwálí lépe staročeské přísloví,
Jenž dí, že obé dobré, hus i prase.

61. Obdoba.

Sangerinder — tak se w dánském pší
Operistky nebo zpěwkyně:
Zdaž to hřešno, že my sestry jejich
Jmenujeme herkyně?

62. Saudcowé knih.

Chladní spisů všech a nestranní
Ceniči a kritikáři
Kdože jsau? — Literní hawrani,
W Židech antikwáři.

63. Slowo a slowa.

S tím-li srownávám, co Záboj pěl,
A čím sladce jazyk předka zněl,
Těchto nowých pusté klinky-linky,
Přeučené kudrlinky,
Hned mi řeč zní ewangelistowa:
„Na počátku bylo slowo!“
U těchto jsau holá slowa.

64. Nadšení zamilowaného.

Krautí očima a wztekle sebau zmítá,
Na swau bezejmennau Klen-li básně čítá:
Newím, kdo ta kráska, ale hádám, ona
Atropa že slowe jeho bella donna.

65. Weliká podobnost.

O Corneillu a Racinu
Chlubná we Francauzích zmínka:
A však my Čechové také
Máme — Wránu a Kořínka.

66. Nowé Abderitstwi.

Či ten měl prawdu, w oslowě kdo stínu ležel?
Či onen, komu osel přináležel?

Tak spor druhdy Abderité wedli,
 Až zlostí rděli se a bledli.
 Či lépe *v kozých brad* psáti,
 Než *u kozích*? již račte o to dbáti,
 By newznikaly w obci rozbroj, zrady
 Pro stín kozi brady.

67. *Na jednoho z nemnohých.*

„Slowanským jménem nedám dítě křtíti,
 Mohloť by mu to někdy k hanbě býti.“ —
 Twá wůle! hnízda swého hanče,
 Od krwe české odřezanče!
 Za jméno křestné, já co widěl,
 Neznám, by někdo byl se styděl;
 Spíš býwá k necti příjmení,
 Otec-li dá se w zlehčení.
 To hled, můj brachu, dítkám lepší dáti,
 Sic budau lidé jim se práwem smáti.

68. *Zásobený wozka.*

„Oj-li praskne, kolo-li se stroskotá!
 Přes příkopy, křemelice
 Hle, jak letí koně supajíce!“
 Na toť urozený wozka málo dbá,
 Wěda, že při sobě wždycky má
 Aspoň o kolečko wíce.

69. *Duplika na repliku.*

Podobu-li kordu má neb šípu,
 Rád stawím se w sauboj proti wtipu:
 Před tebau wšak, Wácho, skládám braň,
 W uctiwosti maje wtipy
 Končící se we dwa cípy.

70. *Recept.*

Wýborný prostředek pro libé usnutí:
 „Epimenidowo ze sna procitnutí“ *).

---

*) Des Epimenides Erwachen von Göthe.

71. *Na Rufa.*

(Nejsvobodnějším jambem.)

Sličná mne jala Fyllis, měsíců šest a víc
 S ní jsem prožil, její jsa přízní oblažen,
 Dokud tebau mi, Rufe, nebyla ulauzena.
 Té ztráty oželew, brzo w osídla jsem padl
 W hříčkách milostných zdárně wycwičené Lyky:
 Však i tu dary a prosbami nachýlil sobě tys.
 Tož s Lesbií se mi dalo, to pak i s Naevií,
 A s Thaidau štihlau i Gallau ohniwau.
 Rci, Rufe, nemusím-liž domýšleti se, že ty
 Do mého milování jsi pauze zamilován?

72. *Odpor fysikům.*

W oboru swěta že do čista
 Prázdneho nění nikde místa,
 Učí fysiků skum a um:
 Leč, Ráčku, přečtené tu kdysi
 Mne přeswědčily twoje spisy
 O hrozném, šírém „vacuum.“

73. *Žádná wymyšlenost.*

Poctiwý krejčí jindy swau
 Zwal zprosta dílnu krejčownau:
 Teď slowe — dlauhý loket toho wina —
 Männerkleiderverfertigerowa officina.

74. *K wůli rýmu.*

Onehdy slečnu Merluši
 We werších rownal k Venuši
 Slowutný básník Jarolím,
 Hle, co tu nespûsobil rým!

75. *Útěcha.*

Až i to, co Shakespeare psal a Göthe,
 W sebe přijme hostitelská Lethe,
 Koj se, Bawiuse, nadějí tau newinnau!
 Potom zase z ní twé spisy wy plynau.

76. *Druhá útěcha.*

Nermutiž se, Bawiuse, proto,
 Miň že máš než jiní čitatelůw:
 Štěstí — pauhé štěstí! — W náhradu ty o to
 Máš tím wíce následowatelůw.

77. *Tak to mistem.*

Tot bude libá harmonie,
 Mistrowská hudba z wašich škol!
 Capita dura jsau školáci,
 Kantoři opilí na mol.

78. *Německá Odysseja.*

Čemu Iliadu Řekům záwidíte?
 Pělt wám, Němci, Klopštok Messiáše:
 Swau wšak Odysseju tak hned neuzříte,
 Leč z wás pokusí se někdo o Jidáše.

79. *Tak to býwalo.*

Od kupce až do kramáře,
 Od šewce do knoflíkáře,
 Od malíře do bradýře,
 Od čepčárky do koníře,
 Od Cibulky do Čečulky,
 Wšude německé tabulky!
 Tāk jakoby již naše drahá
 Kdes na Mohanu stála Praha.
 Ba přišlo by to do zajista
 I na sýrařky, pečenkáře,
 Klobásnice a kořalkáře,
 By nedalo to odtuchu,
 Že tato a podobná místa
 I Němec najde po čuchu.

80. *O'Connell.*

S lidmi, anděly i hasačerty,
 Umí dobře nawařiti O'Connell,

Jenom s Tory
 Wěčný boj mu, wěčné spory:
 Rčete, do jakéž pak tworstwa třídy
 Patří tito ploditelé jeho bídy?

81. Staří a my.

Mužůw hrdinských pŭtky, hněwy,
 A w říších krutých wálek zjewy
 Bohůw posel, ať psal neb zpíwal,
 Za starodáwna welebíwal:

Wšak nowější

Jsau maudřejší —

Hle, w jedné twáři rekové
 I swých činůw oslawcowé!
 Co w žurnálcích se rwau a mlátí
 Nesmrtelnosti kandidáti.

82. Návěští z nowin o přijímání stráwníkůw.

Studenti berau se u mne Matauše Rádla
 Na strawu, do bytu, a též do prádla.

Pod těmiže wýmínkami:

I mladí spisowatelé se přijímají
 Mýdlo-li jen sobě sami obstarají.

83. Jistému básníkowi.

Jak skromně připodobnils a jak krásně
 Ku ptactwu nebeskému swoje básně,
 A sebe k ptáčniku:
 Máš prawdu, básniku!
 Neb Hospodin jak w oné hrozné době
 Krmil swé ptactwem zwolené,
 Tak Musy posílají básně tobě —
 Ošklubané a pečené.

84. Podařená smutnohra.

Mistrowsky w smutnohře té nowé
 Jsau vytvořeni hrdinowé;

By možné bylo život jim dáti,
Komedianty, by mohli hráti.

85. Líčené twáře.

O twářích líčených tolik již bylo psáno,
Že newím, zdali ličidel
Anebo více černidel
Na věc tu odjakživa vymazáno.

86. Na doktora Kličku.

Jak boháče doktor Klička léčí?
Nejdřív pijawkami,
Potom žízalami.

87. Při zprávě o smrti Černilowě.

Bohu díky, že ty nohy sklesly,
A že donašeče Černila
Také jednau k černým již donesli!

88. O jistém světohorci.

Kde jest a co dělá, kdož to ví?
Poslední z Paříže zpráva o něm zní,
Že jsau čerti, by ho pozbyli,
Sami již své peklo spálili.

89. Nastawované zboží.

W Rusích ačže nemá, jak to sluší,
Mnohý šlechtic ducha žádného,
Předc má aspoň několik set duší.
Jinde jináč — auwe toho puchu!
W duších nedostatek úplný
Hojně nahraňuje síla duchu.

90. Wysvětlení.

- A. Wtipem hýbal, prý, a epigrammy psával
Klinkoš nebožtíček, když se holiwával.
B. Já že epigrammatické jeho pole
Widím místem zakydané, místem holé!

91. *Wděčná práce.*

Kritik, epigrammatik,
 Recensent a satyrik,
 Jsau-li prawí, dozajista
 Chtějí, aby byla čista
 Od plewele pšenice,
 Ode smeti swětnice.
 Smutná koštišťowá službo!
 Tím to jde, můj milý družbo,
 W odměnu že nám se dáwá
 Místo, kde koštiště stáwá.

92. *Půjčka za oplátku.*

Marsia hrau zpěwnau tam zwítěziw odřel Apollo:
 Což se diwíte, že drau jej za to kozlouší?

93. *Ozwěna.*

Wesele jsem do lesů woláwal: manželstwí!
 Ach! a Ozwěna mi vždy odpowídala — želstwí.

94. *Otázka.*

Kdo z wás blaženější?
 Ty-li, milá růže,
 Neb ty braučku malý?
 Ty jsi pošel w nádrech
 Krásné růže, ona
 W nádrech mé Julinky.

95. *Rada spisowateli.*

Twůj spis-li hlupec kárá, mlč,
 A chceš-li, nebráním se smáti;
 Wšak maudrý-li tě kárá, opět mlč,
 A hled budaucně lépe psáti *).

---

*) „Lépe napotom psáti jest nejlepší odpowěď na wšecky kritiky.“
 Tento recept dáwá Lord Byron. Ano, kdyby jen lépe psáti také
 tak snadná wěc byla, jako jest odpowídati! —

96. *Co není, bude.*

Bez míření škoda šípu,
A bez cíle škoda wtipu:
A jejžto míním zde a onde,
Ten blaud-li ještě nežije:
Poshowte jen, než léto přejde,
I ten se kwítek rozwiže.

ODDÍL TŘETÍ.

Z MARCIALA.

1. Ke čtaucímu.

Jejž tuto čteš a po kterém jsi taužil,
Jest w celém swětě Marcial powěstný,
Nápisů skladatel wtipem kwětaucích.
Cti, kterau jsi mu, laskawý čtenáři!
Za zdejšího žití tu byl prokázal,
Pěwců zřídka popel teprw dosáhne.

2. Omluwa k Caesarowi Domitianowi.

Twých do rukau, o Caesare, má knížečka-li přijde,
To swětowládné na chvíli wyjasni čelo.
Prízniwat i šprýmům býwá waše wítězosláwa,
A směle wůdcem swým spíletí může wojín.
Na Thymelu kterakým patříš a na šaška Latina,
Básně i tímže milým rač moje čísti okem.
Nezbraňujef w hříčkách neškodných sám ani zákon:
Bujně sice skládám werš, ale mrawně žiwot*).

---

*) Býwal obyčej při wítězných slavnostech, že wojáci Římští hanlivé písničky o swém wůdci zpíwávali, k čemuž wůdce jejich rád přiwoľowal, bera to za důkaz pauhé weselosti a z uzdy puštěné swéwole. — Latinus, mimický tanečř, jakožto wytwařowatel nejrozpuštějších kausků Domicianowi welice milý. Thymela, žena jeho.

3. *Ku Quinctilianowi.*

Quinctiliane, plaché výborný mládeže vůdce,
 Římských ozdobo ty, Quinctiliane, mužůw !
 Léta dokud mi howí, chudinec já žiti že pílím,
 Odpuť; nikdo nemůž w tom si popílití dost.
 Žítí si odkládej, kdo dědičný zhojniti důchod
 Prahneš, a předkůw swých malby po síni kopíš.
 Prsk žádám si jenom vlastní, pošlé krowy kauřem,
 Žídlo žiwé a rukau přírody setbu setau.
 Syt buď můj čeledín, choť má učená pro domácnost,
 We snu libém plyň noc, plyň beze saudu mi den.

4. *Priskowi.*

Často se tázáwáš, jakové mrawy, Prisku, přijal bych,
 Náhle-li ze mne by byl pán weliký a boháč.
 Ai, kdož ujistiti můž vlastní powahau se budaucí?
 Ty kdyby stal se lwem, řekni, co bys ty dělal?

5. *O Fabullowi.*

Nediw se, Aule, swět že tak často klamáwá
 Fabulla: dobrý muž nowáčkem vždy zůstáwá.

6. *Na Afra.*

Nic nepsal jsi a básníkem slauť mermomocí chceš?
 Čímkoli sluj si, jenom když nebudeš spisowat.

7. *K Luciowi Juliowi.*

Často mi říkáwáš, můj Julie, mé duše půlko:
 Piš něco welkého, člowěče opěšalý!
 Dříwe pohodlí nám zjednej, jakového požíwal
 Maecenem dařený Flaccus a Virgilius:
 Pak pokusím se i já o spis, jenž po wěky žil by,
 A zhaubným plamenům jméno wytrhnul i mé.
 Orba ladech na chudých nedaříwá hrubě se juncům:
 Tučná půda nawí, však za to práce těší.

8. *O Tukowi.*

Hodným by cti ujal, chwálí Tuka již napořád všech.
Kdož tomu jest dobrým, zlým komu nikdo není.

9. *Na Cotto.*

Rád bys, Cotto, mužem welikým slaul, rád i hezaučkým:
Leč co hezaučké jest, bývalo wezdy malé.

10. *Wolení milenky.*

Chtěl bych já urozenku: tu pak-li osud mi odepře,
Na městském tolikéž přestanu děwčeti rád.
K posledu wesnickau si nechám: ale obě přewyší,
We twářích-li lepau úrodu míti bude.

11. *Čeho od swé žádá milenky.*

Ptáš se, jaké od swé žádám vlastnosti milenky?
Nechci powolnau hned, nechci tuze zdrahawau.
Co však uprostřed wáhu drží mezi tím, mně se líbí;
Nechci hladowěť, aniž dáť se tudíž přesyť.

12. *K Filenidě.*

Proč mně milá čerstwé wždy Filenido wěnce posíláš?
Radše widím růže, w twých co uwadly rukau.

13. *K Proculině.*

Z půlnočných, Proculino, krajin tu kadeř ti posílám.
Oč jsau wíce rusé twé wlasý, bys widěla.

14. *Na Gallu.*

Zaubky cizí, twáříčky cizí, i kadeřky cizí máš:
Žel, že se očko také kaupiti, Gallo, nedá!

15. *Ligella wdávající se za Gaura.*

Šest pohřbiwši mužů tebe, Gaure, si bere Ligella?
Toť chce se jí wěru již jíti za swými muži.

16. *Na Maxima.*

Žítí chceš swoboden? Lžeš, Maxime, ba wěru nechceš;
 Lzeť štěstí toho jen tímto dosíci během:
 Právě budeš swoboden, mísách po cizích-li nedychtíš,
 Hroznem Vejenským ústa-li ochlazuješ;
 Swrchky zlaté za balatku-li máš bídného boháče,
 Přestati možno-li též tobě na rauchu našem;
 W uzdu-li brátí umíš bezpřemné chtiče tělesné,
 A w swůj kráčetí byt nakloněným temenem.
 Hle, k tomu síla-li jest, takowáto-li jest ducha pewnost,
 Zwolnější Parthůw, Maxime, krále budeš.

17. *Zamilovaný Cinna.*

Thaidu Cinna kochá? I kterau? tu-li jednookau snad?
 Jedno oko schází Thaidě, obě jemu.

18. *Na Fabiana.*

Sám ty jenom máš statky a sám, Fabiane, peníze,
 Sám ze drahých kamenů, ze zlata nadoby máš;
 Stkwostná wína a nejstarší máš sámjediný ty,
 Srdce udatné sám, sám wtip a důmysl máš:
 Sobě ty sám máš všecko, kdož ti to medle odepre?
 Swau hle ženušku jenom sám, Fabiane, nemáš.

19. *Powaha boháčů.*

Twůj hněw za welký zisk pokládá si boháč;
 Nenáwiděť mu snáze nežli dáwati.

20. *Na Posthuma.*

- To mne dojímáti má, myrhau twá ústa že páchnau,
 A z tebe den každý wůně že táž se line?
 Jaksí pochybno mi to, vždy že, Posthume, libě zapácháš;
 Jistě nelibě woní, kdo vždy přelibě woní.

* 21. *Na wypisowače Blateru.*

Jež tuto deklamuješ, spis vlastně to, Blatero, můj jest:
 Však že nanic jej čteš, twůj již i býti počal.

22. *Na Filotesta.*

Nesmírné wdowcům zletilým dary anto posíláš,
 Chceš snad štědrotu swau tím, Filoteste, jewit?
 Na swětě jenžto nemáš rowného, lakomče ohyzdný,
 Sobě! kterak můžeš zwáti osídla dary?
 Wábí tak ryby podwodná hltawé kdys udička,
 Hlaupau takto zwěř nástrahy chytře lowí.
 Štědrým býti co jest, co to jest dary dáti nezištné,
 U mne newiš-li se uč, mně, Filoteste, daruj.

23. *Na zpozdlého řečníka.*

Ne o vraždu, o násilí neb otreych *),
 Leč saudím se chudaš kozičky o tři,
 Jež saused mi nepoctiwý odejmul.
 Káže saud, wěci té by dal se průwod.
 Canenské pole, wálku Mithridatskau,
 Wztekla newěru říše Karthaginské,
 Wěk Sullůw, Mariůw, a Muciůw čin
 Líčíš wšak ty hlasem pořád ohromným:
 O mluw, Posthume, též o třech kozičkách.

24. *Na starce.*

Bez dědiců a boháč a rozen jsi za konsula Bruta;
 A přátel wěrných mníš že ti láska howí?
 Wěrní jsau ti, kteréžto jinoch, neb w nauzi jsi míwal,
 Těmto nowějším smrt twá, ty staraušku, milá.

25. *O Sullowi.*

Sám, ode nepřátel jsa stíhán, Sulla zabil se:
 O nerozum! smrti-liž chtěl snad ujíti smrti?

26. *Na Cotto.*

Ty, Cotto, žweš pořád sladaunce,
 Rci někdy něco též prostaunce,
 A chceš-li, třeba i hrubaunce.

*) Tak w Rukopisu z XV wěku nadepsaném: O spořádání zdrawing swého, častěji psáno *otraych* místo nynějšího *utraych*, jak saudím, od otruji, otrawuji.

27. *O hluchém kočím.*

Za dwadcet kdosi ondy tisíc *) koupil si kočího.
 Diwna-li tak weliká wám cena? — Byltě hluchý **).

28. *Na Kanthara.*

Již sedmau na swém poli, Kanthare, choť pochowal jsi:
 Nikomu wíce nemůž dáti požitku pole.

29. *Sudílkowi.*

Z rozwláčných weršů mě winí kdosi; sám ale žádných
 Nezhotowil: kratší jsau tedy arci jeho.

30. *Sabinowi.*

Spis swůj proč nepodal jsem i tobě, Sabine? Bojím se,
 Bys mi neposlal též básně, kteréš ty vydal.

31. *O či pochwalu nestojí.*

Kdo čte koliw neb poslauchá, chwálí naše básně,
 Předc nechtěl básník w nich libowat si jeden.
 Wděk mu či nic, nedbám; ano žádám, krmě by wíce
 Hostiny mé hostům chutnaly, než kuchařům.

32. *Cinnowi.*

Nenáwidím tě, Cinno. Proč? to sám newím;
 Že wšak nenáwidím tě, wěř, to dobře wím.

33. *Na Marulla.*

Dosléchám, že Marull báseň psal na mne potupnau;
 Ten-liž piše, jehož mazba se nečte nikým?

34. *K Regulowi.*

Prázden všech jsa peněz, twoje, Regule, dárky prodáwat
 Jsem přinucen: libo-liž kaupiti sobě něco?

---

*) Sestercií, asi tisíc zlatých na stříbře.

***) Za časů totiž Domicianowých radno bylo míti hluché služeb-
 nictwo, pro strach, by neopatrně prohozené slowo nebylo do-
 nešeno k uším cisařowým, a pak přísně pokutowáno.

35. *Na Posthuma.*

Posthume, ty kdykoliw potkáš mě, hnedky woláwáš,
 A první býwá twé slovo: Nuž, co děláš?
 Tak wždy se tážeš, a byt jednau hodinau mě desetkrát
 Potkal; i zdá se, že sám, Posthume, nic neděláš.

36. *Na Vilána.*

Dwě stě za nějž položil jsi onehdy, Viláne, domek twůj
 W městě našem častým byl pohlcen plamenem,
 W náhradu sešlo do dwau se tisíc: nepodobno-li prawdě,
 Žes ty zapálil sám swůj si, Viláne, domek?

37. *Rychlý holič.*

Než holič Eutrapelus po lewé straně Priskowi líce
 Oškrabal, ai po prawé zas mu narostla brada.

38. *Náhlá smrt.*

W lázni s námi se myl, wečeřel zdráv, žerty prováděl,
 Ai, a mrtew nalezen z rána pan Andragorej.
 Což to za příčinu tak náhlé smrti? — Hned ji powím wám;
 We snu widěl nebohý lékaře Hermokrata.

39. *O Regulowi.*

Rozpustilec jaký jest, aihle! Regulus;
 W tozeť chodí on sám o Saturnaliích*)!

40. *Na Nestora.*

Žiw ni halěře nedám, wšak až umru si měj. Čeho žádám,
 Nestore, dowtípiš snadno se, máš-li rozum.

---

*) Marcial žertowně jej wydává za rozpustilého šaškáře, ješto on z pauhé, owšem na ten čas newhodné mrawopočestnosti togu podržel, i když wšickni měšťané bez ní chodili o Saturnaliích, tomto Římském masopustě. Podobně i ten neméně za přepiatého člowěka považován býwá, kdo přidržuje se kroje nejzašlejšího jako ten, kdo nejprwé po nowém sahá. Nejlépe tedy, jaká se hude, podlé té i křepěti.

41. *Na Catulla.*

Jednu jen w nemoci mne widěl jsi, Catulle ! Nu, já přede
Častěji nawštíwím bohda nemocna tebe.

42. *O Arrii, manželce Paetowě.*

Manželu poskytujíc meč ten, jímž sobě probodla
Nádra, tu čistotná Arria takto wece :
O weř, Paete milý, smrtná nebolí tato rána;
Leč ty kterau učiníš sobě, ta jen mě bolí.

43. *Leandrowa žádost.*

Swau kdy neohrožený Leander plaul za milenkau,
A w zedutých umdlen již kolotal se wlnách,
Takto wolal nebohý k praudům, prý, naň se walícím :
Tam jen dejte milost, zpět zahynauti ne žel !

44. *O Porcii manželce Brutowě.*

Když byla Porcia Bruta osud se doslechla milého,
A zbraně odklizené pátrala darmo bolest :
Ještě newíte, tu dí, smrti nám že nemožno zabránit ?
Můj nepřesvědčil dosti-li wás w tom otec ?
Řekši popel řeřawý hltawými tudíž pila ústy :
Jdiž tedy, obtížná stráž, a odepři mi meč.

45. *Mucius Scaevola.*

Zaměřená Porsenně ruka když zmátla se slúhau,
W poswatném spěchala skončiti ohni sama.
Leč nad hrůzodiwem lidský nepřítel užasnuw,
Trhna mužem, nazpět jíti beze msty welel.
Aihle, na tuž prawici, směle Scaevola jižto uwrhnul
Do plamenůw, nelzeť patřiti Porsennowi !
Tak wětši sklamaná ruka sobě wyzískala powěst ;
Nezblaudíc byla by zmenšila sláwu činu *).

---

*) Totiž, právě tím, že se ho chybila, dosáhla cíle swého.

46. *Kratičká žádost k císaři Domicianowi.*

Císaři, dej ti nebe vše, a sám si ty zásluhy dle své:
Dej nebe i mně a ty, co chci a jsem-li hoden.

47. *Na Sexta.*

Dlužen že nejsi nic, připauštím, Sexte, rád;
Dlužentě jen, ze svých kdo ještě splátku má *).

48. *Na závistníka.*

Chválí, prozpěvují po celém moje písně se Římě,
Se mnau star nebo mlad ráno večer se bawí.
Toť hle kohos netěší, trne, bledne, běsí se a pýří:
Ai výborně! nynís, knížko, teprw mně milá.

49. *Ravennské wíno.*

Nad winohrad byla by mně milejší studně w Ravenně;
O mnoho než wíno dráž pije tam se woda.

50. *O témž.*

Ondyno hospodský mě Ravennský čistě napálil:
Pauhé dal mi šibal wíno za podměšené.

51. *Fabianowi.*

Wýborný muži, upřímný cele srdcem i ústy,
Chud jsa, w Římě čehož, můj Fabiane, hledáš?
Swodnictwí ani fatkářstwí neumiš, ni trnaucích
Dlužníků zuřiwým hnáti ku práwu hlasem.
Zprzniti manželské lože příteli tobě nemožno,
Ni s babicí hnusnau zábawy míti liché.
Prázdným lichwiti též dýmем neznáš ty paláců,
Twých newyzíská chwal Canus aniž Glafyrus.
Obziwy čím nabudeš, duše dobrá, příteli stálý?
Statku nebyl by došel twým Filomelus umem!

---

*) Dle obecného přísloví: Kde není, ani smrt nebéře.

52. *Ochraptělému řečníku.*

W úvodu nám, že jsi ochraptěl, s prosbou se omlouváš:
Dost, řečníku, na tom; nač tedy dále mluvíš.

53. *O Maronowi.*

Lakví stále, a w majetnosti
Maron na tisíce má:
Ach, až příliš štěstí mnohým dá,
Nižádnému dosti.

54. *Odporující sobě mravy.*

Příkrý, zarputilý, jsi powolný, týž i lahodný:
Nelze mi žíti s tebou, nelze i bez tebe žít.

55. *Na Crispa.*

W hrdlo lže, kdo praví, žeš Crispe, člověk ohyzdný,
Nejsi ohyzdný; jsi, Crispe, ohyzda sama.

56. *O Marulłowi.*

Ze své číše Marull hostům že připíjeti nechce,
Toť ne z pýchy, abřž ze zdvořilosti činí.

57. *Na Aula.*

Ze sklenic, Aule, pijí hosté, ze žbánu ty. Nač to?
Chceš, by nebyl rozdíl wína dvojího widěn?

58. *Břichopáskůw úsudek.*

Že wždy Aper strízliw — proto-liž jej chwáliti měl bych?
Slúhowi mému, ne pak příteli, česť to dělá.

59. *Na skaupého Mancina.*

K obědu přes šedesát hostů, Mancine, jsi pozwał,
Nám jsi však na stůl nic mimo wepře nedal.
Žádných doslazených draze pozdním na kmenu hroznůw *),
Ni šťáwných jablek, z nichž kane wíno a med;

---

*) Příkrýváním a jinou péčí do pozdního času na keři nákladně dochováwaných.

Žádných rovně hrušek s hebkého janowce kynaucích,
 Neb granatic *), stkwaucí krátce se růže sokyň;
 Z wenkowských se košů chutné newykládaly sýry,
 Picenských žádný sud nepodával olív **).
 Nic leda wepř! a i ten tak špatný, že by trpaslík
 Jej snadničce zabil w pútce neozbrojený.
 A z něho nic se nedostalo nám — bylo jen zraky pásti:
 Ai toť lépe je pást můžeme na štwanici.
 Ten za čin ukrutný tebe wepřem nikdo neuctiž;
 Leč buď, jak Charidem, wepři na uctu ty sám ***).

60. Na Gallu.

Prawdaf, žes bohatá, i žes hezaučká,
 Žes pannau, i to, Gallo, rád připauštím:
 Leč tím ty kdykoliw sama chlubíš se,
 Hned hezká, bohatá, ni panna nejsi.

61. Na Paullu.

Wdátí chceš se za Priska — ne diw! tyf, Paullo, jsi maudrá.
 Wšak že tě nechce, i on w týmě není uražen.

62. O Gargilianowi.

Gargilian newidec k sličné plane díwčíně láskau:
 Wíc tedy Gargilian miluje, nežli widí.

63. O Marullowi.

Dědicem všech peněz Marulla
 Učinila stará Fabulla:
 A přede Marull mi taužil,
 Že wíce jest zaslaužil.

---

*) Granátů neboli granátových jablek, příjemných na pohled.

***) Krajina Picenská, nynější okolí města Ancony, výbornými honosila se olívkami.

****) Naráží tu nepochybně na jakéhosi zločince toho jména, jenž na štwanici pro obweselení lidu diwokým kancum dán byl k roztrhání.

64. *Na špatného lékaře.*

Stal jsi se šermířem, byw dříweji lékařem očním:
Lékař wšak jsi činil, šermowatel co činíš.

65. *Na Posthuma.*

Wděk mi činíš, mne že líbáš jen pyskem polowičným,
Posthume, a wšak i té půlky si půlku ponech.
Ještě-li pak wětší, ba newýslownau mě radostí
Chceš naplnit, tu podrž, Posthume, půlku celau.

66. *Na téhož.*

Čím zawinil jsem wám, o Foebe a sestry Aonské?
Mé zpěwy žertowné tím-li se odměňují?
Jindy mě libáwal Posthum pyskem polowičným:
Zhaubné básně! pro wás oběma teď mě daří.

67. *O témž.*

Pros jak pros, nepowím, kdo tento Posthum
W mých werších — nepowím! i nač popauzet
Líbání jeho? tenť zloboh zajisté
Pak tím hustěji ze msty by mě líbal.

68. *Ošizený kupec.*

Za dwadcet ho tisíc jsem wzal jako šaška a blázna:
Wrať mi peníze, neboť má, Telesine, rozum*).

69. *Na Attala.*

Bez dědiců bohatec míwá byt w twém domu darmo:
Což draze býwá twůj, Attale, dům pronajat!

70. *Na Lykoridu.*

W kráse musel pohledať kdys tobě, Lykorido, rownau;
Rownau Glyceře w kráse nenajdeš ani.
Těž ona, cos ty, bude, wšak ní býť wíc ty nemůžeš;
Čas co dělá! tebe jsem chtíwal a ji chci nyní.

---

*) Patrně z epigrammy této, jak starodáwní blázny si chowati obyčej býti musí. I u někdejších Římanů platil tedy wíce blázen, nežli hlawa rozumná.

71. *O Naevii.*

Jenž Ganymedu rowen, k swé službě chowá pacholika
Naevia blízoruká: což tuto bystře widí!

72. *Na Diadumena.*

Tiskni a tiskni hubičky jenom na „kolik“ se netáže;
Wln hony sic mořských sčítati, milku, welíš;
Daw wypočísti welíš rakowic pomorí na Aegejském,
A wčely rozrojené Cekropowých po wrších;
I hlasy úst a rukau tleskot hlučného diwadla,
Twář kdy libau Caesar národu náhle jewí.
Nechci ty, tam co Catull si na Lesbii chytře wylaudil,
Nemnohoť, ach, žádá ten, kdo počítati můž.

73. *O Faustě.*

Hned chce, hned zase nechce lepá mne wzíti si Fausta.
Že chce a nechce tudíž, vlastně co tím chce, newím.

74. *Na chytrého Caeciliana.*

W městě celém nebylo, kdoby — ač měl wůli zadarmo —
O twau byl zawadil, Caeciliane, ženu:
Co však hlídače jí dáwáš, již hejno kepáلكů
K ní z těch dob se walí; ai muži důmyslný!

75. *Cosconiowi.*

Žeť jazykem cudným naporád swé nápisy píšeš,
W básních twých o frejích zmínky že nikde není,
Chwálím, obdiwuji; swatošek nezmůže tě žádný:
Mé wšak werše walem zhýřile sobě wedau.
Je čtěte rozmarilí tedy mládci a díwčiny lehké,
Je čti i muž starší, láska-li sic ho moří.
Twůj, Cosconie, pak spis wážný a přewelebný
Od panenek čítán rád buď a od pacholat.

76. *Na tupiče Turna.*

Básně tupíš naše, sám ale nic dosawád newydáwáš:
Buď naše básně nehaň, buď svoje, Turne wydej.

77. *Sextowi.*

Stránka pro uspání nehodí se w mé knize každá:
Máš tu také ledacos, Sexte, i pro zbuzení*).

78. *Na lakomého přítele.*

Pět mi tisíc jsi podal, když jsem deset od tebe žádal:
O dwadcet až poprosím, wím tedy, dáš mi kolik.

79. *Na Gaura.*

Oslyšen od welikých býwáš, ač o málo je žádáš:
Méně by hanba bylo, chtěj mnoho, Gaure, na nich.

80. *Na fntila.*

Paňátko hladké, trop ty smích
Si z mých šatů ošumělých!
Trochuť je arci zwetšělý
Oděw můj, a však můj celý.

81. *Holubička Stellowa.*

Rozkošná holubička Stelly mého —
Nechť Verona slyší to mé wyznání! —
Nad Catullowa wrabce nám milejší.
Jest můj též o to Stella nad Catulla,
Oě wětší holubička nad wrabečka.

82. *O rybách wyřezbowaných.*

Hodnau Fidia řezbu wiz, rybičky!
Schází jen woda jim, by plauti mohly.

83. *Na orla Zewsa nesauciho.*

Kdož to na twých perutech, ptactwa všeho králi? — Hromovník.

A w ruce pročže nemá swé hromy? Onť miluje.
Kdož w bohu ohně zaňal? — Krasawec. Čemu ústa otewřew
Krotce na Zewsa hledíš? — O Ganymedu mluwím.

---

*) Buď wtipu, buď smíchu, aneb i čehosi jiného.

84. *O nenadálé smrti sličného pacholete.*

Háj klenový lýtých kde šelem podobiznami kráslen,
 Blízko sta slaupů widna i medwědice.
 Ondy Hylas sličný, tu při ní si pohráwaje, sáhnul
 Autličkau i rukau do tlamy rozšklebené.
 Leč w kowu tom wydutém hnusná kryla se zmije, tak že
 Zwěř ta drawá horší potwory zála dechy.
 Úkladu pozdě chlapec poznal hyna, zlým zubem uštknut:
 O běda, žeť lidských šelma ta dílo rukau! *)

85. *Hrobní nápis Alcimowi.*

Alcime, jež w autlém wěku pánowi odňatého
 Labická lehkým pokryla země drnem,
 Přijmi — ne sic bořiwý mramoru z Parského památník,
 Marná chlauba jaký na hroby postawuje —
 Leč chlady réw hustých a křehké pušpany přijmi,
 I stkwaucí se z očí mých ty palauky rosau.
 Přijmi naší, pacholátko drahé, tuto práce památku,
 Tobě kterážto podá po wěky oslawení.
 Do kraje až Lachesis má dopřede někdyto léta,
 Nechci jinak by byly poctěny kosti moje.

86. *Na Deciana.*

Thraseowých dle nauk, dle slow maudrého Catona,
 Těchto mužů slavných swůj žiwot an sprawuješ,
 An do mečů se nahých neženeš prsy rozhalenými,
 Tím nejkrásnější ctnost, Deciane, plníš.
 Hanba, netěžce krwí wylitau si zakaupiti sláwu,
 Muž jest můj, kdo jenom pochwaly dojde žitím.

87. *Na Temidora.*

Nám Temidor malowal Venuši, ctitelem jsa Minerwy:
 Což tedy diw, jeho že práce nelíbila se?

---

*) Žiwá totiž medwědice jedwa tak krásné pachole byla by usmrtila, aniž ono samo bylo by jí do tlamy ruku položilo.

88. *K Attikowi.*

Žel mi tě, takto-li máš, jako malby, a číše, a mince,
Attiku, přátely též všechny nepodvržené.

89. *Na Fausta.*

W twých řečech i skutcích taková staudnost je panenská,
Diw že mi, jak jsi otcem státi se, Fauste, mohl.

90. *O Pápilowi.*

W pušce chowal woňawau jsem mašť; ale jak mile Pápil
K ní přiwoněl, hned z ní čertowo lejno bylo.

91. *Mythologická důslednost.*

Jupitera kdo pojal w swau wíru za Bacchowu matku,
Může také Semeli ctíti za otce jeho.

92. *Na Rufa.*

Pěkně, ty Rufe, mladíka děláš, wlasý černě wylíčiw :
Takhle se proměnila w hawrana rychle labuť.
Wšech neošálíš předce; znáť Proserpina šediwce,
Strhne ti šalbu ona dřiw s hlawy, než se nadáš.

93. *Na Symmacha.*

Já chorowal: tu jsi ty, w swém průwodu do stá učenců
Čítaje, ke mně i hned, Symmachu, přiklopotal;
Sto mne holých se dotýkalo ruk nad led studenějších.
Symmachu, neměl jsem zimnici, teď běda mám.

94. *Slušný šat newěstkám.*

W šarlat a blankyt powěstnau tu newěstku odíwáš?
Chceš-li dařit ji podlé zásluhy: pošli togu*).

95. *Na chroptiwého básníka.*

Předce že deklamuješ swé básně, po nos se zakukliw,
Neschopným se jewíš i k řeči i k mlčení.

---

*) Mužský oděw, totiž togu, za pokutu nosíwaly obecné ženky a cizoložnice, aby rozeznány byly od poctiwých ženštin, jimž stola příslušela.

96. *O Herodesowi.*

Lékař Herodes koflík chtěl ukrásti chorému.
Byw dopaden chutě dí: Proč hrode wíno piješ!

97. *Na zdrawí milenkám.*

Naewii sedm čiší, šest buď Justině na poctu,
Lydia pět, Fyllis měj čtyři, pak tři Lyka.
Poctěna již mírau každátě milenka Falerna:
Že však marně čekám — mne Sne obejmí ty sám!

98. *Rada milence.*

Buď zdrahawá; přesytíť se i láska bez otrapy sladké:
Leč příliš zdrahawá, milko, a dlauho nebuď.

99. *Na kaupající se ženštinu.*

Záwoji přesličné černými si líce zakrywši,
Hyzdiš nespanilým žídla zrcadlo tělem.
Slyšže, paničko, samé co po rozkazu Nymfy prawím ti:
Sundej raušku, aneb wem na se w lázni čechel.

100. *O nápisech.*

Krátkosti se tuším chce zalíbiti nápisobásník:
Což tu na plat krátkost, knihu vydá-li celau?

101. *Gracianowi.*

Kdo, Graciane milý, epigramm ani na stu nemá dost,
Ten se ničím špatným do smrti nepřesytí.

102. *O hrobním nápisu.*

Sedmi trawička mužům sochu zřídila na hrob a nápis:
„Způsobením Chloiným.“ — Swětle to dosti mluví.

103. *Na Thaidu.*

Láskau swau každého daříš, za to-liž se nehanbíš,
Styď se, Thaido, za sám asponě dar chatrný.

104. *Na Elinu.*

Ještě, Elino, mělas čtyry zaubky, na mýlce-li nejsem;
 A dwa jeden, dwa druhý zlý wyrazil ti kašel.
 Kašlať, Elino, nyní můžeš bez bázně celé dny;
 Nic na wyrážku třetí wíc nenalezne kašel.

105. *Na Posthuma.*

Wěrně chowám twá dobrodiní a s myslí nepustím;
 Proč swětu medle tajím? Posthume, tyť hlaholiš.
 Neb kdykoliw komu twých o darech chwalořečniti počnu,
 Hned se mi dostává: Sám mi to wyprawowal.
 Pro dwa hodí se nanic jisté věci: dosti na jednom
 W dile i tom: mně mluwiť slušno-li, mlč tedy ty!
 Půwodowau každý, wěř Posthume, dar tlachawostí,
 Byľby i nesmírný, swau cenu zahlazuje.

106. *Diodora.*

Neplače, jsauc Diodora samotna, že umřel otec jí,
 Jen před lidmi slzám téci welí nuceným.
 Ten netrpí, Diodoro, hoře, kdo se jím honosíwá;
 W prawdě trpí, kdo w swá ňadra uzavře žalost.

107. *K Aemilianowi.*

Wěčně chudým potrwáš, jsi-li chud, můj Aemiliane:
 Zwyktě peníze nyní dáwati jen bohatým.

108. *Na Marka.*

Žádá saudce Dej, a žádá práwník Braw;
 Radějí se Marku s wěřitelem spraw.

109. *Rufowi.*

Rád by wěděl, stateček Nomencký co mně wynáší?
 Sproštěn, Rufe, že tam jsem tebe, to mně nese.

110. *Naevolowi.*

Zweš mě jenom tehdaž, kdy čiješ, sám hosti že míwám:
 Odupuť, pěkně prosím, Naevole, dnes doma jím.

111. *Skaupý hostitel.*

Hned jak přišla, sluhám zpět ze zvyku jídla podáváš :
Dejž pak prostříti stůl si za zády, pane !

112. *Na Kallistrata.*

Díš, že není dopečen, se sháněje zlostně po dudkách :
Snad nechceš kuchaře místo zajíce řezat ?

113. *K Fuskowi.*

Lásce k tobě-li, Fusku, ještě přístup,
K tobě, přátely dráhně jenž oplýváš,
Rač místečka i nám we srdci přáti.
Nezhrz mnau nikoliw, že jsem nowáček.
I z dáwných naporád to byltě každý.
A však radši uvaž, nowý-li tento
Schopným wypěti jest w druha starého.

114. *Na řečníka Crispa.*

Chwalcůw hejno lichých do nebes že tě, Crispe, wynáší,
Wýmluwnost to ne twá, leč stolu twého činí.

115. *O Arowi.*

Kaupil Aper si domek; ni kulich by si bydla tu nepřál :
Taktě to očmuzená bauda a na zboření.
W sausedstwi ale má nádherný zahrady Crispus :
Stůl dobrý, ne však byt, bude míti Aper.

116. *Na cestowatele.*

Mne ctíš Vejenským, Massické sobě nalíwáš :
Z číši twých sladší wůně mi nežli pití.

117. *Glycere.*

Ten, co twau malowal, Glycero, Ládu,
Příliš pochlebowal malíř Minerwě.

118. *Dobrý prodej.*

Tiburském na dworci našem Matho stále se hostil.
Kaupiti jej chce. Budiž: dwůr jeho rád mu prodám.

119. *Na Naevola.*

Wšickni když howoří, tu ty hlásáš, Naevole, welkým
 Saudě se právníkem býti a řečnitem.
 Taktof wýmluwným můž státi se lehce ledakdo:
 Ai, teď wšickni mlčí, Naevole, mluw trochu ty!

120. *O Fabullowi.*

Sto chce-li míti Fabull na dluh, padesáte daruj mu
 Raději; takť aspoň jen polowičku tratíš.

121. *Stellowi.*

Při stole, Stello, welíš hostům swým skládati werše:
 Zlý příkaz! za wděk zlými přijíti musíš.

122. *O Gellii a Basse.*

Gellia má černé zuby, nad sníh Bassa bělejší:
 Arci, onať vlastní, leč tato má wsazené.

123. *Na Gallu.*

O swé kráse pořád štěbeceš co, a swém o panenstwí?
 Snad nejradši o tom, Gallo, co nejsi, mluwíš.

124. *K Rufowi.*

Rufe! knížku chovej tuto před Gallau; nebo mau jsauc
 Dotknuta básničkau, též se dotýkať umí *).

125. *O Marullowi.*

Spat proč nejde Marull, to-li diwno ti, Caeciliane?
 Při draku tam jakowém lůžko mu, sám to widíš!

126. *O Polle.*

W čistotě dáwnějším přepodobná Polla Sabinkám,
 A z oka zimnější zasmušilého muže,
 Když byla Lucrinské nawštíwila lázně, Avernus,
 A w Bajských se potom kaupala často wodách,

---

*) Cti totiž.

Zwraucněla, a s jinochem, spustiwiši se manžela, prchla:
Tam jela Penelope, zpět klopotá Helena.

127. Požehnaný zrůst.

Claudio, nic ty neoddała bys hradnímu kolossu,
Jestliže bys nižší lokte jen o dwa byla *).

128. Na Mariana.

Utvořených maje truhly plné básní, Mariane,
Proč newydáwáš nic, proč spisy we tmě držíš?
„To vše potomstwo wydá, dálbůh!“ — Třeštíš, Mariane?
W němž by tě čítali, wěk pak, brachu, dáwno minul.

129. Na Cinno.

Práwě ničím to zoweš, kdy co žádáš, Cinno šalebný:
Chceš-liže nic, tedy nic, Cinno, ochotně ti dám.

130. Na Herma.

Máš bradu, Herme, šedau, wlasý pak černé: to že wausy
Zjednati nelze, wšak kaupiti možno, kadeř.

131. O Hilarowi.

Ai co prawíš, od wčíra Hilar wínem že zapáchá?
Kriwdy nečiň mu; pijet wždycky do rána Hilar.

132. Na Rufa.

Černohubý, kroku rozpadawého, zrzaun jsi a šilhaun;
Srdce-li máš dobré, Rufe, jsi na swětě diw!

133. K Sextowi.

Dwě stě děláš weršůw den jak den, a nic newydáwáš:
Sexte, či diwnější twůj nerozum, či rozum?

134. O Tongilianowi.

Nikdy nejím doma, Tongilian honosí se: ba arci,
Neb kdykoliw nezwau jinde ho, nikdy nejí.

---

*) Čech by řekl u přísloví: „Kdybys o dwa lokte vyšší jen byla,
hvězdy bys utírali mohla.“

135. *Procillovi.*

Nakwap jsem prohodil noci wčerejší,
 Když láchwí jsme, tuším, deset wytáhli,
 Na dnes mým že budeš, Procille, hostem.
 Toť na twúj woda mlýn se býti zdála;
 Žes wšak podnapilých chopil se slow těch,
 Wýstražné tane přísłowí na paměť:
 „Saupiteců ty pamětliwých waruj se!“

136. *Na Gaure.*

Jenž dary tobě nosí wěkem uhnětenému boháči,
 Co, Gaure, myslíš, že ten si
 Myslí? — Já myslím, tuto má že stále na mysli
 Myšlénku: Gaure, zinkni již!

137. *Záwistníkowi.*

Jenžto se ušklibáš, s nechutí tyto čítaje listy,
 Wšem záwid (přeji tak) twá duše, tobě ničí.

138. *Na Cosconia.*

Prospěl w tom Mithridat jedu často užíwaje naschwál,
 Žeť jemu nikteraká otrawa neškodila.
 Tak jsi ty též dlauhým, Cosconie, postem opatřil,
 Žádný hlad že nemůž zdáwiti tobě žiwot.

139. *Cena knihy.*

Špatných půl sta našel básní w mé knížce Lupercus:
 Půl sta-li též dobrých — má kniha jistě cenu.

140. *K Faustinowi.*

Swé spisy již, Faustine, wydej, i propusť mezi národ
 Dáwno prsau w učených dílo wypěstowané:
 Dílo to, Cekropowy zpupné hrady jež nezawrhnu,
 Jež poctí chlubným rychle i Řím howorem.
 Wpustiti-liž wáháš powěšť za dweřmi stojící?
 Odměna-liž netěší za snahu dlauholetau?
 Knihy, po tobě co žiti budau, ze žiti se i těšte
 Za twých dnů: popelům sláwa se pozdě hodí.

141. *Na Nestora.*

Nestore! což se diwíš z ucha Marku šeredně že páchne:
Příčina tys toho sám, že w ucho mu štěbeceš.

142. *O Tongilianowi.*

Tongilian má nos! — Ba to wím, nepřím se; jenom že
Krom nosu Tongilian nic zhola wíce nemá.

143. *Na Posthuma.*

Jedny milé líbáš a jiným ruku, Posthume, tiskneš:
Ptáš se, co já si wolím? Jen ruku, Posthume, dej.

144. *O Labullowi.*

W službě chowá kleštěnce Labull, sám nestatečen jsa,
A stěžuje stále předc, že potomstwa nemá.

145. *O Paulle.*

Paulla za choť se nabízí nám; ale nechci tu babku:
Wezmu ji, až starší ještě babisko bude.

146. *Na Lydianku.*

Mně kdykoliw pošleš, Lydianko, zajíce, dokládáš:
Krásy na týden zas, Marku milý, nabudeš.
Nespíláš-li, a prawda-li jest, co holaubku powídáš,
Jistě zajíce tedys newzala nikdy do úst.

147. *Na Caeciliana.*

Uchránit přes léto ryby kde beze škody bys moh'?
Nuž, — do twých lázní, Caeciliane, je dej.

148. *O Severowi.*

Kaupiw básně Sever, čte je nám za swé; nebo právem,
Co kdo si byl koupil, může nazýwati swým.

149. *Na špatného krasořečníka.*

Proč maje deklamowaf bawlnau krk sobě otáčíš?
Wěř, že naším jí jest potřeba wíce uším.

150. Na Silu.

Není Boha, smyšlenkou jest nebe,
 Síla dí a dokazuje;
 Nebo šťastným, tak-li jest, spatřuje
 Nejvíc sebe.

151. O Charinovi.

Když mu tváři bledá osedla barva,
 Básnictví se chytil honem Charinus *).

152. Na rozhněvaného přítele.

Rozhněvaným v štěstí se děláš jen, příteli; ovšem
 Hezká věc to není; však že nosí užitek —

153. Na Gallu.

Wždy slibujíc, mau prosbu pořád předc, Gallo, oslýcháš:
 Slib-li plniť newolíš, radše odepři na ráz.

154. Hrobní nápis Píkovi.

Hubený Pik leží w tomto hrobě;
 Buď mu lehka, země, jak i on byl tobě.

155. O Sabellowi.

Pod kozlí že koží, Sabelle, pautec
 Skrýwáš oblýsalý, holé i skráně;
 Jistě wtipně jeden podotknul ondy
 Žertěr, že hlavu we střewíc obauwáš.

156. K Caesarowi.

Nechtěj okem přísným, o Caesare, sauditi nakwap
 Básně ty utvořené;
 Tent nelibost nezaslaužil twau, kdo z míry pospíchal
 Tobě zalíbiti se.

157. Na Fausta.

Po dnes ještě newím, tak často co, Fauste, panenkám
 Psáwáš; však žádná tobě že nepsala, wím.

---

*) Aby se zdálo, že bledost jeho tváře pochází od mnohého nočního bdění a namáhání mozku.

158. Lykoris.

Šťastně Lykoris swým přítelkám odzvonila všem :
Sprátelež nebesa s mau mi Lykorku ženau.

159. O Rufowi.

Při všem, Ruf co koná, jen Naevia jest mu na mysli;
Tužba, radost, mlčení Naevii proslowují.
Při hře, pití, w hádkách, radě, rozkazu Naevia býwá,
Naevia hlas jediný, zbaw toho jej, oněmí.
Ranní pozdrawení wčera otcí posílaje napsal:
„Naevie, o swěte můj, zdráwa mi, Naevie, buď!“
Známo to Naevii jest, a hrdě z něho žerty tropí sí.
Blaude, ta-liž jediná díwka, že tak si wedeš?

160. Na lékaře Diaula.

Ondyno byl hojitel, hrobařem teď stal se Diaulus.
Těž hrobník jsa, činí, byw hojitel co činil.

161. Dobré winobraní.

O sbírkách lily deště letos neustále. Plesejtež,
Hospodští, nebe wám práce že uspořilo.

162. Foebowi.

Foebe, co díš? štihlau žes Thaidu z okna widěl dnes?
Tyť věci, jenž nejsau, zdá se, že Foebe widíš.

163. K Decianowi.

Nechže nepowstanu žiw, Deciane, s tebau-li nežádám
Ztráwiti den každý, ztráwiti sobě i noc.
Od sebe oddělují však nás kročeju dwa tisíce,
Ba čtyři, též nazpět přiřtu-li cestu domů.
Hned tě nenajdu doma, hned zas zapřítí se dáwáš,
Jindy jsi zaměstnán, pak zase sobě howíš.
Bych spatřil tebe jen, nemrzí dwa tisíce mě jíti;
Bych však nespatrił, mě čtyři jíti mrzí.

164. O Cottowi.

Štěpnice Cotta prodal, za ně newěstek si nakaupil:
Jak pěknau tedy má fičnici Cotta nyní!

165. Na Posthuma.

Cos mi při wíně na noc slíbil, vše do rána jsi zaspal:
Posthume, ráno raděj píti budaucně budem.

166. O Fabulle.

Oswědčujíc kadeř za vlastní kaupenau,
Zdaliž Fabulla co lžiwého tím prawí?

167. Oslyšená prosba.

Swé spisy bych darowal ti, prosíš: toť bych wěru bláznil;
Nechceš čísti, ale chceš je, Sabelle, prodaf.

168. Omluwa.

Jest několik dobrých, část projde, však že newaluých
Stran nejwíc — inu psát kniha nedá se jinak.

ODDÍL ČTWRTÝ.

Z ROZLIČNÝCH.

1. *Nowý Diogenes.*

Diogenem zowau wším práwem Rozhodu:
Ten w sudu prožil wěk, a tento — u sudu.

2. *Památní tabulka.*

Powolný osudu pán jeden wýhost dáwá
I lásce k jazyku i sláwě otců swých;
Na čekán zawěsiw tu štít a meč jejich,
Sám sednul na kozlík a bičem pošleháwá.

3. *Pod obraz letopisce Nestora.*

Postihnuw w mladosti pozemskau nepowděčnost,
Mnich tento žiwot swůj o samotě rozjímal,
A radostným okem objímal
I minulost i wěčnost.

Z ruštiny.

1. *Přirownání.*

Náš co žiwot je? Román. Kdo psal? Anonym se pokládá.
Řádku za řádkau čtem; smích tu, a plačky, a — sen.

2. *Žalost a radost.*

W rovné wáze žalost a radost zdali na swětě nejsau?
Máš-li žalost, daufáš, máš-li, bojíš se, radost.

3. Závěrek.

Nelhaje, někdo-li dí, že co žiw jest, nikdy neselhal :
 Jistě milovníkem ten dosawáde nebyl.

Karamzin.

1. Na Barýna psawšího báseň o člověku.

Barýne, nehluč tak twým lyrickým zwonem,
 Mluw prostě : člověk — směs Barýna s Newtonem.

2. Hrobní nápis spisowateli.

Mnohých nadělau rantů
 Prozau i we werších,
 Spí tuto rodič foliantů,
 Přečekaw dítek swých.

Dmitrijew.

1. Básník.

Poslauchá on přiwyklým auškem Hwizd ;
 A maže předce jedním dauškem List ;
 Pak trápí zloboh všemu swětu Sluch ;
 Konečně wytisknul — a w Létu Buch !

2. Dobrý člověk.

Mně hnusen učený Harant —
 Kdy nadutost z očí mu hlaupých kauká,
 Aneb kdy um cizí ze sebe sauká,
 Mně hnusen všewědný ten mudrlant !
 Wzácnější twé jsau, Borši, ctnosti !
 Ty bez obálky, prostý jsi trulant —
 A na tom dosti.

3. N. N.

By odkryl swětu ducha spaustu
 Se srdce swého špinami,
 Pisálek rozředil ten opium inkaustu
 Psa powzteklého slinami.

Puškin.

Ἄσιν τῶν Ἰλίου κακῶν.

O hrozný čin a černá zrada!
Homera přeložil nechutný Fanfaron!
Tam koněm za své vzal nešťastný Ilion,
Zde oslem padla Iliada.

A. Ismajlow.

Na smrt Dm. Wenevitinowa *).

Dívka.

O mládenče milý! ty na krátko těšiw naše myslí,
Růži rowen krásau, jak Filomela jsi pěl.
Lásce potuchlo kolik hubiček twých na rtech a písni!
W tobě potěch kolikých nádeje pozbawena!

Růže.

Dívko, neplač! jeho na hrobu já půwabně se hostím —
Slasti žití zakusiw, strasti a bauři ušel.
Ach, snad i láska duši zpěwnau by otráwila zrádně!
Blah, kdo prožil jako on wěk slawičí tu a můj!

B. Delcih.

Krasickému w Karlowých Wařích.

Ten co z Kastalských zdrojů čerpal w mladém wěku,
U wod dnes Karlowarských pohledáwá léku.
O wody! buďtež tak mu jako ony wděčné,
Přejte mu žití dlauhé, neb z oněch má wěčné.

Węgierski.

K Lásce.

O Lásko! pohni tebe hořké moje lkání,
Nech člowěk já twé wazby nesu bez reptání:
Buď rozkoš učiň dlauhau, jako jsau twé strasti,
Buď krátké buďte muky, jako jsau twé slasti.

St. Trembecki.

---

*) Wýtečný tento a nejkrásnější nádeje dáwající básník umřel 1825,
počítaje teprw rok dwadcatý druhý.

1. *O epigrammách.*

Nekaždý, brachu, brauček wčela,
Nekaždá epigramma střela.

2. *Básníkowi — homeopatu.*

Napřed básnil, pak homeopatil,
Napřed čas, a potom žiwot krátil.

Prešérn.

Ctnost.

(Rabinská průpowěd.)

Ctnost-li jenom jsi widěl we štěstí, ctnost newiděl jsi;
Neštěstí mocný lesk jen ukáže její.
Patř na oliwku, — jakauž cenu má, dokawad je celistwá?
Poskytuješ teprwé, hmožděna bywši, olej.
O ctnostný muži, buď podoben ty olíwě, jejížto
W létě, w zimě milá stejně trwá zelenost.

Společenstwí.

(Dle perského.)

Ctnostný schudne-li muž, tím wraucněji ty k němu wiň se;
Na plodyť úrodné wětwe kloní se na zem.
Pakli zlosyn zbohatěl, tím wíc jeho spolku waruj se;
Čímtě plnější, tím záchod i hůře smrdí.

Při potůčku.

Pod skálau umdlým audům, pautníče, pohow zde,
Kde w listí zeleném šepce libý wěterek.
Z žídla naber pramenů swížích, howení takowěfto
Pautníkům w letním wedru nemálo milé.

Anyta.

1. *Bohatstwí.*

W twé, o Pluto, dary mně nebýwalo náděje nikdy;
W marné sláwě mařit hodno-li píd tu žití?
Méně užitku nesau, škody wíc; já radši, bohácům
Bláznowstwím co slují, poklady sobě wolím.

2. *Láska.*

Spíš-li, sen odnámá, ale do snů, bdíš-li, zawádí,
Srdce-li rozhřívá láska ti lichotivá.

3. *Jak milence smířiti.*

Rozhněwaného-li zas chceš udobřiti sobě milence,
W nádra jeho slzy lej, tím hněwu hasne plamen.

4. *Uražená láska.*

Uražená diwu-liž že na bezcestí wede láska;
Neb kde slepý ten bůh, tamtě i wůdce slepý.

5. *Snadno uraziti přítele.*

Častěji rozvádí přátelské mysli maličkost:
Proměňujet na *Eris* písmeno jedno *Eros*.

6. *Hanebná stařen láska.*

Kopuletá s láskau když babka si ještě zahrává,
Smrt na swau spanilost bláznice nawnazuje *).

7. *Strastný život horší nežli smrt.*

Jenž ten obor swěta podpírá, silného Atlanta
Nehněte odporná sudba takým břemenem,
Pod jakowým w těle tom kwílí duch, w zápasu těžkém
Z těch kdykoliw tauží sobě wyjítí wazeb.
Ach, prodléwáním wolaná smrt zhojňuje trýzeň,
A wždy mřítí musíš, kdy protiwen ti život.

8. *Láska k rodičům.*

Jestliže dal ti osud dobré rodiče, cti je wěrně:
Pakli jinak, promiňuj rád nedostatky jejich.

9. *Rowná odplata.*

Sám čeho sobě by přál, pro to záwist proč tě ponauká?
Ty z čeho družci přeješ, dáť z toho tobě i bůh.

---

*) K některým nápisům brala Vestonia myšlénky z latinských autorůw, jako ze Seneky a j.

10. *Prawá urozenost.*

(Do památníku choťi swému Jan. Leonowi.)

Kdo zdědénau honosí se jenom sláwau a bohatstwím,
 Buď kdokoliw, co stín w praudu zanikne časů.
 Ten však nejvyšším urozenstwím wěčně se leskne,
 Ctnost a rozum jasný chrám komu wystawují.

Westonia.

1.

„Proč tak brzce pomíjím?“ Zewsa se tázala Krása.
 „Krásau jsem přioděl jen co mizí,“ wece bůh.
 Což uslyšewše mladost a milost, kwití a rosička,
 Od mocného slzíc Zewsa ubíraly se.

2.

Škodná prawdo, tě wíc welebím nad klam užitečný;
 Prawda bolest ukojí, bezděky jižto plodí.

3.

Weždy po celku ty baž, jeli pak celkem ti nemožno
 Býti, co služný aud k celku se wolně připoj.

4.

Pluj kro mohutná k cíli jenom! w okeán-li nepřijdeš,
 Jsauc posawád kra celá, jistě co krůpě wlineš.

5.

Jednoho cožtě žiwot z nás? Wolno ticíci jiných však
 Sauditi nad každým moc-li a jak to wywed!
 Méně po básni; a předce na ni chwal a han do tisíce
 Můž padnauf. Druhu můj! žij jen a básni ty dál.

*Gothe.**Sila wina.*

Žeby wíno, sami saudíte,
 Silnější než woda bylo:
 Woda ale trhá stromy,

Pewné wywracuje domy;
Což se tedy diwíte,
Že mne wíno porazilo?

Lessing.

Kdo wíce k politowání.

Matěj. Dnes mi jakýs šelma wzał —

Já. Ubohý Matěji!

Matěj. Co jsem drahně časůw psal.

Já. Ubohý zloději!

Haug.

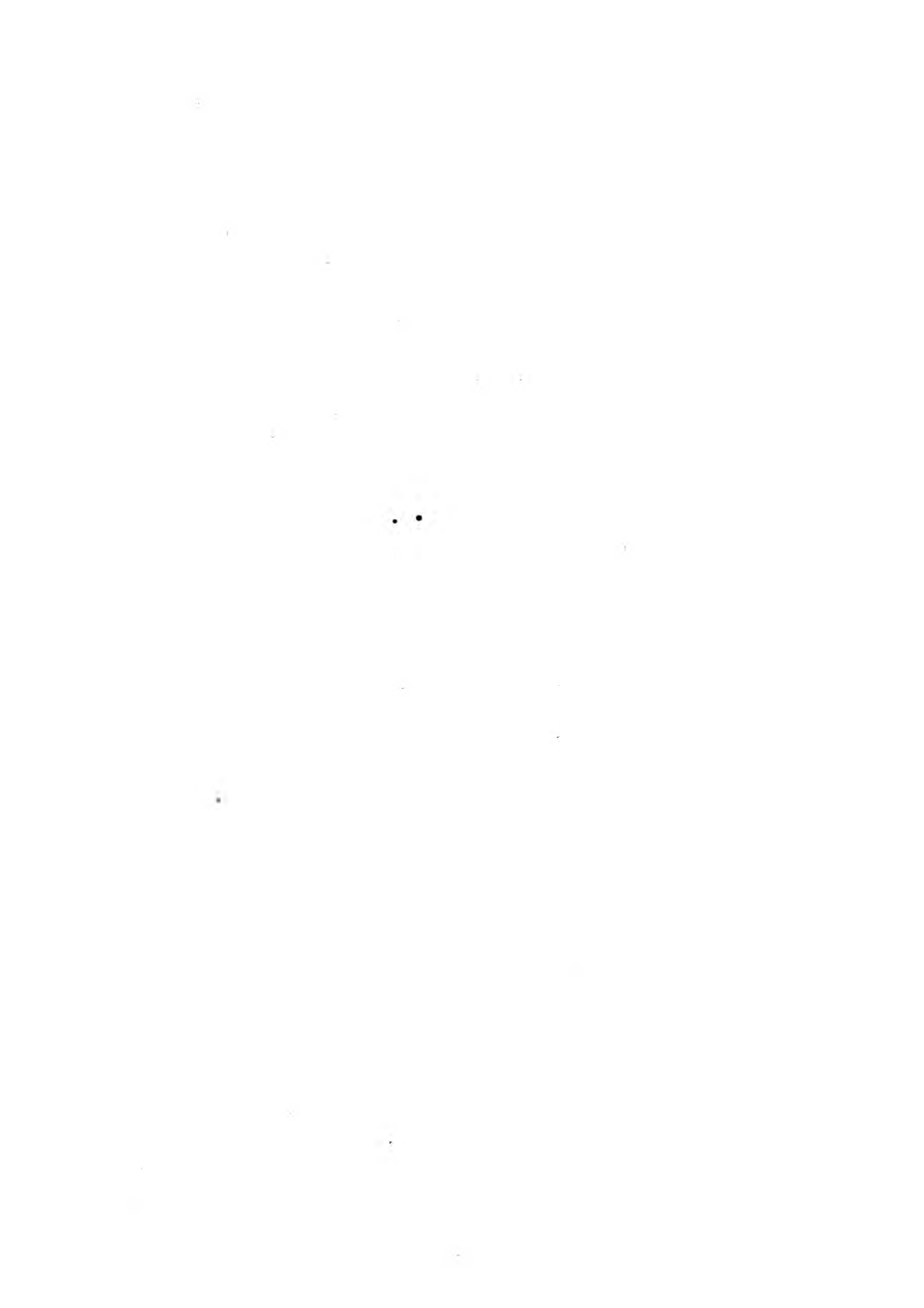
KNIHA ŠESTÁ.

..

ANTHOLOGIE.

ODDÍL PRVNÍ.

A. SKLÁDÁNÍ RUSKÁ.

1. Husar.

Koníka on hřebelcował,
A bručel, krautě sobě kníry :
Zlý duch pro nás si zachował
Ty zdejší proklaté kwartýry!

Zde člověka ti hlídají
Jak na turecké rozestawce ;
Kysela sotwa podají,
Ani se nezmiň o hořawce.

Tu hospodář, zlý kuřiplach,
Čelo mračí, a s hospodyní . . . .
Auba! ta ani krok za prah
Po zlém, po dobrém neučiní.

Jináč w Kyjewě býwalo!
Tam w ústa lítaly koláče,
Potom se wínko píwalo,
A děvčata — až srdce skáče!

Za pohled laskawý bys dal
Swau duši každé bez rozpaku ;
Leč jedno đas jim pošeptal . . . . .
— A cože? wyprawuj wojáku! —

Husar si wausy přihladiw
Dí: Mlad a hlup jsi ještě, synku,
Wšak takowau — buď sto let žiw —
Co já, neuzříš čertowinku.

Nu slyš: náš pluk při Dněpru stál,
Hodnau a šwarnau hospodyňku
Jsem měl — a muž — ten w hrobě spal —
To pamatuj si dobře, synku!

S ní brzo podružil se já;
Žiwot náš plynul hladkým tokem:
A dej i sprask — Mařenka má
Se neposmautí ani okem.

Jím, piji — byl i obyčej
Wišnowku dáti na uspání;
A mrknu-li: kmotříčko, hei!
Hned kmoška běží bez zdrahání.

Což mohl ještě žádati,
Kdo takové si bydlo získal?
Wšak hle, já počal žehrati —
Sám satanáš mně to napískal.

Proč asi, tak přemýšlím já,
Před kuropěním w noci wstává?
Či laškuje Mařenka má?
Kdož tam ji z domu přiwolává?

Jen počkej, wyčihám! a tak
Ležím kdys oči zlehka mhauře —
Noc byla jeden čirý mrak,
A wenku wztékala se bauře.

Tu slyším, ano skočila
S kamen má kmoška polehaučku,
Hned w krbu uhlí zžiwila,
A zažhla na něm drobnau laučku.

Pak wzawši sklénku s police —
 Dřiw ale, zdali spím, přihledla —
 Má čistonitá družice
 Si před krbem na koště sedla.

Jedwa si z baňky přihnula
 Po třetí pekelného wína,
 Již do výše se zdwihnula,
 A mžikem wyfaukla z komína.

Ahá! pomyslím, husaří
 Na tom koničku má Mařenka!
 Jen ať si duši nespáří! —
 W tom s lože hup — a hle, tu sklénka.

Přičichnu — čpawo! ký to hrom!
 Na zem vyšplýchnu — jaké diwy!
 Hle, pohrabáč a necky w tom
 Letí komínem jakby žiwy.

Spatřiw kocaure u kamen,
 Jej také z lahwičky jsem skropil —
 Frknul, a na tuž cestu wen
 Za pohrabáčem hned se wzmobil.

To wida s chutí nemalau
 Do všech všudy jsem kautů cákal;
 An hrnce, láwky, stůl — alau!
 Kus za kusem do krbu skákal.

Ha, prach a kaule! buď co buď,
 Teď já zkusím, jak se to hýří!
 I přihnu do dna si, a tuť
 Mne wznesl wětrík jako chmýří.

I letím, letím bez kraje,
 Sám newím kam — vše kolotawo;
 Jen hwězdičky potkávaje
 Wolám na ně: hei stranau, w prawo!

Až hora tu. Na hoře té
Pod kotly ohně; pějí, břenčí,
Pleší a při té mrzké hře
Židáka polní žabau wěncí.

Já pliwнул, a cos říci chtěl....
An tu Mařenka ke mně skokem:
— Domů! dokud jsi zdráv a cel! —
I řku já po ní šlehna okem:

Domů? ba rád, jen opowěz
Mi cestu! — Ach, on neuprawen!
Zde hřeblo, chutě na ně wlez,
A klid se, sice budeš zdáwen.

Jak? já na hřeblo sedati?
Já, carský husar? O ty mouro!
Jen palaš — chtěl bych rubati
Wám hlavy všem, i tobě, důro!

Dej koně! — Zde ho, blaude, wem! —
A w skutku oř přede mnau stojí,
Zem postýlaje ocasem,
A z nozder sypa plamen dwojí.

Wyšwihnu se. Kůň dal se w skok,
Přes dewatero řek letíme,
A jízda šla jak hwězdy tok,
Až před krbem se zastawíme.

Hledím: táž byla swětnice,
A pode mnau sem tam se kýwá
Ne kůň — leč stará lawice:
Hle, co se druhdy přiházíwá!

I opět wausy přihladiw,
Dí: Mlad a hlup jsi ještě, synku,
Wšak takowau — buď sto let žiw —
Co já, neuzříš čertowinku.

---

2. *Utopenec.*

Děti úpadem a plaše
 Do světnice wrazili:
 „Táto! táto! síť naše
 Utopence zlowily!“ —
 Eh, tlachejte mi, holomci!
 Otec na ně zabručel,
 Již wám zase, wy pitomci,
 Ďas do mozku nafučel.

Kdyby předce? zdwihnau dotaz —
 Zapletu se na wěky;
 Raděj s maudrým wezmu potaz,
 Kauknu, co tam u řeky.....
 Nu, kdež on? — „Sem, táto, jiti....!“
 A skutečně při dolu
 Widěti na písku w síti
 Rozestřené mrtwolu.

Černá, spuchlá — uh užasný
 Pohled na mrtwinu byl!
 To-li zaufalec nešťasný
 Hříšnau duši zahubil?
 Wlny-li opilce strhly,
 Stihla lowce bauře zlá?
 Aneb lotři w praud uwrhli
 Zlaupeného — bůh to zná!

Což počíti tu rybáku?
 Zlé se boje příhody
 On za nohy bez rozpaku
 Stáhnul tělo do wody;
 A pak weslem w bok je bodal,
 Odstrkował od kraje,
 Mrtwec znowu w tok se podal,
 Kříž a hrob si hledaje.

Dlauho praudem se potáci
 Wzhůru, dolů, jak by žiw;
 Rybolow domů se wrací,
 Očima ho prowodiw :
 Za mnau, chlapci, dám koláčem
 Doma wám na zamčenau;
 Ceknete-li, karabáčem
 Naučím wás mlčenau.

W noci wichry zahučely,
 Řeka příwalem hrčí,
 Dračky práwě dohořely
 W rybařowě chatrči.
 Děti spí, rybařka dřímá,
 Na palandě muž leží,
 W tom — až hrůza sluch dojímá —
 Cos na okno udeří.

Kdo to? — „Wpusť mě, rybařiku!“ —
 Ký ho čert sem přiwolal —
 Kdes ty se tu, Kowářiku*),
 Této strašné noci wzal?
 Zdali newíš, že twé hlavě
 Síť se tady rozstírá? —
 Takto mluwě on wahawě
 Druhu okno otwírá.

Z mraku w tom se luna wine —
 Což to? — Aihle, holý sám!
 Z brady se mu woda line,
 Oči w jewě sem ni tam
 Se nehýbí — chmúrno čelo —
 K zemi ruce mířily,
 A w opuchlé, hnusné tělo
 Černí raci se wpili.

---

*) W půwodním stojí „Kajin“, dobrodruh stejných skutků a stejné powěsti s našim Kowářikem. Týž Waňka Kajin a Steňka Ravin jsau ruští Kartušowé.

Řinknul oknem rybák, zhlledna
 Utopence před sebau ;
 Jedwa šepce, lekem bledna :
 Zem prowal se pod tebau ! —
 Klesnul — hrůza hrdlo stiská,
 Kosti mů probíhá mráz ;
 A do rána tam to tříská
 W okna, dwéře ráz a ráz.

Mezi lidem hlas ten stává,
 Každoročně z těchto dob
 Mrtwec prý se dowolává
 U rybárny o swůj hrob.
 Přes den wítr dme, a bleskem
 W noci nebe zahoří ;
 A pod okny strašným třeskem
 Diw chatrč se nezboří.

3. *Delibaš* *).

Střelba slyšna za horami —
 Tam jejich, zde tábor náš ;
 Harcuje před Kozákami
 Wrchem pěkný Delibaš.

Delibašo! chraň se pŭtek,
 Nepauštěj se k dolu níž ;
 Pohyne sic twŭj žiwŭtek,
 Hrotu kopí zakusíš !

Krof, Kozáku, se w jarosti,
 Wiz křiwau tu šawličku,
 Delibaša bez milosti
 Srubne bujnau hlawičku!

---

*) Delibaš, neboli lépe Delibaša, jest plukownik nad jízdným tu-
 reckým wojskem.

Darmo! — pádí w diwém ryku —
Již boj končen krwawý!
Delibašu wzaw na piku
Letí Kozák bezhlawý.

4. *Dwa hawrani.*

Hawran za hawranem skáče,
Za starým tak mladý krače:
Powěz, kde se nasytíme,
Kde si oběd wyslídíme? —
Hawran na to k hawranu:
Leťme na lewau stranu,
W šírém poli rokyty —
Bohatýr tam zabitý.
Kdo ho zabil? — Sokolíku
Jeho známo a koníku,
Také mladá hospodyně
Wí o nešlechetné wině.
Sokol w háje uletěl,
Wrah na koni odejel,
A žena čeká milého
Žiwého — ne zabitého.

5. *Zimní wečer.*

Mrak a bauře nebe kryje,
W poli wicher zběsilý
Jako zwěř tu děsně wyje,
Tak jak dítě zakwílí;
Hned komínem strašně huče
Krow prowiwá slamněný,
Hned zas k nám w okénko tluče
Jako pautník zpozděný.

Temna jest a newesela
 - Naše budka ubohá; —
 Cos ty tam se zamlčela
 Při okně, staruško má?
 Zdaliže jsi poděšena
 Bauřliwau tau wichřící?
 Čili dřímeš unawena
 Nade wrčnau přeslicí?

Krušných dnů žiwota mého
 Dobrá, wěrná družko ty!
 Přines žbánek nahořklého —
 Srdce zbude tesknoty!
 Zazpíwej mi, jak modruška
 Ticho za mořem žila,
 Potom také — jak Annuška
 Pro wodu za jitra šla.

Mrak a bauře nebe kryje,
 W poli wicher zběsilý
 Jako zwěř tu děsně wyje,
 Tam jak dítě zakwílí.
 Krušných dnů žiwota mého
 Dobrá, wěrná družko ty!
 Přines žbánek nahořklého —
 Srdce zbude tesknoty!

A. Puskin.

1. Žádané wdowstwi.

Já starému se wykradla,
 W půlnoci býlí sbírala,
 Býlí s rosau promíchala,
 Po líbosti čarowala.
 Ptáček těší se swobodau —
 Brzo-liž já budu wdowau?
 Pak se projdu w poli, w háji,
 Jak rybička po Dunaji,

Jak s okauny ta rybička,
Projdu s hochy se mladička,
Jak rybička při karase,
Tak já mladá při swé kráse.

2. *Dwojí cesta.*

Ach za řičkau leží hezká wesnička,
A wesničku tu probíhá cestička;
Běží cesta kolem husté březiny,
Pak se dělí různě na dvě končiny:
K zesnulým tam na hřbitowě na lewo,
A k mládencům Zakaukazským na prawo.

Smutno bylo prowázet mně ubohé
Dwau miláčků po jedné i po druhé.
Tam na lewo ženicha mne zbawili,
Mezi pláčem syrau zemi pokryli,
A po druhé můj nowý hoch odchodil,
Při laučení jedwa hlawau pohodil.

3. *Těžko stále pannau býti.*

Jak to nade naším domkem,
Nade domkem malowaným
Ptáčekové se sletowali,
Milé, malé lastowičky
Štěbetaly, šweholily,
Mimoletných přizýwaly:
Sletujte se, nemeškejte,
S námi na pauf se wydejte!
Krásní dnowé pominuli,
Do wůle jste se nahrály,
Záhuby tu nečekejte
Ode mrazu třesnutího!

Otče milý, můj tatínku,
 I wy nejdražší matinko !
 O mne ženich se uchází,
 O mne sauzený můj žádá,
 Pospěšte a nemeškejte,
 Swatebčanům mne wydejte
 S chlebem — solí i s obrazem,
 I s pomíjející krásau !
 Nelzeť s wámi věčně žíti,
 Těžko stále pannau býti,
 Bez lásky a bez radosti
 Do bublawé do starosti.

Baron Delwih.

Domowý *).

Cos ty, Parašo, tak pobledla ?
 — Co, matko, jsem u okna zhledla !
 Hle, domowý tam proklatý,
 Co medwěd černý, wausatý,
 Mě wábí k sobě — hrůza z něho,
 Jak po mně střílí očima !
 — Kříž udělej, panenke má,
 Zdaž tobě wídeť domowého ?

*) Dle prstonárodní ruské powěry náleží *Domowý* (též Děduška domowoj nazwán) do třídy ne tak škodliwých, a spíše bauřliwých duchůw. Bájí se o něm, že w každém žije obydlí, a že času nočního chodě po domu w postawě člowěka, nejwíce s dobytkeu se obírá, tak sice, že zalíbí-li se mu který kus, všemožnau má péči o něj, jej češe, hřiwu zaplétá, seno do jeslí podkládá a t. d.; pakli ale naopak, tedy dobytče od něho chudne, až i pochází, a tu se říká, že *není ke dworu*. Tauž měrau také osobám některým w domě dáwá on swau libost anebo nechuf všelijak na jewo, a kdo mu není w hod, toho straší, ledačím s po něm hází, we spaní jej dusí, a modřiny, ač beze wší bolesti, na těle mu způsobuje. Přišel-li čas hospodáři umříti, oznamuje hodinku jeho welikým přes noc úpěním a bauřením.

Tys noc celau, Parašo, bděla.
 — O matko, co jsem přeťpěla!
 Jaký byl wenku šum a buch,
 Ze síně zlý se nehnul duch;
 „Otewři!“ šeptal do bílého —
 — Nu, a což ty? — Ni slowa já.
 — Daremný strach, děwečko má,
 Zdaž tobě widěť domowého?

Parašo, cos tak newesela?
 Ty opět těžkau noc jsi měla.
 — O ne! já spala libým snem.
 — A spala! slyšelatě jsem
 To wrz, to šustot kroku twého:
 Tě ze sna bauřil zas ten bės!
 — Ne, ne matinko, jistě dnes
 Já newiděla domowého!

Dm. Wenevitinow.

Mohyla.

Zřiti nebe a zemi, písek a trawinu,
 Žádný neruší zwuk stepi tišinu.
 Druhdy chomol jen s kowylem *) štěbetá,
 A orel se supem jak střela proletá.
 W písek a trawinu step se zahalila,
 Obruba — nebesa, w prostředu — mohyla.
 Jsa rowem obehnán, we mraky se wěží
 Welikán šediwý. Kdož w mohyle leží?
 Stan tam učazený — z mramoru sklepení,
 Pod ním kostliwec oděný w brnění;
 W hlavě widěn štít s korunau carskau,
 Žezlo a koflík ze zlaťa u rukau.

*) Rostlina u nás toliko w kraji Beraunském se nalezající, a jménem „brady sw. Iwana“ známá.

Pompo welebná! hrobových a němých
 Při wchodu otrokůw sto na zem skloněných!
 Z boku lože konská kostra, meč a šíšák,
 A kopí křížem — paměti to čí znak?
 Kdož w mohyle leží? Jistě nematný
 Muž, a byl bohatýr někdy udatný.

Hlučně a vysoko snad jako krwawý
 Meteor lesknul duch jeho buřawý;
 Hněwu rozsílal blesky na krajiny,
 A co čerwy celé shlazowal rodiny:
 Města očí swých jiskrami zažehal,
 Jako mor zhaubný národy ulekal;
 Zpupné k nebesům wzpínalo se čelo,
 I moře pode patau mocnau zašumělo;
 Ohněm on a krwí s lidstwem besedowal —
 Ohněm si a krwí jméno zapisowal
 W měděné osudůw desky.... A jméno?
 Stuhlo, a w lůně tu stepí pohřbeno.

Zřítí široko moře písku a kowylu,
 Obrubu — nebesa, w prostředu mohylu:
 Jsa rowem obehnán, we mraky se wěží
 Welikán šediwý. Čí prach tu leží,
 Zwěstujte nebesa! — Pauště wichr to wí!
 Čí hrob, wichřice? — Nech mohyla powí!

A. Timofejew.

1. K básníku.

Proniklo-li twau duši nadšení,
 A twé-li jím se mocně prsy dmau,
 Widíš-li před sebau swé určení,
 Poznáváje tu cestu přeblahau;
 K twým záměrům-li vše druží se,
 W čem dar nebeský zde jewí se:
 Na mysli swětlo s teplotau,
 A na rtech líbost s bystrotau —

Pak jmi se swět hlasem budiť prorockým,
 Leč wážně we swětě a swatě stůj!
 Za marnau mzdu nesluž mrawem otrockým,
 Ni w medowá kdy ústa hřích celuj.
 Či jasně dnů twých plane swíce,
 Či mrakem obestrau tě losowé?
 Buď bez winy jak holubice,
 Odwážný buď jak orlowé!
 S twých strun pak sladké, skladné zwuky
 Se k diwné moci powznesau:
 Při nich chudec swé zapomene muky,
 A Saulowé se zatřesau;
 Sám životem budeš ty žiti
 Neskončeným, a w něm se stkwíti
 Bude twé čelo cudliwé
 I zraky hwězdozářiwé!
 Leč ty-li, rozkoši se wina
 A liché chwále w objetí,
 Chceš skládati před Hospodina
 Swých rukotržných obětí,
 Buď jist, žeť on milostiwého
 Od obrod oka odwrátí;
 Je hrom a dým rozptýlí, a lstiwého
 Strach s hanbau dárce zachwátí.

2. *Wodopád.*

Moře blesku — rachot hromu —
 Pod ranami země stená,
 Wěčně celá w strašném lomu
 Wiz, jak sklenná
 Zeď se řítí w dolinu!
 Zdaž to Niagara walí
 Lůnem potworného skalí
 Šírku swau a hlubinu?

Hle plawec! jej ode břehu
 Bystré praudění uneslo;
 W modrau šíji wodoběhu
 Pracně on zatíná weslo . . . .
 Darmo! z walů náručí
 Již se wyrwać není moci,
 W dole tam ho zhaubné noci
 Hnedle bauře zahlučí.

Wida nezbytí on smělo
 Metnul weslo w peřeje;
 Chladokrewně kloní čelo
 Zbawené wší naděje,
 K srázu klidným hledí okem . . . .
 Až w propasti wln a skal
 Wodopád osudným tokem
 Schwáceného pochował.

Moře blesku — rachot hromu —
 Pod ranami země stená,
 Wěčně celá w strašném lomu
 Wiz, jak sklenná
 Zeď se řítí w dolinu!
 Zdaž to Niagara walí
 Lúnem potworného skalí
 Šírku swau a hlubinu?

N. Jazykow.

Msta.

Jest wášeň zlá — jest kletbau ztížený
 Cit, jímžto pod nebem wše trápí se a szírá,
 Jím lidský se rozum kalí omráčený,
 I němé twáři krew jím záhubně se zwírá;
 Neduh — ze srdce nepozbytný
 Ni želem bratrowým, ni slzami;
 Hlad — jedwa-li swých obětí nasytný
 Předsmrtným swíjením a mukami:

Od padlých angelůw nám w odkaz wášeň ta
Se dostala, a jméno její — *msta*.

Mstu cítí had — jí zasyčí,
Nepečliwá-li se ho dotkla
Pod býlím noha pautničí;
Již nešťastnému zrak se chmúří,
An wraha jed w žilách mu zuří.

W prsau se lwice kosmatých
Msta diwě bauřemi přehání:
Jak trně lowec bez dechu,
Přišed na paušti bez nadání
K jejích rozencůw pelechu!

Máť drápy lwice — drápy ostré,
Má lwice zuby z ocele!
Číž oko tu po trávě pozná
Ty kwěty z temna zardělé?...
Po lowci jsau památka hrozná!

Když pomstau srdce ožlučil
Syn ohniwý polední vlasti,
Jen wražďau dychaje swé strasti
On čest i duši poswětil,
A w bytnost jednu s ní se slil.

Tu w ruce mu se dýka leskne —
O dýce zdá se mu we snách,
Dokud odpůrce w šílenosti,
Protekna nádra mu we tmách,
Ze spolku žiwých newyhostí.

Schowanci náběhůw a zbojstwa
Hlas pomsty stále w duši hřímá,
Nad rajskau slast ho mocněji,
A nad Hurisu luzněji
Její tajemné kauzlo jímá.

Na prostau lebku zaměniw
 On koně, zlato, díwčinu,
 Spěchá za wůdcem — hněwem černým,
 Se společníkem — mlatem wěrným,
 Přes krwawau tam dolinu.

S ním slaučen po stepech bezmezných
 Těká a z lůna úskalí
 Dnem nocí kuje zradu tejnau,
 Až nedruha zbrání nadějnau
 Ku syrě zemi přiwalí.

Wše mstí! — A ženština, zlolajci nařknutá,
 W jakémž odemštění nalezne oddechu?
 Kde braň k jejimu prospěchu,
 Když myslí wrkawau co modla swrhnutá
 S podstawce okamžité wášně
 Na chladný saud vydána prostopášně,
 A stawena za cíl trpkému posměchu? —
 W čem najde obranu, když z úst potworné zlobě
 Nečistá z daleka hana za ní sipí?
 Zdaliž ji mrzká lež poníží ku žalobě,
 Či hořkým wýčitkem jí rtowé překypí?
 Nijak! s níf wědomí: w něm hrda i spokojna,
 Wždy ona a všude si zůstane důstojna.
 Jejiho srdce nech i zrada dotkne se —
 To srdce lásky duch před záhubau zachrání,
 Duch maudrosti její zas duši powznese;
 Jí dáno za mstu — pohrdání,
 A zbraň její — zapominání.

Hraběnka A. P. Rostopčina.

Píseň pohřební slowanského pěvce.

Sníh se prosypal z temných oblakůw,
 A hustau řasau slzy kanuly;
 Sníh se k nebesům již nepowznese,
 Nezalesknau se i slzy w očích.
 U Dněpra nad horau, příkrau, vysokau,
 Staweníčko tam noworaubené:
 Ni dweří k němu, ni swětlých oken,
 A drsnau střechau chýže pokryta;
 Těžká ta střecha na stěnách leží,
 Hospodář domu twrdým snem zasnul.
 Až se probudí, jíti wen kudyž,
 Kudy na swětlo vyhlédnauti mu?
 An oči, nohy zemí ztíženy!
 Zimau prozábly kdež se ohřeje?
 Wlhký byt jeho, a kamen není,
 By wysušily studené stěny.
 Ach, byte chladný, wy těsné stěny!
 Čemuže jste nám stále na očích?
 Zimo-babičko! ty již pokrýwej
 Swýmto kyprým jej, bílým kožichem,
 Ty mladá wesno — kwětným kobercem!

Kněžna Z. A. Wolkonská.

Klekání.

Zwonů wečerních slawení
 Jakéž to budí taužení!
 Tu mnívám na mladosti ráje,
 Na otcůw dům, na rodné kraje,
 Kde pachole wečerní zwon
 Přizýwal k bohu na poklon.

Mně již pohasly swětlé dny,
 Zanikly jara libé sny,

I z těch mnozí se wyhostili,
Co tam se mnau se weselili,
Jich pewné spaní hrowé
Nepřerwau swěta hlukowé.

W syrau tu lehnu zem i já,
Nade mnau píseň truchliwá
Zawzní, a na dolině zmizí;
A jda tu někdy pěwec cizí,
Snad místo mne pak bude on
W želu wečerní pěti zwon!

Iwan Kozlow.

1. *Bachantka.*

Ke slawnosti Erigony
Kněžky Bachowy se hnaly,
Wětry s šumem rozvíwaly
Hlučný ryk jejich a stony.
W mračných lesních hauštinách
Mladá Nymfa zmeškala se,
Já za ní — tu w běh dala se,
Jak srna po pustinách.
W letu wlasy plápolaly
Břečtanem owěncené,
W letu větry podnímalý
Rauchoz luzně swíjené.
Wěnce z nažloutlého chmele
Po zpanilém chwěly těle,
A z rozháralé jí twáře
Linula se růží záře;
Wšecko to, i ústa žhawá,
Kde pomíšen s hrozny med,
Wše zuřiwce wnady dáwá,
W srdce lije oheň — jed!
Já za ní — předc dál se nesla,
Jak srna skrz daubrawu,
Dostížená k zemi klesla,
Tympan padnul pod hlawu.

Kněžek Bachových se hnalo
 Hejno s rykem mimo nás,
 Po křovích se rozléhalo
 Evoe! a něžby hlas.

2. *Taurida.*

Tam půjdem, družko má, můj anjele!
 Kde wlna krotká Tauridu oplývá,
 Na dávních vlast Řekůw posud usmíwá
 Kde oko Foebowo se wesele.

Tam, tam zapomenuti swětem,
 My rowni láskau si i nehodau,
 Pod jasným nebem w kraji plnokwětém
 Oddechnem sobě sladkau swobodau,
 Na štěstí, sláwu wíce nepomníce.

We chládku jesenů šumících při luhu,
 Kde diwocí koni z lesního okruhu
 Ke zdrojům studeným nesau se řehtající;
 Kde pautník si howí, ochráněn přede horkem,
 Pod stromů, ptactwa, wod příjemným rozhoworkem,
 Ach, tam uwítá nás skrowničký winohrad,
 Chalaupka úhledná a prostolibý sad.

Wy dary poslední Fortuny wěrolomné
 Jste něžných srdcí dwau jedinké dychtění!
 Wás láska ni za lesk paláců nesmění
 Palmíry sewera ohromné!
 Nech krásau wesna okauzluje zraky,
 Neb léto parné w stíny zapudí,
 Nech wodnař, obrátiw swé chladné osudí,
 Šustící déšť walí, mlhy šediwé a mraky:
 O rozkoš! opustiwši slastné lůže,
 Tak swíží a lepá jak polní růže,
 Mém wítáš po boku milostné slunko ty,
 A se mnau dne dělíš radost i tíhoty.

I za večerních hodin klidných
 Se mnau tys, se mnau vždy; w twých očích milowidných
 Já zhlížím se, já twůj poslauchám hlas,
 An we twé ruce má spočíwá,
 A dech twých úst s mým dechem splýwá.
 Wšak někdy-li z lehaučka zas
 Zefyr přeletný wlasý twé rozvíwá,
 A nádra sněžná poodkrýwá,
 O jak tu pohled, sladce opojen,
 Na strach a smělost diwně rozdwojen!

Konst. Batuškow.

Píseň mladé Tatarčky.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Wše pod nebem po wůli žije,
 Na slunci rdí se wesny kwět,
 W blankyt se hříží orla let,
 Potok se skály stříbro lije;
 Ai, ryčný bujných koní ples!
 Swobodně skáčí w pláň i les:
 Mladá jen dcera Mahometa
 Tu, neznajíc božího swěta,
 W domácí truchlí pustotě,
 A w teskné wadne temnotě.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Otec můj, krutější nad Chána,
 Bdí nad chowáním dcer a žen,
 Ostražnost jeho noc i den
 Nijak nemůž být oklamána;
 I kárá hned jeho čibuk *)
 Každý swéwolný wzhled a zwuk.

*) Čibuk, cibuch neb čubuk, dlouhá traubel u dýmky.

Nadarmo se slzami w oku
K mocnému lkala jsem proroku,
 Prorok mé prosby oslyšel,
K zbawení mému nepřišel.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Čiliž já k požíwání slasti
 A lásky nejsem stwořena?
 Či býti mám odsauzena
 W tom plápolu k tauhám, ke strasti?
 Nač nebe zažhlo hněwiwé
 Jak hwězdy oči záriwé?
 Čemuž lesknau se moje líce
 Jak sníh růžemi splýwajíce?
 Jak topol zrůst — ne w potěchu,
 A spíše dán mi k posměchu.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Mé srdce šepce, wyprostitel
 Že můj se blíží wítězný,
 Již swětlooký, líbezný
 Na cestě ten mi utěšitel!
 Třikrát se mi sen diwný snil,
 We snu ženich se objewil,
 A celowáním stiskal zhusta
 Tatarky wzdychající ústa;
 On mě i wábil křídlem swým,
 Jak ptáček poletím za ním!

Ach, já w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

W. Tumanský.

Cikánka.

Zda patřil jsi kdy na ples Egypčanky,
 Když nad ni slaupy prachu wzlétají?
 Její jsau skoky polet plaché laňky,
 Jí po plecích se hadi splítají.

Jak píseň swobody tak ona wnadna,
 Jak lásky zpěw samátě rozmilost;
 K hubince wraucí zwau tě ústa ladná,
 A z oka plane ducha podpilost.

Jak wlny w bauři její nádra dmau se,
 A twář její — to záře dennice,
 Lehaučké šaty wětru dechem pnau se,
 Letí — letí jak hlahol polnice!

Šewyrew.

Ukrajinské melodie.

1.

Kdes mé štěstí po okolích,
 Čilis w horách, nebo w polích?
 Hory chtěl bych rozkopati,
 Pole chtěl bych přeorati.
 Či při moři na dolině
 Rozkwetáš mi planým mákem?
 Čili w rošti na kalině
 Weselým si zpíwáš ptákem?
 Přileť ke mně, moje štěstí,
 Nedej déle wzdychati;
 Ach ty štěstí, moje štěstí,
 Kde s tebau se potkati?

2.

Není ložky, není mostu,
 Není tady brodu;
 Jestli, milý, miluješ mne,
 Přepluj ke mně wodu.
 „Přeplawal jsem již dvě řeky,
 Třetí nebojím se,
 Předce k tobě, moje milá,
 Přes ni připravím se.
 Přečekal jsem již dwa roky,
 Třetí nastupuje,
 A vždy více, moje milá,
 Srdce tě miluje.“

L. Jakubowič.

Hřbitow.

První hlas.

Strašno na hřbitowě pustém!
 Wětrowé tu chladným šustem
 Wyjí mezi hrobkami;
 Hrubé smělce pryč odhání
 Bílých kostí drkotání
 S wyzáblými lebkami.

Druhý hlas.

Wolno na hřbitowě tichém!
 Wětérkové plynným wzdychem
 Wějí spícím prochladu;
 Zde trawičky wonné bují,
 Pestré kwítky ozdobuji
 Tuto rajskau zahradu.

První.

Wěčná tma umrlce kryje,
 Jejich hosti — žáby, zmije,
 Hnízdí w rakwích spuchřelých.
 W hrobě čerw se krwohlawý
 S uwadlými těly bawí;
 Těsné lůžko pohřbených !

Druhý.

W hrobě klidno, w jeho lůně
 Člowěk wíce nezastůně,
 Sladký, dlauhý sen tu spí;
 Zde složí každičké břímě,
 Závisti zde hyne símě,
 Zde ho bauře nezbudí.

První.

Černých wran tu hejno lítá,
 Kulicháním sýček wítá
 Příchozího na hřbitow;
 Hubené jen padrtiny
 Rostau tu, a mechowiny
 Chudé šatí smutný row.

Druhý.

Zde maličký králík hrawě
 S milau družkau pleše w trávě,
 Hrdlička tu cukruje;
 Tamto od wětwičky stinné
 Něžná píseň w kraje line,
 Kde slawíček žaluje.

První.

Šerá křídla mlhy husté
 Swěšují na byty pusté,
 Nezdrawý tu mrká den;

Pautnik krácející tady
 Zhlédna křížů walné řady,
 Dále pádí ustrašen.

Druhý.

Kdož we swětě strádáš, blaudíš,
 Podwodným se štěstím traudíš,
 Pomni jen na tento důl;
 Trp jen, chodče unawený,
 Než zde dojdeš zotawení,
 Než zde odložíš swau hůl.

Karamzin.

1. Rafička.

„Kdo rowen mně? woják, milownik, nádenníci,
 I stráž i dwořenín i boží služebníci,
 Lékař i nemocný, ba i to samé kníže
 Wíc než na minucí se na mé kroky wíže;
 Já z těchto každému minuty oznamuji,
 Děljíc den a noc i časy rozměřuji!“
 Tak se rafička chlubila
 Tu na ni zewlující luze,
 Co zatím chatrným se řídila
 Prowazcem skrytě její chůze.
 Tajemník prowazec; rafička — mezi námi. —
 Wy dowtipní doložte sami.

2. Měsíc.

Nastala noc, ukrylo slunce twáři —
 „Utěšte se!“ měsíček howoří,
 „Mé swětlo rovně tak hoří,
 Jen patřte, já wzešel a s nebe liji záři.“
 Nechť překladatelé mu na to odpowí.

3. Osel, opice a krtek.

Co diw, oslíka se přehrozný smutek jal,
 Zaryčel, zahýkal,
 Bohům strannost tu vytýkaje,
 Proč býkům rohy dali, laje,
 Proč on bez nich zrozen a bez nich sjíti má?
 K bláznovství ledacos pohnůtku dá :
 On nejspíš widěl w lidském rodě
 Rohy u welké módě.
 Což tuto opička se durdí, čelo swraští?
 Ji srdce nemalé posedlo záští,
 Že jiní pyšní se oháňkami tworowé,
 A ji podařili kratičkau osudowé.
 K nim krtek z krtiny : „Newděční umlkněte,
 A na mne slepce pohledněte.“

4. Magnet a železo.

Na změnu náture nám síly nestačuje,
 W mír raděj wstupme s ní pustice mudrowání.
 „Proč ke mně lneš?“ Magnet železu předhazuje;
 „Proč potahuješ mě?“ železa odwolání.

O wnadné pohlawí! co wypowím tu wíce —
 Tohoť se snadno dowtípíte;
 Podobně tak i wy bez úmyslu wnadíte,
 Podobně tak i my wás milujem, nechtíce.

Dmitrijew.

1. Štika.

(Bájka.)

Na štiku w saud žaloba dána byla,
 Že w řece wraždila a laupezila.
 K lepšímu práwa průchodu
 Na fůru snesli důwodů,
 A lapeného pak zločince blíž jezu
 Před saud u welkém přinešeno střezu.
 Z nedaleka hned přišli saudcowé —
 Newím, či z pastwy, čili z chlíwu,
 Leč jména jich posud jsau w zvířecím archiwu:
 Byli dwa oslowé,
 Staří dwa walaši, a dwa nebo tři kozlowé;
 Potom pro nestrannost slowutný pan orátor
 Lišáček wrahu dán jakožto prokurátor.
 Sic powídá se, že na půl
 S ním zlosyn ten dělwal postní stůl,
 Leč tentokráte
 Tak byly lotrowstwí již míry wrchowaté,
 Že sprawedliwí nebrali
 Saudcowé ohledu ani na masti zlaté,
 A rozsudek ten wydali,
 By štika zhaubkyně k obecné výstraze
 Swůj žiwot skončila na lněném prowaze.

„Ctihodní saudcowé! — tu liška promluwila —
 Oběsit není dost; však já bych usaudila

Za winu tu

Mnohem hroznější pokutu —
 My utopíme ji.“ — Wýborně!
 Zwolali radní jednosworně,
 Swůj výrok rychle změnili,
 A štiku w řeku hodili.

2. *Listí a kořeny.*

(Bájkař)

Kdys w letní den při lauce
 Dokola chlad stelauce,
 S zefyry na stromě lístečky štěbetaly,
 A jim hned zeleností swau,
 I přelahodnau pod ní tmau
 W jakémsi nadšení se takto vychlaubaly :
 — Neprawda-li, že my kráslíme dolinu ?
 Že námi kmen se pyšně w pohled stawí,
 Se stkwostně dme a weleslawí ?
 Kdož bez nás na toho by hlédnul chudinu !
 My chwáliti se můžem bez hříchu.
 Zdaž my pastýřek krásau newábíme
 Sem ku plesu a oddychu ?
 Ať stmíwá se neb rozedníwá,
 U nás slawíček sladce zpíwá.
 A -wšak i wy zefyři sami
 Ani nemůžete se rozlaučiti s námi. —
 — Budiž dowoleno slowičko také nám —
 Ozwal se hlas tu od země pokorný.
 — Či slyšeti howor to dole wzdorný ?
 Jaká to chátra tam ?
 Listí po stromě šumíc zaleptalo.
 — Nu, toť jsme my,
 Jenž těžce hmoždíce se w přízemí
 Žiwíme wás ! Či wám to málo ?
 Jsme stromu kořeny, na němž wy rostete.
 Dokudž wám čas howí, se pyšněte —
 Leč pomněte
 Na rozdíl tento w běhu swěta :
 List nowý wždy s jarem se urodí,
 Na nás-li kořeny wšak zhauba uhodí,
 Již po kmenu i po wás weta.

I. Krylow.

B. MALORUSKÁ.*1. Kozácká smrt.*

Kde nedávno Kozák hlučel,
 Koněm se zatáčel,
 Když w nejednom srdci polském
 Píku swau omáčel:
 Tam se po stepi tichaunko
 Mhla šerá prostírá,
 Luna jedwa z chmur wyšedši
 Zas se w ně ubírá.
 Pustá půda krew dopíjí
 Cizí i domácí:
 To-li nárek w sluch doráží,
 Či wicher buráci?
 Oi, starý to Kozák s synem
 Dny swé dokonáwá,
 Probodený s posekaným
 Tak se rozžehnáwá:

Otče, otče! w útrobach mi žíří, peče,
 W hrdle zuří plamen!
 — Synu, synu, jen wřelá krew wúkol teče,
 Nikde wody pramen.
 Otče, otče! kdo w syrau zem pochowá nás?
 Kdo pro nás zapláče?
 — Slyšíš, synu? černý hawran čenichá nás,
 Místo kněze kráče.
 Otče! hrůza duši béře, srdce stydne,
 Mráz probíhá kosti!
 — Těly wrahů jen přikryj se, kreví myj se,
 Lehloť jich tu dosti!

Odzněla řeč, temně hlučí
 Ston, chropot a lkání;
 A pak mrtvé ticho ruší
 Krwe jen crkání.

Kde nedáwno plesal Kozák
Na koníku skáče,
Hawran lita nad zbitými,
O swau laupež kráče.
Čemu witr po okolí
Zdwihá se a sílí?
Po Kozácích, swých to bratřích,
Tauží on a kwílí;
Kosti jejich w písku skrývá
A pohřební písně zpíwá.

2. *Odrodilec.*

Kdo tebe, drahá wlasti, si newází,
Nech lásky swětlo nikdy neobráží
Se w srdci jeho; w plesu ni w želi
Nebud' mu přáno
Přitauliti se k nádrům příteli!

Kdo řeč tupí swých otcůw, jí se rauhá,
Zhyň wšECKA w duši té po dobru tauhá,
Jazyk bezectný oněměj;
Bud' zrádce ten jměn w lidstwu za holomka,
A w cizím kraji zemři bez potomka!

Blahost se mu ni we snu nezamíhej,
Jen mrak a děsnost kroky jeho stíhej,
A kam obrátí pohled swůj,
Hawran ho lačný obletuj!

„Raduj se, lačný hawrane,
Lahůdka se ti dostane;
Tím háncem wlasti
Budeš se pásti!“

3. *Hetman.*

Proswitly hwězdy ze mraků,
 Měsíc se probraw z oblaků
 Šeril na les a příkré skalí,
 Kde Dněpr jaré praudy walí.

Těch dob na zámku z bašty staré
 Náš slawný hetman pohlídal:
 Zdaž těšil se z té řeky jaré,
 Či cos po noci wyzwídal?

On šedau hlawu schýliw jak bylinku,
 Orlem se díwá na swau Ukrajinku.

„Bdí na stráží moje ucho;
 Leč wše ticho i wše hluchó!
 Zdaž Kozák wymřel i kůň?
 Či nelítá wíce orel k nebi pyšno?
 Zmlknul kraj: od moře k moři slyšno . . .
 Zmizel-liž bojowný duch?
 Mrtwol již wrahůw nezřítí,
 Ani zbraň se naše swítí,
 Wšecko čas obrátil w puch!
 Zmlknul kraj: od moře k moři slyšno . . .
 Již nelítá náš orel tam k nebi pyšno,
 Wymřel i Kozák i kůň!
 Wšude ticho, wšude hluchó,
 Darmo na stráží mé ucho!“

Poslauchal dlauho, teskně zřel po vlasti,
 Až w hrobě zniknul wší pozemské strasti.

Patřím na hrad, na baštu starau,
 Již newiděn tam hetman náš;
 Neroní slzy w řeku jarau,
 Ni w dálku pauští sluch na stráž.

Zapadly hvězdy we mraky,
 Měsíc se zastřel oblaky;
 Déšť s wichrem seče holé skalí,
 A Dněprem hněwný šum se walí.

Ambrož Metlinský*).

1. Pěwec.

(Připsáno Ambroži Metlinskému.)

Čemu pěwec mladý truchlí, slzy roní,
 Zamyšlen ke ztichlé harfě hlavu kloní?
 Čemu dál můj mládec struny neprobírá?
 Čiliž píseň žiwá w ústech mu umírá?
 Srdci bez prospěchu nač w hoři tonauti?
 Má-liž beze kwětu mladost uswadnauti? —
 Duchu otrawu jen ze snů wěštích bera
 Proč němý sedává z rána do večera?
 Nač těkati myslí w stepech onde holých,
 Aihle, jaro stkwí se i po našich polích!
 Zdaž se tě odřiká twá drahá rodinka,
 Aneb zradila tě kochaná děwčinka?

Díwka ani rod mě z lásky newypauští,
 Ach, a předce siřím, trávka jak na paušti.
 Proto mi nemilo samo slunce jasné,
 Že jazyk můj rodný jako swíčka hasne!
 Proto duch nad harfau teskným snem tu dřímá,
 Písní že mé vlasti nikdo si newšíma.
 Och, rodičko drahá, matko má staříčka,
 Na wěky očí twých zamkla země wička?
 Bodlák tu wraží jen semeno rozházel;
 Nikdo na twém hrobě růží nenasázel.
 I půjdu já, půjdu a potaužím sobě
 Tam, kde matka moje odpočiwá w hrobě.

*) Z básní jeho, které vyšly pod jménem: Dumky i pěsni Amvro-
 sija Mohyly. W Charkowě, 1839.

Půjdu nade Dněprem horu na wysokau,
 Pustím zraky swoje na step přeširokau.
 Po starém se Dněpru za walem wal zmítá,
 Zšediwěly širé od kowylu pláně,
 A mezi kowylem hwízdák-witr lítá!

Kleknuw pěwec zbožně chladnau zemi líbá,
 W roztaužení swatém praud slzi wylívá:
 Ach, ty slawná druhdy vlasti, má rodičko,
 Twé-liž mi nezříti twáři již, matičko!
 Zweselit swých dítek powstaň, powstaň z hrobu,
 Slyš jich pláč a nárek, wzhlédni na sirobu!
 — Marný pláč a nárek! dříwe neprocítne
 Máš twá ode smrti, leč se láska dítek
 Šíře končinami plamenem rozlítne!

2. *Dvě stezky:*

Spauští se sluněčko ku zelené hoře,
 Z daleka se táhne mhra přes siné moře.

Po kwětnaté lauce srdci na úlewu
 Chodě mládec w taužném žel rozvádí zpěwu:

Nešumějte, wrby, nad wodau rostaucí,
 Ztiš, jawore, wětwe široko se pnaucí!

Pod wrbami stezka, druhá pod jaworem,
 Jedna běží w pole, druhá k hájku horem.

Neduj blízko břehů, taulawý wětříku,
 Od toho uchyl se wrbowí, deštíku!

By ta prwní stezka prachem nezapadla,
 By na ní trawička do pířka uwadla;

By nebylo widno, kdo tam chodí po ní,
 Nech i celé stádo owčák tudy honí.

Poduj, poduj, větře, na druhau cestičku;
Rozsyp se ty po ní z oblaků, deštíčku!

Nech ta stezka prachem bude zametena,
Nebo ať trawau se bujně zazelená.

Aby widno bylo, kdo se tudy nese;
Třeba prošel tajně — s trávy rosu střese.

Po té prwní stezce dívčina chodíwá,
Za jiným chodíwá, a mne podwádíwá.

I po druhé stezce tož se děwče bráwá,
W dům to náš se bráwá, k lásce ponaukáv .

Kýž by mezi wrbím sledu nezůstalo,
By mé srdce pro ni těžce newzdychalo!

Kýž by pod jaworem bylo stopy znáti,
Aby duše mohla w ní se rozplesati!

Sehnala se mračna, deštíček prolil se,
Leč na prwní stezce spoříš urodil se.

3. *Pan Šulpíka.*

(Dle národní powěsti.)

Hoi zatruchlil holub siwý, usednuw na dubci;
Holubičku drawý jestřáb uchwátil holubci.
Přeletuje holaubeček s dubu na kleninku;
Och odňal mi pan Šulpíka mau dceru jedinku;
Přeletuje holaubeček s klenu zas na jíwku;
Hořem wadne srdce moje rozmilau pro díwku!
Tauží siwý holaubeček a wrká žalobně,
Řehotá podále straka na osice zlobně.
Holub wzdychá, a matinka zármutkem oplýwá,
Mladý Kozák hořké slzy pro milau proliwá.

Neplač, neplač, můj ty synku, beř se ke wsi, k městu;
 Wyhledejž ty jinau sobě we swětě newěstu.
 Nežalostiž, nehořekuj, ona w cizích rukau!
 — Jakže lásce odolati, nezhnauti mukau? —
 Pospěš tedy, statný hochu, swobodu jí dáti:
 Bude tobě milá ženka, a já rodná máti.

Teče říčka neweličká, dolinau se krautí,
 Přes ni můstek — a po břehu roste husté prautí.
 Co to šustí we křowině, co se z prautí míhá?
 Číhá Kozák na Šulpíku, se zbrání naň číhá.
 Již paprsky od západu slunce kosmo hází,
 A ze dworu Šulpíkowa čeládka vychází.
 Jede pyšný pan Šulpíka na koníku wraném,
 A kuň weselo si řehce hasaje pod pánem.
 Jede na low pan Šulpíka w podwečerní době
 S chrty, chlapy, a též hauf má hajduků při sobě.
 Přední čeleď již za můstkem, pán za nimi plesá,
 Před ním matka zarmaucená na kolena klesá:
 Zbaw mě hoře, milostiwý pane! — wece lkawě —
 Wrať jedinkau dceru, drahou jako oko w hlavě!
 Zamračil se pan Šulpíka, na swé sluhy huknul,
 K odšlehání s cesty staré matky je ponuknul.
 Jede dále pan Šulpíka, blíže, blíže k mostu,
 Wzchopilo se, šustlo cosi w prautnatém porostu.
 Prásk! se z ručnice rozlehlo, kulka wětrem hwízdlá,
 A we srdci pána zlého hluboko uwízla.
 Hoi, ze křowí skáče Kozák, zweselen swau prací,
 Pan Šulpíka k zemi s koně wřaného se káci.
 Oi doráží panská čeleď walem na Kozáka,
 Wzali se kdes společníci bránice junáka.
 S nedobrau se Šulpíkowi lidé potázali,
 Jedni pobiti na můstku, druzí paty dali.
 Hle přibíhá sličná děwa od panského zámku,
 Líbá matku, pade swému w náručí kochánku.
 Odnesli jsau raněného, stlali lůžko pánu,
 Táhne krwawá se cesta po zámeckau bránu.
 Doprowází k hrobu pána zástup na tisíce —
 Ulehčují srdci swému naň zpomínajíce:

Upadnuls, pane Šulpiko, we swau vlastní smyčku,
 Žes pohanil dobrau dceru a starau matičku.
 Dobře tak, pane Šulpiko, boží pomsta za to!
 Žes wzal díwku Kozákowi, dražší mu nad zlato.
 Dobře na tě, obludníče, za ty všecy zlosti,
 Jež jsi páchal beze studu i bez wší lítosti.
 Přijmi, bože sprawedliwý, wraucf naše díky,
 Jenž jsi nás z rukau wyprostil nectného Šulpiky.

4. *Kůň.*

Pročže ty konfku, letný můj wraníku,
 Smutně hlawu k zemi nížíš?
 Dost tě obstaráwám, owsa podsypáwám,
 Předc ty na mne nepohlížíš!

Z čerstwé ze studničky dám-li ti wodičky,
 Nepiješ, a ledwa chlepeš;
 A tak mě mladého jezdcu, pána swého,
 Nijak zweseliti nechceš.

Ty-lis se uchwátíl, neb nohu podwrátil,
 Či tak hrubě jsem tě ztrudil,
 Přes rowy a wody s wětrem o záwody
 Když po noci jsem tě pudil?

Aneb tebe dáwí, síly twoje tráwí
 Těžká ta kozácká zbraně?
 Či tušíš neštěstí w lese u rozcestí,
 Když si přiskočíme k ráně?

Miň nás smutek, tauha! ještě dosti dlauhá
 Žiwota před námi nitka;
 Nic, koni, neděs se, obroku najez se,
 Dobrá dnes bude pochytka.

Pán na kůň se whaupl, we střemeny wstaupl,
Kůň však pod ním nepohrává ;
Hříwu nerozptýliw, jen hlawu nachýliw
Krokem se z dwora podává.

Ne swůj rod zastaupit, leč krajany laupit
Tuto noc Kozák se chystá :
Blíž hory vysoké, w rokli přehluboké
Zdá se číhaná mu jistá.

Tam kde k wrchu cesta, po trhu od města
Štorcuji se wozy těžce :
S prázdnem kupci jeli, dobrý odbyt měli ;
Wšak plny při nich jsau měšce.

Hei koni, koníku, letný můj wraníku,
Zhurta na ně ze tmy husté !
W mrak měsíc zaplývá, mhla šerá pokrývá
Pláně široké a pusté.

Pán úsilnau prací koně k rokli zwrací,
A všemožně jej trmácí ;
Pak bodat počíná, bič w tělo zatíná,
Až kůň heká a se spíná.

Pán mu swírá boky, kůň tu dal se w skoky,
Potknul o pahýl se w lese.
„Ei, pekelné plémě, nech zhltí tě země!“
Kůň zas hlaub we hwozd ho nese.

Již se rozedníwá, zoře lesk wylíwá,
Kupce wítá rodné sídlo.
Po wřesu za rána skáče kůň bez pána,
Hryze opěněn udidlo.

Čím to, že kůň wraný, smutný, zadychaný
Sám k tichému dworci běží? —
Ai, protož mu smutno, pán mladý ukrutno
Že zabit na hwozdě leží!

Leží rozhodiw se, w praudech ubrodiw se,
 Jenž mu z těla se wypryskly...
 Sup ze chmur wywírá, w líce mu pozírá,
 Kde se podkowy wytiskly.

Byl jinoch to statný, čestný a udatný,
 Než cizímu statku zechtěl;
 Byl to kůň služebný, rychlý, nešalebný,
 Slaužit zbojníku jen nechtěl.

Nikolaj Iwanowič Kostomarow *).

Píseň.

Oi máti, máti, srdce nerokuje,
 Wolí s tím umříti, koho zamiluje.

Raději umříti, než s nemilým žíti,
 Schnauti ze žalosti, slzy denně líti.

Chudoba, bohatství — jsau po vůli boží,
 Laskawá dvě srdce — nejjistější zboží.

Oi zdaliž já, máti, nejsem dítě twoje,
 Že tebau nepohne pláč a muka moje?

Že se nad mým hořem, máti, neslituješ —
 Kdo mi jest po mysli, s tím mě rozlučuješ!

I. Kotlarewskij.

---

*) Wydal své básnické plody: Ukrajinskiji balady, w Charkowe 1839, podobně jako Metlinský, pod jinotajitelným jménem Jeremiáše Halky. Mimo to nám znám dramát jeho: Sawwa Čalý (též w Charkowě, 1839), psaný rovněž na maloruském nářečí.

Laudiwá píseň Rusalek.

Po zlatu, stříbru my nebažíme,
 Tancem a písněmi jen se bawíme:
 Nač-že nám stříbro? — Jsaut pěny bělejší!
 Nač-že nám zlato? — Písek-tě žlutější!

We wlnách jak rybky wesele si hráme,
 Jak ptáčkové w hajích písně zpíwáme;
 Na dnu Dněprowském naše jsau swětničky,
 Tam my Rusalky žijem jak sestřičky.

W komnatě lůžko kryje hedwábí —
 Čiliž ta rozkoš, mládku, tě newábí?
 O přijď, Kozáče, za noci krásné,
 Dejž celowati ty oči jasné!

Na bílém swětě jen žel a trýzeň,
 Tam srdce trápí podwod, nepřízeň:
 My však Rusalky zrady neznáme,
 Wás šwárných mládcůw wěrně kocháme.

Lew Borowikowskj.

Tauha po milé.

Od hor, od lesů tichaučký
 Wětříček zawíwá:
 Powěz, wětre, jakže dni swé
 Má milá prožíwá?

Zdali zdráwa a wesela
 Růžowém při líčku?
 Aneb trápí tauha jak mě
 Mau drahau Haničku?

Rychlých křídel přál bych sobě,
Sokolího letu :
Těžký zámutek rozptýlil
Bych po širém světu !

Tam co den bych, tam co noc bych
K milé lítal — lítal :
Kde by pohled mě radostný
Modrých očí vítal !

Oi lítal bych, oi lítal bych
S první září jasnou,
Bych se mohl zveseliti
Její tváří krásnou.

Oi lítal bych, oi lítal bych
Za rosy raňauké,
By mě wraucně objímaly
Ručky ty bělaunké.

Oi lítal bych, oi lítal bych
Do luzného šera ;
Drobným krokem spěchala by
Wstříc mi za večera.

Oi lítal bych nad horami,
Nad lesy hustými,
Bych se mohl natěšiti
Slowy laskawými.

Kamže já na křídlech myslí
Bídný se zabírám ?
Sám w odlaučení zde hynu,
Každým dnem umírám !

Ruslan Šaškevič.

C. JIHOSLOWANSKÁ.

1. K mladosti.

Mladosti léta, o jak bystrým letem
 Dnů lepší půle s vámi uprchnula!
 Ač nikdy hojně wonným vašim květem
 Žití se mého dráha neposula;
 Ač w mraku slunce stálo nad dítětem,
 I w mládcowu loď wichřice jen dula:
 Předc roztaužené srdce vzdychá dosti
 Po temné zoři twé — s bohem, mladosti!

Poznání náhle ovoce nejisté
 Wás otráwilo, wy utěšní dnowé!
 Seznal jsem, ctnost a swědomí že čisté
 Swět za nic wáží a sprostáctwím zowe,
 S úswitem jitra zmizeli i wy jste
 O wěrné lásce líchotíwí snowé!
 Nadarmo prawda a maudrost bez wěnce
 Chudá jak díwka si hledá snaubence.

Spatřil jsem, marně jak swé síly kruší,
 Čí hněwné štěstí člun po moři zmitá;
 Jak od slzí swé líce neosuší,
 Žebrácká koho w swět kolébka wítá;
 I jak šlechetnau nenadwážíš duši,
 Kde rod, bohatstwí stupně twé počítá.
 Slyšel jsem často zwáti zásluhami,
 Co splétaly jsau chytrost, lež a klamy.

Ten pohled mrzký zpupné na zlosyny,
 Jenž teď raníwá srdce přehluboko,
 Jedno mladosti neznající winy
 Se myslí netkne, nepokalí oko;
 Onať si kauzlí ráj i do pustiny,
 Stawí swé hrady nad zemí vysoko;
 O wěku dětský, blahé šalby twoje
 Jsau prázdny smutku, prosty nepokoje.

Nedbá, její-li skwostně wystrojené
 Zámky rozchwátí wětřík nejprwnější,
 Nemní na rány jedwa zacelené,
 Ni na škody a žaloby wčerejší,
 Až jitro spudiw posléz upomene
 Na práci Danaid čas dospělejší;
 Pak předce nawzdychá se srdce dostí
 Po temné zoři twé — s bohem, mladosti!

---

2. *Sonett.*

Po lesku wašem jak plawec taužíwá,
 Wy tam bratrské hwězdy Dioskurů!
 Kdy bauře loď jeho tu mece wzhůru,
 Tu w strašném jeku na propast porýwá;

Neb pohled-li se wáš znowu zastkwíwá,
 Tudíž i nebe skládá mrak a chmúru,
 Po moři, po rozjasněném azuru
 Se hostí mír, a wichrů wztek umdlíwá:

Tak taužebně i já a mnohem wíce,
 Drahá! na twýchto hwězd čekáwám zjewy,
 Tak zřítí prahnu ty nebeské swíce,

Jenž náhle pauť mi ojasňují temnau,
 Při nichžto krotnau mých osudů hněwy,
 A ráj swé krásy rozvíjí přede mnau.

---

3. *Wojenská.*

Střewiců pět mám, caulů pět,
S bohem, otče, matičko,
I ty zlatá Haničko!
Dewatenáct prožil jsem let,
Střewiců pět mám, caulů pět,
Chlapík jsem řádné postawy
Od pat do hlawy.

Nech zbabělý si kuroplach
Domáci humna chwáli,
A za pecí se wáli;
Kdo chce, polykej školní prach,
Hrot, kaule nečiní mi strach;
Leč k weselému plesu zwau
Bubny za sebau.

Staw učený jest newděčen,
Nauze moří chudáka
Měšfáka i sedláka:
Stejně bohat a wesel jen
Woják žije na každý den;
Král se stará, co potřeba,
O šat, o chleba.

Wšude a nikde hospodau
Swět zrejdí na vše strany,
O něj nejednau panny
Saud míwají a půtku zlau,
A když do pole pluky jdau,
Mnohá okénko otwírá,
Líčka utírá.

Předc jedna wěrné pěstoty
 U něho wždy nachází,
 Wšak ta i jej prowází
 Do žiwlů děsné pustoty,
 Do bojů zhaubné mrákoty,
 Kde smrt swatební wesele
 Lůžko ustele.

Wím, že tu skrownau hrstku let
 Čas newidomky skrade,
 Do jedné jámy pade
 Sníh starcůw i mládencůw kwět!
 Střewiců pět mám, caulů pět;
 Buď sudba má w radosti žít
 A hrdinsky mřít!

Prešern.

Bělost wši bělosti.

Bělost je widěti, když k letu se chystá,
 A křídla rozpíná labuť welečistá.

W bělosti-li někde, co oko widíwá,
 Horám se wyrowná, kdy sníh je odíwá?

Stkwí též lilium se w bělosti libostné,
 Kdy nádra mu jaro rozwíje radostné.

I mléko je bílé, jež lадná na wenku
 Pastýřka odbírá hojnému weménku.

Bílé je i raucho, w které se zastírá
 Zoře, kdy rolníkům den jasný otwírá.

Ach, předc lilium, sníh, labuť, zoře, mléko,
 W bělosti postaupí mé díwce daleko.

Jan Vučičevít Bona.

D. P O L S K Á.*Pochwala Čech.*

Znáš-li zemi českau,
 Krásnau vlast tu Jana?
 Jenž Wltawy jest nebeskau
 Pásní přepásána :
 W zeleném koberci polí
 Zwau tě města přiwětíwá,
 A na řádrech vlasti stolí
Praha, sláwy pamětliwá ;
 Wiz to raucho její stkwělé,
 Tkané z kostelů a domů,
 Wiz ten hrad se pnaucí směle
 W stany hwězd a říši hromů!

Znáš-li luhy české?
 Po žitných kde přeširoko
 Plyne wlnách oko,
 Kde lnu blankyt, šarlat máku
 Zalahodí mile zraku ;
 Wišně na pšeničném láně
 Sladkau šfáwau se naliwá,
 A tam wíska podlé stráně
 Půl na jewě, půl se w sadech skrýwá ;
 Dále wida hory české,
 Lem králowstwí bohatého,
 Řekneš, že to jsau nebeské
 Rámy obrazu českého.

Znáš-li národ Čechůw statných,
 W boji mužných, w práci platných?
 Mečem i maudrosti swící
 Sláwu swau roznášel swětem,
 Koho mocnau zbil prawicí,
 Zas jej wzkrísil Uměn kwětem;

Přes půl Ewropy a dále
 On swé šířwal praporce,
 A wysílal swoje krále
 Na císařské stolce.

Znáš-li paní české,
 Znáš-li české děwy ?
 Ústa mají hezké,
 W ústech pěkné zpěwy ;
 Milé, krásné mají líce —
 Jak je nelibati ?
 Ach, to naše příbuznice,
 Jak jich chwálu nezpíwati ?

Adam Gorczyński.

Kořist Litwínowa.

(Ballada z dáwných časů Litwy.)

Heiže, Leško, nechej lkání,
 Pláče, mdlob a bédowání!
 Wšickni již na koně wsedli,
 Wšickni zajatých odwedli.
 Rychle ke mně, netrať času,
 Ať dostihnem naši chasu.
 Mám-liž tě zabít, a z bitwy
 S prázdne se wrátit do Litwy ?

Ne tak, ne tak, zaufanliwá!
 Se mnau musíš jíti žiwá ;
 Skoč jen honem, a tu wedlé
 Na slaměném sedni sedle !
 Wšak tě bystrý kůň můj plawý
 Poskokem swým neunawí,
 A před wětrů ostrým wáním
 Wlčí burkau tě zachráním.

Rychle jen na koně mého —
 Wšak tu nemáš plakať čeho.
 Hle, twůj pěkný dworec bílý,
 W plamenech se k zemi chýlí;
 A onen twůj Lešek šwarný,
 Co mi činil odpor marný,
 Co žiwotem tebe chránil,
 A do krajních sil se bránil,
 Wěř mi w studeném tu hrobě
 Nezatauží wíc po tobě.

Patři, hle jak zbledla rázem,
 Jakby mrtwa sklesla na zem.
 Ba již lítost cítím skorem
 S tímto bídným, pěkným tworem !

Spamatujž se, přijď jen k sobě,
 Chci tam býti otcem tobě.
 Hučná Žejmiana kde běží,
 Dřewěný můj zámek leží,
 Hojnost úrod mám, a plny
 Jsau komory lnu a wlny.
 Nebudeš tam smutně lkáti,
 Přes den můžeš plátno tkáti,
 Wečer, když se sejdau děwy,
 Předauc uslyšíš jich zpěwy;
 A syn můj, až w krátkém čase
 Z Prus se wrátí domů zase,
 Snad ho krása twoje dojme,
 Snad i za ženu tě pojme.

Málotě mu rowných w Litwě
 Jak na hodech, tak i w bitwě.
 Neníť on hladké paňátko,
 Jako tam to twé Lešátko.
 Jinoch jarý, jinoch smělý,
 A obrostlý černě celý,
 Jako Perkun okem střílí,
 Běda, kdo zkusí té síly!

Zhyň můj jazyk, jestli klame —
Hůl železnau w rukau zláme.

Ho! již pláče ukojila,
Twář její se rozohnila.
Prosby-li, či díky sbíráš,
Že na nebe zrak upíráš?
Diwno, hle jak za úsměchem
Na kůň wsedá náhlým spěchem!

Tak, tak — jen se přitul ke mně
Obwiň ruce, drž se pevně,
Již na cestu se pustíme,
W Litwu ptákem poletíme.

Což to, že se znowu třeseš?
Na plameny pohled neseš?
W ohni dwory — co ti po nich?
Wšak já nehodim tě do nich.

Ha, stůj! stůjže, robo smělá!
S koně w útěk poletěla....
Neutečeš, a byť střela
Má tě dohoniti měla!

Kamže, kam tě bázeň žene?
Počkej, neleť do plamene!
Při sám Perkun! smysli sobě!
Nechci za to mstíti tobě!

Neposlauchá, bez paměti,
Wzpiawši ruce, dále letí.
Poskoč koni! w ohňů praudy
Spanilé než wrhne audy!
Pospěš! kamže mi se skryla?

Ha! to sukně její bílá,
W rudém dýmu zašlehnula,
W plápolu již zatonula! —

Žiw jsem Litwín! přál bych wěru
 Takowauto sobě dceru!
 Byla pěkná a statečná —
 Shořela — škoda jí wěčná!

Anton Eduard Odyniec.

Zpěw Petruchy.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 Ty wstáváš prawým časem, to jemu wše málo,
 Žádal by on, abys ty s půlnocí wstávalo.
 Ty w běhu dráhy šetríš wždy stejné a jedné,
 A on by rád oženil s wečerem poledne.
 Nebudeš ty slunéčkem, starosto rozmilý!
 Jinší potěšeníčko jsme ti zamyslily:
 Krásnau ti třeba pannu, nebo wdowu wzíti,
 Zleť se u cizích žiwů, lépe vlastní míti.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 Ty prowodíš den po dni, a tak léta minau,
 A on by wšecko zdělat chtěl jednau hodinau.
 Ty časem páliš, časem wětříček wanauci
 Připauštíš k ochlazení na líce planauci.
 A on: Požínej, nestůj! wždy za námi bručí,
 Nedbaje, že trojí pot nás při srpě mučí.
 Nebudeš ty slunéčkem, starosto, na nebi,
 Wímeť my, kde tě bolí, ale twé potřeby
 Žádná tuto nešetříc, léky nehotowí,
 Ač mohla by, wšak schwalně tobě newyhowí,
 Za to, že bičem šleháš — o by ti tak bylo,
 Jak řemení se toto na biči swěsilo.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 I tebe druhdy mráček pošmurný zaclání,
 Ale powolný wítr rychle jej zahání;

Nelze však starostowi w oči hleděť směle;
 Sedíť mu stále mračná mrzutost na čele.
 Ty slunko, hojně rosiš zem, když ráno wstáwáš,
 I wečer zapadajíc drahau rosu dáwáš:
 U nás půst do wečera denně od switání,
 Nemysli na swačinu, ani na snídání.
 Nebudeš ty, starosto, na nebi sluníčkem,
 Poctí tě i panenka i wdowa košíčkem.
 Za to tě, že nás biješ, hodně wychwálíme,
 Babu ti, jak zaslaužíš, do domu wprawíme;
 Babičku o třech zubech, milo bude hleděť,
 Až při ní w slavné budeš nádhernosti seděť.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Ty pěkně den paprsky swými oswěcuješ,
 A rádo noc měsíčku temnau postupuješ;
 Jako ty bez pomoci neprobíháš nebe,
 Nechať i náš starosta příklad bere z tebe;
 Na nebi věci wšecky mají swau proměnu,
 Luna jest tobě žena; měj i on swau ženu.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Když ty na nebi wzejdeš, hwězdy ustupují,
 Kdy luna wyjde, s ní se hwězdy ukazují.
 Hospodář arci wládne, mnoho w domě činí,
 Čeládka předc se lépe řídí hospodyní.
 Ožeň se jen, starosto, ať je w domě matka,
 Ráda se bude držet u tebe čeládka.
 I nám budau do dworu wrata otewřena;
 An wšechněch k sobě wábí přiwětíwá žena.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Ty nás hřeješ, ty wšeho s oblohy nám dáwáš,
 Bez tebe noc, a jasný den, jak mile wstáwáš:
 I on nechť patří na nás wždycky twáří jemnau,
 Nechť nás s pole w čas pustí, a ne s nocí temnau.

Š. Šimonowič.

Legionista.

Pěknau wlaskau krajinau běží koník wraný,
 Jede mladý Lechyta smutkem opautaný;
 Před domem wedlé cesty stojící rodina
 Poznawši po oděwu z cizí vlasti syna,
 Slowy jej hostinskými w cestě zastawuje,
 A takauto z cizincem rozmluwu osnuje.

Wlach.

Bělowlasý mládenče líce růžowého,
 Jakáž tě pudí tužba do swěta širého,
 Nač tobě mezi cizí z daleké půlnoci?
 Jaké twé powolání, čím tobě pomoci?

Polák.

Wlast jest mým powoláním; jsemť syn polské země,
 Krásnau wlast mi wyrwalo praworušné plémě; —
 Jdu jizwami a krwí službu wykonati,
 Třebat jen jednu krůpěj vlasti dochowati.
 Ji milowat, jí slaužit, umění mé celé,
 Mým dědictwím braň tato mého roditele!
 Rcete, jsauce náchylni k mému spomožení,
 Daleko-li druhowé moji ozbrojení?
 Mněť otec, jezž jsem doma w nemoci ostawil,
 S šawlí sobě neplatnau za nimi wyprawil.

Wlach.

Klamnátě čáka twoje nešťastný mladíku,
 Národ hyne jak člowěk, z hrobu není zniku;
 I Římtě býwal mocný, mocní páni jeho,
 Jenž w pauta upínali rod swěta celého,
 A rozsypal se w rummy; čas nade vším wládne,
 Kwěte wše jak owoce, tíží, a — upadne.

Polák.

Železnau sláwa mocí tíhla k Římanowi,
 Meč krajiny dobýwal, držely okowy;

U nás železo pluhem, klasy zlatem byly,
 Kůň do boje i k pluhu, kosa zbraň činily.
 Po otcích zděděnau jen půdu jsme orali.
 Toliko při svých mezech šawle tasiwali;
 A když jsme wolnost chtěli wěncowati řádem,
 Cizinci pole naše zplenili svým wpádem.
 Ještě newypršela vlasti mé hodina,
 Dokud její duch w krvi bdí každého syna;
 Když wolnost necítili — po Římanech weta,
 Já hotow za drahau vlast bojowat w kraj swěta.

Wlach.

Slunce otce jednoho swítí zemi celé,
 Miluje kdes milowán, tu domow, přátelé.
 Zde weselá tě země potěší, vyhnanče,
 Tu oliwa, tu wonné kwětau pomeranče.
 Odwrhna braň, žiwota zde požiwej slasti,
 A blížek rumů Římských neplač zkázy vlasti.

Polák.

Ač pod nebem zimnějším kwětau moje niwy,
 Nerodíce ni hroznů, ni wonné oliwy,
 Předc duši jsau milejší Potatranské kraje,
 Kde pole zlatoklasné jak moře se wlaje,
 Jen při těchto pokladech, nezáwidě nikomu,
 Žít práhnu, wrátím-li se do rodičůw domu.

Wlach.

Leč po jiných rozkošech tkliwá duše baží,
 Wědu hledá, kterážto srdce nebem blaží,
 Tu zajmaw tebe mocně harmonické zwuky,
 W wěk bohů wkauzli dláto umělecké ruky;
 Jediné wěda krásná po wěky panuje,
 Onať pod kosau času weždy mládencuje.

Polák.

I synu půlnočnímu lesk wědy zaswítíl,
 Tenť méně žil, kdo její sladkost nepocítíl.

Leč nyní hluché srdce zpěvy neosvěží,
 An hrobní na něm kámen drahé matky leží:
 Chřest zbraně, trauby znění, ten zpěw krew mau pudí,
 Ten jenom milau matku ze hrobu probudí,
 Ten hyna zpěw chci slyšet, nebo sauzeno-li,
 S ostatkem wěku wrátif k otcowské se roli,
 Tam pod zástinem lípy zasedna na tráwu
 Poslauchat chci neštěstí swé vlasti i sláwu.
 Tisíckrát města naše ohněm polehaly,
 Bohů w rukau umělce oči newidaly;
 Leč hrobnice rytířů u cesty strmicí,
 Příhody pro výstrahu a sláwu jewící.

Wlach.

O můj milý mládenče! w let twých jarní době
 Ta surowost a smutek nepřisluší tobě;
 Užij weselé chvíle, twau co potká zemi,
 Zůstaw výrokům boha, krále nade všemi.
 Powabnými zde hlasy uspi twoje trudy
 Černooká děwice: msti se nad osudy.
 Při ní i twá rodina i twá země bude,
 Dobří a milowaní najdau vlast swau všude.

Polák.

Mne slzíc sausedowa díwčina žehnala,
 Jediná vlast mě z její náruče wyrwala;
 A po dlauhé-li se kdy potulce nawrátím,
 Wolný meč otcí, srdce swé kochance wrátím.
 Nás vlast w swé pojme lůno — takť přísaha děná!
 Takť s wolností i wěrnost w mém srdci spojena!

To mluwě ukrajinské slyší dumy w dání,
 An legiony z lesa stinného se walí;
 I letí koník wraný naproti jak střela,
 A Římanůw potomkem strnulost zachwěla.

Kaz. Brodzińs

Lew a plž.

Jednau kráľowskému diwochu,
 Lwowi, ze zvláštního wrtochu —
 (Podobnatě lidem nemá twář i w tom)
 Zachtělo se aneb rychlým skokem,
 Aneb zpanilým a hrdým krokem
 Dostati se na vysoký strom.
 Dlauho pachtil se, a dlauho wzpínal,
 Darmo drápy však do syré kůry wtínal,
 Až konečně okem zawadil
 O wrchol, kde plž se usadil.
 I dí hněwem rozjaren: Mně na úkoru
 Jakže tobě, ničemnému tworú,
 Bylo lze k té výši cestu raziti?
 Na to plž mu: Diwno mi zajisto,
 Ty že newíš, na vysoké místo
 Že nemožná přímým chodem wstaupiti,
 Chceš-li za mnau, musíš jako já se plaziti.

O jaké množství klopot — wěřte moji druzi —
 Mne w žiwotě postihlo pro mau rownau chůzi!
 Wšak raděj předc, a byť bych w bídě měl umříti,
 Chci Lwem nešťastným, nežli šťastným Plžem býti.

T. K. Węgierski.

Osel a tele.

„O já osel!“ tele dí,
 Když se jednau medwědi
 Kůže před zámekem leklo,
 A horem — pádem uteklo.

Brzo na to oslátko,
 Mladé filosůfátko,
 W tuhém myšlének jdauc hlomozu,
 Drelo hlawau do wozu.

Tím když z myšlení se vyrazilo,
Samo k sobě promluwilo:
„Jakéž jsem já *tele* bylo!“

Tak i lidé sebe šidí,
We swých wadách jiné widí.

Fr. Morawski.

E. SKLÁDANÍ CIZÍ.

Amfion.

(Sarběwského oda 36. kn. IV.)

„**Z**lý cizincůw mraw, mužowé Thebánští,
Zákonem maudrým wzdalujíce, práwům
A zvykům chwalným pradědů milých swé
Učte rozence.

Uctiwost k chrámům, a prawost na saudu
Střezte; mír s láskau po domech se hosti
Kolkolem, žádné nepokalte čisté
Město neřesti.

Hradby-liž zbrání kde jaké zločinstwu?
Přes trojí zámek vysokými trýzeň
Wěžmi se wtírá; hromowé zasáhnau
Úhonu každau.

Prawdy rauchem lesť owitau wywrzte
Z obce, i zpupnau snažiwost po žezlu,
Zisku též žádost nesytou, a možných
Pěstoty mrzké.

Důchody střídmost zbohacuj obecní
Strádajíc vlastních, železem se ceňte;
Pod zlatem w laupež pojatým začasto
Klesne bojownik.

Buď we wálečném běhu, buď w pokojné
 Době pospolným zaněcujte síly
 Záměrem; wspírát vysoké sto slaupů
 Pewněji chrámy.

Tak plawec blaudě w skalínách nejedněch
 Hwězd se wyptává změřenau na cestu,
 Dwauzubau walný zadrží koráb se
 Mocněji kotwau.

Ohražen bratry pne se dub do výše
 Wichřicem na wzdor. Sycená zlowášeň
 Swáry welmožných nenečasto welká
 Zwrátila města.“

To kdy líbezné zwuky laudě ze strun
 Amfion hlásal, stawila třikrát praud
 Dirce, i chmurný tolikrát zakrautil
 W týl se Cythéron*).

Kolkolem skály hnuly se z loží swých
 Poskokem přímým spěchajíce plání,
 Kolkolem háje s křemením přitáhla
 S hor zpěwu mocnost.

Jedwa dozpiwal blahowěstec, ai tu
 Sedmeré stály z kamenů nerůdných
 Hradby, a w slávě s branami sterými
 Wznesly se Theby.

---

*) Dirce, potůček w Boeotii. Wyprawuje powěst, že Dirce, dcera Heliowa, od Amfiona a Zetha, mstících matku swau, na diwokého býka přiwázaná do wody této se uwrhla a jméno swé jí nadala. Cythéron, wrch hustými lesy porostlý, na němž Dirce od jmenowaných bratrů chycena byla.

Chwála hudby.

(K Filippowi de Monte, řiditeli hudby při dworní kapli J. kr. Msti.)

K tobě i má wděčná se, Filippe, uchystala Musa,
 Tobě nyní tauží zpěw se zalíbiti můj.
 Powzbuzujíš mě i zásluhy twé, wzbuzují mě milosti,
 K nimž se ochotně znám já s mateří mně milau.
 Z nich mi nemožno se wywděčiti, však rádo panenskau
 Písni srdce čilé díky pronésti wolí.
 I wzácny ducha dar twého chci k pochwale božské
 Nastruně nau lyrau do smrti oslawowať.
 To hlasu-li sladké plynutí, ty-li sauzwuky jemné
 Rozjímám, tu se nám w obrazu Foeba jewíš;
 Hněw božství ty jak Amfion skrocuješ zpěwu kauzlem,
 Skály ty jak Orfej hýbeš, i sám Acheron.
 Cti takowé neodepře dwůr wešken ti Rudolfůw,
 Tož se mnau stkwaucí wyznati Řím powinen;
 Francie tě chwálí, welebí tebe země italská,
 Jméno twé Hispan písněmi rozhlašuje.
 Dánatě nám w dar hudba bohem, ty se rauhati, šašku,
 Jí přestaň, bez ní truchlo plynul by žiwot.
 Mysli ona wzněcuje k skutkům, jim i síly dodává;
 Umdlá přiwětivě sproštuje nádra klopot;
 Smutné podnáší, malodušným útěchy šepce,
 A z wesela dlauhau tíhotu cesty ruší.
 Sladčeji nám s hudbau sladká doba míru uplywá,
 S ní bohu libějši dech wane we swatyních.
 Marsowu hudba krotí prudkost, a wojen wzteky mírní,
 Wášni všech čistí rmut na jejích se wlnách.
 Hudba za libý lík pracem těžkým se wydává;
 Kdož by neuznáwal, že z nebe wláda její?
 Zárod ctnosti ona wkládá do duší, a blahosti
 Rajske předtušení swým hotowí ctitelům.
 W poklidu okřiwá zemšfan skrze hudbu, ona však
 I krotkau tře rukau hrozbu a sílu wrahůw.
 Pocty její nezamítá bůh ni w chrámu welebném,
 By w žalmech slušná wzdávala čest se jemu.

Šířiti nač pochwal? Zdrawotu w tělo hudba zajisté
 I w ducha nám wléwá, pěstuje přízeň a mír.
 Smysly činí duchu poslušné, k nebesům pak ochotně
 Se wznáší luzným duch za jejímto hlasem.
 Wzdáleno buď jednáč ono líchotné pohudání,
 Jímž se našim smyslům chytře osídla kladau :
 Jest mi na mysli jenom vážná ta dcerka nebeská,
 Tobě kterau Foebus zjemňuje, mistře, žiwot;
 Autle která cit w hloubi budí a k Olympu porýwá,
 Ta w mrzkých co nedá srdci tonauti wadách.
 Twá tedy roznášej, jak slušno, se po swětě sláwa,
 A zdráv z těchto se těš dlauho, Filippe, darů.

Alžběta Westonia.

Z Petrarkových sonettů.

1.

Stiamo, Amor, a veder la gloria nostra.

Postůjme, Lásko, aihle naše sláwa,
 Wěci nade přírodu zwýšene a nowé!
 Wiz, jací okolo ní plynau půwabowé,
 Ai swětlo, jímž se nebe nám w odiw podává.

Jak ladně zlato s perlami protkáwá
 Newídané i raucho její purpurowé;
 Jak pleší stinné doly, jasní pahorkowé,
 Na nichžto její oko i noha postává.

Tu trávka zelená, tu stobarewné kwítí
 Kloní se starowěkým pod dubem, prosíce,
 By aspoň pěkné nožky jich se udotknuly.

I nebe proniknuto oswětau se nítí,
 A líbost tajná jeho zweseluje líce,
 Že krásné na ně oči jasnost wylinuly.

2.

Chi vuol veder quantunque può natura.

Ať Ji jde obdiwować, widěti kdo žádá
Pro nás co příroda má, co nebe mocného,
Ji, to slunce mých očí i swěta slepého,
Který za mnoho sobě ctnosti nepokládá.

A rychle ať popílí; nebo smrt ukrádá
Okamžením dobrých, ostawujíc winného :
Takový jistě čekán do sadu božského
Krásný pozemský kwítek w máji swém uswádá.

Uhlédne, w čas-li přijde, všech tu spanilostí,
Wší krásy i wší ctnosti sklady neobsáhlé
W těle spojené jednom diwnau líbezností.

Pak wyzná, že němí jen zpěwowé jsau moji,
Že i ducha ranily oswěty tu náhlé:
Wšak promešká-li, nikdy pláče neukoji.

3.

Se lamentar augelli, o verdi fronde.

Kdy ptáčků dumy slýchám, nebo tmawé
Jak wětwe zefyr susliwý prowiwá,
Aneb jak swiží hublelem se ozýwá
Potůček, wlaže kwítky modrohlawé:

Tu ještě sedě w lásce rozjímawé,
Ten nebe diw, ježž nyní země skrýwá,
Ji samu widím, slyším; mé winiwá
Útrpně, jakby žiwa, zdechy lkawé:

O, proč twá darmo krásná léta hynau?
Dí ona, čemu slzí potokowé
Z unylých očí neustále plynau?

Pro mne ty neplač; nebo moji dnowé
Jsau wěční, a mé oči zbywše lesku
Tam wěčnému se odemknuly blesku.

4.

Quel rosignuol, che si soave piagne.

Onen slawíček, co jemnými steny
Pro dítky, nebo snad družici swau běduje,
A slasti okolí i nebe naplňuje,
Milostné a žalobné laudě na proměny, —

Celau tu noc i se mnau sauzwukuje
Mně připomíná mých osudů změny,
A darmo že mé srdce smrti podrobeny
Nemněwši bohyně být, jiné obwiňuje.

O jak oklamliw ten, kdo bezpečna sebe mní,
Ona dvě krásná swětla nad slunce jasnější,
Kdož by pomyslił, že zemi zatemní?

Znám nyní wůli mé sudby nejlítější,
An chce, by pláčowé mě učili tajemní,
Jak zhola nejsau stálé rozkoše wezdejší.

5.

Or hai fatto l'estremo di tua possa.

Již rána twoje padla nejlítější,
Ukrutná smrti! jižtě na porobě
Wší lásky ráj, co skryty w úzkém hrobě
Ty zemské krásy kwěty nejstkwělejší.

I žiwot náš wší oslawy wezdejší
Zbawen tebaw tu chudne we žalobě:
Leč měj ty audy olaupené sobě,
Sláwa a cena její tebe jsau mocnější.

Část lepší nebe chowá, welebno-wesele
Jak sluncem záříc se jejími wděky;
I zde však paměť její projde dlauhé wěky.

O nech, by skraußenost má, nowý anděle,
W twém wítězstwí tak tebe naklonila,
Jak tu twá krása mne si podmanila.

Píseň.

Take, oh take those lips away.

Již ta ústa odchyluj
Spiklá sladce na mé hoře;
I ta očka odvracuj,
Swětla-klamy ranní zoře:
Nawrať jen hubičky mé,
Pečeť lásky zmařené!

Zahaluj ten sněžný ráj
Na chladných se ňádrech dmaucí,
I paupátka jakby w máj
Na wrchalcích těch kynaucí:
Dříwe však — o sprostí twých
Paut mé srdce ledových!

Shakespeare.

ODDÍL DRUHÝ.

CIZONÁRODNÍ PÍSNĚ.

1. Jezero Orra.

(Loparská.)

Slunce, jasno své vypauštěj na jezero Orra!
Wylezl bych na sám wršek sosen,
Wěda, že dohlédnu na jezero Orra.

Křowí bych wymýtil, wybujnělá křowí,
Wětwe posekal bych, zelené ty wětwe,
Wěda, že uwidím kwítí, w němžto má milenka dlí.

Letem oblaků bych letěl,
Oblaků tíhnaucích na jezero Orra.
Na perutěch, hawranů perutěch
Žádal bych si zaletěti k tobě.

Nejsau peruti, kachní peruti,
Nejsau nohy, husí nohy weslující,
Aby slaužily na pauti k tobě.

O, což jsi se načekala
Tolik dní, twých krásných dní,
Očima příjemnýma, srdcem twým přelaskawým!

Což silnějšího nad kraucené lýči,
Nad železné řetězy mocně pautající?

Tak i láska zatáčí myslí naší,
Zjinačuje myšlénky — předsewzetí.

Dětská wůle — wětrů wůle,
Mládenecké myšlénky — dlauhé myšlénky.

Kdybych všechněch uposlechnul,
Uchybil bych z cesty, prawé cesty.

Jednoho se uchopím úmyslu,
Tím na cestu nejjistější uhodím.

2. Jízda k milé.

(Loparská.)

Doly, kopce, sobe můj, přebíhej!
Běž tam, kde bydlí mé děwče milé;
Pastwu tam pod sněhem hojnau si najdeš.

Daleká nám cesta, již se swečeřiwá,
Poletuj, sobe, jak letí má píseň,
Zdeť mezi wlky zle nám nocowati.

Hle do powětří orel se wznáší —
Před námi letí jak černý oblak:
O bych já měl křídla,
Brzo za sebau bych tebe spatřil!

Mnoho již diwných diwů widěl jsem,
Nejpodiwnější mé milé krása,
Nad blesk sluneční w oči mi ráží.

Co ponejprw jsem, dĕwĕe, widĕl tĕ,
 Myšlĕnky jinĕ není w mĕ mysli,
 Neĝ jak bych opĕt, opĕt tĕ uzrĕl.

Lĕf ty pĕrede mnau na sobu w pauštĕ,
 Bĕĝ mezi hory, w skalách se skrýweĝ,
 Twĕ stopy snĕhy mnĕ nezawĕĝí.

Doly, kopce, sobe mŭĝ, pĕrebiheĝ !
 Bĕĝ tam, kde bydlí mĕ dĕwĕe milĕ;
 Pastwu tam pod snĕhem hojnau si najdeš.

3. *Opĕt jízda k milĕ.*

(Loparská.)

Kuĕnasáĕku, sobe mŭĝ, zwírátko dobrĕ,
 Hurtem dále pospícheĝme sobĕ;
 Mnohé ještĕ bařiny pĕred námi,
 A mnĕ písĕně málem wšĕcky došly.

Buď wítáno mi, Kaiga-jezero,
 S tebau se ŝehnám, Kailwa-jezero;
 Radostí w tĕle srdce skáĕe,
 Kdyĝ pĕres pleso Kaigu jde cesta naše.

Hurtem dále, mĕ zwírátko dobrĕ,
 Pospícheĝme sobĕ !
 Brzo dojedeme cíle,
 Brzo odpoĕíneš po swém díle.

Tam uwidím, tam obeĝmu dĕwĕe mĕ !
 Sobe, zbystří oko swĕ,
 Newidíš-li podlé wod ji spĕchati,
 Nebo w nich se kaupati ?

Jdauci na jahody*).

(Kornická.)

Kam cesta jde twá, moje dívčino hezká, on dí,
Bilé jsau twé líce, bělawé twé wlásky.

Jdu jahody sbírat, pane můj, ona dí,
Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Dowol s tebau jíli, moje dívčino hezká, on dí,
Bilé jsau twé líce, bělawé twé wlásky.

Jak wám se líbí, pane můj, ona dí,
Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Na tráwník si sedneme, dívčino hezká, on dí,
Bilé jsau twé líce, bělawé twé wlásky.

Sedte si, já postojím, pane můj, ona dí,
Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Líbatí tam se budem, moje dívčino hezká, on dí,
Bilé jsau twé líce, bělawé twé wlásky.

Ne na hubičky, na jahodičky jdu, pane můj, ona dí,
Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

---

*) Jazyk kornický, nyní skoro docela angličtinou wtyštěný, pano-
wal na jižním konci Britanské říše, w hrabství kornwalliském.
Píseň tato ještě w 17 století tam se zpíwala, z níž dvě prwní
sloky w půwodním jazyku zde klademe:

Pelea era why moaz, moz fettow, teag,
Gen agaz hedgeth gwin, ha agaz blew mellyn.

Mi a moaz than venton, sarra wheag,
Rag delkiow sevi gwra muzi teag.

Ukolíbawka nešťastné matky.

(Skotská.)

Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé :
 S twým žel můj tichne uspením,
 A twým budí se kwílením;
 Hajej, mé dítě, má radosti,
 Otec twůj zděl mi hoře dosti.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé.

Když snažil se o lásku mau,
 A jal mě řečí cukrowau,
 Ta šalba jeho, luzný klam
 Tehdáž nebyl mi ještě znám :
 Ach, nyní spatřuji, že sobě
 Za nic newáží nás, mé robě!
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Až pospíš ještě chvíličku,
 K usmání stol tu hubičku —
 Chraň bůh, by otcových dle cest
 W twém smání kdy se kryla lest!
 Dost wnukajíf mně bázně tejně
 Twé s jeho lícem tahy stejné.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Co mám počíti? týž i týž
 Lne srdce k němu blíž a blíž!
 Nuž, buď kde buď, a hoň kde hoň,
 Wždy má se mysl k tobě kloň,
 Ať zlý ti los neb dobrý padne,
 Má k tobě láska neochladne.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

O nikdy, nikdy, milku můj,
 Swé srdce k šalbě neskloňuj,
 Za wěrnost dej se w odměnu,
 Nemysli mrzkau na změnu;
 Kdo sličný twor a dobrý sníží,
 Zlá kletba swědomí mu ztíží.
 Hajej, spi libě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Co otec twůj nás ostawil,
 Tys jediná mi radost zbyl.
 S tebau celý swět oželím,
 S tebau, mé dítě, rozdělím
 Swé útěchy i příkořenstwí,
 Nemnic na mužské ukrutenstwí.
 Hajej, spi libě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

S bohem, největší klamce ty,
 Jenž celowal kdy ženské rty!
 Buď příklad ze mne, díwky, wám,
 Newěřte mužským líchotám;
 U wíře jedwa-li se vzdáte,
 S dny šťastnými se neshledáte.
 Hajej, spi libě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

---

1. *Tři hawrani.*

(Anglická. Ancient Songs, London 1790.)

Černější ptáci nad smolu
 Tři sedli na strom pospolu.

Dí jeden: Bratři hawrani,
 Kde dnes si najdem snídání?

Na poli leží zabitý
Bohatýr štítem pokrytý.

Psi leží však u nohou jeho,
A střežou pilně pána svého.

Jej sokolové obletují,
A k němu ptákům poctivým
Přiblížiti se zabraňují.

A ještě k tomu tamto dolem
Přibíhá plavá fena polem.

Ta usednuvši nad hlavou
Libá mu ránu krvavou.

I vyhrabavši po boku
Pro pána jámu hlubokou,
O jitřní v ní ho pochovála,
S klekáním sama dokonala.

Dejž bůh, by při posledním lůžku
Tak věrné každý rytíř měl
Psy, sokoly, a takou družku.

---

2. *Růže sem!*

(Anglická.)

Růže sem! chci věnce wíti,
Něžné lásky dar!
W perlách rosy nech se swítí
Něžné lásky dar!
Oheň lásky z každé plane,
Nejsladší z nich vůně wane,
Bez odměny neostane
Něžné lásky dar!

Odwěj, větře, sličné věnce,
 Wěrné lásky dar!
 Slož na čelo mé milence
 Wěrné lásky dar!
 Z úst jejích — mé tužby cíle —
 Zprávu nésti buď ti píle,
 Že přijala wděčně, míle
 Wěrné lásky dar!

Ach, mé růže! — hle již wadne
 Wraucí lásky dar!
 Brzo w lístky se rozpadne
 Wraucí lásky dar!
 W naději tak láska blaudí,
 A radost nás marná laudí,
 Až i sám ten srdce ztraudí
 Wraucí lásky dar!

3. *K útěše.*

(Anglická.)

Setři horké slzy s líce,
 Zmírni ten žalobný hlas:
 Pláč a nárek nenawrátí
 Minulý na wěky čas!

Žádná rosa dech fialky
 Učknuté neobnowí,
 Ani déšť občerstwí růži
 Odlaučenau od křowí.

Myslí rozbírej pokojnau
 Zdejších pásmo přeludů;
 Žádněf oko nedohlíží
 Konce lidských osudů.

Zdob swé skráně; mizíť každá
 Nám radost co ranní sen:
 Nač by měly ještě smutky
 Kaliti jedinký den.

Hoře drásá bez užitku
 Hojící se ránu již;
 Twore sličný, o, již déle
 W srdci swém se nermutiz!

Pozdrawení po ptáčku.

(Moldawská.)

Weselá ty, šwitořiwá
 Pautničko, má lastowičko!
 Na lehaučkých, na hebaučkých
 Lítej křídlech, kam ti líbo!
 Leť mi, leť za říčku,
 Dál a dál u wísku;
 Za dalekau wískau
 Najdeš hory, najdeš bory.
 Leť do boru vysokého
 Buď w poledne nebo večer,
 A třebas i w noci temné.
 Pod lesem tam domek stojí,
 W domku tom přebýwá
 Sličná, a jak dennice
 Růžotwárná mladice.
 Leť, můj ptáčku, leť k panence,
 Pozdrawení wzdej milence!

„K mé swětničce, lastowičko,
 Nesluší ti lítati,
 Ani we dne, ani w noci
 Na okénko klowati;

Nejsem více já swobodná,
A jsem ženka muži wěrná.
Dokud newdanau jsem byla,
Ráda jsem ti dowolila
S pozdrawením litati,
I zobáčkem tobě ostrým
Na okénko klowati.
Nyní, služná lastowičko,
Wdaná o tě nestojím,
Hospodáře se bojím!“

Nemilovaný.

(Škipetarská.)

Twým já okem raněný
Klesám láskau ztráwený.

Lowkyně! proč srdce stíháš,
Když kořisti swé ubiháš?

Mysl má po statku nebaží,
Twých-li očí lesk mne oblaží.

Ty kdy dáš mi sebe w odměnu,
Co mi kletém po wěnu?

Nech oheň twé statky ztráwí,
Jenž mi k tobě příchod brání.

Sama w nejhlubší mi duši, díwko,
Lásku wzněcuješ,
A přede jako pták uschlého stromu
Mne se vzdaluješ.

Že jsem twých ňader se dotknul,
 Což jsem z toho získal?
 Plamen w ruce mi pozůstal,
 To jsem z toho získal.

1. *Cháron a duše.*

(Nowořecká. Z Faurielowy sbírky, díl II.)

Proč ztemněli jsau wrchowé,
 Halice se we chmúry?
 Či boj wedau tam wichrowé,
 Či déšť šlehá o skály? —
 Boj newedau to wichrowé,
 Ni déšť šlehá o skály;
 Leč Cháron mračně okolo
 Se žena s umrlými,
 Pohání mládce před sebau,
 Po zadu starce táhne,
 A paupata nemluwnata
 Rozsázel si po sedle.
 Přimlauwají se starcowé,
 A mládež před ním kleká:
 Zastaw se u wsi Chárone,
 U čerstwé tu studénky:
 My starcowé se napijem,
 My mladí pohrajem si,
 A malé dítky kwítečků
 Zde sobě natrhají.
 „Nezastawím se u wsi té,
 U čerstwé tu studénky;
 Chodíť sem matky po wodu,
 Swé poznaly by dítky,
 I s muži by se poznaly,
 Nebyl by konec laučení.“

2. *Hrob kleftického vůdce.*

(Nowořecká.)

Již slunce zašlo za hory — *)
 Činí swau Démos vůli:
 Nawažte vody, dítky mé,
 Powečeřejte při mně;
 Ty Labře pak, bratranče můj,
 Posad se k boku mému.
 Zde! swau přepauštím tobě zbraň,
 Ty po mně budiž vůdcem!
 Wy, druzi moji, wezměte
 Osirelau mau šawli,
 Nasecte chwoje zelené,
 Ustelte z ní mi lože,
 Přiwedte zpowědnika mi,
 Ať mu se wyzpovídám,
 Ať wypowím mu wšecken hřích,
 Který mau duši tíží.
 Po třidcet let harmatolem,
 Po dwadcet byl jsem kleftem **),
 A již se blíží konec můj,
 I rád se smrti wzdáwám.
 Připrawte byt mi prostranný,
 Hrob hluboký kopejte,
 Bych přímo stoje bojowal,
 A pistole nabíjel.

*) Řekům a tak též i Slowanům neslušno se býti widí prawiti o slunci, že zachází neb zapadá. W písni této stojí: Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε, t. j. slunce dokralowalo; Srbowé říkají: smirilo se sunce; Malorusowé: sunce spočilo; Lužičané: slončko dze w boží dom, a t. d.

**) Harmatolos = oděnc, bojownik na swau ruku a o swé vůli. Kleftowé totéž co srbští hajduci, laupežníci. Oboji, činíce zvláštní třídu w národě řeckém, na slowo jsau wzatí pro swau hrdinnost a lásku ke swobodě, a bez nich nebylo by se Řecko z turecké poroby wydobylo.

Pak s prawé strany do hrobu
 Mi okno prodělejte,
 By nowěpřišla lastowka
 O jarních dnech mi pěla,
 A slawiček mi nawěští
 O krásném máji dáwal.

3. *Cháron a dívka.*

(Nowořecká.)

Wychlaubala se dívčina
 A z Chárona se smála,
 Že bratrů dewatero má,
 Ženicha Konstantina,
 Jenž jest we statky bohatý,
 A má čtyři paláce.
 To slyše Cháron proměnil
 W šerau se lastowici,
 I přiletěl a prostřelil
 Srdéčko mladé dívce.
 Matička pro ni běduje,
 Matička pro ni pláče:
 „O Chárone, cos zlého mi
 W mé způsobil dcerušce!
 Mau jediničku jedinau,
 Mé krásné wzal jsi dítě!“
 A hle, tu ženich Konstantin
 S hor vysokých se spauští
 Se čtyřmi sty swatebčanů,
 Se šedesáti hudci.
 „Přestaňte hráti weselau,
 Přestaňte hráti, hudci!
 Widím já, ano ze dwora
 Kříž tchánowa vychází.
 Či skonál otec díwky mé,
 Či umřela mi tchyně?“

Anebo-liž ze swaků mých
 Polehnul který w bitvě?“
 I bodnuw koně wraného
 Hnal přímo se ku kapli,
 Kde hrobař kopal hrob nowý,
 A takto se ho táže :
 Bůh pozdraw tebe, hrobaři,
 Čí hrob to wykopáwáš? —
 „Hrob panny to kwětaucí jest,
 Kwětaucí, černoooké;
 Jenž dewatero bratrů má,
 Ženicha Konstantina,
 Kterýž jest w statky bohatý,
 A má čtyři paláce.“ —
 „Jen pospěš sobě, hrobaři,
 A kopej hlaub a šře,
 By we hrobu tom směstnali
 Obá se zasnaubenci.“
 W tom ostrau dýku wytasiw,
 Ji do srdce sí wbodnul;
 Oba jsau spolu pohřbili,
 Oba we hrobě jednom.

4. Odlaučená.

(Nowořecká.)

Cizincující ptáčku můj,
 A mnoho litowaný,
 Ty potěšuješ dálný kraj,
 A já hynu zde tauhau!
 Jablíčko k tobě pošlu-li,
 Shnije i kdaule swadne;
 Slzičky k tobě pošlu-li
 Wyšíwaném we šátku :
 Slzy ty moje horcky jsau,
 Sežehnau šátek zlatý.

Krásá děwy.

(Armenská.)

Jako cypřiš, dívko, jsi wyrostla,
 Wůně dyše růžowá z ňader twých,
 Oči twé jsau číše žízniwému,
 Obočí twé pérem wykrauženo:
 Blaze, blaze milencowi tomu,
 Jejž twá krásná potěšuje mladost.

Opět krásá děwy.

(Kirgizská píseň z Buchary. W. Voyage d'Orenbourg à Boukhara par
 le baron G. de Meyendorff. Paris 1826.)

Na pláni té widíš-li sníh?
 Nad něj těla mého jest bělota stkwělejší.

Wiz krew beránkowu kdy barwí sníh:
 Mé líce jsau — mé líce čerwenější!

Blesk na hoře tam ztráwil dřewo,
 Jdi, pohledni na uhlí z něho,
 A řekneš, wlasy mé že jsau mnohem tmawější.

Sedí u Sultána
 A píše množství učených:
 Nad černidla jejich jsau brwy mé černější.

Přepodiwný kwítek.

(Burjatská.)

Na stepech Daurských
 Diwný kwítek kwěte:
 Barwami se nestkwí,
 Wůněmi nedyše;
 Bledé, swadlé lístky
 Na něm jak na pusté trávě —
 A přede jak drahý to kwítek!

Welblaud jej i koza
 Zdaleka pomijí,
 Wčely ani wosy
 Jeho med nepijí;
 Skrytě, nehonosně
 O samotě roste,
 Jaktě to podiwný kwítek —
 Jak otravné jeho mízy!

Neskrýwejš se w trávě,
 Jáť tě neutrhnu;
 Ostřihám já tebe
 Jak oko we hlavě
 Ke dni nejswěcenějšímu —
 Až má bílá ňádra
 Obwine a sewře
 Hoře nelítostné;
 Až swatau památku
 Chowanau w mé duši
 Wyrwe kdo a zmaří.
 Pak w němé žalosti,
 Bez slzí na lících,
 K tobě se po tajné
 Odeberu stezce!
 Tehdá plamenem se rozlij
 W chladných žilách těla mého;
 Tehdá spal je na prach,
 Drahý můj kwítečku!

Mu-lan.

(Čínská romance.)

Ach a ach! a ještě jednau ach!
 Mu-lan přede dveřmi tká;
 Neslyšeti člunku sykání,
 Slyšeti jen dívčí vzdychání.

„Mladé děvče, kdo tě zarmucuje?
 Mladé děvče, o čemže přemýšlíš?“
 — Nikdo mladau díwku mne nermautí,
 O ničem já mladá nepřemýšlím.

Wčera widěla jsem knihu wojskowau,
 Císař silné wyzdwihuje wojsko.
 Dwanáct rozdílůw má kniha wojskowá,
 W každém rozdilu jest jméno otce mého.
 Nemá otec syna dospělého,
 Nemá Mu-lan bratříčka staršího!
 I půjdu já na trh, koupím sedlo, koně,
 A pak se we službu dám za otce swého.

Koně na trhu na východ koupila rychlého,
 Sedlo na trhu na západ koupila a čaprak,
 Na trhu k polední straně uzdu koupila,
 Na trhu k půlnoční straně bičik koupila.

S otcem, matkau záhy ráno se rozlaučila,
 První noc na břehu žluté řeky ztrávila.
 Neslyší wíc otce, matky za ní prošení,
 Slyší jenom žluté řeky temné hučení.

Za swítání jede dále, žlutau řeku žehnajíc,
 Za saumraku ku pramenům černé řeky dojela;
 Neslyší wíc matku lkáti, ani otce wolati,
 Slyší jen diwoké jezdce od Yen-Chanu cwálati.

„Deset tisíc mil jsem w bojích projela,
 Přes hory a doly jako pták jsem letěla;

Od sewera zněl mi k uchu zwuk nočního zwenku*),
 Měsíc studeným a smutným swětlem
 Obrážel se na oděwu mém železném.
 Wůdce zhynul po stu bitwách,
 Domů táhne chrabrý wojín po dwanácti letech,
 Dříwo ale jede widět císařowo líce.

Císař sedě na swém trůnu
 Rozděluje dwanáctero hodností,
 A rozdává hřiwen zlata na tisíce.
 I ptá se císař mne: co žádáš?
 Mu-lan nežádá si zlata ani hodností;
 Z twých welblaudů jednoho daruj mi,
 Který za den tisíc mil uběhne,
 W byt otcowský by se dítě na něm wrátilo.

Uslyšewše otec, matka o příjezdu dceřině,
 Naproti jí chwátali jsau daleko za město.
 Uslyšewše mladší sestry o příjezdu sestřině,
 Z komnat wyšly nejpěknějším ozdobeny šperkem.
 Uslyšewše mladší bratří o příjezdu sestřině,
 Rychle brausili jsau nože k zabití beránka.

Mau komnatku mi matinka otwírá na východ,
 A stolici postawiti káže mi na západ.
 Z wojenských mě sama šatů swlácí,
 A w předešlý mě oděw oblácí.
 Mé sestřičky stojí přede dweřmi,
 Stkwělé wlásky sobě tu pořádajíce,
 Před zrcadlem zlaté kwítky wplétajíce.

Wojsko jede, Mu-lan z komnaty vychází,
 Mu-lan pozdrawuje spoluwálečníky.
 Jezdcowé diwí se welkým diwem.
 Po dwanáct let s nimi w řadách jezdila,
 Nikdo nemněl, by Mu-lan děwau byla.

---

*) Zwonek noční stráže.

Znáti zajíce, kdy w běhu se potáci,
 Znáti druhy jeho z poděšených zrakůw:
 Leč kdy wedlé sebe pádí lekawí,
 Kdož by rozeznať chtěl jejich pohlawí.

Píseň beduinská.

(Z kamenité Arabie.)

Hvězda zorní ještě newyšla,
 Ještě neshaslo swětlo měsíce,
 Ani s rowin se rosa powznesla,
 A již cos o milé příchodu srdce mi šepce.

W rauchu bělejším nad jasmín se blíží,
 Dech její mi sladký nade mléko swíží,
 Oči jí jako gazele w saumraku se lesknau.

Jak wahawý mi čas, dokud nepřijde!
 Pozdící se kroky její bázňemi mě traudí.
 O popil si ze všech nejkrásnější!
 Wolám bez ustání, dokawad se nepřilaudí.

K bohyni deště *).

(Peruánská.)

Bohyně krásná, hle bratr twůj
 Wěderce twoje jak roztrískal!
 Bauře bauří, hřmí a blýská.
 Bohyně sličná, déšť ty dáwáš,

*) Peruáni wěří tomu, že w oblacích bydlí sličná bohyně, mající w ruce wěderce neboh bandasku, z nížto déšť wypauští na wyprahlau horkem zemi. Zanedbá-li kdy owlažowati zemi, přichází rozhněwaný bratr její, a žbát jí rozbíjí, z čehož powstává blýskání a hromobití.

Druhdy sypáwáš sníh i kraupy:
Taktě duch míra, twůrce swěta,
Winakocha tobě přikázal.

1. *Wab-edžika, indiánského wůdce, wálečná píseň.*

(Čipewejská.)

Ten den, kdy polehli hrdinowé naši,
Kdy polehli hrdinowé naši,
S nimi bojowal jsem, i usilowal jsem,
Než klesla mi síla, wrahům odemstíti,
Wrahům odemstíti!

Ten den, kdy zabit byl wojwoda náš,
Kdy zabit byl wojwoda náš,
W čele wojska udatně jsem se potýkal,
A z těchto prsau mi chlipěla krew,
Z prsau mi chlipěla krew!

Již naši hrdinowé nikdy se newrátí,
Nikdy se newrátí!
A kdo krwawými se ranami nestkwěl,
Jak žen oplakáwán buď jeho díl,
Oplakáwán budiž jeho díl!

Pět pěkných zim na lowech potrwáme,
Pět zim na lowech potrwáme;
Pak mládež dorostlá žeň se do bitwy,
Do smrti hotowa swé otce mstíti,
Je do smrti hotowa mstíti!

2. *Zamilovaný rybář.*

(Čipewejská.)

Co mu jest, co se stalo
Rybáři mladému ?
W loďce sedě pláče —
Slzy w očích, ach ha !

Spatřil mladau Odžib-wé,
Spanilau tu dívku,
Pro spanilau dívku mu
Slzy w očích, ach ha !

Wzdychá po děvčeti tom,
Že ho opustila,
Opuštěný vzdychá
Slzy w očích, ach ha !

Nech popláče, powzdychá,
W krátce bolest přejde,
Kterau dívka působí —
Slzy w očích, ach ha !

Zajde dále, zajde dál —
Z myslí ji vypustí,
Nežli se mu osuší
Slzy w očích, ach ha !

---

3. *Laskavá.*

(Čipewejská.)

Jej a jenom jej miluji,
Srdce jeho — sladaunká míza,
Sladaunká míza z jaworu,
Jej a jenom jej miluji!

Jej a jenom jej miluji,
Srdce jeho — osykowé listí,
Neustává se chvíti a bítí,
Jej a jenom jej miluji!

4. *Píseň milostná.*

(Čipewejská.)

Probud se, kvítku lesní, krásný ptáčku pauště!
Probud se, moje srnkooká!
Patriš-li na mne, blažen jsem jak květ, když rosu čije!
Sladký dech twých úst, jak vůně kvítků z rána:
Jak vůně kvítků u večer w měsíci wadnaucího listí.
Krew po žilách mých klokoce k tobě,
Ke slunci jak pramen skáče w měsíci jasných nocí.
Zpěwem se k tobě srdce haupá, jsi-li blízka,
Jako haupawé wětwe u wětru w měsíci jahod!
Ty-li jsi truchliwa, pomračena i duše má,
Jak swětlé vody, potažené stínem oblaků.
Twůj úsměch zjasňuje neklidné srdce mé,
Jak slunce wlnky mění w zlato, chladným wětrem rozčeřené.
I wzhledni na mne! krew ty jsi w tlukaucím srdci mém!
Zem se usmíwá, vody se usmíwají, nebe se usmíwá,
Jen já odwykám smíchu, jsi-li wzdálena.
Probud se, o probud se, má milá!

Chyby w tisku a jiné omyly.

- , má býti po slowích: *jsem* na str. 4 ř. 21, *dvojice* 34 ř. 6, *čas* 35 ř. 11, *přej* 40 ř. 6, *silu* 46 ř. 25, *nepauštvám* 60 ř. 29, *Duraji* 67 ř. 4, *svoji* 67 ř. 26, *lidé* 73 ř. 16, *wstąpi* 76 ř. 25, *jedau* 84 ř. 10, 22, *prokwétované* 99 ř. 12, *taticku* 121 ř. 9, *z mraku* 125 ř. 25, *zle nám* 134 ř. 8, *wím* 183 ř. 13, *potaužím* 141 ř. 26, *odřikává* 143 ř. 2, *mnoho* 167 ř. 16, *Děwče* 208 ř. 17, 24, *Lásku* 275 ř. 22, *umru* 291 ř. 23, *nowáček* 303 ř. 11.
- ; " " po slowích: *trwaji* 38 ř. 6, *howi* 52 ř. 21, *ústy* 75 ř. předp., *wady* 269 ř. 24, *hostil* 303 ř. předp., *weselili* 339 ř. 2.
- : " " po sl. *Wasilewna* 63 ř. 18, *ceduličku* 133 r. 28, *wciji* 182 ř. 20.
- " " po sl. *wydawali* 85. ř. posl., *krauži* 126 ř. 14, *udělej* 158 ř. 13, *hlawička* 169 ř. 19, *Bělíčka* 244 ř. 21, *koji* 273 ř. 23.
- ! " " po sl. *máš* 191 ř. posl. *lásky* 216 ř. posl.
- ? " " po sl. *wzdychnutí* 9 ř. 20.
- , nemá býti po sl. *newysłowné* 17 ř. 19, *mraky* 248 ř. 11, *hasáčerty* 280 ř. předp.
- " " " " *srdečné* 177 ř. 15.
- místo i stojí i we slowích: *čila* 13 ř. 15, *jím* 52 ř. 14, *dostihnul* 107 ř. 22, *naším* 307 ř. posl.
- " i " i we sl. *kaliskowé* 27 ř. 18, *swoji* 67 ř. 26, *smeti* 283 ř. 7, *krátkostí* 301 ř. 18.

Strana: řádek :

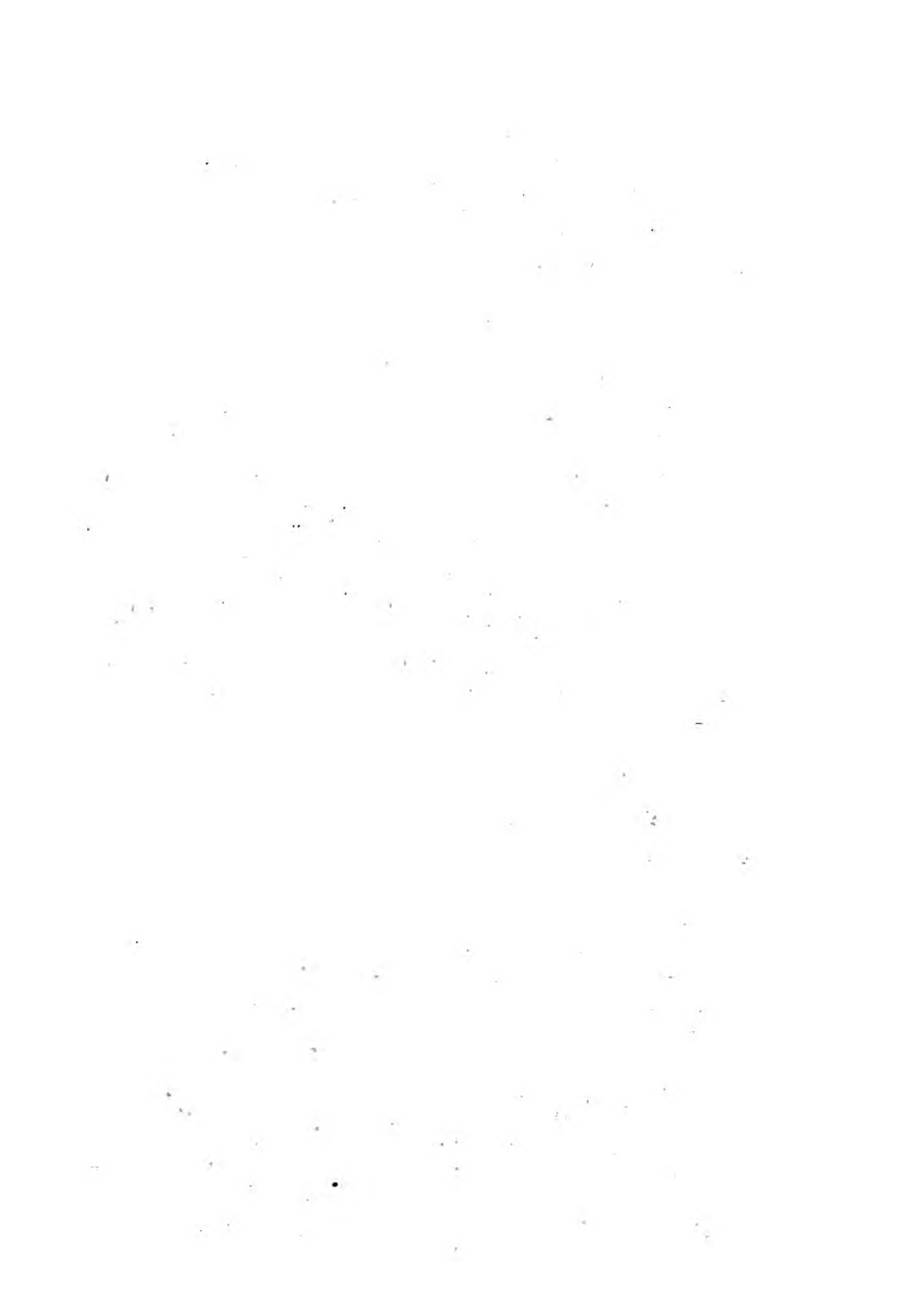
15	21	<i>místo</i>	<i>bytby</i> čti <i>byť</i> i
36	21	"	<i>Hle</i> čti <i>Ale</i>
43	12	"	<i>smíšené</i> čti <i>smíšené</i>
52	12	"	<i>pány</i> čti <i>pany</i>
59	4	"	<i>lesy, za</i> čti <i>lesy</i>
60	17	"	<i>z tětivy</i> „ <i>s tětivy</i>
65	13	"	<i>wěrn</i> čti <i>wěrní</i>
66	13	"	<i>Težký</i> „ <i>Těžký</i>
73	15	"	po tom swém čti po tom po swém
75	6	"	<i>zařechtal</i> čti <i>zařechtal</i>
77	15	"	s druhým čti s druhým
85	1	"	<i>ptací</i> čti <i>ptačí</i>
88	2	"	<i>Potrásá</i> čti <i>Protrásá</i>
91	2	"	<i>lekaři</i> „ <i>lékaři</i>
—	posl.	"	<i>coč</i> čti <i>což</i>
95	12	"	<i>Na šerí</i> čti <i>Ne šerí</i>
107	14	"	<i>porazil</i> „ <i>prorazil</i>
111	17	"	<i>obnowených</i> čti <i>objewených</i>
114	13	"	<i>wedlé pro-</i> čti <i>wedlé po-</i>
123	17	"	<i>Šipků</i> čti <i>Šipků</i>
162	21	"	<i>Očko</i> „ <i>Očka</i>
173	4	"	<i>prijde</i> „ <i>prijdě</i>

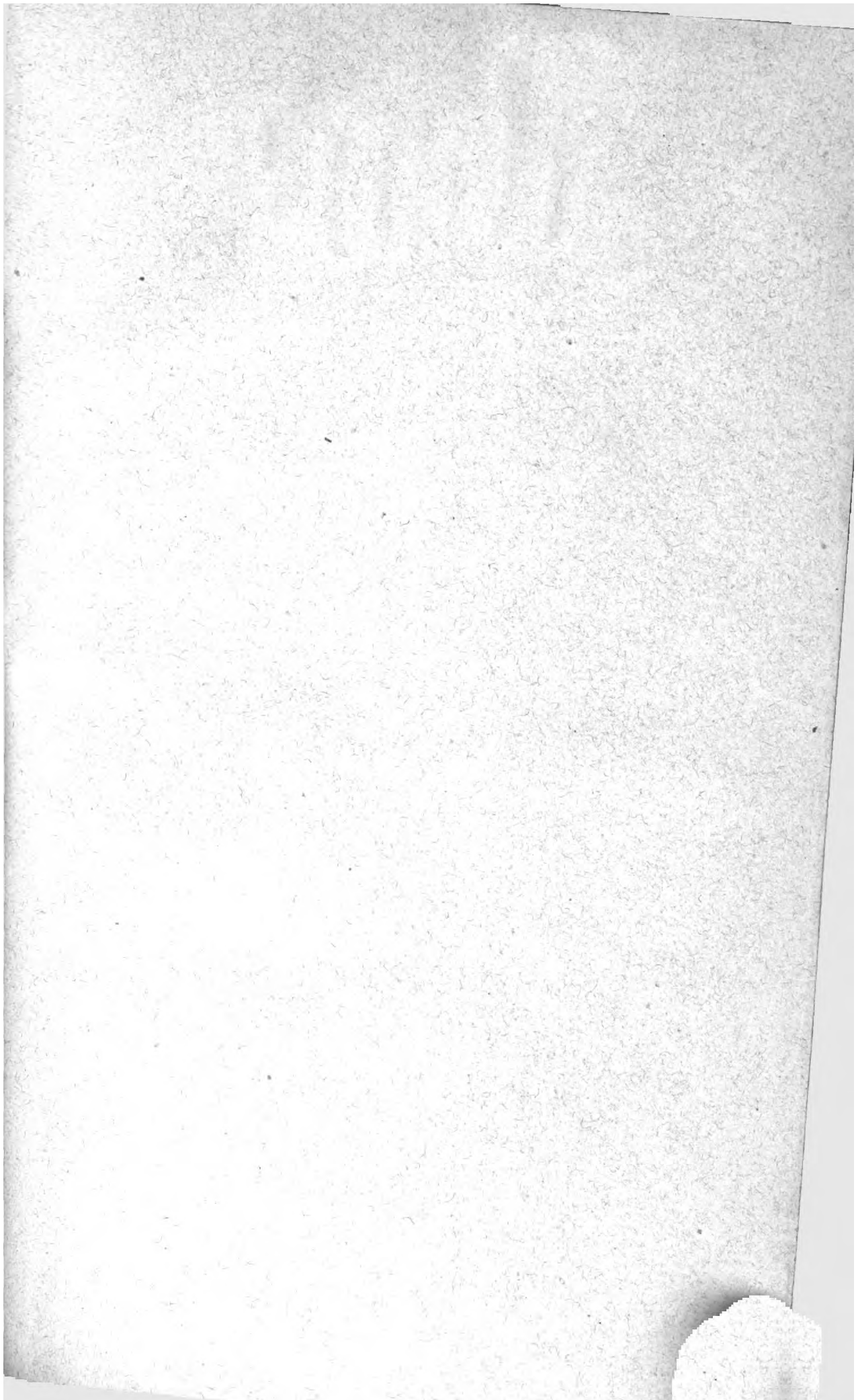
Strana: řádek :

185	12	<i>místo</i>	<i>Radoslawa</i> čti <i>Radslawa</i>
192	27	"	<i>Se na mne</i> čti <i>Se ke mně</i>
—	32	"	<i>Sladci</i> čti <i>Sladši</i>
195	10	"	<i>spiná</i> „ <i>zpíná</i>
199	posl.	"	s rukau čti z rukau
249	13	"	<i>mužům</i> „ <i>mužuw</i>
271	11	"	<i>něčemu</i> „ <i>k něčemu</i>
—	17	"	<i>Hesio</i> čti <i>Heslo</i>
279	posl.	"	<i>wy plynau</i> čti <i>wy plynau</i>
287	21	čti takto:	<i>Z púlnočních, Prokulino, krajn tu kadeřti posílám,</i>
288	17	<i>místo</i>	<i>nadoby</i> čti <i>nádoby</i>
289	předp.	"	<i>utrach</i> „ <i>utreych</i>
298	28	"	<i>zaňal</i> „ <i>zňal</i>
300	3	"	<i>prátely</i> „ <i>prátely</i>
—	23	"	<i>cestowatele</i> čti <i>cestowatele</i>
306	11	"	<i>že ten si</i> čti <i>ten že si</i>
344	8	"	<i>připrawím</i> čti <i>přeprawím</i>
371	4	"	<i>drahau</i> čti <i>druhau</i>
375	27	"	<i>před</i> čti <i>předě</i>

W titulcích w některých exemplářích místem chybných čárky neb akcenty nad samohláskami, které, stojíce osamotnělé, pod těžkým rychlopresem pohříchu welmi často se urážejí, sám čtenář laskawě doplní. Nestejné w knize postawení citoslowei *ay, ai, hoi, ei* a j. wšude w *aj, hoj, ej* proměnití třeba. Psaní latinských jmen: *Catonuw, Cottu, Cosconiowi* a t. d. místo *Katonuw, Kottu, Koskoniowi* a t. d. spisowatel za swé neuznává.

JUL 1971

UNIVERSITY OF LANCASTER
LIBRARY

Due for return to :

4
XBVO
C3

